

રાસ—સારની અનુક્રમણિકા.

૧ જન્મસ્થાન.	૨
૨ રીક્ષા.	૩
૩ કુમતિકુદાસમંથ જલદારણ.	૪
૪ મિધર્મસાગર અચ્છન્નદાર.	૫
૫ પાછા અચ્છર્મા હીપા.	૬
૬ ધર્મસાગરજનો એક વધુ પ્રપંચ.	૭
૭ મીઠીરવિજયસુરિ આજ્ઞાવરણ દરબારમાં.	૧૦
૮ ધર્મસાગરની ધોષણ.	૧૧
૯ સુરિજના બાર બોલ.	૧૧
૧૦ સાગરજના મિત્રજાદુકડ.	૧૫
૧૧ સર્વદયાની છ-પતિ.	૧૭
૧૨ હીરવિજયસુરિનો દેહોત્તર્ગ.	૧૮
૧૩ સાગરજનો સ્વર્ગવાસ.	૨૦
૧૪ કળિધસાગરજનો દેહોત્તર્ગ.	૨૦
૧૫ સુરનર્મા પાછી છેડાણ.	૨૦
૧૬ સુરનના સંધ ઉપર પાંચ બોલનો પટો.	૨૩
૧૭ સુરનના સંધ ઉપર બીજો પત્ર.	૨૪
૧૮ સુરિજનું સુરનમાં મોખાસું.	૨૬
૧૯ સુરનમાં વળી એક નવું તોશાન.	૨૫
૨૦ સુરિજનો સમાવેશ અને દયાનિમિત્તને દાખાણી.	૨૭
૨૧ સુરિજની સિંહારણ.	૩૦
૨૨ સાગરોનું ૩૫૮ પ્રકાર.	૩૩
૨૩ દેવમાગરનો ૩૫૧૫૪.	૩૫
૨૪ આ તે દાસ ૩ દાસ.	૩૭
૨૫ સાગરના મલકે અપ્રમાણ.	૪૦
૨૬ સાગરોનો દુરઃમલ.	૪૧
૨૭ અચ્છન્નદારનો ખુલ્લો પત્ર.	૪૫
૨૮ બીજા આશ્ચર્ય રસપ્રવાનો સ્વપ્ન.	૪૬
૨૯ સાગરોની રામકલ્પી.	૪૮
૩૦ અચ્છન્નદારનો સ્વર્ગવાસ.	૪૮
૩૧ વિજયદેવસુરિની કબજાત.	૫૨
૩૨ વિજયદેવસુરિનો પાટશુભ પ્રવેશ.	૫૨

૩૩	મહિસાસુરનું અપમાન.	૫૩
૩૪	સાગરમતની ખુશી પ્રવણા.	૫૪
૩૫	ઝત્રીસ બોલ.	૫૭
૩૬	વિજયદેવસુરિનું દુસ્સાદમ.	૬૦
૩૭	વિજયદેવસુરિ માટે ઠરાવ.	૬૧
૩૮	માત્રગે હિપર વધારે મંભાઈ.	૬૩
૩૯	દર્શનવિજય શુભનપુરમાં.	૬૪
૪૦	નમદાવાદના મંથન આન્દોષન.	૬૬
૪૧	દુષ્ટ પ્રવત્નોમાં નિષ્ફળતા.	૬૭
૪૨	બીજા આચાર્ય માટે વિનંતિ.	૬૯
૪૩	સોમવિજયજીનો પત્ર.	૭૦
૪૪	વિજયદેવસુરિને મનાવવા વધુ પ્રવત્ન.	૭૦
૪૫	બે મુનિઓ પાઠખામા.	૭૧
૪૬	નવા આચાર્યની સ્થાપના.	૭૨
૪૭	જહાંગીર અને બાનુચંદ.	૭૪
૪૮	શુભનપુરમાં મોટું રમખાણ.	૭૫
૪૯	ગુન્દેશારોની મારી.	૭૭
૫૦	બાદશાહની શિખામણ.	૭૮
૫૧	પોતીની પ્રભાવના.	૭૯
૫૨	આચાર્યપદની સ્થાપના.	૮૦
૫૩	વિજયનિલકંઠસુરિનો સ્વર્ગવાસ.	૮૦
૫૪	વિજયાનંદનિર્ગો વિદાર.	૮૧

બીજો અધકાર.

૫૫	વિજયદેવનું આકાશ.	૮૨
૫૬	શાંતિદાયક નવા નવા.	૮૨
૫૭	મં આચાર્ય નવા નવા.	૮૩
૫૮	નવા નવા.	૮૪
૫૯	દર્શન માટે પ્રવત્ન.	૮૬
૬૦	બામખામા ખટકો.	૮૬
૬૧	નૂતન મમન.	૮૭
૬૨	બે આચાર્યને.	૮૮
૬૩	સુભવંદનો નિર્ણય.	૮૯
૬૪	ફેવાડમાં દર્શન.	૯૦
૬૫	વિજયાનંદસુરિ સ્વર્ગવાસ.	૯૧
૬૬	શિદ્ધાસની વાચ.	૯૩

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 कुरुक्षेत्रे युद्धे श्रीकृष्ण उवाच ॥ अर्जुन ॥
 द्रुपद उवाच ॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता
 युयुत्सवः मामकाः पाण्डवाश्चैतानि शूरा ॥
 कुरुक्षेत्रे युद्धे श्रीकृष्ण उवाच ॥ अर्जुन ॥
 द्रुपद उवाच ॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता
 युयुत्सवः मामकाः पाण्डवाश्चैतानि शूरा ॥

પ્રસ્તાવના.

પ્રાચીન જૈન યાસાઓ મનિવ્રતમાં '૧૮૫' મહત્વનું સ્થાન યોગ્ય છે, એ સંગ્રહી પૂનઃપાઠ પરમ યુગ આચાર્ય શ્રીવિજયપદમશ્રીપ્રેરણ મહારાજે ઐનિદ્યમિત્રાસસંગ્રહ ૧૯૦૧ ની પ્રસ્તાવનામાં જણાવી રીતે મુખ્યભૂત છે, એટલે તે સંગ્રહી અદિ કહેવાનો કહી અવગણ્ય નથી. આ યામ-વિજય નિમિત્તરિણસ-પદ્મ ઐનિદ્યમિત્ર દર્શિએ ધણે ઉપયોગી યામ દોષાથીજ ' ઐનિદ્ય સિંચસમગ્રદન્ય એવા જાણ ' તરીકે જણાવે પાડવે દિવિન પાપો છે.

એ વખતે આ રાસ આરા ભેદમાં આવ્યો, તે વખતે આ યામનો વર્ણિત વિષય ભેદ તે ઉપાયો કેમ ? એ સંગ્રહી ' ઘ ' ' ના ' નું પ્રાપ્તિ કુલ ધણે વખત આશુ' હતું છેવટે ઐનિદ્યમિત્ર દર્શિએ આની અત્યુપયોગિત જાણાવી ' ઘ ' નીજ છત વધ.

ગણાન્તર્ગત વિષય સંગ્રહી નિરીક્ષણ બુદ્ધિ લખવામાં આવેલું છે, એટલે તે સંગ્રહી આ પ્રસ્તાવનામાં ઉલ્લેખ કરવાનો કહી જરૂર નથી. આ પ્રસ્તાવનામાં એ કહી કહેવાનું છે. તે કેવળ કવિ-સહાર કવિ-મજાથીજ છે.

રસદ્ય કાં. કવિ કહી નિવિજયદેવે, આ રાસની અનમ, અપેક્ષા પાત્રના પ્રિયક ઉપર, જન્મ વ ૧૩૦૦ ના વાગવિ-મરચાટ મિત્ર મુનિરિજય કેવલેવન યામ-કવિ, આ રાસ ૧૦૦ - ૧૫૦ ની અંદાજે હકીકત વખતે ૧૩૦૦ અને ૧૪૦૦ ના વચ્ચે નિર્ણય-આવશ્યકતા અનુસર.

જનો અંતઃકરણ પૂર્વક ઉપકાર માનવે નહિજ જુલુ કે—જેઓએ હમેશાંની
માફક આ પુસ્તકના સંવેદન કાર્યમાં પણ તમામ પ્રકારનાં ઐતિહાસિક
સાધનો પૂરા પાડી આપી અને ઉપદેશ કર્યો છે.

અને—હીંજી બંધારના કાર્યવાહીને અને તે લેખીને પણ ધન્ય-
વાદ આપી આ વકતવ્યને અદિજ મમાખે ૩૩ જુ કે—અદેશના બંધારની
અનિયો અને લેખો અને આ રાસને સુરોધન કરવામાં ઉપદેશી થયાં છે.

પૂલિયા—ન ખાનડેક ।
જાણના છ. ૧૫, વીર મ. ૨૪૪૭ }
}

વિધાવિજય.

જોના આપસમાં જિલાડી અને ઉદરનું નૈર શખના હતા, ત્યારે આને એકત-
 નાનો પવન ફૂંકાઈ રહ્યો છે અને એવા પારસ્પરિક કષ્ટક્રમો પ્રત્યે ભેદો તિર-
 સ્કારની દૃષ્ટિથી જુએ છે. ભવિષ્યમાં પાછો ફેરો મમય આવશે, એને માટે અત્યાર-
 થી કોઈ પણ વ્યક્તિ કંઈ પણ કહેવાને સમર્થ નથી. આવીજ રીતે કોઈ સમય
 સ્વતંત્રતાની ઉદ્ધોષણ કરે છે તો કોઈ સમય જનના પર સુરતાઈનો પડે
 પાડે છે; કોઈ સમય સમભાવનો પાક રીપવે છે, તો કોઈ સમય જેઠાતાણીનું
 ક્ષેત્ર વિશાળ કરે છે. જ્યારે સમયનું આ પુસ્તકમાં કવિએ વર્ણન કર્યું છે, તે સમય
 સમગ્રમ જેઠાતાણીનો અને અર્ચાટત સ્વતંત્રતાનો હતો, એમ કહીએ તો કંઈ
 ખોટું નથી. વધુ ઉમેરીને કહીએ તો તે ધાર્મિક જનનાનો પણ સમય હતો.
 એક ખીજ ગચ્છવાળા, જનતાને પોતપોતાના વાઙ્માર્ગમાં મૂકી જવાનો પ્રયત્ન
 અને તે નિમિત્તે એક ખીજ સમુદાયો ઉપર વાકુળાણેનો વરસાદ આજ
 સમયમાં વરસાવતા હતા અને તેમ કરીને ધાર્મિક સામગ્રીઓના આવેશમાં
 અસહિષ્ણુતા ખુલ્લી રીતે બતાવતા હતા. આ વીસમી સદીના નવયુગે
 તે સત્તરમી સદીના સમયને ગમે તેવા ગણતા હોય, પણ આ ભેખક ત્હેને
 એક કંમનસીબ સમય ગણવા જ્યાં પણ સર્વથા દુનિવ્રદ તો નથીજ ગણતો.
 એક વિદ્વાનનું કથન છે અને તે અનુભવ સિદ્ધ છે કે—“વિરોધના દાનામાં ઉત્તમ
 છે.” તે સમયમાં જો કંઈ બનાવો બન્યા, અને ત્હેને આપીને જો કંઈ લખાયું તે
 ભવિષ્ય કાળને માટે ઉપયોગીજ નિવડયું, નહિ તો તે પછીના કાળમાં મમાજની-
 જોન સમાજની શી સ્થિતિ થતી તેની જિજ્ઞાસા-જિજ્ઞાસાની સીમા કેટલી આગળ
 વધી હતી એની કોને ખબર છે ? જોએ આપુ મમયને એક ઉચ્ચ કોટીનો સમય
 ગણી તે સત્તરમી શતાબ્દનાં કાર્યો અને જનાયતી બહારી ઉડતા હોય, અથવા
 જિ હિ કરવાને તૈયાર થતા હોય, તેઓ આ વીસમીસદીની વર્તમાન પરિસ્થિતિ
 ઉપર પણ જરા દૃષ્ટિપાત કરશે, તો ત્હેમને જણાશે કે—જ્યારે જમાનાને તેઓ
 સ્વતંત્રતાનો—વ્યક્તિસ્વાત્ત્વનો જમાનો હોવાની ઉદ્ધોષણ કરે છે, તે
 જમાનામાં પણ વ્યક્તિસ્વાત્ત્વ અને છીનવી લેવાના કયા પ્રયત્નો નથી થતા ?
 કહેવાની મતલબ કે કોઈ પણ સમયના નવાવા આપણી દૃષ્ટિએ આપણને ગમે
 તેવા ભાસતા હોય, પરન્તુ તેથી બહારની કે જિઃજિ. કરવાની કંઈ આવશ્યકતા
 નથી. ભવિષ્યમાં તેનું ફેવુ પરિણામ આવશે, એની શી ખબર ? કુદરતનાં
 કૃત્યોમાં જો કંઈ ગુપ્તસંકેત રહેલો હોય છે, તેને જાણવાનું કે સમજવાનું
 કાર્ય, મનુષ્યની શક્તિથી બહારનું છે.

રાસ નામદે.

પણિ રાસનાયક તરીકે રાસના નામ સાથે વિજ્ઞાતિલક્ષ્ય
 રૂપિએ જોડાયું છે; પરંતુ રાસનો વિષય તથામર્તા રાસનાયક તરીકે
 વિજ્ઞાતિલક્ષ્ય નથી રહ્યા, પરંતુ તે સનાહિતના બીજા મહત્ત્વ
 ખાસ નાયક તરીકે જ જોડાયા છે. એ સ્પષ્ટ જોવાય છે. બધો ખગી રી
 તે વિજ્ઞાનિલક્ષ્યરિને ગૌણતા મળી ગઈ છે. આરી દષ્ટિએ રાસનાયક
 ચોક્કસ બ્યક્તિ કે બ્યક્તિઓ નહિ, પણ બે પક્ષોજ છે. વિજ્ઞાન
 સામરપક્ષ. અર્ચિત વિષયની યાગ્યાતમાં વિજ્ઞાનપક્ષનું નાયકપણું
 રાજ બોધિયમ્પદાનસૂરિએ લીધેલું છે, જ્યારે સામરપક્ષનું નાયકપણું
 છે ઉપાખ્યાય શ્રીધર્મસાગરજી. તે પછી એક તરફ મન્ડ્યાયક જગત
 હીરવિજયસૂરિ અને બીજી તરફ ઉપાખ્યાય ધર્મસાગરજી હતા. આ
 સ્વર્મવાસ પછી એક તરફ મન્ડ્યાયક વિજ્ઞાનસેનસૂરિ અને બીજી તરફ
 ખ્યાય નેમિસાગર અને ભાગિસાગરજી હતા. આમ સમયના બદલા સાથે
 પછી એક બ્યક્તિઓએ પોતપોતાના પક્ષનું સમર્થન કરવાને કમરો કસી
 તેમ જ્યાં પણ સમુદાયનો એકનો એકજ સાંગ્યકાગ સુધી કાયમ રહો
 એટલે કે મન્ડ્યાયકની આદાઓ તે બધાએ-સાગર-વિજય જાને-મા
 દના પરંતુ જ્યારે વિજ્ઞાનસેનસૂરિને મન્ડ્યાયક તરીકે નહિ માની કેટલાક ઉ
 ખ્યાયોએ વિજ્ઞાનિલક્ષ્ય રેને મન્ડ્યાયક તરીકે સ્થાપન કર્યા. જ્યારથીજ ત
 એ ન રહ્યા. એ બધાનાં તે બધાએમાં દયાઈ મળ્યું.

વિષય

૧. રાસનાયક તરીકે રાસના નામ સાથે વિજ્ઞાતિલક્ષ્ય રૂપિએ જોડાયું છે; પરંતુ રાસનો વિષય તથામર્તા રાસનાયક તરીકે વિજ્ઞાતિલક્ષ્ય નથી રહ્યા, પરંતુ તે સનાહિતના બીજા મહત્ત્વ ખાસ નાયક તરીકે જ જોડાયા છે. એ સ્પષ્ટ જોવાય છે. બધો ખગી રી તે વિજ્ઞાનિલક્ષ્યરિને ગૌણતા મળી ગઈ છે. આરી દષ્ટિએ રાસનાયક ચોક્કસ બ્યક્તિ કે બ્યક્તિઓ નહિ, પણ બે પક્ષોજ છે. વિજ્ઞાન સામરપક્ષ. અર્ચિત વિષયની યાગ્યાતમાં વિજ્ઞાનપક્ષનું નાયકપણું રાજ બોધિયમ્પદાનસૂરિએ લીધેલું છે, જ્યારે સામરપક્ષનું નાયકપણું છે ઉપાખ્યાય શ્રીધર્મસાગરજી. તે પછી એક તરફ મન્ડ્યાયક જગત હીરવિજયસૂરિ અને બીજી તરફ ઉપાખ્યાય ધર્મસાગરજી હતા. આ સ્વર્મવાસ પછી એક તરફ મન્ડ્યાયક વિજ્ઞાનસેનસૂરિ અને બીજી તરફ ખ્યાય નેમિસાગર અને ભાગિસાગરજી હતા. આમ સમયના બદલા સાથે પછી એક બ્યક્તિઓએ પોતપોતાના પક્ષનું સમર્થન કરવાને કમરો કસી તેમ જ્યાં પણ સમુદાયનો એકનો એકજ સાંગ્યકાગ સુધી કાયમ રહો એટલે કે મન્ડ્યાયકની આદાઓ તે બધાએ-સાગર-વિજય જાને-મા દના પરંતુ જ્યારે વિજ્ઞાનસેનસૂરિને મન્ડ્યાયક તરીકે નહિ માની કેટલાક ઉ ખ્યાયોએ વિજ્ઞાનિલક્ષ્ય રેને મન્ડ્યાયક તરીકે સ્થાપન કર્યા. જ્યારથીજ ત એ ન રહ્યા. એ બધાનાં તે બધાએમાં દયાઈ મળ્યું.

આશી વાદ રૂપ થાય છે, એ માત્ર નમ પરન્તુ દદમન્તત્વ છે-તે સમયની જલ્દે પરિસ્થિતિઓ આવા ઇતિહાસોમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે, તે, કેવળ એક બીજાની સ્તુતિઓ અને તારીખોની જરૂરોમાંથી નથી પ્રાપ્ત થતી. બેશક, એ વાત ખરી છે કે-આવા ઇતિહાસોમાંથી-આવા વિષયોમાંથી સત્ય વસ્તુ તેજ માણુઓ તારવી શકે કે-જલ્દેઓ કોઈપણ જ્ઞાતના પદપાત્ર કે દરિયાઈથી દૂર હોય. ચોક્કસ પક્ષને પકડી રાખી આવા વિષયનું અવલોકન કરનાર યથાતથ્ય સત્યને ન શોધી શકે, એ બનવા જોઈ છે, પરન્તુ એટલું તો દરેક કબૂલ કરવું જોઈએ કે-આવા વિષયના ઇતિહાસો, ઇતિહાસ દષ્ટિએ જરૂર ઉપયોગીજ છે.

કવિએ જલ્દે વિષયને પ્રધાનપદ આપી આ રામમાં વર્ણવ્યો છે, તે વિષયને એટલો બધો સ્ફુટ કરી બતાવ્યો છે, કે-જલ્દેના માટે જ્યારે કોઈને શક આવે શકે, ચર્ચાનો કોઈપણ પ્રસંગ, કેવા મયોગોમાં ઉભો થયો ? જલ્દેમાં કંઈ કંઈ વ્યક્તિઓએ જાગ્રત્રીધો / ક્યાં તે પ્રસંગ બન્યો ? એ બધું બનાવવા ઉપરાન્ત તે તે પ્રસંગો બન્યાના ઘણે જાગે સંવતો અને નિશિઓ અપવાદની પણ ખામી રાખી નથી. જલ્દેમ એક માણુમ ચોક્કસ કાર્યને માટે મુકરર કર્યો હોય, અને તે, તે કાર્યના પ્રત્યેક સમયના પ્રત્યેક બનાવને નોંધી લે, એવુંજ કવિએ આ રાસમાં વર્ણવેલા વિષયના સમયમાં પણ બન્યું હોય, એમ સ્પષ્ટ જાસ થાય છે. કોઈપણ બનાવને આદેશ અથવા સ્પષ્ટ આદેશમાં કોણ આલેખી શકે ? આનો જવાબ એટલોજ છે કે-‘જલ્દેણું તે તે મનાવો સ્વયં જોય હોય તે, અથવા સ્વયં જોનારની પાસેથી અહરશ સાંભળી લીધા હોય તે.’ કહેવાનો કંઈજ આવશ્યકતા નથી કે-આ રાસનાં ઘણાં ખરા પૂજોમાં ફરિનિવિજયનું નામ વખતો વખત વંચે છે. મયરા નીચ રાજદોષ કહુ તો-અમમના ધણા ખરા પ્રમગોમાં જલ્દે ફરિનિવિજયજી દશન છે, તેજ ફરિનિવિજયજી આ રાસના કવો કે જાન અનુભવનું વર્ણન સખનાર આવુ સુંદર-સ્પષ્ટ રૂપે વર્ણન થયે, એમાં કંઈ ત્રસજ જોવું નથી.

આ પ્રમગે એક માનવનો ખુલાસો કરવા જરૂરનો છે, અને તે એક-રાસમાં રજૂ વેદા વિષયોના વિવેચનોમાં કેટલેક સ્થળે અતિસંયોજિત અને કેટલેક સ્થળે અમભવિત થતોનું પણ મભવિત થયું, અને તે ઉપરાન્ત તમામ પ્રસંગોમાં એકજ પાત્રના-વિજયપદ્મનોજ વચ્ચે જનારી સાગરપક્ષને નિંદરામાં આવ્યો છે. એનું કારણ માત્ર એટલુંજ છે કે-રાસકાર પોતે તે પાત્રના (વિજય-પાત્રના) જના, અને એનો દેખાતુજ છે કે-એક પદાકાર પોતે જલ્દે કોઈપણ

તકારી વિષયનું વર્ણન કરે, ત્યારે તે ચેતના પડતો વિગત પ્ર-
 નાવે, એમાં કંઈ નરાધ નથી. એક તરફ ભેખક પાસેથી ને
 મેગરી સગીએ, તે એક પક્ષાર પાસેથી નજ મેગરી સગીએ: અને
 પ્રમાણે તેનું એ કાવ્ય સ્વ-તત્ત્વનું મધુર ભેખકે, કા. નહેએ તે
 દનિવાએમાંથી-ને વર્ણનમાંથી સત્ય તારી કાઢવાની ગિતામાં પુર-
 હોમની ફરજ છે કે-તેમણે જાને પક્ષારો તરફથી લખાએમાં પુર-
 મગનાં માધનો પ્રાપ્ત કરી વચનથી દર્શાવે મેગરી અથવા દ્યાખ્ખો
 તારી કાઢવા અપલ કરવાં ભેખકે.

આટલું જાણ અવશેષન ક્યાં પડી રહે આપણે ગમ્યાનર્મત
 સૂચરીત્થા અવશેષન કરીશું.
 સાધનો.

રાસાનર્મત વિષયો-જનાયોનું અવશેષન કરવામાં આ રામ ઉ-
 બીળ પણ કેટલાંક સાધનો પ્રાપ્ત થયાં છે. નહેવા કે-નેમિસાતર નિર્વાણ
 રાજસાતરનરિ રાસ. પ્રાપ્ત વિચાર પુરવિસાતરવિચાર, બાર ભે-
 ગમ, પીંગરાવણી (જૈનસાદિતસાતરવિચાર અ. ૩ માં પ્રકટ થયે
 કેરવાઘના સિપાસેએ. કાપકામુર્તિ, અવચનપગીત. મધરીરવિચાર
 ત્રિવિક. સવતરાનકાપવમે.વ, મોદમકુમરપદાવલી, -વિગેર ઉપરા-
 કેટલાંક હેતુકાં એ. પદ.એ અને પત્ર પણ મનેપ છે કે નહે ગાસમા વધ-
 વેત્ય વિષયને દર્શાવે કરવ મ. પણ ઉપરાંત મી. નહેવા

કળદ્રુપદ્વેષમાં વિખ્યાતગી વિષ્ણુ ગીત રોપાયું હતું. અને તે બીજી તરીકે રાસકારે ‘ હત્સૂત્રકંદકુદાલ ’ ગ્રંથને ગણ્યો છે. આ ગ્રંથ ઉપાધ્યાય શ્રીધર્મસાગરજીએ બનાવ્યો હતો એમ કવિ કહે છે. ઉપાધ્યાય ધર્મસાગરજી તે સમયના અસાધારણ વિદ્વાનો પૈકીના એક હતા. તેઓ વિદ્વાનજ નહિં હતા, પરંતુ શામનના પ્રેમી, તીવ્રભાગ્યશીલાગા અને ઉત્તમ લેખક પણ હતા. તેમની કૃતિઓ તેમના આ ગુણો ઉપરના જે કંઈ વિશેષના ગનારે છે તે તેમનો ઉપસ્થાપ અને નિરૂપ છે. ધર્મસાગરજી કોના શિષ્ય હતા ? તે અંધધી માત્ર એક પ્રમાણ મળ્યું છે અને તે ભાવવિગ્ય ઉપાધ્યાયે બનાવેલ પદ્ધતિ-રાજજ્ઞવિચાર છે. તેમણે આ અંધની રાક્ષસતામાં એક રથને લખ્યું છે—

■ તપાગચ્છે શ્રીવિજયદાનસૂરિરામ્યે પં० જીવર્ણિગણિ-
 વિનેયાઃ શ્રીવિજયદાનસૂરિપાઠિતાં વહુચુજા શતિલોકૈઃ વહુમન્યમાન-
 વચનાઃ શ્રીધર્મસાગરોપાધ્યાયા આસન્” (હરદત્તિખિન પ્રતિ પત્ર ૧)

આ ઉપરથી જણાય છે કે—તેઓ પં० જીવર્ણિગણિના શિષ્ય થતા હતા. (આ જીવર્ણિગણિ સદ્ગીર્ણની શાખામાં ચણેલ આનંદમાણિક્યમણિના શિષ્ય અને શ્રુતમયુદ્ધમણિના સાત શિષ્યો પૈકીના એક હતા.) વિજયદાનસૂરિની પાસે તેમણે ગળ્યાસ કર્યો હતો. ઉપરનો ગ્રંથ ઉપાધ્યાય ભાવવિગ્યજીએ ધર્મસાગરજીના વિચારોનો વિરૂદ્ધમાં લખ્યો છે, છતાં પણ ધર્મસાગરજીને પરિચય કરાવતાં તેમણે તેમની વિદ્વાની ભોંકા ઉપર પડેલી છાપ અવસ્થા સ્વીકારી છે.

વિજયદાનસૂરિના મમયમા, અથવા કહેા કે સ ૧૧૧૬ થી ૧૧૨૨ સુધીના જે કંઈ ખ્યાલ જે અત્યાર ગળ્યા ગયા ન હોય તે કથન પ્રમાણે આ છે—

‘ હત્સૂત્રકંદકુદાલ ’ નું જ્ઞાપરણ કરતું અમદાવાદના મેના ગણને પદમાં સદ તેની પ્રત્યક્ષા કરવી, તેમને મજબૂત કરવા અને પાછા મજબૂત લેવા, વિજયદાનસૂરિએ એક પદો ગદ્યાર પાડ્યા. ધર્મસાગરજીએ દર્વ પછી તેની પ્રત્યક્ષા નહિ કરવાની કબૂલાત આપી, સાતમેજ સગધી મિત્તમિ-
 દુષ્ટ રેવે અને સ ૧૬૧૬ ના માગસર નુદિ ૧ ના દિવસે આજ્ઞાપત્ર
 બહાર પાડ્યું.

નાત્ર પ્રકરણે પ્રકાશિતા હાવે સ્વયમેવ પ્રલપ્તિઃ કલહાયિતમાકલપ્ય
મહોપાધ્યાયપ્રીધર્મસાગરગણિભિર્વ્યાધિત્યં ચાગ્વિતાસો રિઘ્યાનુ-
ભાષાદેવ પ્રાદુર્ભૂતમ્ભવઃ ઠા. સદયવચ્છગૃહે વિનયસાગરગણયો
જીર્ણતાદીયપુસ્તકમોદાગારશુદ્ધયર્થં નિયોજિતાસ્તૈઞ તત્ર ગત્વા
ભીમહાર્વારસાસનં જયત્વિતિ પ્રતિજ્ઞાં કૃત્વા ચ ભીવિજયદાનસૂરીશ્વર-
ર્ષાદીરવિજયસૂરીશ્વરનામ્ની સ્મરન્નિઃ સ્વહસ્તવિન્યાસે શાસનદેવ-
તાર્પિતામિવ પ્રથમથ હૃદયમેવ પુસ્તકમવાસં, તત્ત एतत्પુસ્તકપ્રવર્તન-
ર્ભીત્યા સ્વરતરૈર્ધૃદ્દાલિકલિંગિકાઃ પ્રેરિતાઃ, સૈઞ્ચાસ્નાદીનં પુસ્તક-
મેતન્ સ્થરિતમર્પત્વન્યથા મહત્તાં હાનિર્માર્ગિષ્યતીતિ કલહાયિતં ।
તતસ્તસ્ય પશ્ચાદર્પણાય સ્થરિતં સં. ૧૬૦૬ (૧૬૧૬) વર્ષે આ-
શ્વિનસિત્રવ્રણોદરયાં લિખિતં । પશ્ચાન્ તત્ત્વતરંગિણ્યામપ્યેતદ્મં-
ધોકાનુસારેણ સમ્યાસાંકાનિરાકરણવાદઃ પ્રકારાન્તરેણ વિરચિ-
તસત્પ્રકરણકર્તૃભિરિતિ વિદ્વદ્વરેતદ્મંથે વાચ્યમાને યત્પુણ્યં
તદેતત્પ્રકાશિતસિપિકર્મકર્તુઃ સકલવાચકરોરરમહોપાધ્યાયપ્રીધર્મસા-
ગરગણિપરણામ્બોજધંચરોકાયમાણવિવેકવિમલસ્વાત્મનુમોદનાદ્વ-
તિવિતિ ભદ્રમ્ ॥ સ્તંભતીર્થે સંવત્ ૧૬૨૩ વર્ષે વૈશાલ ચાદિ ૨
રત્નો એ૦ લાલજીલિખિતં ॥

આ પ્રશસ્તિ ઉપરથી અણુવા ભેળી આ હુકીકતો મળે છે:—

૧ ઉત્સૂત્રકંદકુદાલનુ બીજી નામ મુલતરવપ્રદાણ ૬૭.

૨ ઉત્સૂત્રકંદકુદાલ મથ ધમસાગરજ્ઞે બનાવેલો નદિ, ૫૨૦૭
તે સદયવચ્છ નામના મહારાજા પ્રાચીન બાગરમાથી નિકળેલો હતો.

૩ વિનયસાગરને તે મથ આમ થયેલો અને તેની વિમલસાગર,
જ્ઞાનવિમલ, વિનયસાગર અને વિવેકવિમલે સ ૧૬૧૦ ના આલો સ. ૧૩ ના
દિરમે નામ કરી લીધી હતી.

આવીજ રીતે ઉપાધ્યાય ભાવનિગમનને પણ ‘ સદ્ગુરુરાજપત્રિચાર ’
માં લખ્યું છે—

“ તેણાં [ધર્મસાગરોપાધ્યાયાનાં] ચૈકશ તાપુશરાગરેષો-
પચતા શુદ્ધલાલીયેન કેનચિત્કૃત ‘ ઉત્સૂત્રકંદકુદાલ ’ નામા
મંથો નયનવિપયીચમૂલ । ”

આ ઉપરથી પણ જોવાય છે કે— ઉત્સૂત્રકંદકુદાલ મંથ ચડીપોશા-
લના બંદારમાં લેખના જોવામાં આવ્યો હતો, કે જલે મંથનો કર્તા કોઈ ચડી-
પોશાલનો અનુયાયી હતો.

એટલે શસકાર કવિ આ મંથના કર્તા તરીકે ધર્મસાગરજીને બતાવે છે, તે
ડીક નથી. બેશક તેઓએ આ મંથમાં લખ્યા પ્રભાણે તપાસજીને ઊડીને
બાકીના પાચગઠોને નિહવ તરીકે ગણ્યા હશે અને તેથીજ લેખને ગમ્મિઅગ્રાર-
ની શિક્ષા ગમ્મનાયકે કરી હશે.

આ પ્રસંગે આપણે ધર્મસાગરજીની ઉદારચરિતતા, ગમ્મનાયક પ્રત્યેનું બહુ-
માન અને શાસન પ્રિયતા અવશ્ય જોઈ શકીએ છીએ. જો લેખનામાં તે ગુણો
ન હતા, તો તેઓ તે મંથને પાણીમાં બેળવા કે પણ નહિં અને એવા મમર્થ
હોવા હતા માફી કે મિત્તિભિદુક્કડ પણ દે નહિં. એ દેખીતું છે.

આ ઉત્સૂત્રકંદકુદાલ મંથની સ ૧૬૮૩ના વૈશાખ વદિ ૨ રવાવારે
લખેલી એક પ્રતિ ભાવનગરમાં મુનિરાજ શ્રી ભક્તિવિજયજીના બંદારમાં છે.
તેની પ્રસરિત આ મંથને માટે એક ચોરજ પ્રકારનો પ્રકાસ પાડે છે. તેની
અંતમાં જલે કંઈ લખ્યું છે તે આ છે—

“ અયમુત્સૂત્રકંદકુદાલાપર્યાયો શુરુતસ્વમદીપનામા
મંથઃ પતનનગરે પં૦ મીવિમલસાગરગણિ પં. મીક્ષાનવિમલગણિ-
વિનયસાગરગણિ—વિવેકવિમલગણિભિર્યથાદૃષ્ટો યથાવગતમ્મ જીર્ણ-
તાહોયપુસ્તકાલ્પિરણદ્વારાજ્જારિતમુદ્દતસ્તામિશાનં ચેદમ્—
નારદપૂર્વા સર્વવંદિતશિરોમણીયમાનમહોપાધ્યાયશ્રીધર્મસાગરગણિ-
મિસ્ત્રવતરંગિણીનામ્નિ પ્રકરણે વિરચિતે સ્મરતરૈર્ભયં નિદ્યવસ્થે

૪ આ અંથ પ્રાપ્ત થવા પહેલાં ધર્મસાગરજીએ તત્ત્વતરંગિણી નામનો અંથ બનાવ્યો હતો.

૫ વત્સૂગ્રકંદકુદાલ અંથમળ્યા પછી ત્હેને અનુસરીને તત્ત્વતરંગિણીમાં સૂચ્યારા'કાનિરાકરણવાદ' બનાવ્યો હતો.

૬ આ પ્રશસ્તિના લખનાર છે ધર્મસાગરજીના અનુયાયી વિવેકવિમલ. આ વિવેકવિમલ, તે વત્સૂગ્રકંદકુદાલ અંથની નકલ કરી લેનારા ચાર પૈકીના એક છે.

પ્રશસ્તિમાંથી નિકળતી ઉપરની બાબનો, વત્સૂગ્રકંદકુદાલ અંથને માટે અસાધારણ અગ્રવાણુ પાડે છે. ખરી રીતે તપામજી સિવાય અન્ય ગ્રંથોની વિરૂદ્ધમાં જલ્દે અંથ બનાવ્યો હતો તે તત્ત્વતરંગિણી છે. એ ઉપરની પ્રશસ્તિથી સ્પષ્ટ જણાય છે. આજ વાતની પુષ્ટિ, હીરવિજયચરિત્રના શિષ્ય ઉપાધ્યાય મુમતિ-વિજયના શિષ્ય કવિ સિંહવિજયજીએ સં. ૧૬૭૪માં દીવાલીના દિવસે બનાવેલી સાગરવાવની પશુ બાપે છે. કવિ ત્હેમાં કહે છે:—

“ પહિલું ધરમ રચિઉ ધર્મસાગર અંથ કરિઉ એક મોટો,
ચુરાસી ગણ તેહમાં નંધા તત્ત્વતરંગિણી ચોટો. ” ૨૨

આ કવિ આગળ વધીને એમ પણ જણાવે છે કે:—

“ ગણા વણાયગ આદિ આવક સગલ સખાયત કીધા;
શ્રીવિજયદાનસૂરિ સઘાતિં ફિરી ફિરી ગઘડા કીધા. ૨૩
મુણ્યો સરદ ન પોતહં સાગર રાક તણી પરિ રોડ્યા;
કુમતિકુદાલ ન તત્ત્વતરંગિણી સંધિ પાણી માંહિં બોડ્યા. ” ૨૪

આમાં ગણા આવકનું જલ્દે નામ આવ્યું છે. તે અમદાવાદનો રહીશ હતો. અને જલ્દેને પદ્ધતિ કરીને ધર્મસાગરજીએ કરેલી પ્રત્યક્ષાની દૃષ્ટાંત પ્રસ્તુત રાસમાં દર્શનવિજયજીએ જણાવ્યા છે. કવિના ઉપર્યુક્ત કથનથી એ પણ જણાય છે કે વત્સૂગ્રકંદકુદાલ અને તત્ત્વતરંગિણી બન્ને પ્રથો પાણીમાં બેળગામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તે સગલી બીજી કંઈ પ્રમાણ મળતું નથી.

વિજયદાનસૂરિના સમયમાં મનેલા બનાવેલા કવિ ધર્મસાગરજીએ સાત બોલ મનંદો દીધેલા ચિત્તમિદુકાનું પણ કહે છે, પરંતુ આ સાત બેલનો

પોં વિજયવલ્લભે નમઃ ૩૫૦. તે જાણી નથી. ૧૨૭૩
 સ્વરભાસ, જેને મનાવેમ ' હારિવિજયસૂત્રિવાલ્લભાસ ' મ
 નેત્રનાં નામો આપ્યો સાથે તે પોં વોસનચરમા સ. ૧૬૧૬ ના મચર
 - ૧૪ ની મિનિએ લખ્યું જણાવે છે.
 "સંવત સાલ ઉચ્છૈસ્યે જામ, માગચર શુદ્ધ ચતુર્થ કહી લામ."
 ૧૬૨૨ થી ૫૨

આ સમય એ હારિવિજયસૂત્રિયા મચાવિપત્તનો મમવડો. મચા
 વિજયવલ્લભે સમયમાં મિર્મસાચરણી પ્રવચ્છા નિમિત્તે ન્દે કલંચન
 વાકું હતુ, ત્દેને અંકુરે આ સમયમાં કુલો દોવ તેવુ રામ ઉપરથી નો
 છે. નો વિજયવલ્લભે ને કલેટના જીતને રમ કરવા મારે વચ્છાસાખ મ
 નો ક્ષાં દના. અને ત્દેમા ત્દેમલે પેનાન સમયમાં ને કેલેક અરી સરજ
 પધુ મેગરી હતી. ૧૨૭૩ પાછો તે અંકુરે જાણર દેખાવા લાગ્યો હતો. પ્રજ
 મચ્છમાં ન્દે મનાવે જાન્યા. ત્દેમા જામ જાન જે જાનારા આ છે.—
 ૧ પ્રવચનપર્યાયા મંથન. ઉત્પન્ન, ૨ હારિવિજયસૂત્રિયા
 ને. ૩ : ભાગ્ય. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

પોતાની સંસ્થાધ-સરળતા જગતમાં પણ જુએ છે અને તેથી જમે તહેવા કટો-
કટીના સમયમાં પણ વધારે ખજૂખૂંચમાં નહિ ઉતરતાં પોતાની ઉદારવૃત્તિનો
લાભ જમે તહેવાને પણ આપેલ છે. આતુંગ આ પ્રસંગે પણ જન્યું હોય, તો
તહેમાં નવાધ પામવા જેવું કે સંકટ કરવા જેવું નથી. આ પ્રસંગે એક બીજી
કથના પણ ઉપસ્થિત થાય છે. અને તે એકે-જો ધર્મસાગરના મનમાં તે
મંથના સંબંધમાં કંઈ પણ સંકટ જેવું હતું, તો તેઓ મચ્છનામકને તે મંથ
સોંપવાની હિ મનજ કેમ કરતે ?

આ મંથની એક પ્રતિ ઉક્તકોલેજ-પૂનાની સાયબેરીમાં છે, તહેની
અંતની પંક્તિઓ ઉપરથી એમ પણ જણાય છે કે-આ મંથનું નામ ધર્મ-
સાગરજીએ તો ‘કુપસકૌશિકસહસ્રકિરણ’ રાખ્યું હતું, પરંતુ
‘પ્રવચનપરીણ’ એ નામ જાસ હીરવિજયસુરિજીએ આપ્યું હતું. તે
પંક્તિઓ આ છે:—

“હિત્રી શ્રીમદ્વાગણનમોનમોમણિશ્રીહીરવિજયસૂરીશ્વરશિષ્યો-
પાધ્યાયશ્રીધર્મસાગરગણિધિરચિતે કુપસકૌશિકસહસ્રકિરણે શ્રીહીર-
વિજયસૂરિદક્ષપ્રવચનપરીણાપરનામ્નિ પ્રકરણે પારાચંદ્રમતનિરાકરણ-
નામૈકાદશો વિભામઃ ।”

કેવા મ જોગેશમાં કેવી ગિતિમાં આ મંથ માટેની ઉપરની હકીકત જની
દશે, તે સંબંધી આ લેખકે કંઈ પણ કહેવાને અમમર્થ છે.

ખીજો મનાવ હીરવિજયનગિએ પ્રદત્તા આરંભોલ સંબંધી છે. હીરવિ-
જયસુરિ એકમરની પાત્ર મયા, તે પછી ગુજરાતમાં પાછી ધાંધલ મચી હતી.
અને તે નમાચાર નરિજના ગણવામાં આવતા ગુજરાતમાં આવીને તે ધાંધલ
શાન્ત કરવાને માટે આ આરંભોલના પટ્ટા સુરિજીએ કાઢ્યો હતો, એમ રાસકા-
રનું કથન છે આ ‘આરંભોલ’ સુરિજીએ પાટણમાં મ. ૧૬૪૬માં બહાર પાડ્યા
હતા. આ આરંભોલ વાચકાચી સ્પષ્ટ જણાય છે કે-તહેમાંના વજ્રા ખરા બેસે
ખડે સગમજ બધાએ બોલે ધર્મસાગરજીની પ્રપણાને અટકાવવા માટે જ
હતા. ઋષભદાસ કવિ આ આરંભોલ બહાર પાડવાનું કારણ જતાવતાં પોતે
સં. ૧૬૮૪ ના શ્રાવણ વદિ ૨ ને ગુરવારે બનાવેલા ‘આરંભોલરાસ’ માં
કહે છે:—

" આખો સોર શુર હીરકં હીરિ કર્યો વિચ
 કુમત રૂપ સાપર વણી પાખો બહુ વિસ્ત
 તણું છતર તારા વણી કાઢું મોટા ચ
 રવિ આશમતણં ભાષડા મહુ મોટો ક
 વહંતી વિધન વિષ વેલકી કલેશ રાગ વસાં
 અરુઠ કોપ સમાવીઈ લિપજતો તતપે
 તેણં કારણ શુર હીરજી હીમે મહન વિચ
 કુમત મહામહુ ટાલવા ભાખણ લોલજ બ

પરંતુ વહ્નિરાજ્યવિચાર માં આ મિચ્છામિદુક્કઃ મં. ૧૬૪૬ ના પોષ
સુદ ૧૫ ના દિવસે દીધાનું જણાયું છે. જો પાંચ બોલો સંબંધી ધર્મસાગર-
શ્રમે આ વખતે મિચ્છામિદુક્કઃ દીધો, તોમાં પાંચમો બોલ 'બાર બોલથી વિરહ
પ્રરૂપણા' કર્યા સંબંધી છે. આ ઉપરથી જણાય છે કે-હીરવિજયસુરિએ આર-
બોલ કાઢ્યા પછી પણ ધર્મસાગરશ્રમે તે બોલો વિરહ-પેતાની માન્યતા
પ્રમાણે-પ્રરૂપણા કરેલી હોતી જોઈએ.

આ પછી ધર્મસાગરશ્રમે સર્વજ્ઞરાત્નક નામનો ગ્રંથ બનાવ્યો હતો.
આ ગ્રંથ હીરવિજયસુરિના દ્વાયમા અપ્યો ન હોય, અથવા તે ગમે તે કારણ
હો, પરંતુ સુરિજીના સ્વર્ગવાસ સુધી આ ગ્રંથ માટે કંઈપણ ચર્ચા થયા પામી
નહોતી, એ વાત સ્પષ્ટ છે. કમલાએ થોડા થોડા સમયના આંતરેજ હીરવિજય-
સુરિ અને ધર્મસાગરજીનો સ્વર્ગવાસ થયો હતો. એટલું જ નહિ પરંતુ ધર્મ-
સાગરજીના એકે સિખ લાંબિયાગરજીનો પણ સ્વર્ગવાસ થયો હતો.

અહિં સુધીના વૃત્તાન્ત ઉપરથી આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે-મચ્છ-
નાયક વિજયદાનસુરિ અને મચ્છનાયક હીરવિજયસુરિ, એ બન્નેએ એવી મુક્તિથી
કામ લીધું જણાય છે કે-જેથી વિજય-સાગરનો વિખવાદ વધુ વધવા
પામ્યો નહોતો. ધર્મસાગરશ્રમે પણ મચ્છનાયકે નંદારે નંદારે જાદેમ
જાદેમ કહ્યું ત્યારે ત્યારે નેમ નેમ લખી આપ્યું, અને મિચ્છા-
મિદુક્કઃ પણ દીધા. એજ બતાવી આપે છે કે-તેઓની ઇચ્છા પણ કમેસને
વધારવાની તો નહિજ હતી. એટલે, એટલું તો ખરજ છે કે-તેમને ચોક્કસ
બાબતોમાં જોઈ શકા દઢ થઈ હતી, ને શકામાં ફેર પડ્યો હોય, એવું જણાવું
નથી. વળી તેમની શાસ્ત્રીય વિરચમા ગમે તેટલા શકા હોવા છતાં તેમણે
મચ્છનાયકો પ્રથેનો જ જામાય કે જ માનમા લેવિજ આવ પછુ ધટાડો
કયો હોય એ જ જણાવું નય. હીર-વિજયસુરિ અને ધર્મસાગરજીનો સંબંધ
તો કહ્યો એરજ પ્રકારનો ન. હીર-વિજયના કદાચે તો હીરવિજયસુરિ
અને ધર્મસાગરજી તો બંનાની કમરચ જ સંબોધી હતા. દક્ષિણમાં આવેલા
દેવગિરિમાં ન્યાયરામજીનો અન્યામ રંગ માટે હીરવિજયસુરિ। તે વખતના
હીરવિજય, ધર્મસાગરજી અને રાજવિમલજી-એ ત્રણ સાથેજ ગયા હતા, અને
સાથેજ જગુને મુર પામે આત્મા હતા વિજયદાનસુરિની ઇચ્છા નંદારે કાઢને
પણ આચાર્ય પદા આત્મા ને યજ્ઞ, ત્યાજ હીરવિજય (હીરવિજયસુરિ) ને
આચાર્યપદ અપદનો કરતા પછુ ધર્મસાગર-એ નુકયો હતો અને
વળગ્યો-મ-જા-પ-કે મુદ વિજયદાનસુરિના પછુ ઇચ્છા-ઓખને આચાર્ય

સમયમાં ધર્મસાગરજી એક હતા, કે જોડેઓ પૂર જોડેમાં ચાલતા ખરતર-ગમગમ અને કટ્ટકમન વિગેરે મનોની રચાએ થઈ તોમને પરાસ્ત કરવામાં સૌથી આગેવાની ભર્યો લ્યજ લીધો હતો. હીરવિજયસુરિ તોમની આ અનુલિન શક્તિને સંપૂર્ણ રીતે જાણતા હતા, અને તેઓ એમ પણ સમજતા હતા કે-આવી મહાન શક્તિશાલી વ્યક્તિથી મનુષ્યની શોભાજ છે. અને એવા સંપૂર્ણ વિચારપૂર્વકજ નબીર હૃદયથી સુરિજીએ પોતાની વિદ્યમાનતા દરમિયાન શાન્તિપૂર્વક કામ ચલાવ્યું હતું.

હવે આપણે હીરવિજયસુરિના પછીનો સમય તપાસીએ અને તે સમયમાં બનેલા રાસકારે વર્ણવેલા બનાવોનું નિરીક્ષણ કરીએ.

૧૬૫૨ થી ૭૨

રાસકારના જણાવ્યા પ્રમાણે આ સમયમાં ધમાધમ વધારે થઈ હોય, તેમ જણાય છે. ધર્મસાગરજી, કે જોડેઓ ખાસ એક પક્ષના નાયકજી હતા, બરડે તોમનો શત્રુના લીધેજ તપામઅંતમાં મનભેદ પડ્યો હતો, તોમના સ્વર્ગવાસ પછી તે કલેશનો પણ અતજ આવવા લાગ્યો હતો. પરંતુ બન્યું તેથી ઉત્તરજ. જો કલેશ ચાકસ મર્મદામાં હતો, એટલી મતજિજતા-વિરુદ્ધતા હોવા છતાં ન્હાના મ્હોટાની મર્મદાઓ જળવાની હતી, તોમાં મ્હોટા ભાગે પરિવર્તન થઈ ગયું. કલેશનો મર્મદા આગળ વધી અને ન્હાના મ્હોટાની મર્મદાઓનો પણ ભંજ થવા લાગ્યો. આ સમયમાં જો કંઈ કલેશકર બનાવો બન્યાનું રાસકાર જણાવે છે, તોમાં ખાસ બનાવો સૂરતમાંજ બન્યા હતા. સૂરતના કેટલાક કલેશમિત્ર આવકા એક ખીજના પક્ષમાં પડી ગયા અને પોતાનાથી વિરુદ્ધ પક્ષના સાધુઓને, મર્મદાનું ઉત્સવન કરી અપમાન કરવા લાગ્યા હતા. રાસકારે સૂરતમાં ઉઠેલી ખટપટનું જો વખૂન કર્યું છે, એ ઉપરથી એટલું નોંધેલાય છે કે-તે વખતે સૂરતમાં આવકોનો ન્હોટો ભાગ ખાસ કરીને આગેવાન આવકો સાગરાના અનુયાયી થઈ ગયા હતા અને તેઓ સામાપક્ષના સાધુઓનું અપમાન કરતા હતા. જો કે-આવી ક્રિયાએ સાગરપક્ષના આવકોને ‘બહુભોક્તા’ નું વિશેષજી આપ્યું છે, પરંતુ એ વિશેષજી બન્ને પક્ષના આવકોને નાગ પડતું હોતું જોઈએ. સૂરતના સધની એવી રિયતિના લીધેજ તે વખતે ગમગમવકને સૂરતના સાથ ઉપર પામ બોલનો પટો અને એક વખત સખ્ત પત્ર લખવા પડેલું જણાય છે.

સર્વસાધારણ રસમંદાસ પત્ની લેખની શરૂઆત—લેખની શરૂઆત—નું મધ્યમ
 નું કામ ઉપાધ્યક્ષ નેમિશ્વરજી અને અભિસારજી વિનંતેએ ઉપાધ્યક્ષ
 અને પદ્માદેવીએ એ પુત્ર કામી દત્તી કે એક બીજાના રામી શરૂઆતે
 પદ્માદેવીએ એમને એવાનો કેવળ કરે એને લેવા લીધે બંદે બંદે શામેલ
 રામી આપુએ બધા, તેને મ.એમા શામેલને લેવાના પદ્માદેવીએ એમનાનો
 રામી પરિણામે શામેલના પદ્માદેવીને તેથી પણ વધારે પડે પડી ગયા.
 પદ્માદેવી વિનંતેએ રામીને મળવાના વિનંતેને મળેલ પદ્માદેવીને દત્ત
 રામીના પદ્માદેવીએ સમજાવવા કથા દત્ત. રામીના કથા, વિનંતેએ
 રામીના પદ્માદેવી રામીને કથા, તેનું કારણ જણાવવા કથા છે —

વિદ્યાં પિતાનંદ શાલિ આચારજી સ્થિત કરવા કાલિ, ૪૩૩
 ૩) ચિંતામણિ મંત્ર દોમ ધપ દીધા બહુ વચ
 આચારજીનું કથું બહુમાન તો તે મંત્ર અધિકા લાન ૪૩૪
 આ કથન આ કથા આશ્ચર્ય. કથા, તે કથા દત્તી રામી નહિ
 રામીના કથા ના કથાનું કથન છે કે— પદ્માદેવી અને
 એ ન મુદત્તેએ પદ્માદેવી માથા આપવા કથા દત્ત એટલે કે—
 માથા કથા દત્ત અને વિનંતેએ નહિ આપવા. અને તેથીજ
 એ નહિ, પણ કથા, ૪૩૫. આ કથાને પુત્ર કરવાને આ ૪૩૫
 ૪૩૫ કથા, ૪૩૫ કથા—કથાના કથા તેના પર નુકસાન થા
 ૪૩૫ કથા છે કે ૪૩૫ કથાના ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથાના ૪૩૫
 વિનંતેએ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫
 ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫
 ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫ કથા ૪૩૫

ધર્મસાગરજીને કાંઈ મંથ પાણીમાં બોળવા માટે વિજયસેનસુરિએ નેમિસાગરજીની સમ્મતિ માગી, ત્યારે તેઓ બ્યાધતટ્ટી ન્યાય પ્રમાણે મૂંચવાડમાં પડી વિજયદેવસુરિની પામે જ્યાં અને ત્યારે લેમણે લેમની સલાહ માગી, ત્યારે લેમણે એ કશું કે—

“ તમારે લગારે ચિંતા ન કરવી, હું તમારા પદ્મમાં થઈ જાશ. મુરને (મન્જનાયકને-વિજયસેનસુરિને) થડપણુ આપ્યું છે, બહુ તો તેઓ એક બે વર્ષ જીવશે. પછીથી ત્હમારી પ્રફુલ્લને આપણે ફેલાવીશું.” (ભૂઓ-રામસાર પૃ.૩૮)

આ પ્રમાણેના પણ શબ્દો લેમણે કયા હશે કે કેમ ? તે એક વિચારણીય વાત છે. બેચક, એમાં તો બે મન છેજ નહિ, કે-જમે તે કારણે પણ વિજયદેવસુરિ સાગરોના પદ્મમાં થઈ જ્યાં હતા, અને આમજ જતાં તો લગભગ તે પક્ષતું નાવકપક્ષજ લેમણે લીધું હતું, એમ કહીએ તોપણ કંઈ અત્યુક્તિ નથી.

પરંતુ સમયમાં વિજયદેવસુરિ સાગરોના પદ્મમાં બળ્યાનો ખનાવ જ્ઞેમ નોધવા લાયક છે, તેમ વિજયસેનસુરિએ સં. ૧૬૭૧ ના વૈશાખ સુદ ૩ ના દિવસે અમદાવાદમાં ‘સાગરોના તમામ મંથો અપ્રમાણ’ સંબંધી જ્ઞે પડે લખ્યો, તે પણ ખ્યાન જોગનારજ છે. કવિએ આપેલા વૃત્તાન્ત ઉપરથી સ્પષ્ટ જોવાય છે કે-તે વખતના આગેવાન સાગરો-નેમિસાગર વિગેરેને સાગવગવાળા માણસો અને સંધોદારા ધણું ધણું સમજાવવા છતાં લેમણે તે પદ્મમાં સહીઓ નજ કરી. અને એ રીતે તપામજમાં લાગતા પડવાની શરૂઆત પહેલ વહેતાં થઈ. જો કે-હીરવિજયસુરિના સમય સુધી પદ્યઓ અને આટાપત્રો અનેક વખત લખાયા, પરંતુ તેમાં સાગરો પણ સહીઓ કરતા હતા, પરંતુ મન્જનાયકે સંમેશ પદ્મમાં સહીઓ નહિ કરવાની સાગરોએ શરૂઆત અદિથી કરી. આજ વર્ષનું શરૂઆતજીવવિચાર માં પણ આપવામાં આપ્યું છે. તે ઉપરથી તો એમ પણ જણાય છે કે નેમિસાગર અને લક્ષ્મિસાગરે આ પદ્યમાં સહીઓ નહોતી કરી, એટલુંજ નહિ, પરંતુ લેમણે જ્યાંજ આ’યો હતો કે—“ આ પડે અમને સંમેત છેજ નહિ. અમે તે મંથ પ્રમાણુલૂત કરી આપવાને તૈયાર હીએ. તમે અપ્રમાણ રા આધારે કહો છો ? ” પરંતુ પરિણામમાં તો નેમિસાગર અને લક્ષ્મિસાગરને તેજ વર્ષમાં (સં. ૧૬૭૧ માં) મન્જ ગદાર કર્યા હતા.

આ સમયમાં જનેશ જનાવો વધારે ધ્યાન ખેંચનારા છે. એ તો કેબી-
ટુંગ ૩ સાગરપક્ષવાળાઓને વિજયદેવસુરિની અમાધારણ સદાયના મળી
હતી, અને તેથી તેઓ પોતાના વિચારોનો પ્રચાર કરવામાં સારી રીતે
દારી જાય, એમાં કંઈ નવાઈ જોયું પણ નથી. વળી બીજી તરફથી અઠ્ઠનાયક
વિજયમેનમરિનો સ્વર્ગવાસ થયો, એટલે વિજયદેવસુરિને પણ વિશેષ કોઈ
કહી શકે તેમ રજીું નહિં. તેમ છતાં પણ રાસ ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે
સોમવિજયવાચક, નંદિવિજયજી વિગેરેએ સાગરોના વિચારો લેકોના ઉદ-
યમાં ન હોય, એવો પ્રયત્ન કરવામાં પણ કયાંય રાખી નહોતી. હેમના તે
પ્રયત્નો પેહોનો એક પ્રયત્ન સોમવિજયજીએ કરેલા 'છત્રીસબોલ' છે.
આ છત્રીસ બોલમાં ધર્મસાગરજીના વિચારોનું ચાત્રીય પુરાવાઓ આપીને
ખંડન કરવામાં સોમવિજયજીએ જેમ સંપૂર્ણ સાવધાની રાખી છે, તેમ
સતત પરિશ્રમ પણ કર્યો જણાય છે. આ છત્રીસ બોલે ધ્યાનપૂર્વક વાચનારને
સોમવિજયજીની વિદ્વતાનો ખ્યાલ આપી જાય છે. ૫. ભાવવિજયગણિએ,
સં. ૧૬૭૬ માં કપકવજુજીમાં લખેલ ઘટ્ટિરાજલ્પવિચાર માં સોમવિ-
જયજીને આ 'છત્રીસ બોલ' થા માટે કાઢવા પડ્યા, એ જતાવનાં કહ્યું છે:—

“તેમિસાગર અને ભક્તિસાગર જે પ્રપણા કરતા હતા, તેનાથી મળ્યા-
ઓના મનમાં એ સંકા થવા લાગી હતી કે—‘આ કહે છે તે સાચું’ છે
કે—ગઠનાયકની પ્રપણા સાચી છે.’ લેકોની આ સંકાના નિવારણને
માટે સોમવિજયજીએ છત્રીસબોલ કાઢ્યા હતા.”

આ પછીનો એક ખાસ જનાવ ધ્યાન ખેંચે છે, અને તે એ છે કે—જો
સાગરોને પદેસામંજથી બદલ કાઢવામાં આવ્યા હતા, તેઓને પાટણમાં
વિજયદેવસુરિએ વૈત મદીનાની અમાવામ્યાએ બેસા લઈ લીધા. આથી
અમદાવાદ, ખંભાત વિગેરે શાગોમાં ખજાજગાદ મચી ગયો. અને જન્દેમજે
વિજયદેવસુરિને પત્ર લખ્યો, હેમને જવાબ પણ એવાજ આપ્યો કે—જન્દેમાં
સત્તાને પ્રધાનરથાન આપવામાં આવ્યું હતું. આથી જણાય છે કે વિજયદેવસુરિએ
હવે પોતાના આ મનઃકવને વધારે વાર મુક્ત રાખવાનું નહિં પમંદ કરેલું હોયું
જોઈએ. આનું પરિણામ એ આવ્યાનું રાસકાર જણાવે છે કે—વિજયપક્ષના
ઉપાધ્યાયોએ સ. ૧૬૭૨ના વૈશાખ સુદિ ૧૩ના દિવસે મામરોની સાથે વિજય-
દેવસુરિની સાથેનો સળે પણ જણ કર્યા સંજ ધી ખુશ પત્રોગ્રામેગામ લખ્યા.

૧૨૭ મહારાજશ્રીના હાંધરમાં છે. જ્યેમાંની એક પ્રતિ ૬ પાનાની છે અને બીજી ૧૬ પાનાની. ૧૬ પાનાની પ્રતિમાં ૧૮ પ્રશ્નો વિસ્તારપૂર્વક છે, ત્હારે ૬ પાનાની પ્રતિમાં કંઈક સંક્ષેપમાં છે. આરંભમાં વિસ્તારથી ૧૮ બોધ લખ્યા પછી ભક્તિસાગરજીએ ત્હેના જગ્યાએ આપવાની સૂચના કરનારો જગે એક પ્રકારની ચેલેન્જ આપનારો એક પત્ર અને એક ત્રીજો પત્ર, એમ બે પત્રો સોમવિજયજી ઉપર અને એક પત્ર આવકો ઉપર-એમ ત્રણ પત્રો લખ્યા છે. આ ત્રણે પત્રો પ્રસ્તુત ચર્ચાને અંગે ઉપયોગી હોવાથી પુરવણી 'ક' 'જ' અને 'ગ' તરીકે આ અવલોકનની અંતમાં આપવામાં આવ્યા છે. સોમવિજયજીએ આ ૧૮ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપ્યા હતા કે કેમ ? તે સંબંધી કંઈ પ્રમાણ મળ્યું નથી.

ઉપર કહેવામાં આવ્યું છે કે-ત્હારે વિજયદેવસુરિ કાંઈપણ રીતે નજ સમજ્યા અને સાગરોની માન્યતા પ્રમાણે અરપણા કરવાજ લાગ્યા, ત્હારે સોમવિજયજી વિગેરે ઉપાધ્યાયોએ મળીને નવા આચાર્ય સ્થાપન કર્યાં. આ નવા આચાર્ય તે વિજયનિવસુરિ, જ્યેમનું નામ રામાવજય હતું. સં. ૧૬૭૩ ના પોસ સુદિ ૧૨ ના દિવસે ત્હેમને 'આચાર્યપદ' આપવામાં આવ્યું હતું.

આ પ્રસંગે એટલું વિચારવું પડશે કે-સોમવિજયજી તે વખતના પ્રસિદ્ધ વિદ્વાન સાધુઓ પૈકીના એક -હોતા, તે વખતે સોમવિજયજી, ભાનુચંદ્રજી, સિદ્ધિચંદ્રજી વિગેરે ધર્મા વિદ્વાન ઉપાધ્યાયો અને સાધુઓ હતા. ખાસ કરીને સોમવિજયજી ઉપાધ્યાય, કે જ્યેઓને કવિએ પોતાના પત્રના એક આનેવાન તરીકે ઓળખાવ્યા છે, મુ. ૧ હતા, જ્યાં તેઓને આચાર્ય પદથી ન આપવામાં આવી અને સોમવિજયજી નામના અપ્રસિદ્ધ માધુને શોધી કાઢ્યા, એનો હેતુ શું હશે. એ રાસ ઉપરથી જ્ઞાત થતું નથી. વળી મચ્છનાયકે વિજયમેનસુરિની અન્તિમ બલામણી, કે જ્યે રાસકાર કવિએ ઉલ્લેખી છે, તે ઉપર દૃષ્ટિપાત કરીએ છીએ, ત્હારે પણ એમજ જણાય છે કે-સોમવિજયજીને આચાર્ય પદથી આપવામાં ત્હેમનો કંઈ પણ ગુણ નહોતો નોંધાયો. કારણ કે મચ્છનાયકે અન્તિમ બલામણીમા ૧૪૪ કહ્યું છે —

“ સોમવિજય વાચકર્ષતિ મુજ મનિ જિમ ગુરુ હીર;
 નિમ સદુ સંધ આરાધયો થાયો સાહસ ધીર રે.” ૬૬૧

“ કિં ચાયં નિર્નામકઃ શ્રીહીરુગુપ્તસાદિતદ્વાદશરાજલ્પેષુ
 નવજલ્પાન્ સાત્તાદુત્પાપયત્રસ્તિ, તત્પત્રાન્તરાદવસેયં । તેન શ્રી-
 વીરવચાંસિ શ્રીહીરવચાંસિ શ્રીસંઘવચાંસિ ચાવજાનન્તુસૂત્રવા-
 દિનાં પ્રથમરેણાં પ્રાપ્તવાન્ । તથા તિલતુષ્ટિમાગમાત્રમપિ ક્લેશમ-
 સમ્યવચનાદિના અભ્યાસ્યાનદાનાદિના પાષાણહ્રેપાદિના દીવાન-
 ગમનાદિના મેઠપ્રાયં સંવર્દિતવાંઞ સાવદ્ર યાવદ્ સાહિસમાગમનં,
 તતોડ્રસ્ય સંસર્ગઃ સર્વથા હેયઃ ॥ ”

લેખકનું એ લખવું સત્યજ છે કે—જે કલેશ એક નજીવે માત્ર હતો, તે એક મેરૂ પર્વત જેવો થઈ ગયો. લેખકે કલેશનું એવડું મોડું રૂપ આપનાર તરફ વિજયપક્ષને ગણ્યો છે, જ્યારે વિજયપક્ષના લેખકોએ સાગરપક્ષને ગણ્યો છે. વસ્તુતઃ એવડું રૂપ આપનાર કોઈ પણ એક પક્ષ તો નજી ગણાય. હમેશાંના નિયમ પ્રમાણે એમ કહેવું જોડું નથીજ કે—મેરૂ જેટલું રૂપ આપવામાં બન્ને પક્ષનો થોડો ધણે અરો દિરસો હોવો જોઈએ.

ઉપરના કથનમાં આ કલેશનું પરિણામ બાદશાહના દરબારમાં જતા સુધીનું બનાવવામાં આવ્યું છે. તે પણ સત્યજ છે. કારણ કે અસ્તુત રાસમાં પણ માંડવગદમાં જહાંગીર બાદશાહે, બન્ને પક્ષના આગેવાનોને બોલાવ્યાનું અંબાણથી વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. (જુઓ રાસસાર પૃ. ૭૮-૭૯) આ પ્રસંગ બહુ અંબારના પૂર્વક વિચારવા જોવો છે. રાસકાર એ તો કબૂલજ કરે છે કે—તપાગચ્છમાં આવતા આ મહાન કલેશની શૂંપણ દડીકન બાદશાહના કાન સુધી જાનુસ્ય દ્રષ્ટ અને સિદ્ધિચ દ્રષ્ટએ પહોંચાડી હતી અને તેના પરિણામે બાદશાહે બન્ને પક્ષના આગેવાનો,—વિજયપદેવમરિ અને વિજયતિલક-સરિ—ને તેમજ બીજા પણ આગેવાન સાધુઓને બોલાવ્યા હતા. બાદશાહની પાસે બન્ને પક્ષકારોના બેમા થયા પછી જે પરિણામ આવ્યું તે, રાસકારના શબ્દોમાં કહીએ તો—

“ આપ આપણા કરો જિહ્વે જુઓ અજ ચિં કોઈ મત જુઓ. ” ૧૩૬૮
 એટલુંજ આવ્યું છે. અર્થાત્ બાદશાહે દેવથા ઝવડો નહિં કરવાનીજ બચાવજ કરી હતી. આ પરિણામ ઉપર કંઈક વિશેષ નિરીક્ષણ કરી લઈએ.

વિદ્યામામર વાચકના શિષ્ય કૃપાસાગરે સં ૧૬૭૪ માં નેમિસાગર

સર્વારોહણપૂર્વકં કથનતઃ સૂરિત્વમુદાહૃતં

ગચ્છો રાસમિકો હાસાવિતિ જને પ્રાપ પ્રસિદ્ધિ તતઃ” ॥૨॥

અર્થાત્—જઙ્ગાંગીર નવીન સ્થિતિ (યુક્ત રીતે નવીન આચાર્ય સ્થાપવામાં આવ્યા તે) સાંભળીને ઈદ નામના પર્વમાં ગદ્યાડા ઉપર બેસાડીને આચાર્ય પદ ઉત્થાપન કર્યું. અને તે દિવસથી તેજઝ, ‘રાસલિંગગઝ’ કહેવાયો.

આગળ ચાલનાં તેજ લેખક લેખે છે:—

“ एवं कृते सर्वत्र लोके अतीववचनीयतां प्राप्तेऽपि लज्जालेशमपि नाधिजग्मिवान् । किंतु पुनरपि तथा प्रावर्त्तत, यथा साहसिभायां चतुर्मासमध्येऽपि गमनमावर्तितं । तत्रापि तन् पक्षो ललाटे आप्रेयबिहकरणादिना धिक्कृत्य दूरीकृतः । श्रीमद्विजयदेव-सूरयस्तु तथाविधसौम्यदर्शनवीक्षणान् लोकोत्तरगुणप्रकर्षान् ययोचितवाग्वैभवाश्च परितुष्टेन गुणह्रप्रष्टेन न्यायनिष्ठेन साहिना वचनाविगमहस्वास्पदं चक्रे । तद्यथा:—

सर्वं प्रत्युत्तसद्गुरोः समभवन् तेजः परिस्फूर्त्तये

यज्જાંગીરમહાતપેતિ વિરૂદ્ધં વસ્ત્વા સ્વયં પરયતા ।

નિર્ણયેષુ પતત્સુ વાચનિવદ્ધેઃ સંપ્રાપિતાઃ સ્વામયે

કિં ચિત્રં વદિ વર્દ્ધેતેઽગ્નિવતનાન્ સ્વર્ણે ક્રમાદ્ વર્ણિકા” ॥૩॥

લેખકના ઉપયુક્ત કથનમાં જોઈ અનુચિત શબ્દોના પ્રયોગો કરવામાં આવ્યા છે, તે જોઈ અશ્લેષ છે, તેમ નહિ હજીવા થોડા પશુ છે. આચાર્યને ગદ્યાડા પર બેસાડી આચાર્યપદ ઉત્થાપનું અને કષાળમાં આનનું ચિહ્ન કરવા પૂર્વક દૂર કરવા, એ કોઈ રીતે માની શકાય તેવી હકીકત નથી. હા, બાદશાહના તેડાવવાથી ચોખ્ખાસામા વિદ્યાર કરવાની અને વિજયદેવસૂરિને, તેમના ગુણોથી આકર્ષાઈ બાદશાહે જે માન આપ્યું, એ હકીકતો બેચક્ર અશ્લેષ છે. જો કે બાદશાહ પાસે જ્યારા સાધુઓએ ગુજરાતથી કચ્છારે વિદ્યાર કર્યો હતો, એ કંઈ જાણવામાં આવ્યું નથી; પરન્તુ એટલું તો ખરું કે બાદશાહ પાસે ગયા પછી અને બાદશાહે આ તકારસાંભળી દેંસયો આપ્યો પછી થોડાજ સમયમાં તેના માંડવમાં જ નેમિસાગરનો સ્વર્ગવાસ થયો હતો. નેમિસાગરે કાળકર્યો કાર્તિક

પરિશિષ્ટ જુ તરંકિ પૃ. ૩૬૦ માં પ્રકટ કરવામાં આવ્યો છે. આ પત્રમાં માંડવગદમાં થયેલી મુલાકાતનો બાદગહે આત્ર દવાલો પણ આપ્યો છે.

બાદશાહ સાથેની આ મુલાકાત પછી લગભગ બે વર્ષ સુધી આ મામલો શાન્તિથી ચાલ્યો હોય, એમ પ્રસ્તુત રાસ ઉપરથી જણાય છે; તોપણ એટલું તો ખરું કે-જન્મે પક્ષની એકતા તો નહોતીજ થતાં પાખી જન્મે આચાર્યોએ-વિજયદેવસુરિ અને વિજયનિલકંઠસુરિએ-લિખ રહીનેજ પોત-પોતાના આત્માવર્તા સાધુઓ ઉપર હુકમત ચલ્લી કરી. છેવટ-સં. ૧૧૭૧ના પોસ મુદિ ૧૩ના દિવસે વિજયનિલકંઠસુરિએ સોમવિજયજી વાચકના શિષ્ય હમગવિજયજીને આચાર્યપદ આપી પોતાની પાટ રથપન કર્યા હતા અને બીજાજ દિવસે એટલે ચૌદશના દિવસે હેમજી દાગ કર્યો હતો. એ પ્રમાણે વિજયનિલકંઠસુરિ પછી વિજયપક્ષની આગેવાની વિજયાનંદસુરિએ લીધી હતી, અને ગરબની બ્યવસ્થા જાળવી હતી. રાસકારે અહિં સુધીનું વર્તન આપી પ્રથમ અધિકાર પૂરો કર્યો છે.

સં ૧૬૭૬ થી ૧૬૮૭.

આ સમયમાં, અર્ધોત વિજયાનંદસુરિના અધિપત્યમાં પ્રસ્તુત ચર્ચામાં ધણું પરિવર્તન થયેલું જોાય છે. જો કે-તેના પ્રારંભિક કાળનું જો વર્ણન રાસકાર આપે છે એ સંબંધાત્મક ઉત્પત્ત કરાવનાર છે, તોપણ હે પછી યોગ્ય મમયમા 'જન્મે આચાર્યોની એકતા' તો જો પ્રમંગ બન્યો, તે ખરેખર જ્ઞાનદ ઉપજાવનાર છે. પ્રગલ્ભ કવિ વિજયદેવસુરિને તુરંકોએ પકડ્યા, ગદની પાછળ આવીને નહન કર્યા, હાથ-પગમાં બેંડિયો નાંખી અને પછી 'પદસાદના નાકેમે ખાર દાગ મુદાએ. લાઇ જૂદા કયાનુ જણાવે છે, પરંતુ આ ખતુ તોડાન થવાનું' નજીક રૂવએ ૭૬ જણાવ્યું નથી એકાએક એક મહાન આચાર્ય, કે જન્મેને બાદશાહ પક્ષ માન આપતો હતો, હેમને આવી આશ્વતમાં કાંઈ લાગી નકે એ જળે ઉતરે એવી વાત નથી જણાતી. વિજયદેવસુરિ સજધી કવિએ કરેલુ આ વર્ણન એવી સજા તરફ દેરી જાય છે કે-કવિનો ધરાદો વિજયદેવસુરિની નિદાજ કરવાનો કેવળ હસી ખેર, તે પછી કવિએ આપેલો શાન્તિદાસ શેડનો પ્રમંગ પણ ખાસ વિચારવા જેવો છે. શાન્તિદાસ શેડને 'હેલાં વિજયદેવસુરિના પક્ષમાં જતાવ્યા છે, પરંતુ પાછળથી નજારે વિજયદેવસુરિએ 'સર્વજ્ઞરાનક અથ અપ્રમાણ' કર્યા સંબંધી પટો લખ્યો,

પૂન્યપદ આચાર્ય મહારાજશ્રીના જંડારમાંથી એક જૂનું પાનું મળ્યું છે, જે આ એકતા સંબંધીનોજ દેવાલ પૂરા પાડે છે. બન્ને આચાર્યોએ આ એકતા સંબંધી એક બીજાને જડે જડે લખી આપેલું, તે આ પાનાની બન્ને બાજુએ લખેલું છે. અન્યેવ બન્ને બાજુનું લખાણ અકુરશઃ અહિં આપવું ઉપયોગી થઈ પડશે.

એક તરફનું લખાણ:—

“ ॥ ૬૦ ॥ ડું નત્વા શ્રીવિજયદેવસૂરિભિર્લિખ્યતે ।
ઉપરિ હેઠિ લિખસ્થું તે સહી ॥

“ ॥૧૦॥ શ્રીહીરવિજયસૂરીશ્વરશુરુચો નમઃ॥ શ્રીવિજયસેનસૂ-
“ રીશ્વરશુરુચોનમઃ ॥ શ્રીવિજયદેવસૂરિભિર્લિખ્યતે । શ્રીવિજયાનંદ-
“ સૂરિયોઅયં । અપરં શ્રીવિજયતિલકસૂરિં આચારય પદ પ્રમુખ જે
“ જેહનિં દીધાં છઈ તે સર્વ સાબતિ । તથા અમ્હે બીજો પટોધર
“ થાપું । તિવારઈ માહોમાહિ દીક્ષાના પર્યાયનઈ મેલઈ વડ લદુડાઈઈ ।
“ વંદનાદિકે સર્વ વ્યવહાર સદાઈ સાચવવો । તથા અમ્હો તથા
“ અમ્હારઈ પટોધરઈ ક્ષેત્ર ૨ પોતઈ રાખીનિં પછઈ તુમ્હનિં મન
“ માનતાં ક્ષેત્ર ૨ પૂછીનઈ તે મધ્યે ક્ષેત્ર ૧ વડું । ક્ષેત્ર ૧ તે
“ પાસઈ લહુડું । પૂછાવીનઈ પછઈ બીજા ક્ષેત્ર આદેશ દેવાના
“ પટા લિખવા । તથા જદારક શ્રીવિજયસેનસૂરિં તથા અમ્હે જે
“ સર્વશયતક અંથ અપ્રમાણ કરવા જાળતિ જે પટા લિખ્યા
“ છઈ તે પટા સર્વકુણિ પ્રમાણ બાણિવા । તથા વડેરાના રાસ
“ જાસ ગીત ગાતા । વિરૂદ્ધ વચન ન ગાવા । કોઈ ગીતારથનાં કાર્ય
“ કામ આશરી તુમ્હે કહણ કહો તે સમયાનુસારઈ અમ્હે માનવું ।
“ તથા તુમ્હો અમ્હનિ લિખિત આપ્યું છઈ તે લિખિતનઈ અનુ-
“ સારઈ અમ્હારૂ લિખિત પ્રમાણ છઈ તથા ધરમી માણસઈ
“ કુણઈ પુરવડો રાગદેષ મનમાહિં આજુવો નહીં । અનઈ
“ ગમ્મમયાદા સર્વનઈ શાતા લિપજઈ લિખ કરવું સહિ ૧ સં.
“ ૧૬૮૧ વર્ષે પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૬ દિને ”

બીજી તરફનું લખાણ:—

- “ તથા શ્રીવિજયદેવસૂરિનં શ્રીવિજયનાંદસૂરિં વિખી
 “ આપું છું ને શ્રીપૂજ્યજી ને મુજનિં વિખિત પ્રસાદ કીધું
 “ છંદ તેહનં અનુસારં મહા શ્રીપૂજ્યજીની આજ્ઞા પ્રવર્તવું ।
 “ તથા મન્મથ મયાદા સપત્ની શ્રીપૂજ્યજી ચલાવજી તથા શ્રીપૂજ્યજી
 “ પછં શ્રીપૂજ્યજીના પટોધર ચલાવજી ॥ ૬ ॥ હતિ મંગલ ॥
 “ ॥ ૬૦ ॥ હૈ નવા શ્રીચિંતામણિપાર્શ્વનાથાય નમઃ ॥
 “ શ્રીહીરવિજયસૂરસૂરીશ્વરેયો નમઃ શ્રીવિજયસેનસૂરીશ્વર
 “ સૂરેયો નમઃ ॥ ભદ્રારક શ્રીવિજયદેવસૂરીશ્વર ચરણાન્ । યિશુ-
 “ વિજયનાદો વિજયપતિ । અપરં । હોત્રાદિક કામિં શ્રીપૂજ્યજીની
 “ આજ્ઞા પ્રવર્તવું । તથા ભદ્રારક શ્રીવિજયદેવસૂરિ નેહનિં
 “ પાદ ચલાવજી તે સપત્ની મન્મથ મયાદા ચલાવજી । તિહાં અઘો
 “ પક્ષ ન કરવો । શ્રીપૂજ્યજીના પટોધારીની કચિ પ્રવર્તવું ।
 “ તથા કમ્પી જગદ નારદેવ પદ્મજી તે ન કરવું । તથા પન્થાસપદ
 “ પ્રમુખ પદ ન દેવ તથા શ્રીપૂજ્યજી પદ્મ શ્રીપૂજ્યજીનો યોગ
 “ જારી ચિદ હેતુ તે ન કરવું । તથા આવવું । સહી રે
 “ હૈ નવા શ્રીચિંતામણિપાર્શ્વનાથાય નમઃ ॥
 “ ૬૦ ॥ હૈ નવા શ્રીચિંતામણિપાર્શ્વનાથાય નમઃ ॥

અનંત ધાત્રી સમ્યક કરે પછી આપણે ગીતાર્થે ધાત્રીસમ્યક કરવા ચાંપી
 સમસ્ત ગીતાર્થે ઉપાશ્રય આપ્યા પછી તે ચાપ ઊપરિ ન્યાપના માનુષ તેમજ
 આપ્યા પછિ શ્રીપૂજ્યજીભં શ્રીઆચાર્યજીભં આપણા એ સમસ્ત ગીતાર્થ
 મોકલ્યા । ચચ્ચા કરવા સાર ન્યાપ દબુર પુદતા । વચ્ચો સાગરનુ સત્યસૌ-
 ભાગ્ય પછિ દરગારિ મધ્યે તેમજુ । તે પછિ આપ્યો । પછી સમ્ય
 પછિ આપ્યા ન્યાપ દબુરિ ચચા કરવા ગઈ । પછે સત્ય-
 સૌભાગ્યજી પાંચ ધાત્રી પારસીજી જિજ્ઞાસા કૃતા તે ન્યાપના હાથમંદિ
 આપ્યા ન્યાપજી સર્વ કાર્ય મુંઝી ચચ્ચા કરાવવા માંડી । પછી ૪ કમળ
 ચચ્ચા થઈ તે દિવસજી તિમજ રજુ વચ્ચતા ન્યાપજી આપણા સાથનજી
 તથા સત્યસૌભાગ્યજી વચ્ચ કીધી અર્ચન કર્યું જે બીજી દીર્ઘ વદલા આવયો
 તે સર્વ ઉપાશ્રયે આપ્યા । શ્રીજી ર આચાર્ય માંડીને સર્વ વાત કીધી
 તે ઊપરિ બીજી દિવસજી । શ્રીઆચાર્યજી સર્વજ્ઞસતક માંદિશા
 નવબોલે કાઢી પારસીજી જિજ્ઞાસી આપણા ગીતાર્થેનજી આપ્યા તે
 વચ્ચતા ન્યાપ દબુર પુદતા અર્ચન કદિઉં જે ન્યાપ સમામન એ
 નવબોલેનુ જ્યાપ દેવચે યનકમાંદિ એકવા થજા પોતા બોલ જી.
 નિશરજ ન્યાપજી તે નવબોલ આપણા હાથરજુ બેઈ સાગરસાથનજી કદિ
 જે એ નવબોલેનુ મુખમા લાગ્લી સમતિ જ્યાપ દિઓ । નવીનર તુષારોમંથ
 પોટો અર્ચન ન્યાપ કવચ નંદેનાજી કતુ પછિ થીજી રજા પુણ્યપ્રભાવથી તે વેળાં
 ન્યાપના નગમાંદિ અઠતુજી આપ્યું જે કુ અપદ્ધન કરું તે ઊપરિ
 સમ્યક થાયા જે ધાત્રીજી નેદનજી પછિ ન્યાપજી સમ દેઈ કરું જે હજી
 દેઈ ને દેઈ ન ઉપરિ માન નર સર મયા મમજુ પૂછ્યા બોલ ૩ નીજી
 ૧ દવન, ૨ વચા ૩ પાજી સત્યસૌભાગ્યજી સવચા જ્યાપ ન દેવરાજો
 ૪ નારજી સત્યસૌભાગ્યજી વદા પાયા અર્ચન નવાજી દબુર સમ્યક ધાત્રીજી કદિ
 જે અ મ મમાંદિ પોતા આપ્યા જ મ મ પોતા પછા મજ સમાપ્ત ગઈ
 ૬ ના નજી કદિ જે ગુરૂસાપી સાગર પોતા પછિ સાગર ન્યાપનજી દરગારિ
 પોતા પાપ કૃપા રજેન થયા આદિરે કાઢ્યા અર્ચન આપણા શ્રીઉપાધ્યાય
 પન્થનાર્ચન ન્યાપ કદિ જે તુષારા નુ માવ સાગર પોતા પછા આપણા
 મુમન ગીતાર્થ ન્યાપજી વચ્ચ કીધી વાચનજી વાચનજી શ્રીજીને મરજી
 અપ્ય વામ નારમાંદિ ગુરૂસાપી સાગર રજેન રિદ રિદ થયા તથા વચ્ચ
 રજી ન્યાપજી સમ્યક જાન, કદિ જે મેનુન ગુરુ દબુરિ બપમારી ચચ્ચા
 માન્ય આચાર્ય જાન ન ઉપરિ અદ દબુરિ રજી આપણુ ગીતાર્થે સતમાજ

૧. સર્વિ ગાળાં કાળી તિલાં પશ્ચિ સમઘોષાગ્ર પોયે પડયો પડયો
 ૨. માપાં મગધનિં તેડી પડુ કુણુ પોયો નિચરણ સમયે કલકે ને શીવિજય-
 ૩. દેવસેદિ માયા અનંત સાગર પોતા નિચર પડી સાગર યુરોપીનકે ન્યાપણ
 ૪. પાવું ફોળેન કાપા અર્ધનિં શોપૂજ્યવણ શીવિજયવંશનિં પાવું માંન મદન
 ૫. કાનિં મિદિ કરાવવાની રાગ દીપી વજ્રના શોપૂજ્યવણ સર્વ પરિવાર મદિન
 ૬. નેડ મુગ ૮ દિને મળુ આકર પૂરકે વીજપુર ભળી સિદ્ધિ કી ગાઉ ૩
 ૭. મામ કુંભારીછે પેપામાં નિચર પડો સાગરનાં સારા મામધં પલ્લવ
 ૮. રિદ રિદ ફોળેન કાપા મદિ પાવું રીસકે મળ્યા તે ઉપરિ નોં ફરકો
 ૯. ઉપાન ન્યાપણ મન મળાવી શોપૂજ્યવણ, પાછ વાજ્યા સાં અમનાર
 ૧૦. રપ પદા રપ મોહવા કુડ ને મય સાંચાં શિખી આપકે તો ચાવવા
 ૧૧. દેવો નવી તો હતાં તેવળ વણનકે તેડી આરંભા વમના તે ન્યાપના માણસ
 ૧૨. શોપૂજ્યવણ પસ. કુંભારીછે આયા શોપૂજ્યવણમ પલ્લવ કી ને
 ૧૩. મંચ ખોં શિખી આપો વજ્ર શોપૂજ્યવણ આસિં દીપ ને પોટો મય ને
 ૧૪. અરે પોં કિમ શિખી આપુ વજ્ર ન્યાપને માણુમે ન્યાપણ અરમ કુંભા-
 ૧૫. રિઆથી શિખી ને શીવિજયવંશરિ સરથા મય પડો શિખી તાપ
 ૧૬. નિવર ન્યાપ નેડે. ન નિખી મોડ ૩ ને શીવિજયવંશરિ ૩૨૩ ને ૩
 ૧૭. પીન ને ૧૧. ૧૧ ૫ ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫
 ૧૮. ૧૧. ૫ ને ૩૧. ૫ ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫ ને ૧૧. ૫

નદીઆદિ ઘર્ષ અદમ્યતાદ વજ્રા આડંગર સદિન સાં રતન પનજી
 માં વાપજી માં કળમદામ સાં વપ્પા સાં વચ્છરાજ પ્રમુખ સમસ્ત
 મય નદીઆદ મુખી સાદમ્મા આવી પધરાવ્યા છઠ્ઠા તે અસિરિ મમાચાર
 તથા સૂરતિના મામવા આમિરી કેતશાક સમાચાર સંવત્તા લેખથી પ્રીત્યો ।
 તથા એ સમાચાર એજુડ પામડ લિખી જણાવ્યો ॥ શ્રીદેવભુદારયો ॥
 ૬૫૧ મંગલ

આ રાસના બીજા અધિકારમાં વિરોધ કરીને કવિએ વિજય-
જીંદસૂરિનું વૃત્તાન્ત આપ્યું છે.

આ રાસ, કવિ પં. દર્શનવિજયે પોતે જરહાનપુરમાં લખેલી
પ્રતિ ઉપરથી સંશોધિત કરવામાં આવ્યો છે.

પ્રારંભમાં કવિએ તીર્થંકર, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, અને
સાધુને નમસ્કાર કર્યા પછી સુધર્માસ્વામીથી લઇ કરીને શ્રીવિજય-
સેનસૂરિ સુધીની પાટ પરંપરા બતાવી છે. રાસનાયક શ્રીવિજયનિ-
લકમૂરિ, શ્રીવિજયસેનસૂરિની પાટે થયા છે. એમ બતાવ્યા પછી
કવિએ આ રાસ રચવામાં પાંચ કારણો બતાવ્યા છે:—૧ વિજ-
યદાનમૂરિએ, શ્રીહીરવિજયસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા અને તે
વખતે એક એ વચન કહ્યું કે—'જેને પદ આપો તેને 'વિજય' '
યુક્ત નામ આપવું' તે, ૨ શ્રીહીરવિજયસૂરિએ અકબરશાહશાહને
પ્રતિજ્ઞાથી વિજય મેળવ્યો તે. ૩ શ્રીવિજયસેનસૂરિએ ત્રણસો શ્વાસુઓને
છતી વિજયતા પ્રાપ્ત કરી તે. ૪ શ્રીવિજયનિલકમૂરિ ગરુડધારી ધ-
વામાં વિજય પામ્યા તે. અને ૫ શ્રીધર્મસાગરઉપાધ્યાયે ગરુડની પરં-
પરા લોપી અને તેમની પક્ષમાં ધરેલા ગરુડપતિ શ્રીવિજયદેવસૂરિને
ઉત્થાપીને, શ્રીવિજયનિલકમૂરિ પાટે આવ્યા અને પાટપરંપરા હીપાવીને
વિજય પામ્યા તે. ત્યાર પછી રાગનુ વર્ણન આવી રીતે આપ્યું છે.
જનમરથાન.

શ્રીવિજયનિલકમૂરિ યુજરાત દેશમાં આવેલા વીસતનગરના
રહીશ હતા. આ વખતે વીસતનગરની ભાંડાજવાડી અપૂર્વ હતી.

૧ શ્રીવિજયદાનમૂરિ પછી, બંને તક આપવું તેને 'વિજય' યુક્ત
આપવું. આ નિયમ થતાં જો કોણ આ નવું કવું—' એક વખત શ્રીવિજ-
યદાનમૂરિને, સ્વપ્નમાં જોતાં જો. મજિમદપતે કવું કે—ત્યારે વિજયદાનમૂરિ
પાટ ન્યાયન કવું અને બહુ નામ દેડીનાં એક અક્ષર લખે નામ આપવું.
ત્યારે મન્થના દુર્ગવજીત કરીશ અને મન્થપટ વિજયવંત થશે. " ૪૧
પનાર્ત. પનાર્તી

ਦੀਖੋ.

[illegible]

ગર અને ગામોના સઘોને નોતર્યા. સારા દિવસે શ્રીસૂરિજીએ પ્રતિ-
ષ્ઠા પલ્લ કરી.

આ વખતે વીમલનગરનો દેવજીશાહ, કે જહોનું નામ પહે-
તાં લેનામાં આવ્યું છે, તે પલ્લ આવ્યો હતો. આચાર્યશ્રીનો ઉપરેશ
સાંભળીને આ દેવજીશાહના હૃદયમંદિરમાં વૈરાગ્ય ઉદ્ભવ્યો. ત્હેણે
સંમારને અમાર સમજીને દીક્ષા લેનાનો વિચાર કર્યો. એટલુંજ
નહિ, પરંતુ પોતાના કુટુંબને એકઠું કરીને તમામે-પોને,
પોતાની સ્ત્રી જયવંતી અને પોતાના જન્મે પુત્રો-કૃપજી
અને રામજી, એ ચારે જણે દીક્ષા લેનાનો નિશ્ચય કર્યો. આચાર્યશ્રી
પોને જળને દીક્ષા આપવા પ્રાર્થના કરી. તેથી સૂરિજીએ પોતાને દામે
દીક્ષા આપી.

કૃપજી અને રામજી, કે જેઓનું નામ અનુક્રમે રત્નવિજય
અને રામવિજય રાખવામાં આવ્યું હતું. તેઓ જન્મે જુદિયાત્રી
અને વિદ્યા મળવાને સાયક હોવાથી નૂરિજીએ તેઓને વિદ્યાભ્યાસમાં
એકી દીધા. હંવોને રત્નવિજય યોગજ વખતમાં પોતાનું આયુષ્ય
પૂરૂ કરી સ્વર્ગે પહોંચ્યા. રામવિજયને નૂરિજીએ ધણો અભ્યાસ
કરાવ્યો. નીતિ, વ્યાકરણ, ન્યાય, જ્યોતિષ અને યોગા જુગા જુગા
વિષયોનાં નંદને જ્ઞાતા બતાવ્યો. નરનન્તર શ્રીરામવિજયમાં મારી
રીને ગોચરતા આવ્યા પછી નંદને નૂરિજીએ પંડિતપદ આપ્યું.

કુમરિનકુદાજી ધ ધ જજસરમ.

આ રાતના, વિજયપૂર્ણિમાનાં નૂરિપદની કેમ ઘણું એ
અન્નવન્ન કરવે, નંદના મુન કાચીમુન ધર્મનાતર ઉપાધવાવને
ચાતે, નંદને : ઉપાધવાવળે) પ્રગટ હાથમાં ધર્યો છે.

આચાર્ય શ્રીદીનવિજયમૂરિજી, શ્રીધર્મમામર ઉપા-
ધવાવ અને મુરિવિમલચાચક, એ ત્રણ જણ એક માટે અ-
ભ્યાસ કરના હતા. તેઓ ત્રણ પ્રેમપૂર્વક આજીવ્યાન કરીને વિ-

દાન થયા પરંતુ, એક જ શરૂની પાસે તમે જ્યે અભ્યાસ કરવા છતાં કરમને આપીન થઇ મતિલેદથી ધર્મસાગરને તે વિપરીત પરિણમ્યું. આ વિષયમાં કવિએ આ ત્રણેની હીરકંબક ઉપાધ્યાયના શિષ્ય-નારદ, વશુ અને પરવતની સાથે સરખામણી કરી છે.

ધર્મસાગરઉપાધ્યાયે • કુમતિકુદાણ • નામનો એક નવો પ્રયે બનાવી અભિનવ પ્રયે માંડવા પ્રયત્ન કર્યો. તેઓ ચોતા-નાં વખાણ, અને બીજા પક્ષની નિંદા કરવા લાગ્યા. હેમના પ્રયમાં ધર્મથી ઘણું વિપરીતપણું જોવામાં આવ્યું. અને તેવી પ્રરૂપણા પણ કરવા લાગ્યા. આ વાતની જ્ઞહારે વિજયદાનમુરિજીને માલુમ પડી, ત્યારે હેમણે વીમલગમર આવીને, નગરના ઘણા લોકોની સાક્ષીએ તે પ્રયેને પાણીમાં જોડાવી દીધા. શરૂ આજ્ઞાથી આ પ્રયે સૂર્યદં પંચાસે પાણીમાં જોડ્યો હતો.

પ્રયેને પાણીમાં જોડ્યા ઉપરાંત પણ ધર્મસાગરજી પાસે એ પ્રમાણે લખાવી લીધું કે— 'આ પ્રયની પ્રરૂપણા કરવી નહિ, વિજયદાનમુરિ કહે તે પ્રમાણે વર્તવું, અને હેમની આજ્ઞા વિના ને કંઈ કહે, તે અપ્રમાણ છે. '

શ્રીધર્મસાગર મંદઈ બહાર.

આ પડી શ્રીધર્મસાગર અહમદાવાદમાં આવ્યા, અને મહેતા મહાનિ પાનના પક્ષમાં લડીને પાડીને પ્રયની પ્રરૂપણા કરી. અને બીજા પણ દેડડાકે આવકે નગરો કયા આ વખતે રાજવિભલવાચક અહમદાવાદમાં હતો. તેમની પાને આવેનિ મહારાજ આવકે પૂછ્યું કે— 'તમે કે પ્રરૂપણા ને નેનો છો? ' શ્રીધર્મસાગરે કહ્યું— 'જે પ્રમાણે શ્રીવિજયદાનમુરિ કો ને, તે પ્રમાણે ને નાનું ને. ' મહેતા મહારાજ કહ્યું— 'જે પ્રમાણે શ્રીધર્મસાગરઉપાધ્યાય કહે છે, તે પ્રમાણે જો ન નાનું હોય તે અહં. આ પાનના ધાંઆ શ્રીરાજવિભલ ત્યાં. નવાય થયા. નેડડે બનની ને ના પાડે લોકો.

મોકલ્યા, પરંતુ બનવા કાળ એવો કે-ઘાતકલોકો માતર ગયા,
જ્યારે રાજવિમલવાચક ઘણા સાધુઓ સાથે ધોળકે પહોંચ્યા.

એ પ્રમાણે ગુરૂઆરાધક મુનિઓને અમદાવાદથી એવી રીતે
ચાડ્યા જવું પડ્યું કે-બેઠારી લાવેલી ગોચરીને, ન તો વાપરવાનો
વખત મળ્યો, કે ન પરકવવાનો.

આ હકીકત, જ્યારે ચારે તરફ ફેલાઈ, અને શ્રીવિજયદાન-
સૂરિને રાધનપુરમાં માણસ પડી, ત્યારે સૂરિજીએ વિકાન
સાધુઓને એકઠા કર્યા. અને દરેકની સમ્મતિપૂર્વક ગચ્છ બહાર
કર્યાનો એક પત્ર લખ્યો. પરંતુ આ પત્ર લઈને ધર્મસાગર ઉપા-
ધ્યાયને આપી આવે કોણ? સૂરિજીએ કહ્યું કે-કોઈ સાધુ, તેના હાથમાં
જઈને આપી આવે ત્હેવો છે? જટ ત્હેમાંથી એક મુનિએ હા પાડી,
અને તે પત્ર લઈને અમદાવાદ આવ્યા. સભામાં આવીને ધર્મસાગર
ઉપાધ્યાયને પત્ર આપ્યો, અને કહ્યું કે-‘ધર્મસાગરને ગચ્છ બહાર
કર્યો છે.’

એમ કહીને જહેવો તે પાછો વળ્યો, તરતજ ત્હેની પાછળ
ગજરાજે ધાઓ! મારો! કરતા માણસો દોડાવ્યા. પરંતુ તે સાધુ
હાથમાં આવ્યો નહિ. પાછળ થયેલા મુખટો ખોજવા લાગ્યા, મુનિને
એક આવકે પોતાના ઘરમાં સંતાડી દીધો. ત્હેણે બે દિવસ પોતાના
ઘરમાં રાખીને પછી એક દિવસ રાત્રે સાધુને રવાના કરી દીધો. કુ-
શક્તાપૂર્વક તે ગુરૂ પાસે પહોંચી ગયો. ગુરૂએ ઘણી શાખારી
આપી. શ્રીધર્મસાગરને ગચ્છ બહાર કર્યાની વાત જાહેર જાહેર
આવડોએ જાણી, તેમ તેમ તેઓને આદારની પણ તકલીફ
પડવા લાગી.

પાછા ગચ્છમાં લીધા.

આવા સમયમાં શ્રીસકલચંદ્ર ઉપાધ્યાય અમદાવાદ આવ્યા.
ત્હેમણે શ્રીધર્મસાગરજીને કહ્યું કે-‘આપ આમ શામટે

કરો છો ? ને પ્રમાણે જન્મનાયક કહેવા હોય, તે પ્રમાણે કરવું
 જોઈએ. અમદાવાદથી અન્ય જયો, તો અત-પાણી પણ
 પામયો નહિ. તે માટે શરૂ કરેલું માને, અને હૃદયમાં ધારણ
 કરે. "ધર્મસાગર" એ કહ્યું: "હવે હું ત્યાં જઈ પણ કેવી
 રીતે થકું ? અને મને તેઓ રાખે પણ કેમ ? અને જો તમને આ
 વાત હાથમાં લેતા હો, તો થાકો હું તૈયાર છું."

સકલચંદ્ર ઉપાધ્યાયે તે વાત સ્વીકારી, અને સાગરજીને
 હાથ સંપત્તિપુર મથા. શ્રીધર્મસાગર ઉપાધ્યાયને બહાર રાખી સૂરિજીને
 સમાચાર આપ્યા. સૂરિજીએ સ્પષ્ટ કર્યું કે: "મહારે લેવું કામ નથી."

સકલચંદ્રવાચકે કહ્યું: "મહારાજ! છોડી કહેડી ઘાય, પરંતુ
 માગ્યા તો સહન જ કરતાં આવે છે. હવેથી આપ ને પ્રમાણે
 આદેશ કર્યો, તે પ્રમાણે તે વસ્ત્રાવ કર્યો. માટે આપ લેને ગમ્મ
 માં લઈ જ્યો. હવે પછી જો તે બાજા વિરૂદ્ધ કામ કરે, તો તેને વધારે
 શિક્ષા કરવી."

સૂરિજીએ કહ્યું: "જો લેની ગમ્મ મા આવવાની હમ્મજા હોય
 તો પૂર્વસૂત્રિનું વચન 'મદદ' એ પ્રમાણે-કે કડું તેમ
 લખી આપે."

ધર્મસાગર ઉપાધ્યાયે તે ને રાજકારી હંમજો શું
 કેવે કહ્યા પ્રમાણે તે કી આંચે અને તેજ વનાણે મનમાં
 સંકલ્પ કરી નાગજીએ ને નાગના મિત્રાનિદુષ્ટક સાધા. તે તે
 મથા ને રાજકારી કીયા. ને રાજકારી અગ્યો ને ની અદર
 અનેક મન અને માકોએ પછ થકું આ રોડે વિજયદાનનુશિએ
 ને ૧૯૭૧. નવમંદીની નિર્મલે સંપત્તિપુરન વહાર પાડ્યા
 અની અદર મુખ્ય ને વાગો કરા. -
 ૧ નાની અધિક નિર્મલ છે ને કહ્યા ગમ્મને
 કપડો પામરે.

૨ પ્રતિમા સંબંધી જેમ પરંપરાચારી આવે છે, તેમ ચાલવું.

આમાં શ્રીહીરવિજયસૂરિ, સકલચંદ્રવાચક, ધર્મસાગરવાચક, પંન્યાસ. વિજયહંસ, રૂપનકપિ, કુંસલહર્ષ, શ્રીકરણ, વાનરનકપિ, સૂરચંદ્ર પંન્યાસ અને નકપિહાપા એ બધાઓનાં મતાં કરાવ્યાં.

ખાસ કરીને શ્રીહીરવિજયસૂરિ, સકલચંદ્રવાચક, ધર્મસાગર અને વાનરનકપિ એ ચારે જણે ઉપરનીજ હકીકતનો એક પત્ર લખીને અમદાવાદના ગણરાજ ઉપર મોકલ્યો. અને તે પ્રમાણે માનવા જણાવ્યું.

ખીજી તરફ ધર્મસાગરજીએ. ચતુર્વિધ સંઘના નામથી એક લેખ લખી આપ્યો, તેમાં એ લખ્યું કે—

“ મહે જહે નવા પાંચ નિહનવોની પ્રરૂપણા કરી છે, તેનો મિચ્છામિ દુક્કડ હઉં છું. કુમતિકુદાલ નામના ગ્રંથના પંચને હું છોડું છું. પહેલાં ત્હેની જે સફહણા કરેલી, તેનો મિચ્છામિ દુક્કડ હઉં છું. ૫૨ પર્વી, ચતુઃપર્વી જે હું નંહાતો સફહતો, તે પણ હું ગુરના કહેવા પ્રમાણે સફહું છું. સાત બોલને પણ હું હવે હૃદયથી સફહું છું. ચતુર્વિધ સંઘની જહે મહે આશાતના કરી, તેનો મિચ્છામિ દુક્કડ હઉં છું. વળી પાંચ ગમ્મવાગાઓનાં ચૈત્યોને હું ઉત્થાપતો ત્હેને ન ઉત્થાપતાં હવે હું પાંચેનાં ચૈત્યોને ખામણાં પૂવક વાંદુ છું. ”

એ પ્રમાણ તયરવાડામાં શ્રીવિજયદાનસૂરિ સમક્ષ સકલ સંઘની સાથે મિચ્છાદુક્કડ લીધા.

આ પછી સવત્ ૧૬૧૬ ના માગશર સુદિ ૧ ના દિવસે શ્રીવિજયદાનસૂરિએ બીજુ એક આજ્ઞાપત્ર બહાર પાડ્યું. ત્હેની અંદર એ લખવામા આવ્યું કે:—

“ પરંપરાગત ગમ્મમાં જહે સમાચારી ચાલતી હોય, તેથી આઘી-પાછી કે વિપરીત કોઈએ ન કરવી. વળી

હીરવિજયસૂરિજીએ આ વાત સ્વીકારી. અને ખુશી પામી
 યથા. સૂરિજીએ આર ગીતારથોને તે ગ્રંથ શોધવા આપ્યો. આ ગી-
 તારથો ધર્મસાગરના મળતીયા હતા. તેઓએ વગર શોધે કેટલાક
 દિવસો રાખીને પછી ‘ શોધી લીધો ’ એમ કહી ગુરૂને આપ્યો.
 ગુરૂ નિષ્કપટ હતા, તેઓએ ધર્મસાગરજીનો આંતરિક મર્મ જાણ્યો.
 નહિં. જટ સૂરિજીએ ગ્રંથ વાંચવાનો આદેશ આપ્યો અને દેશ-
 વિદેશમાં તે ગ્રંથનો પ્રચાર પણ થવા લાગ્યો.

બીજી તરફ સં. ૧૬૨૮ ની સાલમાં, લોંકાના આગેવાને પો-
 તાનો મત તજીને હીરવિજયસૂરિની આરા માનવી શરૂ કરી.
 શ્રીહીરવિજયસૂરિ અકબરના દરબારમાં.

આ પછી શ્રીહીરવિજયસૂરિને અકબરપાદશાહે પોતાને
 ત્યાં તેડાવ્યા, સં. ૧૬૩૬ ની સાલમાં શ્રીસૂરિજી બાદશાહને મળ્યા.
 સૂરિજીના ઉપદેશથી બાદશાહ ઘણો ખુશી થયો. ત્હેણે સૂરિજીને
 પ્રાર્થના કરી કે—“ આપને જે જોઈએ તે માંગો. દેશ, ગામ, ધન,
 હાથી, ઘોડા, જે માંગો તે આપવાને હું તૈયાર છું. ”

સૂરિજીએ કહ્યું:—‘ અમે સાધુ છીએ, અમ્હારે તે વસ્તુઓ
 પૈકી કંઈપણ ખપી શકેજ નહિં. ’

બાદશાહે કહ્યું:—‘ અમ્હારે એમ છે, તોપણ કંઈ ને કંઈ
 તો આપ માગણી કરોજ. ’

સૂરિજીએ ઉવટે જણાવ્યું કે—‘ જો ત્હમારી એવીજ ઇચ્છા
 છે, તો જ્ઞાં જ્ઞાં આપની આરા ચાલતી હોય, તે તમામ સ્થળે
 કોઈ જીવ ન મારે, એવો હુકમ અહીં જોઈએ. ગાય, ભેંસની
 જકાત ન લેવી અને તમામ તીર્થોમાં લેવાતાં મૂકાં પણ મુકત કરી
 દેવાં જોઈએ. ’

બાદશાહે સૂરિજીના વચનથી એક વર્ષમાં છ માસ જીવદયા
 પ્રવર્તાવી. જીવદયા વેરો મુકત કર્યો અને એવાં જે જે વચનો સૂરિ-
 જીએ કહ્યાં, તે બધાં માન્ય કર્યાં.

જેવાં જાણવાં ' તે જોઈ છે. દિગંજની પ્રતિમા, કેવળ આવડે પ્રતિષ્ઠિત કરેલી પ્રતિમા અને દ્રવ્યલિંગીના દ્રવ્યથી બનેલી પ્રતિમા, એ ત્રણે વાંદવા યોગ્ય નથી. બાકીનાં જિનગિજોને વાંદવામાં અચકાવું જોઈએ નહિ. વાંદતાં શંકા પણ ન કરવી. ત્હેને પૂજવાથી પાપનો નાશજ થાય છે.

પાંચમોખોલ—ઉપર જે ત્રણ પ્રકારની નહિ વાંદવા યોગ્ય પ્રતિમાઓ કહી, તે પણ જો સ્વપક્ષીને ઘરે હોય, તો તે વંદનીય જ છે, જો વ્યવહારથી ચારિત્રધારીએ વાસજોપ કર્યો હોય તો. આ સિવાય પ્રતિમાનો આકાર હોય, તે પણ વંદનીય જ છે.

છઠ્ઠો ખોલ—શાસ્ત્રની અંદર સાધુની પ્રતિષ્ઠા કહેલ છે.

આ વખતે ધર્મસાગરજીએ પ્રશ્ન કર્યો કે—‘જો આપ સુનિની પ્રતિષ્ઠા માનતા હો, તો પછી પરપક્ષીની પ્રતિમા વાંદવી કેમ કર્યે ? કેમકે—જો એક અક્ષર વાંકો કહે, ત્હેને સિદ્ધાન્તમાં ઉત્સૂત્રભાષી કહેલ છે. અને જો ઉત્સૂત્રભાષી હોય, તે સાધુ કેમ કહેવાય ? અને જો કહેવાય ન કહેવાય, તો પછી ત્હેની કરેલી પ્રતિષ્ઠાવાળી પ્રતિમા વાંદવા યોગ્ય કેમ હોઈ શકે ? વગી જો ત્હેમને સાધુ કહેવામાં આવતા હોય, તો તે કેવા સાધુ ? અરિહંતના સાધુથી ભિન્ન હોઈ, તેમાં જોનપણું જ કેમ કહી શકીએ ? અને જો ત્હમે તેમાં સાધુપણું સદહતા હો, તો પછી તેઓને વાંદતા કેમ નથી ?’

સાગરજીની આ વાત સાંભળીને શ્રીહીરવિજયમૂર્તિજીએ કહ્યું:—

‘જો ત્હમે ત્હેમને જોન નહિ માનો, તો કયા દર્શનમાં માનયો તે બતાવો. કેમકે દર્શન તો છજ કહેલાં છે. ત્હેમનો વેપ દેખીને ત્હમે કોના સાધુ કહેયો ? હવે કહાચિત્ તેમના જિન-તીર્થ-કર બુદ્ધા ગણતા હો, તો તે બતાવો કે—એ જિનનાં અને તેમનાં માતા પિતાનાં નામ કયાં ? ત્હારે કહેવું પડશે કે—ત્હેમના અને સ્વપક્ષીના જિન એકજ ॥ અને માંતલેદના. લીધે કંઈ ધર્મનો

આઠમો બોલ—સર્વ થકી નિહ્નવ એક, અને દેશથી નિહ્નવ સાત કહ્યા છે. તે સિવાય બીજા બધાઓને જે નિહ્નવ કહે છે, તેમાં સમકિત રહેતું નથી.

નવમો બોલ—સ્વપક્ષીનો યોગ ન મળે, પરપક્ષી સાથે જે યાત્રા કરવામાં આવે, તે નિષ્ફળ થાય છે, એમ કહેવું જોઈએ છે. પરપક્ષીએ સાથે પણ કરેલી યાત્રા નિષ્ફળ થતી નથી. બહુ સંસાર તરવામાં કારણબૂતજ થાય છે.

દશમોબોલ—પરપક્ષી સાથે કોઈએ ઉઢેરીને ચર્ચા ન કરવી. કહાચિત્ તે (પરપક્ષી) ઉઢેરીને ચર્ચા કરે, તો શાસ્ત્ર અનુસારે શાન્તિથી ઉત્તર આપવો. પરંતુ કલેશ વધે તેમ ન કરવું.

અગીયારમો બોલ—જે ‘કુમતિકુદ્દાલ’ નામનો ગ્રંથ સાંભળતાં ગળ જાય છે, તે ગ્રંથ શ્રીવિજયદાનસૂરિએ ચતુર્વિંશ સંઘસમક્ષ જલસરણ કર્યો છે. માટે તે ગ્રંથમાંનું એકપણ વચન જે કોઈ ગ્રંથમાં હોય, તે ગ્રંથ પણ અપ્રમાણ માનવો.

બારમો બોલ—અવિરોધવાળાં સ્તવનાદિ પ્રમુખી આગળ કહેતાં કોઈએ નિવેધ ન કરવો. પરપક્ષીએ બનાવેલ સ્તુતિ-સ્તવનાદિને તુરક અને લાંગીના લોજનની માફક ગણી નિવેધે છે, તે જોઈએ છે. કેમકે જલે માણસો કુમતિને છોડીને જિનસ્તુતિ કરે છે, તે સુષ્ટ-તપિંડને જ ભરે છે. માટે જમે તેણે પણ કરેલી જિનસ્તુતિ હોય, તે કહેવામાં બાધ નથી.

એ પ્રમાણે બાર બોલનો પટો લખવામાં આવ્યો, અને તેની ઉપર દરેક ગીતારથોએ મતાં પણ કર્યાં. આ પટો ત્રણ ચોમાસી અને પચુષણમાં ગીતાર્થો વાંચવા લાગ્યા. દેશ, નગર, પુર, ગામ દરેક સ્થળે આ પટો વચાવો અને સર્વત્ર શાંતિ ફેલાઈ ગયું.

આટલું છતાં ધર્મસાગરજી કુમતિની વાસનાને છોડતા નહિં, અને પોતાની પ્રવૃત્તિઓ અભ્યાસ બસાગર સજતા.

અને પરા વિગેરેનો સંઘ એકઠો કર્યો. આ સઘે સાગરજીની પાસે બેસવાવાળા ભદ્રુઆ વિગેરે બાવન શ્રાવકોને સંઘ બહાર મૂક્યા, અને પછી સાગરજીને બોલાવ્યા. એ પ્રમાણે સં. ૧૬૪૮ માં મળેલી આ સભામાં સાગરજીએ ઉભા રહીને આ પ્રમાણે મિચ્છાદુક્કંદ દીધા:—

૧ મરિચીએ કપિલને જે વચન કહેલું, તેને શાસ્ત્રમાં ઉત્સૂત્ર કહ્યું છે, અને હું ઉત્સૂત્ર સદહતો ન્હોતો. તેનો મિચ્છાદુક્કંદ હતો.

૨ ભગવતીને અનુસારે અનંતાભવ મેં સદક્ષા. પરંતુ શ્રીહીરવિજયસૂરિજીના વચનથી હવે હું તાણ કરતો નથી. અહિં પંદર ભવ છે. અનંતા નહિ. શ્રીભગવતીની શાખ દઇને અનંતા સદહતો, તેનો મિચ્છાદુક્કંદ હતો.

૩ ઉત્સૂત્રભાષીને નિયમેન અનંતો સંસાર હું સદહતો, તેણે પણ શ્રીસૂરિજીના વચનથી મને જ્ઞાન થયું કે—અધ્ધવસાય પ્રભાણે સંખ્ય, અસંખ્ય અને અનંત સંસાર થઈ શકે છે. આ સંબંધી જલે પ્રરૂપણા કરી, તેનો મિચ્છાદુક્કંદ.

૪ કેવલીના શરીરથી કોઇપણ જીવ ન મરે, એમ હું સદહતો, પરંતુ શ્રીહીરસૂરિના વચનથી આચારાંગ અને ભગવતી આદિની શાખથી હવે હું તે એકાંત છોડું છું. અર્થાત્ અવશ્યભાવીપણે કદાચિત્ કેવલીના શરીરથી પણ કોઇ જીવ મરે તો ના નહિં. ન જ મરે એવો જે એકાંતભાવ હું સદહતો, તેનો મિચ્છાદુક્કંદ.

૫ બાર બોલનો જે પટો બહાર પડેલો, તેથી જે કંઈ હું ઉલટું બોલ્યો હતું, તેનો મિચ્છાદુક્કંદ હતો.

આ સિવાય સાગરજીએ સંઘસમક્ષ, ગચ્છ વિરૂદ્ધ, પરંપરાવિરૂદ્ધ, સૂત્રવિરૂદ્ધ, પૂજ્યની આજી વિરૂદ્ધ સદહવાયું હોય, તે દરેક સંબંધી મિચ્છાદુક્કંદ દીધા.

અને તેના ઉપર સાગરજી અને બીજાઓનાં મતાં કરાવ્યાં. પડીદરેકે પોતપોતાને સ્થાનકે ગયા. ક્લેશ મટી ગયો અને શાંતિ થઈ. તોપણ છાનાં છપનાં સાગર ક્યાંય ક્યાંય તો પોતાનો મન જરૂર પ્રકાશવાજ રહ્યા.

‘સર્વજ્ઞરાતકે’ ની ઉત્પત્તિ.

કહેવત છે કે-હીંમતે કેરી લાગતી નથી, કોંચવૃક્ષે કેળાં થતાં નથી, દૂધથી જોગીયો મીઠો થતો નથી, દૂધ પાવાથી પણ સર્પ નિર્વિષ થતો નથી. ઘણા દિવસ મુખી દૂધથી ધોવામાં આવે તોપણ કાંઈ ઘેરો ધોયો થતો નથી અને દોરડી બગી જવા છતાં તેનો આંગળો મટતો નથી. ત્હેવી રીતે ઘણી ઘણી વખત સમજાવ્યા અને મિથ્યા-દુષ્ટક દેવશાળ્યા છતાં ધર્મશાગરે પોતાનો સ્વભાવ છોડ્યો નહિં. સાગરના પક્ષી બાવન જગ્યાઓને સંધ જહાર કર્યા, છતાં સાગરે પોતાનું અભિમાન છોડ્યું નહિં, અને પોતાનો મન સ્થાપવાને ‘સર્વજ્ઞરાતકે’ નામનો એક અભિનવ ગ્રંથ બતાવ્યો. આ ગ્રંથની અંદર સાગરજીએ પોતાનો-વિપરીત પથ આવેખ્યો, વગી પાંચ જાક ઉઠા-પવાને છાના છાના પ્રશ્નો પણ કરવા લાગ્યા. આથી સાગરને ત્રણ નામ-અમદાવાદ. પાટણ. રાધનપુરમાં રહેવાનો નિવેધ કરવામાં આવ્યો અને તેથી તેઓ સૂરજમા જકને રહ્યા.

બીજી તરફ શ્રીહીનવિજયમૂર્તિના પ્રોત્સાહથી વિજયમેન મૂર્તિએ અકેશવર પદશાળની નજાના ગામોને પંચ જન કર્યો. એ માત્ર પદશાળની પાનેજ રેણ નજા શાળાની પાની પ્રમાણના થઈ ગયા. થતાં શ્રીનદિવિજયની પાને અકેશવરને તથા ગયા આ વિધાને માત્ર પદશાળ ૧૦ મુગ્ધ પચો અને શ્રીનદિવિજયને ‘પુરુષકૃષ્ણમંત્ર’ કાઠે ૩ અ. ૧૧ પદશાળે વિજયમેનનું રત્ન નરનતિ મેળવી નદિવિજયને પોતાને પદ. રાખ્ય. જ ને વિજયમેન મૂર્તિ પદાધિ. વગા. કંઈ ૩ અ. ૧૧ મેલેમન-તેન અ. ૧૧ અને નાદી વિજયમેન નજા પાનાનું રહ્યા.

હીરવિજયસૂરિનો દેહોત્સર્ગ.

આ વખતે શ્રીહીરવિજયસૂરિ રાધનપુરમાં હતા, ત્યાંથી ત્હેમણે પાટણ તરફ વિહાર કર્યો. પાટણમાં ચોમાસુ કરી, તે પછી સૂરિજીએ પોતાનું અવસાન નજીક દેખ્યું. તેથી ત્હેમણે વિમલા ચણની યાત્રા કરવાનો વિચાર કર્યો અને આ વિચાર સંધને પણ જણાવ્યો. સંધ ખુશી થયો. સંધ પણ સૂરિજીની સાથે જ યાત્રા કરવાને માટે તૈયાર થઇ ગયો. એટલું જ નહિ, પરન્તુ સંધે દેશરેણી અંદર નિમંત્રણપત્રો પણ લખ્યાં. આ વખતે આ સંધમાં એકડા યનારને બે પ્રકારના તીર્થોની યાત્રાનો લાભ મળવાનો હતો. સ્થાવર (ચતુર્જ-યાત્રિક) અને જંગમ (સૂરિજી). આ મ્હોટા સંધની અંદર અમદાવાદનો સંધ (કે જ્યાંમાં હજાર રથ અને ઘણા તંબૂઓ હતા), ખંભાતનો સંધ, (કે જેમાં નવસો સેજવાજા, અને ઘણા તંબૂઓ વિગેરેની ધૂમધામ હતી. આ ધૂમધામને ભેળને હાકમ નવરંગખાન પણ ઘણા ખુશી થયો હતો, અને સાહુ શ્રીમણને પણ માન આપ્યું હતું.), તથા પાટણ, કુંભુગેર, આગરા, સાદોર, મેકતા, સીરોહી, ભડોર, માશવ, મેવાડ, રામપુરા, વાગડ, દક્ષિણ, સૂરત, હીરખંદર, વટપદ્ર (વટોદરા), ભરૂચ, દમણ, વસાહી, ગણદેવી, ચેકલી, કમોલી, દોલીહરો, (કચ્છ) અને નવાનગર વિગેરેના સયો સામેલ થયા. આ સયો હીરવિજયસૂરિની સાથે સં. ૧૬૪૬ ની સાલમાં ચતુર્જયની યાત્રા કરી. આ સંધમાં કુલે બે લાખ માણોની શ્રવ્યા થઇ હતી.

ચતુર્જયની યાત્રા કર્યા પછી ઉનાના સંધની વિનિતિથી સૂરિજી ઉના પધાયા, અને ચોમાસુ ઉનામાંજ કર્યું. અહિં સાહુ લખનાજે પણ દબ્ય બચ કરીને સૂરિજીના હાથે પ્રનિશ્ચયે કરાવી અને મુદ્દત ઉપર કવિ મુનિવિજય, કે જેઓ ઘણા ગુણવાન હતા, તેઓને બોલાવીને, સૂરિજીએ વાચક પદ પણ આપ્યું.

પ્રતિજ્ઞાનું કાર્ય થવા પછી સૂરિજી ત્યાંથી વિદ્યાર કરી દેલ.
 થાડે પધાર્યા, અને ચેમાસું પણ ત્યાંજ કર્યું.

ઋદ્ધિ પોતાના આયુષ્યના અવસાનનાં ચિહ્નો જોઇને સૂરિ-
 જીએ શીવિજયસેનસૂરિને તેણે આટલે સંધને સૂચના કરી. સવે
 વિજયસેનસૂરિ ઉપર પત્ર લખી જણાવ્યું કે—‘સૂરિજીના ધરીસ્ત્રી ચક્રિત
 બહુ મંદ થઇ છે, માટે ગુરૂવંદન કરવા જલ્દી ઋદ્ધિ આવે. અર્થાત્
 રસ્તે પડ્યા પછીજ પાણી વાપરવાનું પણ કામ કરશે.’

પત્ર પહેંચવાં ઋદ્ધિમનગર નગરથી સંઘની સમ્મતિપૂર્વક
 વિજયસેનસૂરિએ વિદ્યાર કર્યો અને પાટણમાં આવીને પર્યુષણ
 પર્વ કર્યું. પર્યુષણ કરીને વિજયસેનસૂરિએ વિદ્યાર કરવાની તૈયારી
 કરી, તેવામાં એક બીજે પત્ર લેખને મળ્યો. આ પત્ર હીરવિજય-
 સૂરિજીના કાજ કર્યા સંબંધીનો હતો. તેની અદર લખ્યું હતું
 કે—‘ભાદરવા સુદિ ૧૧ના દિવસે રાત્રી ૭ થી ૯નાં અનશન કરી,
 નવકાર મંત્રના સ્થાનપૂર્વક સૂરિજી સ્વર્ગ પધાર્યા છે.’

આ સમાચારથી વિજયસેનસૂરિએ આગળ વિદ્યાર ન કર્યો,
 અને પાટણમાંજ ચેમાસું કર્યું. ચેમાસું ઉતરે સૂરિજીના ધમને વદન
 કરવાના ઇરાદાએ પાટણથી વિદ્યાર કર્યો અને યતુજયની યાત્રા કરી,
 ઉનાળાં પછા સાવઃ શાવિકાએ સાથે ગુરૂસ્તૂભને ભાવપૂર્વક વદણ
 કરી અને આ ૧.૩૨૭માં ભાવવા લાગ્યા કે—‘ખરેખર મને જાહે
 ૩૬ ભુખ કે આઠકાદ છે. તે મને ગુરૂશ્રીહીરવિજયસૂરિનાજ પ્રસાદ
 છે. તે પડાં હીરવિજયસૂરિજીના પાતે જાહે જાડ નીતાર્યો હતો.
 તેઓને પોતાની પાસે ભોજાનીન મુખ-સચમની વાત પૂઠી. અને
 હીરવિજયસૂરિએ શુ દિગ્દશિયા આપી ને’ તે પણ પૂછ્યું.

હીરવિજયસૂરિએ સાધુઓને જાહે દિગ્દશિયા આપી ૫૧ કીધી
 વિજયસેનસૂરિએ સાબળી અને મનમ પાની ૫૧ કીધી

ત્હાંથી વિહાર કરના ગુજરાતમાં-અમદાવાદ આવ્યા. અહિં ચોમાસુ રહ્યા, અને ચોમાવિજયવાચકને કહ્યું કે:--

‘ તુમે સારી રીતે ગુરૂસેવા કરેલી છે. માટે ગુરૂના હિતવચ-
નોનો આદર કરી, મ્હારી સાથે ચોમાસુ રહો અને સૂરજની શુદ્ધ
પરપરાને આનંદથી પ્રકટ કરો. ’

સાગરજીનો સ્વર્ગવાસ.

આ વખતે ધર્મગાગર ઉપાધ્યાય સૂરતમાં સ્થિરવાસ કરીને
ચોમાસુ રહ્યા હતા. ત્હાં ત્હમજે ઘણા આવડોને પાનાના મતના
અનુરાગી કયો હતા. આ જાણીને, વિજયમેનસૂરિએ તેઓને ખંભાત
મોકલાવ્યા. ખંભાતમાં કેટલાક દિવસો બ્યતીન થતાં, ત્હમનું શરીર
ઘણું અશક્ત થયું. એટલુંજ નહિ પરંતુ ત્હમને મૂરખશૂનો રોગ-
પણ લાગુ થયો. છેવટે આ રોગે ત્હમના આયુષ્યનો અંત આવ્યો.
શ્રદ્ધિસાગરજીનો દેહોત્સર્ગ.

શ્રીધર્મમાગરજીને શ્રદ્ધિસાગર નામના એક શિષ્ય હતા.
તેઓના ઉપર પ્રમુખ ધર્મને આચાર્યશ્રીએ ત્હમને વાચકપદ આપ્યું
હતું. શ્રદ્ધિમાગર એ કે ધર્મગાગરના મનની-વિચારની શ્રદ્ધાવાળા
હતા, પરંતુ ઉદીર્ણપૂર્વક કોઈ સ્થળે કલેશ કરના નોના, તેમ પા-
નાની શ્રદ્ધાને ફેરવતા પણુ નોના. ત્હાંદે તેઓ અમદાવાદમાં મંજના મંખે
શ્રીવિજયદેવમૂરિન વળાડી અને વાદીને પાંગા વળા. આ વખતે
નડીના નેત્રને ઘણી તૂટાગી. આ તૂટે એટલી ગંધી અમર કરી કે
પરિણામે નેત્રને સ્વર્ગવાસ થયો. આ સમાચારથી ગુરૂને ઘણું
અફેસન થયો. કીક છે, દરેક પાતપાતાને કર્મવિપાક સોમરેજ છે.
ગુરૂતમાં પાછી છોડાડ.

એક વખત નૂતની અદર મુમત્તિવિજય વાચકના શિષ્ય કન-
કવિજયવચ્ચાન ચોમાસુ રહ્યા હતા. તેઓ દર્શનમાં આજ્ઞાનમાં દો

જાણુવિના પ્રાંતેનર (હોશિયાર) કોઈને સંભવ રોગ નહિ, અને
 નેશાંનવાર કથાપવા માટે શાખોને જોવા કમ્પેડ વગી આર્ગાનુમાનીય
 બાવને પણ ને વિધીન કમ્પેડ શાખો, શાખાઓને આ બધી દરિદ્ર
 જો ઉપર (અગાધાવક ઉપર) લખી મોકલી.
 મુશનના અંધ ઉપર પાંચ બોલનો પટો.

શાખા કથાવિભાજન નરકથી તપાઇ આવેલી ઉપજી
 દરિદ્ર વાંધીને આવાધંધીને દુરુધમાં વિચાર કર્યો, વિચાર કરીને
 મુશનના અંધ ઉપર, સ. ૧૬૫૭ના આગર વરિષ્ઠને યનિવારન.
 રિવમે પાંચ મિલનો એક પટો લખી મોકલ્યો. આ પટાના આગર
 ' શિવિત્તવર્ણીશુભરો મદ: જો પ્રમાણે બલકાવરજી કરી ' કી
 મુશનના અંધ કમ્પેડ પોખ ' લખી આ પ્રમાણે પાંચ બોલનો
 લખી મોકલી.—

૧ કે આશાએ સાધુને શાખીને સજામાં બારબોલનો પટો લખાવ્યો;
 ૨ બારબોલની કલદણા બારબર કરી નેનાથી વિધીન પ્રપણા
 કોઈને કરી નહિ

૩ ' પ્રકોળા કમ્પેડક કથો ને લખન કોઈને બા ન કરેડી
 ૪ નેશાંનવાર કથાપવાને કોઈને દુરુધ બા:વ. લખ. ' દોડ વિ
 નેશાંનવાર કથાપવા ને કોઈને લખડી નહિ

૫ બાજાનારિયા લખ. ના. ૬ કોઈને જાણીને કરને પાંચ
 વિવિધવચન જાણીને લખ. વિવિધ બાજા:વ લખન
 કોઈને લખડી. ૧૬. ૫૬ ૫૭. ૫૮ ના પાંચ પટો
 ૨૧ મુદ્દે ૬.૫ બોલ ન લખાવે કોઈને ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના
 ૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના
 ૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના ૫૬ ૫૭ ૫૮ ના

વાંચવામાં આવ્યો, છતાં સૂરા બોરાએ માન્યું નહિં, અને ગુરુવચન હૃદયમાં ધાર્યું પણ નહિં.

સૂરતના સંઘ ઉપર બીજો પત્ર.

કડ્યાણવિજય વાચકે આ હકીકત પણ પાછી ગુરુ ઉપર લખી. સૂરિજીએ ઝટ એક બીજો સખ પત્ર સૂરતના સંઘ ઉપર લખ્યો. તેની અંદર લખ્યું કે:—

“ સૂરેા બોરા સાગરને મળેલો છે. કડ્યાણવિજય ઉપાધ્યાયની સાથે તે ખરામ વચન બોલે છે. તે સાંભળીને મ્હને અસંતોષ છે. અગર ત્હમે મ્હને સંતોષવા ચાહતા હો, તો સમસ્ત સંઘની સાક્ષિએ સૂરા બોરાને, ઉપાધ્યાયના પગમાં પગ્ગલી ભિચ્છામિદુક્કડ ફેંકાવો. આ હકીકતનો પત્ર આવશે; ત્હારેજ મ્હને સંતોષ થશે. જો મ્હારા આ કથન પ્રમાણે નહિ થાય, તો સૂરતમાં કોઇ ધોમામુ રહેશે નહિં.

બીજી વાત એ છે કે—અમર સૂરાબોરા મુનિનો ઘણો અવિનય કરશે, તો તેના ઘરેથી કોઇપણ સાધુ-સાધ્વી અતપાળી લે નહિં, એવી હું ચિઠ્ઠી લખી મોકલીય. પત્રી ત્હમે કહેશો કે અમને જણાવ્યું કેમ નહિ ? ”

ઉપર પ્રમાણેનું સખ લખાણ આવતાની સાથેજ સૂરાબોરાએ મધની સાક્ષીએ ભિચ્છાદુક્કડ ફેંક્યા, અને પત્રી તેને સંઘમાં ફીર્યો.

સૂરિજીનું સૂરતમાં ધોમામું.

આ વખતે યોગવિજય ઉપાધ્યાય મરદેશમાં વિગરી રવાના. સ. ૧૮૬૦ ની સાલમાં નવવિજયઉપાધ્યાયે સૂરતમાં ધોમામું કર્યું. તેમણે દ્વિતવિજયનૂરિના વચનોથી માગરમનની પત્રી દ્વાની કરી. આ પત્રી સ. ૧૮૬૨ ની સાલમાં સૂરિજી (મચ્છનાયક) સૂરત પધાવાં, અને ધોમામુ રવાના. સૂરિજીના ગિરજાવાળી સાથે ધર્મ ધર્મ દ્વ્ય ખરેખર આ વખતે પણ સામરમનવાળાઓએ ઘણો ખાતમનાડ

યઇ રહી. ત્હેમાં જહે સારા હતા, તેજોજ વેવ રાખી શક્યા. આ વખતે સૂરત અને અંભાતમાં જહે હાકેગો હતા, તે દયાળુ થયા. એટલા માટે બીજાં બીજાં સ્થાનેથી સાધુઓને બોલાવી લીધા. ત્હેમાં નંદરખારથી નયવિજય પંચાસ, નેરથી ગુણવિજય પંકિત, અને ચોપડાથી મુનિ વિજયવાચકના શિષ્ય દર્શનવિજયવિગેરે સૂરત આવ્યા. તેથી સૂરતના આવકો બહુ ખુશી થયા. પરંતુ સાગરના મતવાળાઓને આ વાત ગમી નહિ. તેઓ નિસ્તેજ યઇ ગયા. ત્હેમણે આવકોને ઠપું કે— ‘ત્હમારે નવા આવેલા સાધુઓને અહિં રાખવા ન જોઇએ.’ આ સાંભળીને વિજયના સાધુઓ આદાર કર્યા વિના વિદાર કરવાની તૈયારી કરવા લાગ્યા. આ વાત નાનજીદોરીએ જાણી. તે એકદમ સાગરપક્ષીય સાધુઓ પાસે આગ્યો, અને કહેવા લાગ્યો કે— ‘આ બધાઓને અઠે બોલાવ્યા છે. માટે શ્રવ્ય તરફથી શાન્તિ થયા પછીજ તેઓ વિદાર કરશે.’

અકિતમાગરે ઠપું:— ‘આવકજી ! ત્હમે એવી હક શામાટે કરો છો ? અમે અહિં ત્હેમને રહેવા નહિં દઇએ. ત્હમે કેવી રીતે ત્હેમને રાખી શક્યો ?’ પછી ત્હેમણે પાતાના મનમાં મેળવેલા મ્હોટા મ્હોટા આવકોને મોકલ્યા, પરંતુ નાનજીએ કોઇનું માન્યું નહિં. નાનજીએ તો એજ ઠપું કે— ‘આદાર અને વશ વાળીઆ આપે છે, તો પછી ત્હમારે તાણવાની રીત જરૂર છે ? માટે અમે તો તેઓને અહિં રાખવાના જ.’

આવકનાં આ વચનો સાંભળી ગધા મુપ થયા. પરંતુ સાગર-પક્ષનાજાઓને તે વાત રૂચિ નહિં; અત્રિ સંઘના વિખરાઇ ગયા પછી તેઓ ખમ બોલવા લાગ્યા. સાગરના પક્ષવાળાઓ એજ વિચાર કરતા કે અમે નં પ્રકારે પણ તેઓને દેરાન કરવા અને તેજ ઇરાદાથી તેઓ વાતવાતમા મર્મની વાનો કદી દેતા. છતાં વિજયપક્ષનાજા ત્હેની ઉપદેશ જ કરતા. આટલું થતાં પણ જ્યારે તેઓ પાછાજ પડતા ત્યારે ત્હેનણે તે અધી વાત આવકોને કદી દીધી, અને એ પણ ઠપું કે— ‘આ લોકો પાતાના એકાંત મનનુ સ્થાપન કરે છે.’

મનમાં ધારી લીધાં. તે પછી બધા અમદાવાદમાં આવ્યા. અને સૂરતનો સંઘ પણ આવ્યો.

દર્શનવિજયજીએ ગુરૂને વંદણા કરી. સૌ કોઈ એમ સમજતા હતા કે-અછનાયક, દર્શનવિજય ઉપર રીસ કરશે, પરંતુ ગુરૂએ તો અમૃતદષ્ટિ જ રાખી. ઉસમાપુરમાં દર્શનવિજયજીએ સૂરિજીને કહ્યું કે-‘ ભક્તિસાગર વિગેરે હૃદયમાં બહુ દ્રોહ રાખે છે અને આચાર્ય (વિજયદેવસૂરિ), અને પંડિત ધનવિજય લેખનો પણ ખેંચે છે. ’

આ પછી દર્શનવિજય અને ભક્તિસાગરને ગુરૂએ એકાન્તમાં બોલાવ્યા. બન્નેને આપસમાં બોલા-ચાલી વિગેરે થવાનું કારણ પૂછ્યું. દર્શનવિજયે કહ્યું કે-‘ બોલનારને પૂછો. ’ ભક્તિસાગરને પૂછ્યું તો લેખણે કહ્યું:—‘લેખે ગુરૂને ગાળ લીધી, એજ હૃદયમાં બળે છે. ’ દર્શનવિજયે કહ્યું:—‘કોઈ ત્હમારો સાક્ષી છે ? ’ લેખણે કાણના બેઠરાનું નામ લીધું. ગુરૂએ લેખે બોલાવશોયો. લેખે પૂછવામાં આવ્યું, તો લેખે તો એજ કહ્યું કે-‘ મહેતો કંઈ એવું સાંભળ્યું નથી. લેખણે કોઈની અવગણના કરી નથી. ’ ભક્તિસાગરનું જુડ ગુરૂના સમજવામાં આવી ગયું. એવી રીતે ઘણા બોલોમાં સાગરને ગુરૂએ જુડા બાંધ્યા. આ પછી સમય જોઈને દર્શનવિજયજીએ ગુરૂના હાથમાં એક પત્ર મૂક્યો (આ પત્ર તેજ કે, જલે ભક્તિસાગરે પોતાના અનુયાયી ઉપર લખ્યો હતો, અને તે પપડાઈ ગયો હતો.) લેખી અંદર ઘણા અપ્રમજા લખ્યું હતું. પત્ર શું લખ્યો હતો, ખાનો કંઈને કંઈ ભરતી નાખ્યું હતું. તે પત્રની યોગી હકીકત આ છે:—

“ સમકિતીએ (દર્શનવિજયે) પોતાના સમકિતની ઘણી ચર્ચા અમારી સાથે કરી, તે પોતાના સમકિતને ઘણા પ્રકારે સ્થાપન કરે છે. આવકાને રાત્રિ વિચારી શીખવે છે. નાન સંજાનો (નાનજનો) લેખા ઉપર ઘણો શત્રુ, તેથી અમદાઈ કંઈ ચાલતું નથી. આથી મહેં એક એવો ઉપાય રચ્યો કે—એ લેખા મળતીયા વચ થાય, તો હું

ઝાડ ઉપર ચઢી બાય, અને ઘીના પણ ચઢી બાય, ત્હારે એ બેમાં વિશેષ શું ?’

ત્હારે, જહેવી રીતે ઉપરની વાતો સાચી નથી, તહેવી રીતે સાગરના બોલવામાં પણ લગારે સત્યતા નથી. આ સાંભળી સાગરપક્ષીએને ખૂબ રીસ ચઢી. દર્શનવિજયજીએ ગચ્છનાયકને કહ્યું કે:—“અગર આપ કહેતા હો, તો હીરવિજયસૂરિ અને વિજયસેનસૂરિનાં વચનો વિરૂદ્ધ મ્હારાથી જહે કાંઈ બોલાયું હોય, તહેનો મિત્તજાદુકક આપું.”

પરિણામે સાગરપક્ષવાળાઓની ઘણી લાજ ગઈ. તેઓ ફીન થઈને એક સ્થાને બેઠા. આવા પ્રસંગમાં ખંભાતનો સંઘ ગચ્છનાયકને વાંદવા માટે આવ્યો.

આ સંઘના મુખ્ય સંઘવી સોમકરજી, શ્રીગચ્છનાયકને પ્રાર્થના કરી કે—‘આપના મુખથી અમે શ્રીહીરવિજયસૂરિના બારબોલ સાંભળવા ચાહીએ છીએ.’ ગચ્છનાયકે, બારબોલ સંભળાવ્યા. આ બોલો સાંભળ્યા પછી આવકે કહ્યું:—‘સાગરપક્ષવાળા આ પ્રમાણેનો અર્થ ન કરતાં વિપરીત અર્થ કેમ કરે છે ?’

ગચ્છનાયકે કહ્યું:—‘હવે પછી જો વિપરીત અર્થ કરશે, તો સાગરો શિક્ષાને પાત્ર થશે.’ આવાજ પ્રસંગમાં વળી ગંધારથી સાગરોની ખૂમનો પત્ર આવ્યો. આથી ગચ્છનાયકે સાગરોને કહ્યું કે—‘શા માટે આ પ્રમાણેનું તોફાન કરો છો ? ત્હમે મર્યાદાથી રહો.’

એમ કહીને સાગરો ઉપરથી ઓછુ મન કરી નાખી, તહેમને હાલ્હાર (હલ્હાર) તરફ વિહાર કરાવ્યો. અને પોતે (ગચ્છનાયક) અમદાવાદમાં રહ્યા. અમદાવાદના સંઘે ગચ્છનાયકને પ્રાર્થના કરી કે—‘મારવાડમાંથી શ્રીસોમવિજય વાચકને તેડાવો.’ ગચ્છનાયકે ઝટ તેઓને અમદાવાદ તેડાવ્યા. આ વખતે ગચ્છનાયક પાસે શ્રીવિજયદેવસૂરિ અને સોમવિજય વાચક વિગેરે હતા, વળી અહમદપુરથી નંદિવિજય વાચક પણ આવ્યા.

નાયક) ને જણાવી અને કહ્યું કે—“ એક અપૂર્વ શ્રેય હાથમાં આપ્યો
 ૬ અને તે ખાસ વાંચવા જેવો છે. ”

ગુરૂએ કહ્યું:—“ ઠીક. ” એટલે તમામ સાધુઓને એકઠા કરવામાં
 આવી. જહોમાં વિજયદેવસૂરિ, સોમવિજયનાયક, નંદિવિજયનાયક,
 પં ૦ લાભવિજય, પં ૦ રામવિજય, પં ૦ ચારિત્રવિજય અને પં ૦
 કીર્તિવિજય વિગેરે પણ હતા. ગુરૂના આદેશથી પંડિત લાભવિજયે તે
 પુસ્તક વાંચવું શરૂ કર્યું. દરેક ધ્યાન દઇને સાંભળવા લાગ્યા. ત્યમાં
 શ્રીવિજયસેનસૂરિએ કહ્યું કે—“ આમાં તો ઘણું જ વિપરીત વૃત્તાંત
 દેખાય છે. આણે તો ઘણા સિદ્ધાન્તો ઉત્પાદ્યા છે. જહો પાંચ યોગના
 મિશ્રાદુષ્ટક દીધા હતા, ત્હને પણ ઉત્પાદતાં લગારે શંકા કરી
 નથી. અરે ! ગાર યોગને ઉત્પાદનાં પણ ગુરૂનો ભય રાખ્યો નથી.
 વધુ શું કહેવું ? વિજયરાનસૂરિને મિશ્રાત્વી કરાખ્યા, દ્વીરવિજયસૂ-
 રિને અનંતસંસારી કહ્યા, તેમ કેટલાએક પૂર્વાચાર્યોને પણ અજ્ઞાની કહ્યા
 અને કેટલાએકોને તો મિત્રકુલ ઉત્પાદ્યા. ખરેખર, આતો હજારો
 વિપ્લવન છે. માટે જલદી આ પુસ્તકને પાઠીમાં બોળી દો, લગારે
 વિલંબ ન કરો. ”

અધા સાધુઓ પણ વિચાર કરવા લાગ્યા કે—“ એણે, જુઓને,
 પાઠીએ આપણને કેવા છેતર્યા છે ? વળી આ પુસ્તકમાં સંવત્
 પણ નાખ્યો નથી. ત્હણે ધાર્યું હશે કે—કાળાન્તરે લોકો આ પુ-
 સ્તકને પ્રાચીન લખાશે. ખરેખર સાનરોએ જિન આજ્ઞાનો ભંગ
 કર્યો છે. માટે આપણું ઘમાર પણ તે લોકોના સમ કર્યો એવું
 નહિ. ”

મંચનાયકે કહ્યું. —“ વાચકજી ! મ્હારા મનની એક વાત
 સંજોગે દુઃખજોગે દત્તે કે—તે ઉત્તમ ગુરૂ છે. તેઓનું કેલપન
 સાધુ મૂઝ બેસી શકે નહિ, છતાં મેઘવિજય જેવા ગુરૂવાન
 ત્હણ અવગુરૂ કેમ બોલે છે ? આવી જહો મ્હારા મનમાં ભુલિ થઈ,

કચું કે-“ આને માટે શું કરવું ? કહો તો તેઓથી અલગ થઈ જઈ, અને કહો તો આ ગ્રંથને પાણીમાં બોળવા હડ. ”

વિશ્વવંદનસૂરિએ હિંમત આપીને કચું કે-“ ત્વમારે સગારે ચિંતા ન કરવી. હું ત્વમારા પક્ષમાં થઈ જઈશ. ગુરૂને (મગ્ધનાયકને) ઘડપણ આજી છે. જોકે તો તેઓ એક બે વરસ છાગે. પછીથી ત્વમારી પ્રજાજીને આપણે ફેલાવીશું. ”

આ પ્રમાણે વિચાર કરીને જન્મે છૂટા પડ્યા. અને સાગર પક્ષનાં અઠારે ઠાળાં એક વિચારવાળાં થઈ ગયાં.

એક વખત મગ્ધનાયક વ્યાખ્યાન વાંચતા હતા, ત્યાં નેમિત્તા-મર, પેટો ગ્રંથ લઈને ગયા. અને કહેતા સાચા કે-“ આ ગ્રંથ અગ્રહાર ગુરૂને કરેલો છે. અમર આપની આજ્ઞા હોય, તો તે વંચાય અને પ્રસિદ્ધ થાય. ”

મગ્ધનાયકે કચું, “ તે ગ્રંથ ખોટો છે. પ્રસિદ્ધ કરવાને સાચક નથી. એની અદર ગુરૂને માંગે અને શાસ્ત્રવિરુદ્ધ લખાણ છે. તો પછી તે કેવી રીતે વાંચી શકાય ? ”

નેમિતાવરે કચું :-“ આ ગ્રંથ એકાંત સાચો છે. તુને ખોટો કમનાર કોણ છે ? આનાથી કોમ પણ માણ્ય કઈ પણ પૂછે તો હું જવાબ દેવાનું રવાનું મદારાજ ? આપ અતર દેવવટો આપો, તો જ્યાં ચેતા ન બોટો. જ્યાં જાનું જાનું સ્થાન ? મળશે, ત્યાં રહેશે અને જાનાડ કાન કરીશે. ”

એવ કહીને ટૂંકી તથા. વિશ્વવંદનસૂરિએ સાગરનો હાથ પકડી અલગ દેખાડ્યા. ત્રીજી રસ્કે આવક ધાવિશ્યોમા હોહા મયી રા. એક ટીકેન જાતરના જ પક્ષમાં બોલવા સાચો એટલે મગ્ધ નાયક અલગ એને ત્યાંથી ટૂંકી તથા. નેમિતાવર બોલવા સાચા કે-“ તને તોમ તર કહીને રજા-રજાનામા પણ અમે આ ગ્રંથને

સાચો કરીશું.' આ વચન સાંભળીને વિનયવંત સાવકો ભોલ્યા:-“આર
સારા ગીતારમેને લેસાડીને આ ગ્રંથ વંચાવી લેવો ભેડાએ.” ગમ્મના-
યકે કહ્યું:-“ હીક છે, મ્હારી વિશ્વાનગ્રામં આરે પકિતો ચોખી છે.
વાચક સોમવિજય અને પંચ લાસવિજય એ લે, અને વીજ્ઞ લે સા-
ચર કહે તે. એમ આરે વણ મગીને ચોધે.”

સચે કહ્યું:-“ હીક છે, આપનું કહેવું સાચું જ છે. ’ મ્હારે
સાગસને આ વાત વણાવી, મ્હારે લેણે તો ચોખી ના જ પાડી.
લેણે તો કહ્યું કે-“ વિજયદેવસુરિ અને ગમ્હારા જાતારેલા આરે વણ
લેસીને તે ગ્રંથે ચોધે. ’

ગમ્મનાયકે કહ્યું:-“ એ પ્રમાણે હોઈજ ન શકે; લેખમાં ભોર
કરવાનું કામ નથી. આપણે તો વીર-પરપરા અને હીસ્તવનથીજ
પ્રેમ છે. ’

બીજી નગ્ન સાવકો આપસ આપસમાં વાદ-વિવાદ કરવા
લામ્યા. ઝડપો વધી પડ્યો. કોઈ કહેવા લામ્યા કે-“ ગમ્મનાયકે હીક
કલ્પા નથી. લેણે. મ્હોડો વિરોધ કરે છે. આગર કહે છે, તે પ્રમાણે
કમુદ રાખીને ય. ખો. ગ્રંથ ચોધાવતા નથી? ” વળી કોઈ કહેવા
લામ્યા કે-“ પદા ભાગરો જુદા છે. તથા તથા પેડીથી તેણે અપડો
કલ્પા લામ્યા છે તથા દિવસ થયા ન્હ. મ્હોલે મોડે છે ન્હાના
મ્હોડ મોડે. વિવેક રાખતા નથી.

એક વખતે તે સર્વના નાનકડા અવતર એકને તાપુએલે
ગમ્મનાયકને કહ્યું:-“ મહારાજ! હવે મને પત્નિ કુલિ નક્ક
તેમ એક વાત નિષ્કલ કરી છે. કે કહેવા કરીને કોડેનાં સ્વરૂપે
સાગવડ. તથા થઈ જાય.”

ગમ્મનાયકે કહ્યું:-“ હીક છે, તો જ પછે તે ગ્રંથ હજીને
ભોગ. દેવ. ભેડાએ.”

પંડિતોએ એક પહોર મુધી તેઓને સમજાવ્યા, પરંતુ લગ્ન-
રે માન્યું નહિં. પંડિતોએ ગુરૂની પાસે આવીને તે હકીકત જણાવી.
પંડી વગવસીલાવાળા મુનિઓને કહ્યું કે-‘ત્હમે ત્હમને સમજાવો કે,
પાછળથી ત્હમે અમ્હારો વાંક કાઢ્યો. માટે હજી પણ હસ્તાક્ષર કરવા
સારા છે.’

મુનિઓએ શાંતિથી પણ ઘણું સમજાવ્યું, છતાં માન્યું નહિં.
છેવટે ગમ્મનાથકે સંઘને કહ્યું કે ત્હમે જઈને સમજાવો.

ગુરૂની આજ્ઞાથી સંઘના આગેવાનો-દોઝી પનીયા, સાહ સિં-
ધજી, કુપા, સાહ સૂરા, પારૈખ જેઠા, બીમજી, શાહ ખેના,
સોની વિદ્યાધર, રામજી, શાહ કુકા, જીવા, શાહ નાના, સોમજી,
ગદુઆ, અને નાગજી શાહ વિગેરે ઘણા માણસો સામરો પાસે ગયા,
તેઓ વિનયપૂર્વક વંદણા કરીને કહેવા લાગ્યા કે:-

“વિજયસેનસૂરિ, એ શ્રીહીરવિજયસૂરિની પાટે છે. માટે
તેઓનાં વચનો ત્હમારે માનવાં જોઈએ. ત્હમનેશા માટે દૂધવો છો?
જૂઓ, ઠાણાંમસૂરજીનિમાં ત્રણ પ્રકારે અવિનયમિધ્યાત્વ બનાવેલ
છે, ૧ દેશત્યાગ અવિનય મિધ્યાત્વ, ૨ નિરાશંગના અવિનય મિધ્યા-
ત્વ અને ૩ પ્રેમ અથવા દ્વેષથી ઉત્પન્ન થેનો અવિનયમિધ્યાત્વ. આ
ત્રણે પ્રકારનાં મિધ્યાત્વ જો આપ ત્યાગ કરો, તો અમે આપને મા-
નીએ જૂઓ, ગુરૂનું વચન લોપના આપને આ ત્રણે મિધ્યાત્વ
હાન છે. ગુરૂને માગ દીધી, એ પહેલું ગમ્મ-નમુદાયના આશંગનને
ધાન કર્યો, ને ત્રીજી અને નાના પ્રકારના પ્રેમ અને દ્વેષથી આરાધ્ય
ને વિનમ્ય અને વિરાધ્યન આરાધ્ય માન્યો, એ ત્રીજું. વળી
આપ સામ્રાજા બહેલા છે, છતાં આપની મનિ બાગન થતી નથી; એ
બેદનો વિષય છે.”

સંઘના ઉપધુક્ત વચનો સામળ્યા પંડી જાણ્યામરે કહ્યું:-
‘મિધ્યાત્વ તો હાન ખરૂં, અને મનુષ્યકરૂં, પરંતુ તે મ્હારા ગુરૂ
કમ્હાં છો? અમ્હારા ગુરૂ તો ધર્મસાગર છે.’

ધજી, હાંસજી. ઋષુજી, વીરદાસ, બ્રહ્મચારી જીવા અને મેધા (એ બે ભાઈ) વીરજી, વીરજી, લીમા, ઠાકર લાલજી, ઠાકર સિંહજી, ઉદયકરજી, કન્યાજીદાસ અને સોની ભોજી વિગેરે સાગરો પાસે ગયા. ત્હેમણે પણ ઘણી ઘણી રીતે સમજાવ્યા, પરંતુ માન્યું નહિં અને મનમાં આજીવું તેમ જોડવા લાગ્યા. સંઘ ગુરૂ પાસે પાછો આજીવો. સ્થળે કહ્યું કે-‘તે કોઈ રીતે માનતા નથી, માટે સજ્જ શિક્ષા કરો.’ મચ્છનાયકે કહ્યું:- ‘શિક્ષા કર્યા પછી ત્હમે ત્હેના પક્ષમાં તો નહિં થઈ જાઓ ને?’ સ્થળે કહ્યું:- “મહારાજા! આ શું કહો છો? આપની આજ્ઞા વિના તે બટકતા ફરશે, અને એજીને કોઈ સંપ્રદાયે પણ નહિં, એટલું જ નહિં પરંતુ કોઈ નમસ્કાર પણ નહિં કરે. એ નિશ્ચય જાણ્યો.”

મચ્છનાયકે વિચાર્યું કે-‘હવે ઉપાય યો કરવો? ખેર, હવે એકાન્તમાં કહેવરાવવું જોઈએ.’ એ પ્રમાણે વિચાર કરી ઠાકર લાલજી, કે જહું સંધમાં પ્રધાન હતો, ત્હેને જોડાજીવો અને કહ્યું કે-“લાલજી! તું મ્હારો ભક્ત છે. ગુરૂનું વચન આજ્ઞાવાને શક્તિમાન છે, અને સાધુના સંવત્સરમાં જાણવાવાળો છે, એટલા માટે તું ત્હેની પામે જા, અને સમજાવ. જ્ઞાનગીમાં ત્હેને કહેવું કે-આવી મતિ કેમ થઈ શકે? મેં ત્હેને પાઠ્યો, ત્હારી લાજ વધારી, અને છેવટે વાચકપદ પદને ત્હે. આવી ખુશી કરી? હજી પણ કંઈ જાગી મર્યું નથી. જાગી ત્હેને કહેવું કે મેં તને રાખ્યો નહિં, તે કીક નહિં, મ્હારાથી મર્યું જાહન થઈ શકે, પરંતુ દીરવચનનું ઉત્થાપન સહન થાય નહિં.”

તે ત્હા લાલજી નેમિનાનર પામે ગયો અને વંદણા કરીને રાત્રે નેડે. ત્હા નેમિનાનરે કહ્યું-“કહો, ગુરૂનું પડખું મૂકીને વનર પ્રાણીને અહિં કેમ આવ્યા?”

લાલજીએ કહ્યું-“કહુંકે આપને વિનનિ કરવાની છે. અમર નાંચે તો મરુ આવનારની જાત છે.”

તે કહેલું, સામરે કણું-મગુ કરવાની જાતને ઘેડીને બીજા મને

લાવજીએ કહ્યું-“ મહારાજ ! એ પ્રમાણે ન કરાય, જાપના
જો મોટાઓ દોષ, ત્તેમની જાતે ઉપર ત્તમારે ધ્યાન જાપવું
જોઈએ. જુઓ, પહેલાં બે પાંચે સુધી મિચ્છાદુષ્કર દીધા, તે
ધર્મસાચરણનું કાર્ય સિદ્ધ થયું.”

સાગર જોલી ઉઘાડે-“જમ્દારા ગુરુ અર્પણ હના, તેથી
તેમણે તેમ કહ્યું, પરંતુ જમે ને પ્રભાણે કરવાના નથી.”
વાવણએ કહ્યું:-મહારાજાને તે

શાલજીએ કહ્યું:—મદારાજ! જો બાવી તાલુ શખવી હતી, તો સંસાર ઊઘી સંઘમ શા માટે લીધું? આપ બાલુડા જ હોયો કે શરૂનો, અવિનશ કરનાં પ્રત્યનીકપણુ યાવ છે. અને વીરવચનને ઉત્થાપન કરનાં જમાતી જોવી સ્થિતિ યાવ છે. વગી શરૂનો પ્રત્યનીક શુભ ઠેકાણું પામી શકે નથી. અને તોને સહેલી ફારીની માફક બટકુડ પડે છે, અથવા ઉત્તરાધ્યયન સુવના પ્રથમ અધ્યયનમાં પ્રકારયો છે. માટે સિદ્ધાન્ત અને શરૂનાં વચનોને આરાધિત.”

સાગરે કહ્યું — “અમેરો મધ્યાં દશાં કાંચી બળીયે બીજો
પરના અન્નાં નજુ કાંઈ નથા અમેરો મધ્યાં કાચીમ્ અમે
વધાત્તમ્ ૫૧ ૫૦.

१०३
 १०४
 १०५
 १०६
 १०७
 १०८
 १०९
 ११०
 १११
 ११२
 ११३
 ११४
 ११५
 ११६
 ११७
 ११८
 ११९
 १२०
 १२१
 १२२
 १२३
 १२४
 १२५
 १२६
 १२७
 १२८
 १२९
 १३०
 १३१
 १३२
 १३३
 १३४
 १३५
 १३६
 १३७
 १३८
 १३९
 १४०
 १४१
 १४२
 १४३
 १४४
 १४५
 १४६
 १४७
 १४८
 १४९
 १५०
 १५१
 १५२
 १५३
 १५४
 १५५
 १५६
 १५७
 १५८
 १५९
 १६०
 १६१
 १६२
 १६३
 १६४
 १६५
 १६६
 १६७
 १६८
 १६९
 १७०
 १७१
 १७२
 १७३
 १७४
 १७५
 १७६
 १७७
 १७८
 १७९
 १८०
 १८१
 १८२
 १८३
 १८४
 १८५
 १८६
 १८७
 १८८
 १८९
 १९०
 १९१
 १९२
 १९३
 १९४
 १९५
 १९६
 १९७
 १९८
 १९९
 २००

મગધરાજાના પુત્રો ૫૩

[illegible]

કરી.' એમ વિચારી ગમ્મનાયકે સમસ્ત-સાધુ-સાધ્વી-બ્રાહ્મણ અને
બ્રાહ્મણ રૂપ ચતુર્વિધસંઘના નામે એક જુલો પત્ર લખ્યો. તેની
અંદર પ્રારંભમાં હીરવિજયસૂરિને નમસ્કાર કરીને લખ્યું કે—

“લઘ્વિસાગરનો શિષ્ય નેમિસાગર વાચકપદ લખીને અર્પેલ વચ્ચે
છે, તેનાથી ગમ્મનો સંબંધ છૂટી ગયો છે. માટે કોઈએ તેની સાથે
મળવું નહિ. અને આવીજ રીતે ભક્તિસાગર પણ તેની સાથે મળી
ગયો હોવાથી તેનાથી પણ ગમ્મનો સંબંધ છૂટ્યો છે. માટે તેની
(ભક્તિસાગરની) સાથે પણ કોઈએ મળવું નહિ. આ સમાચાર શ્રીભક્તિ
પણ જાણાવજો. જો પાંચ યોગના મિત્રાદુષ્ટક દેવસાધ્યા કરતા,
તેને પણ ઉત્સાહ્યા છે અને વિપરીત બોલે છે, માટે સં, ૧૧૭૧ ની
શુદ્ધ અષ્ટમીએ આ શિક્ષા કરવામાં આવી છે.”

આ પત્ર ગમ્મનાયક તરફથી અમદાવાદમાં, કે જ્યાં જ્ઞાન નગર
રેના સ્થળે એકઠા થયા હતા, તેઓની ગમ્મ વાંચવામાં આવ્યો.

એ પ્રમાણે સામરોને બહાર કરી દેવામાં આવ્યા. હોડાનું
તંદુરની સાથે મળવું અને આજ્ઞાપ મંજાર પણ ગંધ થયો. છતાં
વિજયદેવસૂરિ, બહાર જઈ જઈને તેઓને મળતા, માત્ર આપતા
અને છાની છાની વાનો પણ કરતા.

બીજા આચાર્ય સ્થાપવાનો મૂલપાત્ર.

એ પછી વિજયદેવસૂરિ અમદાવાદથી અમાઉડે (અમારવે)
આવ્યા, અને વિજયદેવસૂરિ સખતપુર જતા નિમિત્તે રાજપુર આવ્યા.
તેઓ ત્રાવડેનું પ્રમથી નગર અને વાનો પણ કરતા.

આ રાત જ્યારે ગમ્મનાયકના ભણવામાં ગરાગર રીતે આવી
રહ્યા, ત્યારે તંદુરની વિચારવું કે—“એક વચ્ચે તેને જાણવું
હોયું. તેથી વિજયદેવસૂરિને તાત્કાલિક પાને બિલાવ્યા. વિજયદેવસૂરિ,
રાજપુરના એક રાત કરીને પ્રાતઃકાલમાં જુડેને વડલા નથી કરે.”

ત્યાં પછી આશા સફલ કેમ થાય ? હું સ્પષ્ટ કહી દઉં છું કે—જે
તેઓનો (સાગરોનો) સંગ કર્યો, તે મ્હારો શિષ્ય નથી. મ્હેં સાગ-
રોને ગચ્છ બહાર કરેલા છે, માટે તેઓને કોઈએ સંપ્રહવા નહિં;
કેમકે સાગરોએ જ્ઞેમ મ્હને અપાતા પહોંચાડી છે, તેવી રીતે
તેઓ બીજા સંપ્રહનારને પણ પહોંચાડશે. મ્હારી વિષમાનતામાંજ
અગર તેઓ આવીને મિચ્છાદુષ્ટક ન દે, તો પછીથી તેઓને કોઈ
કાળે ભેગા લેવાજ નહિં, એ વાત ત્હમે બધા યાદ રાખજ્યો. હવે
જ્ઞેવી રીતે હું હીરવિજયગુરૂની આરાધના કરું છું, તેવી રીતે ત્હમે
બધા વચક સોમવિજયની આરાધના કરજ્યો.”

એ પ્રમાણે ધણી ધણી ભલામણો કરીને બારેભા યજ્ઞ ખંભા-
તની પાસેના સોજિત્રા ગામમાં આવ્યા. અહિંથી નંદિવિજય વા-
ચક વિગેરે સાધુઓને આગમ-ખંભાત મોકલ્યા અને પોતે એક રાત
સોજિત્રામાં રહ્યા.

ગચ્છનાયકનો સ્વર્ગવાસ.

સોજિત્રામાં આહાર કર્યા પછી. ગચ્છનાયક ધીવિજયસેનસૂરિજીની
ચારીરિક સમ્પત્તિમાં વિપત્તિ થઈ. તેમની સાથે ધીરકમલ નામના
એક સાગરના અનુયાયી સાધુ અને બીજા કેટલાક સાધુઓ હતા.
આહાર કરીને સૂરિજીએ વિહાર કર્યો અને નારગામના બગીચામાં
ગયા. ત્યાં એક આંખના ઝાંઝ નીચે પાણી વાપરવા બેઠા. અહિં
ગુરૂને એકાએક ઉઠ્યી ધર્મ, કે જ્ઞેમમાં મિલકુલ લીકું પાણી નીકળ્યું.
આ વખતે પાસે કીર્તિવિજય પાંડિત હતા. તેમને ગુરૂ કહેવા
લાગ્યા કે:—

“આ સંસારને છોડીને જિનેશ્વરો કે ચક્રવર્તિયો, સગી કે નિઃસગી
તમામ ગયા ॥ જાય ॥ અને જશે. તેને માટે મનમાં લગાર બેઠ
ન કરવો. પરમાત્મા વીરદેવ અને હીરવિજયસૂરિ જેવા ગુરૂ પણ
ચાલ્યા ગયા તો પછી આપણા માટે તો કહેવુંજ શું ?”

વિજયદેવસૂરિની કબૂલાત.

આ પાત્રી સોમવિજયવાચકે ઘણા વિચાર પૂર્વક વિજયદેવ સૂરિ ઉપર વીસત્રતગર એક પત્ર લખ્યો. તેમાં ઈશ્વિજયમેનસૂરિ ના કાળ કર્યાની હકીકત લખવા ઉપરાન્ત એ પણ લખ્યું કે:—‘આપે હવે ગદ્યાઓની સાથે પ્રેમ દાખવવો જોઈએ છે. અમે આપની આજ્ઞા પાળવાને તૈયાર છીએ. અમારે બીજાનું કંઈ કામ નથી. વળી આપ ગુરૂનું વચન એ પાળાવશ્યો, તો આપની ઘણી કીર્તિ વધશે.’

આના જવાબમાં વિજયદેવસૂરિએ લખ્યું—‘ગુરૂવચન તે સાચું જ છે. અને અમે તે સારી રીતે પાળાવીશું.’

વિજયદેવસૂરિનો આ પત્ર વાંચીને બધા સાધુસમુદાય આનંદિત થયો. પરંતુ તેમના આંતરિક વિચાર તો બીજા જ કોણ? તેમના મનમાં તો વળી બીજો જ વિચાર હતો.

વિજયદેવસૂરિનો પાટણમાં પ્રવેશ.

સોમામુ ઉતરતાં પાટણના સર્વ વિજયદેવસૂરિને પાટણ પધારવા માટે વિનંતિ કરી. આ વખતે વિજયદેવસૂરિએ સંધને કહ્યું કે—‘હું કહું તે પ્રમાણે પાટણનો મથ કરે, તો હું નહીં આવું.’ પાટણના અગ્રજ આગે કહ્યું: ‘આપને એવું શું કાર્ય છે?’ સૂરિએ કહ્યું:—‘કોઈ પણ પ્રકારનું મનુ કરાવ્યા કે નિમ્જાદુષ્કંડ દેવરાજ્યા મિલાવ, જાતરોને નમ્જમા લઈ લેવા. અને તેમ કરવાથી જ અદારી લાજ રૂપી શકે તેમ છે.’

અગ્રજે કહ્યું—‘નહારાજ! આજો મથ એ પ્રમાણે કેમ કરૂં કરવું?’

સૂરિએ કહ્યું—‘એ કે તે કાર્ય છે કહિણ. પરંતુ આરે તે તે કહે જ મુદતમાં છે.’

વંદણા કરી. પરન્તુ વિજયદેવસૂ-
 ૧ નહિં, એટલુંજ નહિં પરન્તુ,
 .તે કાગ કર્યો ? અણસણ કેમ કર્યું ?
 હેં. નંદિવિજય વાચક ત્હેમનાથી
 .જ્ઞ સાધુઓ ધણા કરતા હતા. વિજ-
 .એ સંલગ્નાવતા, તો નંદિવિજય વાચક
 તુ ખાછા વિજયદેવસૂરિ નંદિવિજયને
 ૨ ત્હેમના મનમાં એ કર રહેતો કે રખેને
 ૧૫.

આ વાત ધણી ખટકતી. તેઓના મનમાં
 નાને પ્રકાશતાં જ્ઞાનરે તે વારે છે, તો ખડી
 .ખતે મેઘવિજય ઉપાધ્યાય, અને ધર્મ-
 હતા. પરન્તુ આ બન્નેનું સાચે રહેવું
 ન્હેતું. તેથી તેઓને વિહાર કરવાને માટે
 શ્રીમેઘવિજયને માગવા તરફ વિહાર કરવાનું
 ૧૫ વાચકને હાલાર તરફ. જ્ઞાનરે તેઓ બન્ને
 ને ચાલવા લાગ્યા, ત્હારે શ્રીમેઘવિજય વાચકને
 ૨ ને માગવામાં જજ્યો, અને ધર્મવિજય વાચકને
 ૧૨ થઈને હાલાર જજ્યો. કેમકે અમદાવાદ જતાં
 એટલા માટે પ્રેમથી હુ ત્હમને કહું છું.
 .છું કે- અમારે થઈને વદનકરવું છે, માટે તે
 . વિજયદેવસૂરિએ. જાણ્યું કે-તેઓ જે અમદાવાદ
 ૧ શરમથી ને. પશુમાં થઈ જશે અને

આ પછી ધનવિજયજીએ નેમિસાગરને કેટલીક સિખામણ આપીને ખંભાત મોકલ્યા અને કહ્યું કે—‘તું હું પોતાના મતની પ્રરૂપણા કરો અને જીવોને પણ સાચા કરો.’ જ્યારે ભક્તિસાગરને પોતાની સાથે પાટણ લાવ્યા. પાટણમાં તેમને બીજા ઉપાશ્રયમાં ઉતાર્યા. વિજયદેવસૂરિ સિવાયના બીજા મુનિયો અને શ્રાવકો તેમની પાસે જવા-આવવા લાગ્યા અને દરેક તેમની પ્રરૂપણા સાંભળવા લાગ્યા. તેમ તેમનું ગાયુ ગાવા પણ લાગ્યા.

લોકોના મુખથી આ હકીકત: સાંભળીને સોમવિજય વચકે ખંભાતથી નંદિવિજય વાચકને પોતાની પાસે બોલાવ્યા. અને તેઓને પાટણ જઈ વિજયદેવસૂરિની સેવા કરવા જણાવ્યું. સાથ સાથ એ પણ કહ્યું કે—‘તું મેં ગુરૂનાં વચન પગલવવામાં લગારે કથાસ શખશો નહિ.’ નંદિવિજય વાચકની સાથે કેટલાક ગુરૂભક્ત મુનિયોને પણ મોકલ્યા. જ્યારે નંદિવિજય વાચક હમદપુર પહોંચ્યા, ત્યારે વિજયદેવસૂરિના કેટલાક સાધુઓ અને શ્રાવકો વાંડવા માટે આવ્યા. નંદિવિજયજીએ તેઓને કહ્યું—“વિજયસેતસૂરિએ જેઓને ગચ્છ-મહાર કર્યા છે, તેઓને તું મેં સ્થાન કેમ આપ્યું ?”

શ્રાવકોએ કહ્યું:—“ગુરૂના વચનથી.”

નંદિવિજયજીએ કહ્યું:—“તેમણે પણ ગુરૂનું વચન માન્યું નથી.”

શ્રાવકો ઝડ પાટણ પહોંચ્યા અને ભક્તિસાગરને ઉપાશ્રયથી બહાર કાઢ્યા. તેઓએ કોઈના ઘરમાં જઈને ઉતારો કર્યો. તેમનું ઘણું અપમાન થયું. તે પછી તેઓ અમદાવાદ આવ્યા, અને બધી વાત શાન્ત પડી ગઈ.

સાગરમતની ખુદી પ્રરૂપણા.

તે પછી નંદિવિજય વાચક મૂમધામ પૂર્વક પાટણમાં આવ્યા.

“અગર આપનું દિલ હોય તો હું (આપનો સેવક) આપની સેવામાં આવીને રહું.”

આના જવાબમાં વિજયદેવસૂરિએ જણાવ્યું કે—“અહિં તે ત્હમારું કંઈ કામ નથી, પરન્તુ ખંભાતના સંઘનો પત્ર આવ્યો છે ત્હેમાં લખ્યું છે કે—ખંભાતમાં મનોહર સ્તૂળ કરવામાં આવેલ છે ત્હેની પ્રતિષ્ઠા કરવાને માટે આપ પધારો, અથવા તો સોમવિજય વાચકને અહિં (ખંભાત) આવવા માટે આજ્ઞા આપો. માટે ત્હેમે ખંભાત જાઓ.”

વિજયદેવસૂરિ પાટણમાં રહીને સાગરમતના જોડો પ્રરૂપવા લાગ્યા. આથી નદિવિજય વાચક કોઈ કોઈ વખત ત્હેમને હિતકાર વચનોથી સમજાવતા કે—‘આપે આ શું અવિચાર્યું કામ આદર્યું છે? શુરૂવચન કેમ આદરતા નથી? શુરૂ વચનો કોઈથી લોપી શકાય નહિ’, છતાં આપ આપના ચિત્તને શા માટે ચલાવમાન કરે છે? અગર આપ શુરૂ વચનોની પ્રરૂપણા કર્યો, તો જ બધા આપના થઈને રહેશે; નહિં તો આપને કોઈએ માનશે નહિં. એ પ્રમાણે ઘણાઓએ સમજાવ્યું, પરન્તુ ત્હેમણે માન્યું નહિં. અને અમદાવાદ, ખંભાત વિગેરે ગામોમાં છાનામાના પત્રો લખી દીધા કે—એક ગ્રુહ લેખ કરવો છે, માટે ત્હેમે બધા સંજેશ્વર આવો. વળી સાગરોને તેઓ ઘણી ધીરજ આપતા અને અમુક અમુક ક્ષેત્રોમાં રહેવાનો આદેશ પણ આપતા.

નદિવિજય વાચક આ બધી હકીકત જાણીને ઘણા દુઃખી થતા ત્હેમણે કુંજગેરથી દર્શનવિજયજીને તેજાવ્યા અને બધી હકીકત ત્હેમને જણાવી. એટલુંજ નહિં પરન્તુ ત્હેમની પાસે એક પત્ર લખાવીને સોમવિજય વાચકને, વિજયદેવસૂરિની તમામ હકીકત જણાવી. તે પત્ર વાંચ્યા પછી સોમવિજય વાચકે છત્રીસ ખોલ લખી જણાવ્યા.

(૩૦) કાશ્યાપેનીરૂતિનો 'તત્ત્વમેગય પાસિરમાગિ' ઇત્યાદિ પાઠ
કોણ મનાન્તરવાગાએ પરાવર્તન કરેલો છે, એમ કહે છે.

(૩૧) આવશ્યકકૃદિની ગાથામાં આવેલો 'વમ્ભરમીયુમ્' ,
ઈત્યાદિ પાઠ, કોણ વિપરીવાગાએ જાહેરી નાખ્યો છે, એમ
કહે છે.

(૩૨) કસેલાનું નીતરેલું પાત્રી ત્રિવિધ આદારના પચખખાણમાં
ન કરે, એમ કહે છે તે.

(૩૩) 'ઉદધાવિવ મર્વમિવઃ' ઇત્યાદિ વચનને અસંગત
કહે છે.

(૩૪) જે અભાષ્ય દોષ તે અભ્યક્તમિથ્યાત્વી દોષ, એમ કહે છે.

(૩૫) કેવલીના ચરીરથી અવરાગ થયા છતાં આરંભીથી ક્રિયા
લાગતી નથી, અધારે તે કહે છે કે અવપાતક થતી નથી.

(૩૬) વ્યવહારસારીમાં આવેલો અવ ઉત્કૃષ્ટથી અસંખ્ય પુરુષ-
પનાવર્ગ રહીને અવસ્થા મોક્ષ અથ છે, એમ કહે છે.

૧૫ પ્રમાણેન સ્થાન...ની નિપજાના બોલો લખવા સાથે
સ્થાનાવસ્થા...પણ...ના આ બોલોમાં ક્ષેપો
વિરોધ...ને બે...ના...કાર્ય કરવું.
જો તેઓ, પુ:અ.ક અ...ને તેઓને ન...મહાર કરવા
...ને...વ...વજ...પાસે આવ્યો
...ને...ને...ને...પાપિયો
...ને...ને...ને...કહી શકતા
...ને...ને...ને...તેમ કરવાને
...ને...ને...ને...આપતું.
...ને...ને...ને...આ કડીકા
...ને...ને...ને...વિચરદેવ

(૩૦) કાણામંથનીશ્રુતિનો 'તત્ત્વમેશ્વર્ય પસ્તિરમાણિ' ઇત્યાદિ પાઠ
કોણ મનાન્તરવાગાએ પરાવર્તન કરેલો છે, એમ કહે છે.

(૩૧) આવસ્થાકર્ણની ગાથામાં આવેલો ' પદ્મરસીગુમ્ ' ઇત્યાદિ પાઠ, કોણ વિપક્ષીવાગાએ બદલી નાખ્યો છે, એમ કહે છે.

(૩૨) કસેલાનું ' નીનરેલું ' પાઠી ત્રિવિધ આધારના પચાસાણમાં
જ રહે, એમ કહે છે તે.

(૩૩) ' ઉદઘાવિવ મર્વમિયવઃ ' ઇત્યાદિ વચનને અસંગત
કહે છે.

(૩૪) જે અજાણ્ય હોય તે અવ્યક્તમિધ્યાત્મી હોય, એમ કહે છે.

(૩૫) કેવલીના શરીરથી અવપાત થવા છતાં આરંભીકી ક્રિયા
લાગતી નથી, જ્યારે તે કહે છે કે અવપાતજ થતી નથી.

(૩૬) અવકારશરીરમાં આવેલો અવ ઉત્કૃષ્ટથી અસંખ્ય પુરુષ-
પરાવર્તન રહીને અવસ્થા મીઠા જાય છે, એમ કહે છે.

ઉપર પ્રમાણેના સાતર ની પ્રકરણના બોલો લખવા સાથે
સોમાવશ્યક અર્થમાં પણ જણાવું કે—સાતરના આ બોલોમાં મોટા
વિરોધ છે, માટે તે બોલ મરાજર કનાનમ લઈ દરેક કાર્ય કરવું.
જો તેઓ ગુરુઆજ્ઞા અગ્રીકાર ન કરે, તો તેઓને મન્દ બહાર દૂરવા
દેવા. આ બોલ સાંધેના પાટણમાં વિજયદેવત્તિ પાસે આવ્યો
અને તેમણે વચ્ચે તરફ મનમ કહેવા લાગ્યા કે—આ પાપિયો
હારી પાંડવ જેવો છે અને કાળા તે મહારજ રહ્યા. તેઓ
નમન પાંડવ તો કહેવા લાગ્યા પન્નર નકટપણે કહ કહી ચકત્યા
નાહી પાંડવે માં ગુરુને પૂછી વચ્ચે હાલ તેઓ તેમ કરવાને
પથ મેળવે અને તે જો તદ્દમને આ કરવાનું જાણ વચવા આપતું,
તરફ તે તે જાણનાં દર્શન દર્શાવે હારે આ હકીકત
મામાવશ્યક અર્થમાં સાતર ની પ્રકરણના બોલો લખવા સાથે

- (૩૦) કાણામયેનીટિનો 'તત્ત્વમેગય પક્ષિમાણિ' ધ્યાનિ પાઠ
કોમ્ મનાન્તરવાગાએ પરાવર્તન કરેલો છે, એમ કહે છે.

- (૩૧) આવશ્યકરૂઢિની આધાર: આવેલો ' વમરસીયુગ ' મંત્રાદિ પાઠ, કેાલ' વિપક્ષીવ:ગાલે જાલલી નાખ્યો છે, જોમ કહે છે.

- (32) કસ્ટોડિયન ધારી ત્રિવિધ આદારના પચ્ચાસાણમાં ન કરે, એમ કહે છે તે.

- (૩૩) 'ઉદયાચિવ મરમિષયઃ' ઇત્યાદિ વચનને અસંગત

- (૩૫) ડેવલીના યરીયી જીવવાના છે.

- (૩૫) ડેવલીના ધરીરાત્રી અવધાત થયા છતાં આરંભીકી ક્રિયા
લાગતી નથી, બધારે તે કહે છે કે અવધાત થતી નથી.

- (૩૬) અવકાશમાં આપેલો એ ઉદાહરણ સતી નથી.
પરંતુ રહીને અવકાશમાં જાય છે, એમ કહે છે.
ઉપર પ્રમાણેના આપેલો ઉદાહરણ

[illegible]

- (૧૬) દિગંબરાદિક પરપક્ષવાગ્ધોને જૈન કહેવાનો નિયેષ કરે છે.
- (૧૭) નમિ વિનમિને ધરણેન્દ્રે અડતાલીસજ વિદ્યાઓ આપ્યા-
નું કહે છે.
- (૧૮) તીર્થંકરમાં દેવપણું છે, ગુરુપણું નથી એમ કહે છે.
- (૧૯) પૃથ્વી સાત અથવા આઠ માનેલી હોવા છતાં તે સીત્તેર
માને છે.
- (૨૦) પ્રશંસા અને અનુમોદનને તે જુદાં માને છે
- (૨૧) તપગચ્છ સિવાય બીજે કયાંય સાધુજ નથી એમ કહે છે તે.
- (૨૨) ભગવતી શતક ૮ માં આવેલી ચતુર્ભુજીની વૃત્તિના અર્થનું
અને પાઠનું પરાવર્તન કરે છે.
- (૨૩) લૌકિકમિથ્યાદિઓથી લોકોત્તરમિથ્યાદિ નિહવાદિકને
કર્મથી ભારે કહે છે.
- (૨૪) પરપક્ષીઓ જહોમ જહોમ નવકારનું સ્મરણ કરે, તેમતેમ
તેઓ ઉત્સૂત્રભાષીની માફક અનંત ભવ કરે છે એમ કહે છે.
- (૨૫) પરપક્ષીએ કરેલ ધર્મને લેખામાં ગણતા નથી, અર્થાત્
નિષ્ફળ કહે છે.
- (૨૬) શ્રીહીરવિજયસૂરિના બાર બોલમા આવેલા ‘ માર્ગનુસારી ’
શબ્દનો વિપરીત અર્થ કરે છે.
- (૨૭) સોમતિલકસૂરિએ ખરતરગચ્છીય જિનપ્રભસૂરિનાં બનાવેલાં
સાતસો સ્તવનોને વખાણ્યાં, તેથી સોમતિલકસૂરિને તે
અજ્ઞાની કહે છે.
- (૨૮) પાપકર્મની આલોચના તેજ ભવમાં થાય, તો તે ખૂટી થકે
છે. બીજા ભવમા આલોષ થકાતાં નથી એમ કહે છે.
- (૨૯) ‘ઉત્સૂત્રકંદ કુદાણ’ એ ચની જે હેલણા કરે છે, તે સમકિત
રહિત છે, એમ કહે છે.

કચું શું ? આવી રીતે તે જગી મેગ થતો હતો. ત્હમણે બહુ અવિ-
ચાર્યું કામ કર્યું. ' પછી અમદાવાદના સચે વિજયદેવસુરિ ઉપર
એક પત્ર લખ્યો, ત્હમા લખ્યું.—

“ ત્હમે સાગરો પાસે મિચ્છાદુલ્લક દેવરાજ્યા ત્રિવાય, ત્હમને
હીધા, તે ઠીક કર્યું નથી. આપણે જાહે દરાય કર્યો હતો તે ત્હમે
પાળ્યો નહિ. હવે અમે તો શુદ્ધવચન પ્રમાણેજ ચાલવાના. અમારો
દોષ કાઢ્યો નહિ. હજૂ પણ જો શુદ્ધ વચનને અનુસરીને કદેક કાર્ય
કર્યો તોજ ત્હમારી સાથે શુદ્ધ વ્યવહાર રાખીશું, નહિ તો અમે
માનીશું નહિ, તે વાત નિઃશયપૂર્વક સમજાવી. ”

આવીજ મતલબનો એક પત્ર સોમવિજય ઉપાધ્યાય, મેધ-
વિજય વાચક, નંદિવિજય વાચક, અને ધર્મવિજય એમણે પણ
મગીને લખ્યો. આ પત્રો વિજયદેવસુરિને પહોંચ્યા પછી ત્હનો
જવાબ આ પ્રમાણે વાળ્યો.—

“ મારે જે કરવું હતું, અને મહારા મનમાં આજ્યું તે કરી દીધું
છે. ત્હમાં ત્હમને કંઈ પૂછવાની જરૂર નહોતી કારણ કે એ મારી
સત્તાની વાગ છે ”

વિજયદેવસુરિ માટે કંગાવ

અમાવાદમાં આ ૧૧૭૭ : ૧૨૫૩માં આ ચે. ૧૨૫૩ને દરેકને
બા. ખેદ થવા પડે. ત. ની ન થે વિવ. ૨૨૬ને ચા. પાધ્યાયોએ
સ ૧૦૭ ન થા નહિ. ૨૨૬ને દેવને ૨૫ ગામોના સંધાને
એક પત્ર લે. આ પત્રમાં ૧૩ મેધવિજય, સોમવિજય, સાનુ
ચંદ વાગ. ન. ૧૨૫૪ વચ. ૧૨૫૪ પરાચય. અને ધર્મવિજય
નયા બીજા પણ ના. ૧૨૫૪ ને ૧૨૫૪ મ. આવી આ પત્રમાં
અ. પ્રમ. જે ૧૨૫૪ મ. આ ૧૨૫૪.

એક પત્ર લખ્યો. ત્હેમાં લખ્યું કે— 'આપ નહિં' પધારો, અથવા
તો એમવિચયવાચક પાટલ પધારે 'વિચયદેવસૂરિએ જગતો
જવાબ આપ્યો કે—' મૂને આવવામાં શુકન સારા થતા નથી, તેમ
વાચકે નહિં આવવાનું પણ કંઈ કામ નથી. માટે જલેમ મનમાં
આવે, તેમ કર્યો. 'અમદાવાદના સર્વે એક પત્ર ખંજાવના સંઘ
ઉપર લખ્યો, ત્હેમાં લખ્યું કે—' જો શુરજાગા ઉત્થાપિને સામ-
દાને લેયો તો અપહીર્તિ થયે. માટે હવે તો અમદાવાદ આવી,
વાચકને સમજવી, સામદો પાસે મિત્તઝામિદુક્કડ દેવરાવી કપટ
રહિતપણે કલેષ દાખવ્યો, તો તો સાફ થયે, નહિં તો પછી ત્હે
ત્હેમાફ જાણે. ઠીક નહિં થાય.'

આમણે વગતો ઉત્તર આપતા હજ્યું—' જાહે કરવું હતું,
તે કરી દીધું છે. હવે તમારે જાહે કરવું હોય તે કરો. ' મેઘવિજય
ઉપાધ્યાયે પણ એક પત્ર લખ્યો કે—' તમે આવીને શરૂઆત
ખગાવો, જેથી પાપ દૂર થાય. ' તોમને પણ ઉપરનોજ જવાબ
આપ્યો. પણ પછું સમજાવવા ઉપર વિજયદેવમૂર્તિ એકના બે ન
થયા. આવા પ્રસંગમાં વગી એક બીજી દર્શકના આ પ્રમાણે બની—

દુષ્ટ પ્રવર્તનામાં નિષ્ફળતા

[illegible]

ક્ર. ૧ ના નામ : શ્રી રામ રાજીવ રાજા જન્મ : ૨૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૮૬

કેવળ મનુષ્યના જીવનના અર્થનો સારો અંદાજ આપી શકે તેવા આદર્શોની શોધ કરવાની જરૂર છે.

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

1. 9. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

1. The first step is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

નહિ અને પોતાનાં મતો ઊઠ્યા નહીં. ઉવટે રાખએ પોતાની પાસે
 બોલાવી શાળાથી આપી. એ પ્રમાણે સિદ્ધિચંદ્રએ પોતાના પશ્ચાત્ત
 દેવા માટે વિજયદેવસૂરિ અને બીજા સાગરપશ્ચાત્તઓએ કરેલા
 પ્રયત્નો નિષ્ફળ ગયા. સિદ્ધિચંદ્રએ તો વિજયસેનસૂરિની પરંપ-
 રાને બરાબર પાળી.

બીજા આચાર્ય માટે વિનંતિ.

આ પછી નરવિજયલ વાચક, સિદ્ધિચંદ્ર કવિ અને બીજા
 પશ્ચ ગીતાર્થો મળીને સોમવિજયવાચકને પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા
 કે—‘ હવે આપે હીરપરંપરા રાખવા માટે બરાબર પ્રયત્ન
 કરવાની જરૂર છે. હવે એ નવા આચાર્ય સ્થાપન કરવામાં આવે,
 તોજ શરૂની લાજ રહી શકે તેમ છે. ’ સોમવિજયલએ અંબીરવા
 પૂર્વક ઉત્તર આપ્યો કે—‘ આપણે ઉત્તાવગ કરવાની કંઈ જરૂર
 નથી. ખીરે ખીરે બધું ઠીક થયે. ’ આમ સાધુઓને સમજાવી આવડો
 પાસે પાડો. વિજયદેવસૂરિને આજવા માટે પત્ર લખાવ્યો. એમ
 બેઠક વાર નહિ. પન્નુ કેટલીએ વાન પત્રો લખ્યા, પરન્તુ ત્હેમની
 નાંદનો એક જવાબ આવતો રહ્યો કે ‘ જરૂર કરવું હતું તે કર્યું
 છે. હવે આપે પાલેવ નેમ કરો. ’ વળી ખાજાનો સ્વર આમદા
 થઈ બે યો અને નાન આનેવતે. તો વી સોમકરણ, રાહ
 સોમો વિશેષે સોમવજયપત્રને નરવ લખા. ‘ એ આપ
 આપે નરવજયપત્રને નરવ લખા. ‘ એ આપ
 વિજયલએ નરવ રહ્યો. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 સૂરિએ નરવ રહ્યો. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 ઉપવત્ત આપે.

સોમવજય. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 નરવજય. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 વિજયલએ નરવ રહ્યો. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 સૂરિએ નરવ રહ્યો. ‘ એ આપે નરવ લખા. ‘ એ આપ
 ઉપવત્ત આપે.

આવે તો પછી તેઓ કહે તે પ્રમાણે હું કરું.' સિદ્ધિચંદ્રજી ખાનની સાથે તૈયાર થયા. તેઓ જશ્વારે સિદ્ધપુરમાં આવ્યા ત્યારે પાટનુખી વિજયદેવસૂરિએ અગ્રણ્ય મહેતા વિગેરે શાવકોને દશ વહેલો જોડીને સ્થામે મોકલ્યા, તેમ ધનવિજય પણ સાથે આવ્યા. તેઓ સિદ્ધિચંદ્રજીને મળ્યા અને બધી હકીકત જણાવી લેમણે કહ્યું કે— 'ત્હમે પાટનુ પધારો અને આપને વિજયદેવસૂરિ વાચક પદ આપવાને માટે ચાહે છે.' સિદ્ધિચંદ્રજીએ કહ્યું કે— 'શાવકજી ! સાંભળો, મ્હારા શુરૂ બાનુચંદ્રજી છે, લેમની જેવી આજ્ઞા હોય તેમજ હું કરી શકું. વિજયદેવસૂરિના આપેલા ઉપાધ્યાય પદને હું શું કરું ? હું તે જશ્વાર શુરૂનીજ ચાહના કરું છું. તે વિજયદેવસૂરિ મ્હને શું પદ આપવાના હતા ?' સિદ્ધિચંદ્રજીએ બહુ કડક જવાબ આપ્યો, છતાં તેઓ પાછા ન ગયા અને સાથે સાથે મેસાણા મુખી આવ્યા. સાથે રહીને તેઓ વારંવાર સમજાવતા રહ્યા, પરંતુ સિદ્ધિચંદ્રજીએ આગળ થાકીને ત્યાં મુખી કહ્યું કે— 'આ સિદ્ધિચંદ્રને વારંવાર શું સમજાવો છો ? ત્હમે મને ઝોળખતા નથી. ત્હમારા શુરૂ શું મ્હને ઠરાવે છે ?'

જશ્વારે સિદ્ધિચંદ્રજીએ ઘણેજ સખત જવાબ વાળ્યો, ત્યારે તેઓ પાછા વળી પાટનુ આવ્યા. અનુક્રમે સિદ્ધિચંદ્રજી અમદાવાદ આવ્યા. ત્યાં લેમણે સોમવિજયજીને વફા કરી અને સોમવિજયજીએ લેમને ઘણી શાગારી આપી.

એક વખત દુઝમનેએ પ્રવેલો તાજ સિદ્ધિચંદ્રજીને કહેતા હાગ્યો— 'ત્હમારી આ ગડબાવસથામાં હમને સાધુપણું યોગ્ય નથી. ત્હમે તુલસી ધર્મ જાઓ ત્હમને હું હામી યોડા અને રેશ આપું.' રાજાનુ આ જયન સ.જગી સિદ્ધિચંદ્રજી— 'મહેતા જે સ્વીકાર કરેલ છે તે છેડી ચડાનુ નથી, અમને તો આમજ આનંદ છે.' રાજા મુસમે થયો અને કહેવા લાગ્યો— 'એ ત્હમે નહિ માને તો હામી નીંવ ચતરાવી નાખીશ' આથી પત્તુ સિદ્ધિચંદ્ર એક લગાર માત્ર પછાડવાં

આપવામાં આવ્યું. આ પ્રમાણે પોતાના ગુરુનું વચન રાખવાને-ગુરુની લાજ રાખવાને પોતાના જીવને હોમ્યો, ત્હારે આપના રાજ્યમાં ગુરુનાં વચનો લોપાય, એ શું ઉચિત થાય ઉ કે ?” એ પ્રમાણે ઘણું ઘણું કહ્યું, ત્હારે વિજયદેવસૂરિએ કહ્યું—“ મહારું મન સાગરો સાથે લાગ્યું છે, તે કેમે કરી છૂટવાનું નથી. ” આગળ ચાલતાં વિજયદેવસૂરિએ તે બે મુનિઓને કહ્યું—“ જો ત્હમારે અહિં રહેવું હોય, તો નેમિસાગરને વાંટી રૂથો, નહિં તો અહિંથી જલદી રવાના થઈ જાઓ. ” આ સાંભળી તે મુનિઓ વિદાય થયા. આખ્યા અમદાવાદ. અહિં આવીને ત્હેમણે તમામ હકીકત જણાવી. સથે ત્હેમના મોઢેથી બધી હકીકત સાંભળી લીધા પછી, બધા એ નિશ્ચય ઉપર આવ્યા કે—“ હવે બીજા આચાર્ય સ્થાપન કરવા. ”

નવા આચાર્યની સ્થાપના.

સમસ્ત સથે મળી વિચાર કર્યો કે—“ વર્તમાનમાં ત્હે આચાર્ય છે, તે ગુરુવચનના આરાધક નથી. તે પરંપરાને લોપીને સાગરપક્ષીય થયેલ છે. હવે તેનાથી ગચ્છની મર્યાદા રદી થકે તેમ નથી. માટે એક એવા આચાર્ય સ્થાપન કરવા જોઈએ કે—જેઓ ગુરુવચનનો સારી રીતે વિસ્તાર કરે. પહેલાં પણ એવી હકીકત બની હતી કે—ચર્ડવાલીસમી પાટે જગન્નાથસૂરિ થયા કે જેઓને તપાનિરૂદ પ્રાપ્ત થયું હતું. ખીસ્તાલીસમી પાટે દેવેન્દ્રસૂરિ થયા. ત્હાંથી વૃદ્ધ અને લઘુ એવી બે શાખાઓ થઈ. આ દેવેન્દ્રસૂરિએ વિદ્યાનંદસૂરિને ગચ્છપતિ સ્થાપ્યા અને દેવેન્દ્રસૂરિ માળવા દેશમાં વિચરવા લાગ્યા. આ વખતે આચાર્ય વીજપુરમાં હતા. દેવયોગે તે બન્નેનું તેરદિવસના આતરે પરલોકગમન થયું. આ વખતે વિદ્યાનંદસૂરિના જામ્નું ધર્મકીર્તિ ગચ્છની સજ્જાન રાખના. આ પ્રમાણે છ મઢીના સૂપી આચાર્ય વિના ગચ્છ ચાલ્યો. તે પછી બધાઓએ મળીને નિજગોત્રીય વીરશાખાના આચાર્યને વિનમ્યું, અને ધર્મકીર્તિ ઉપાધ્યાયની તે પદ ઉપર સ્થાપના કરી.

મહત્ત્વ પદ્ધતિ રાખવાને આ પ્રમાણે કરવામાં કંઈ દોષ નથી.
 જેમ વિચારી સંપેદરેકનો અનુભવિ લેવાનો દરજ્જા કરે. મુદ્દા
 ખંડાત, બુદ્ધાનુસાર, અને શ્રીદાદી વિગેરે તમામ રથગેશી અનુ-
 ભવિના પત્રો મંગાવી લીધા પછી દાખલગરનો સંધ, નદિવિજય
 ઉપાધ્યાય, ભિદિયક પદ્ધતિ વિગેરે લખાણોએ મળી મોખવિજય
 વાચકને પ્રાર્થના કરી કે— 'શ્રીરપર'પદા રાખવાને માટે આપણે
 આપણે રથગેશી લેઈએ.' મોખવિજયના વાચકે વિચાર્યું કે—
 'હવે 'દા' આ' રાખી ન કરવી લેઈએ સંધને લીધે કર પશુ પ્રજામ
 કે જે તે નયનુ વચન રાખવું.' જેમ વિચારી તેમણે પશુ
 સમજાવિ આપી એકદર મોખવિજય ઉપાધ્યાય, નદિવિજયના
 ઉપાધ્યાય, ખંડાતમ રેલ મોખવિજય ઉપાધ્યાય, વિજયરાજ
 વગેરે, જેમવિજય ઉપાધ્યાય, આનુચક ઉપાધ્યાય, ભિદિયકના
 વિગેરે તમામની સાં સમજાવિ થા' ગઈ. તે ઉપરાંત રેલગે
 રેલગેશી કાચુંગાના સમજાવિ પત્રો પશુ મંગાવ્યા. તદનન્તરે વડ
 રાખાના વિજયકુદરુદ્ધાનું પત્ર દાખલવિજય પદ્ધતિને પાંચ છઠ
 જે ને મુખવાન, દરજ્જા વિજય મું' તમા આપણે પદ્ધતિ આપણી
 અને વિજયવાન પદ્ધતિ પદ ઉપર રથ પન કરો તેમજ વિગેરે

યજ્ઞને કહ્યું—‘દવે આ લોકને માટે શું કરવું’ દર્શનવિજયજીએ
 કહ્યું.—‘લ્લેમ લ્લમને-સંધને ઉચિત લાગે, તેમ કરો.’ સંધે એક
 ડરાવ કર્યો કે—‘બધા ઉપાધ્યય લાખી લેવા. અને પછી તેઓને
 મૂટા કરવા.’ તે પછી શેડનો પુત્ર અને ભોળુ સોનીનો ભાઈ ઉપાધ્યયે
 આવ્યા. ત્યાં તેમણે ‘ચંદરવા, પૂંડીયાં, લાંડાર વિગેરે કોઈપણ વસ્તુ
 ઉપર અમારો હક નથી.’ એમ ચોખ્ખુ લખી આપ્યું. તેના ઉપર
 ખુરમની મહોર હર્ષ બધું ચોક્કસ કર્યું. ગુન્દેગારોએ સંધના
 ખોળામાં માથુ નાખી માટી માંગી, પછી તેઓને ઘેર જવાની મૂંઠ
 આપી. ગુન્દેગારોના વિદાય થતા મથે કહ્યું—‘અમારી ઉદારતાને
 ધ્યાનમાં લેજો અને તમારા કર્તવ્યને યાદ કરજો.’ દર્શનવિજ-
 યજીએ કહ્યું કે—‘સવચ્છરીના દિવસે બધા ખામણાં કરી લેશો.
 પણ અન્યારે તો એક બીજાને ખમાવી ક્યો.’ તમામ એક બીજાને
 ખમાવ્યા અને હરેક પ્રકારની ગાંઠિય થઈ ગઈ. બાદશાહ તરફથી
 આવેલ સીપાઈને સમજાવીને માંડવ મોકલી દીધો. અને જાનુ-
 ચંદજી અને સિદ્ધિચંદને પણ બધી હકીકત જણાવી દીધી.

બાદશાહની શિખામણ

જાનુચંદજી અને સિદ્ધિચંદજીએ જ્યારે બાદશાહને આ
 બધી હકીકત જણાવી, ત્યારે બાદશાહને તાગ્યું કે—‘આ બધું
 અનુચિત થાય છે તે જાનને પશાને એક કનિષ્ઠા જોઈએ.’ એમ
 વિચારી બાદશાહ જાનને આગળનાં બોલાવ્યા જાનને બાજબા. બાદ-
 શાહ પૂછ્યું કે—‘નુરુજ્જાન ગ્રામમાં મામના કયા છે? મો
 કહો!’ જાનને નીમિત્તવાળા કહ્યું—‘નુરુજ્જાન ગ્રામમાં સિધ્ધને આ
 લોકો માનતા નથી.’ જાન જ બાનુચંદ ખોલી કહ્યું કે—‘છત્રો
 ર’, ઠાંગા, મુન્દરગુપ્ત તા ૧૦૦ રૂપિયા કે ૨૦૦ રૂપિયા પગને
 માત્ર આપતા હતા. લોક-વિજયનુસ્તિને જાણે માન કયાં. એ વાતને
 જાણી માનવાનુજ્જાન પાંચદામ છે.’ જાનને કહ્યું—‘પર સાચા
 છે.’ બાદશાહે વિજયવર્ધનને પૂછ્યું—‘કયો રાજાવદારી,

માત્ર હું !' વિશ્વવેદવસુચિએ કહ્યું:—જગદસ્તીથી અંચલે
હસાવે છે. '

आइयाडे कहुं—यद्यपि उन्होंने जवरदस्तीसे भी भूटा
हैं, तो भी तुमने गुरुका नाम प्रसिद्ध किया । अब,
उस पीरके बचनको सचा मानते हो, तो ग्रंथको भूटा
तो । और यदि ग्रंथको सचा मानते जाओगे, तो गुरुव-
में नहीं रह सकोगे ।' झेटलाभां सागरे कहुं—'ब्ये ग्रंथभांधी
झोटी बात बतावी आपवाभां आवे तो त्हेने सुधारवाने माटे
तैयार छीये ' ते उपर आइयाडे कहुं—'क्या गुह्यसे भी
हारा ज्ञान षडगया, जो ग्रंथको सचा कहते हो ? । अगर
बचनको नहीं मानोगे, तो तुम्हारी कीर्ति षडेगी नहीं ।
जो, अपना अपना काम किया करो । कभी लड़ना
षडना नहीं।' आनुत्यदे विष्णुतिष्ठत्सूरिनो परिचय करावयं
हुं—अयो आश सात्या सुरे उ. लडेभनुं नाम विष्णुतिष्ठत्सूरि
अने लडेभनुं ज्ञान पक्ष पात्र हैं

સાગરો અહિં મહુ અપમાનિત થયા નાજસલા નરખાસ્ત થઈ.
પશુ પક્ષી...એ.તે. વિજય થયો નો હડી હડીને વિદાય થયા.
વેળવનિહતમુદિ મુ.ન.મ અમ.વા.અ.પ સાથે રાજ પજુ
મા.યે. ભાનુ.પ.પ. પ. પ.અ.યા. અમદ.વાદમ. આવ્યા પછી
સાગરો રીતે વિ.ન.તે. પ.વિ.પ.સ.નુદિ રોજાવવા લાખ્યા.

પટોની પ્રભાવના

[illegible]

મુનિયો સાથે આવ્યા હતા. એમ અનેક ગીતાર્થો સાગરમતનો લાગ કરી ત્હેમને આવી મળ્યા. પછી શુભ સંકૂર્તે વિજયતિલકસૂરિએ ઘણાઓને પદવીઓ આપી. મુનિવિજયના શિષ્ય દેવવિજયપંડિત, વિમલહર્ષ વાચકના મુનિવિમલ, હીરવિજયસૂરિના શિષ્ય દવાવિજય, એ વિગેરેને વાચકપદો આપ્યાં. ઘણા પ્રતિપક્ષિયો તે વિરયમાં અનેક વાતો કરતા. કેટલોકો એમ પણ બોલતા કે કોણે, શું કર્યું છે ? અસ્તુ. આચાર્ય પદની સ્થાપના.

આ પછી વિજયતિલકસૂરિએ પોતાનું દંકુ આયુષ્ય જાણી સંધને પૂછીને નવા આચાર્ય સ્થાપવાનો વિચાર કર્યો. અને રાજનગરથી સોમવિજયવાચકના શિષ્ય કમલવિજયજીને તેડાવ્યા, અને તેઓને સં. ૧૬૭૬ ના પોષ સુદિ ૧૩ ના દિવસે આચાર્યપદ પર સ્થાપન કરી વિજયાનંદસૂરિ નામ આપ્યું. તે વખતે વિજયતિલકસૂરિએ ત્હેમને શિખામણ આપતાં કહ્યું:—

“ હીરમણી પરંપરામાં હીરવિજયસૂરિ આવેલા છે, ત્હેમની પાટે વિજયસેનસૂરિ થયા, તેઓએ જ્ઞેમ હીરપરંપરા આરાધી છે, ત્હેવી રીતે ત્હેમે પણ આરાધજો. વગી જોઓ ગચ્છની પરંપરાના લોપી હતા તેઓ ગચ્છથી અલગ થઈ ગયા છે, હવે ત્હેમે આખો સમુદાય જ્ઞેમ સુખથી સંયમનો નિર્વાહ કરે, ત્હેવી રીતે વ્યવસ્થા રાખશે અને તપગચ્છની મર્યાદાને સારી રીતે પગાવજો. વગી કોઈને વિદ્યા આપો તે પણ સુખાત્રતાની પરીક્ષા કરીનેજ આપજો. કેમકે કુપાત્રમા પડેલી વિદ્યા બહુ દુ.ખદાયક થઈ પડે છે.” આ વાત ઉપર એક બ્રાહ્મણના બે પુત્રોની કથા પણ કહી સંભળાવી. પછી બધાઓની સમતિ લઈને વિજયતિલકસૂરિએ અણુસણુ કર્યું.

વિજયતિલકસૂરિનો સ્વર્ગવાસ.

વિજયતિલકસૂરિએ પોતાના દરેક પ્રમાદની આલોચના કરી. અને અણુસણુ કરી નવકારમંત્રનું ધ્યાન કરવા લાગ્યા, હેવટ સં. ૧૬૭૬ ના પોષ સુદિ ૧૪ ના દિવસે ચઢતા દિવસે ત્હેમનો સ્વર્ગવાસ થયો, વિજયતિલકસૂરિના નિર્વાણથી વિજયાનંદસૂરિને ઘણું શોક થયો.

વિજયાનંદસૂરિનો વિહાર.

વિજયતિલકસૂરિએ આપેલી શિખામલો સ્મરણમાં રાખીને વિજયાનંદસૂરિ આશાનુશાસ વિચરવા લાગ્યા અને શુદ્ધ દેશના આપવા લાગ્યા તેઓ વિચરતા વિચરતા મેવાડમાં ગાળ્યા મેવાડમાં પણ લેમલે ધણે ઉપદેશ આપ્યો લેમના ઉપદેશમાં ખાસ કરીને સ્નાનરમતથી વિરૂદ્ધની આજ્ઞા મુખ્ય રહેલી લેમની દેશનાથી ધણા પ્રાણિયો સમકિત પામ્યા કેટલાક દૃઢ મનવાળા થયા અને કેટલાકોએ કુમતને ઇચ્છી લીધો કેટલાકોએ લીધાઓ લીધી અને કેટલાકો કાન-શીલ-તપ-સાવરૂપ ચતુર્વિધ ધર્મની આરાધનામાં તરફર થયા.

આ વખતે લેમની સાથે મેઘવિજય વાચક, નંદિવિજય વાચક, ધનવિજય ઉપાધ્યાય, દેવવિજય વાચક, વિજયરાજ વાચક, દયાવિજય વાચક, ધર્મવિજય વાચક અને સિદ્ધિચંદ્ર વાચક એમ આઠ વાચકો અને બીજા કેટલાક પંડિતો, જેઓ વાદ કરવામાં બહાદુર હતા, તે રહેતા હતા.

પ્રસ્તુત રાસના પ્રથમ અધિકારનો ઉપસંહાર કરતાં કવિએ જણાવ્યું છે કે—

સંવત્ ૧૬૭૩ પોષ સુદિ ૧૨ને બુધવારના દિવસે વિજયતિલક-સૂરિને આચાર્યપદ મળ્યું હતું અને સં. ૧૬૭૬ના પોષ સુદિ ૧૩ના દિવસે લેમના પટોધર વિજયાનંદસૂરિની આચાર્યપદવી યર્જ હતી. તે ધર્મી કર્તા ૧૫૩૨ મી ક્રીમાં પોતાનો પરિચય આપી ૧૫૩૩ અને ૧૫૩૪ મી ક્રીમાં રાસનો પ્રથમ અધિકાર પૂરો કર્યાનો સંવત્ અત્રાવે છે આ છેલ્લી ક્રીમાંથી નીચેની હકીકત પ્રગટ થાય છે.

રાજવિમલના શિષ્ય મુનિવિજય ઉપાધ્યાય, જેઓ વીસનગરના રહીશ હતા, અને જહેમના પિતાનું નામ કેશવશા અને માતાનું નામ સોમદેવ હતું, લેમના શિષ્ય દર્શનવિજયજી એ આ રાસનો પ્રથમ અધિકાર ત. ૧૬૭૬ના આગર વર્ષે ૮ સેવાના દિવસે જુરહાન પુર-માં બિરાજમાન શ્રીમતમોહન પાર્શ્વનાથના પંચાધી પૂરો કર્યો.

જાણ્યો. તેમણે માત્ર એટલો જ જવાબ આપ્યો કે- 'જોય દોઝા
 વધે તેમ કરો.' રાજનગર અને અંબાનના સયે પણ જણાવ્યું
 કે- 'એવું જણી તપસ્વિપતિ પર કેવું? જોય દોઝાને આપ્યા-
 પર આપીયું, ત્યારે ધામધુમ પૂર્વક વિદિરે કરીને આપીયું.' વિજ-
 યરાજ નામના ઉપાધ્યાયજીને પણ કહ્યું કે 'સંધનું વચન ઉત્તરનું
 તીક નથી. જ્યારે તાજુવાથી નુતી બલ રો. અને નૃત્યા પછી દાપથી
 પુટી બલ રો. એ આપ કદાચ કરીને પર વ્યાપના કર્યા તો
 ધામધુમી પદ્ધતિ પણ રહે, અને તેનું દાન આપને યોગ્યનું પડે.'

વધારે એ સમજાવ્યા છતાં તેમણે કોઈનું માન્યું નહિ,
 અને પર વ્યાપના કરીજ રીધી તેમ છતાં પણ વિનયશુભસંપત્તિ
 વિકલાનંદમુનિને તો પાતાનો વિનયગ્રામ નજીક જોડ્યો. તેમણે તે
 તમાર પણ રાત્ર દેવ કર્યા સિવાય દુનિયાં સેવક કરી પાનુ
 વિકલપદેવમુનિ તો તેમનું તમારે જાણું છવત્તના નહિ.
 મુદત ગમન.

તે પછી અંબાનના સયે વિકલપદેવમુનિ પાસે જઈને દોઝા-
 જાણી વિનવિ કરી. તેમણે વિકલાનંદમુનિને અંબાન કથા: જાણે
 જાણા કરી વિકલાનંદમુનિ અંબાન પધાર્યા. જીજી તરફ મુરતના:
 રંગી રંગો, રંગી એમજી, રંગી પૂંજોના પુલ નાગજી, એ બધા
 વિકલાનંદમુનિ પાસે ગયા અને વિકલાનંદમુનિને મુરત કહ્યું
 કથા: જાણે જાણા હાં જાણ્યા વિકલાનંદમુનિને મુરત આવર
 જાણે અંબાનથી વિદાર કર્યો જાણુસર જાણુસર જાણુસર જાણુસર
 જાણુ મુદતના વધારિકા કથનો પર જાણુ. તેમ જાણુ
 જાણુ કહ્યું કે- 'જોય પણ પડના ઉપાધ્યાય તો જાણુ જાણુ
 રાંને વિકાસ કરીને જાણુસર કે જાણુ જાણુસર કથનો પર

જાણુ દનામ મુનિજીને જાણુસર અને રાજ પણ
 જાણુસર રાજા ઉપર રાજ-દેવ નહીં. વિકલપદેવમુનિ જાણુસર રાજ
 રાજ રાજા જાણુસર જાણુસર રાજી વિકાસ કરી દેડો. તેમ જાણુ
 રાજ રાજા જાણુસર જાણુસર તેમ જાણુસર રાજ રાજા નહીં.

મુદતી બધા રો. ને આપે હતા. અને તેનું દાગ આપન જાગેરું હતું.
 ધાડગામી પચાસાપ થયે. અને તેનું દાગ આપન જાગેરું હતું.
 બધાએએ સમજાવવા હતા તેમજે દાગનું આપનું નદિ.
 અને પદ રથાપના કરીજ રીધી તેમ હતા પણ વિનયગુણપદ
 વિજયનાંદમુદિએ તો પાનના વિનયમાવ નજ દોડ્યો ત્થેમજે તે.
 લગાડ પણ રાત દેવ રથા સિવાય હમેશા ભવાજ કરી પાન
 વિજયદેવમુદિ તો ત્થેમજ લગાડે જાગ દાગના નદિ
 મુદત ગમન.

વિકાસવાદીઓના મુદ્દાનું સમીક્ષણ

મૂરતના સચે કહ્યું:— 'મહારાજ ! રાજનગરના સચે માણસ
મોકલેલ છે, તે આજ કાલમાં આવી જશે અને બધું સાડું થશે.
માટે આપ આ ઉત્તમ અર્પણ સાચવી લ્યો. આમાં વિગ્ન કરવાનું
કામ નથી.'

સંધના ઠહેવાથી તેઓ મુરત, રાનેર, વરિયાવી થઈ ભરૂચ જાવા જઈ ફેરવાઈને સંધ જાઓ અને મોટી ધમધામ પૂર્વક પુરખવેશ કરાવે. આ પ્રતિકા ઉપર દસ હજાર માણસો ભેગા થયા હતા. રત્ન, પીતલ અને પાપાણનાં એકંદર જડીસો નિભાની આ વખતે પ્રતિકા અને જાંબળશાકા કરી પાંચ દિવસ મુખી સંધની ભક્તિ કરી. અનેક પ્રકારનાં મિઠાનો જમાવ્યાં, ચારસો પાચકો જાવ્યા હતા, હોમને જામિનવ વસો આપી સતોષ પમાડ્યો. આ વખતે દસ હજાર રૂપિયાનો બચ કર્યો પ્રતિદાનું દારૂ સમાપ્ત થયા ખરી સંધ વિખરાઈ ગયો અને ગુરુજીએ જઈ માસકદપ કર્યો.

હવે રાજ્યમંત્રી વિજયદેવસિંહ પાસે જે માલુસે મોકલવામાં આવેલ, તે માલુસેને જલદી જવાબ લખી આપીને વિદાય ન કર્યો. પ્રતિષ્ઠાનું ધુન્નું થઈ ગયું, ત્યાં મુખી તે હોડોને પોતાની પાસેજ રાહી રાખ્યા અને પ્રતિષ્ઠા થઈ ગયા પછી તેમને વિદાય કર્યા આથી રાજ્યમંત્રી સંતોષિત થઈ ગયા કે-આવું આવડતું હીલું રાખવા છતાં તે સદ્ સમજના નથી જ્યાં ય. પાસે કોઈપણ અને આવી રીતે કુલ મંત્રી અને મંત્રીનાં દેવતાનાં અને અનુચિત-
માનવો

વિજ્ઞાન દંતુ : ૨૨૯૫૭

विद्यमान दस्तावेजों में निम्नलिखित बातें

શાંતિદાસ એક ઉપર થતું જોઈું જામ્યું. દેશવે દેશવે તેમની નિંદા થવા લાગી. પછી તેઓ ગુજરાતમાંથી વિદ્યાર કરી મારવાઈમાં આવ્યા મથા.

હવે વિજયપાનંદમૂરિ કેરવાણથી વિદ્યારવા જામ્યા તેઓ જાણુ- સર, મીનોર થઈ દબોઈ જામ્યા. મુંએડાનો સંઘ જાદિં જાવ્યો. મેડાટો ઉત્તર થયો. લોહણપાશનાવની યાત્રા કરી, પુણ્યવિજયને વાચકપદ જામ્યું. ત્યાંથી મુંએડે પધાર્યા. ત્યાંથી મીવોર જામ્યા, ત્યાંરે ખંભાતનો સંઘ જાદિં વિનિતિ કરવા જાવ્યો, સૂરિજી ખંભાત થઈ રાજનગર પધાર્યા, ત્યાં શાંતિવિજય અને જ્ઞાપવિજયને વાચક પદ જામ્યા. જાદિં યજ્ઞ રાજક જ્ઞાપિજ્ઞાએ જાત-નિવમ-તાપસ્યાનો આદર કર્યો. ધર્મદાસ, વિસા, જાદા અને દેશવે શુરભંજિ નિમિત્તે પ્રભાવના જાદિમાં યજ્ઞ દબ્યને જ્ય કર્યો. સિદ્ધાચલની યાત્રા.

જા સમયમાં મારવાડમાં આવેલા નાડકાઈ મામમાં ચાર સારા ગૃહસ્થો રહેતા હતા તે ચારે સમાભાઈઓ થતા હતા. તેમનાં નામ મેડાજલ, ચાપિા, કેમવ, અને કૂચ્છુ. હતાં. તેમના પિતાનું નામ વીરપાલ હતું. વીરપાલને બીજા બે ભાઈઓ હતા જસવત અને જયમલ ઉપર કહેલા ચાર ભાઈઓ પૈકી મેડાજલને બે પુત્રો હતા. હમરાજ અને ગુજરાજ કેશવને બે પુત્રો-નાયો અને નારાયણ ચાપિા ને બે પુત્ર. હતા-વદ માલ અને રૂડો અને કૂચ્છુને બે હતા-ધનરાજ અને મુખનાજ. આ ઉપરાંત વીરપાલના બે ભાઈઓ, જે જસવત અને જયમલ ના, જેમ. જનવતન. જયમલદાસ અને હકમીદાસ બે પુત્ર ન. જયમલને એક પુત્ર, જનુ નામ સંચય હતું.

ઉપર જણાવ્યાં જામ્યાને વિમલ ચલની યાત્રા મારે સમ કહેવાને. વિના- થતા નાનાને વિચાર થયો કે પૂજ્ય થી વિજયપાનંદમૂરિને સમ ઉપર સમ કહેવા ન ના નિવડાવીને પડી તા મળે જાયને વિનિ- કરા. આ વાતે સમય કહેવા ના પુર કહેવાની

१. १००० २. १००० ३. १००० ४. १००० ५. १००० ६. १००० ७. १००० ८. १००० ९. १००० १०. १०००
 ११. १००० १२. १००० १३. १००० १४. १००० १५. १००० १६. १००० १७. १००० १८. १००० १९. १००० २०. १०००
 २१. १००० २२. १००० २३. १००० २४. १००० २५. १००० २६. १००० २७. १००० २८. १००० २९. १००० ३०. १०००
 ३१. १००० ३२. १००० ३३. १००० ३४. १००० ३५. १००० ३६. १००० ३७. १००० ३८. १००० ३९. १००० ४०. १०००
 ४१. १००० ४२. १००० ४३. १००० ४४. १००० ४५. १००० ४६. १००० ४७. १००० ४८. १००० ४९. १००० ५०. १०००
 ५१. १००० ५२. १००० ५३. १००० ५४. १००० ५५. १००० ५६. १००० ५७. १००० ५८. १००० ५९. १००० ६०. १०००
 ६१. १००० ६२. १००० ६३. १००० ६४. १००० ६५. १००० ६६. १००० ६७. १००० ६८. १००० ६९. १००० ७०. १०००
 ७१. १००० ७२. १००० ७३. १००० ७४. १००० ७५. १००० ७६. १००० ७७. १००० ७८. १००० ७९. १००० ८०. १०००
 ८१. १००० ८२. १००० ८३. १००० ८४. १००० ८५. १००० ८६. १००० ८७. १००० ८८. १००० ८९. १००० ९०. १०००
 ९१. १००० ९२. १००० ९३. १००० ९४. १००० ९५. १००० ९६. १००० ९७. १००० ९८. १००० ९९. १००० १००. १०००

[illegible]

- કારણ વહી ગ્રીચું મચ્છપનિ શ્રીવિજયસેન,
ત્રિભુવન ભટ ઇપી જયવરીઓ સ્વવરોન. ૪૨
- કારણ એ ચોથું વિજયનઈ નિત જયકારી,
શ્રીવિજયતિલકસૂરિ દુઝો તપામચ્છધારી. ૫૦
- ૩ દુર્ભનિમુલો કારણ પાંચમું કદું વિસ્તાર,
સાગરિ જય હોપી મચ્છ પરપરસાર. ૫૧
- તપ મચ્છપનિ પહેલો સાગર મનનો વાસી,
ઉધાપી તેહનઈ ઈપી અનિદિં ઉદાસી. ૫૨
- શુર પાટ પરપર ઈપાવી જય પામ્યો,
૧૦ તેણે અધિકારિ રાસ નયો એ કાગ્યો. ૫૩
- તેહમાટિ રોસિઉ એકનું અતિદિં ઉદાર,
નામ અનોપમ મુણ્યો સદા વિજય જયકાર. ૫૪

॥ દૂહા. ॥

- શ્રીવિજયતિલકસૂરી તલો રાત્રિવિજય જયકાર,
૧૫ એક મનાં સદુ સાંભલો નવ નવ રસ દાતાર. ૫૫
- વિજયદાનસૂરિ હીરગુરુ ભોસિમચ્છ શુરરાજ,
તાસ ગુણાવહી ગાયમિઈ સાપીસિઈ સચિકાજ. ૫૬
- વિજયતિલકસૂરી તલો માત પિતા તસ દામ,
દીધા સૂરીપદ વહી દીધાં જે જે કામ. ૫૭
- ૨૦ વિજયનો જય જેથી થયો વિજયનઈ મુખદાતાર,
વિજયતિલકસૂરી તલો રાસવિજય જયકાર. ૫૮

॥ દાસ ॥

રામ દેસાઈ. ચોપાઈ

- લાલ એક ભોમણ વાટલુ યાત્રાળી પરિ સોહઈ ભલુ,
૨૫ અમુખ્ય દીપોદિહિ વીંટીઓ સઘલા મધ્ય સો યાપીઓ. ૫૯
- નામિ જભૂદીવ ઉદાર તેહ મધ્ય મેરૂપર્વત આર,
લાલ ભોમણ તેહનો વિસ્તાર ઉચપણું વહી વૃષ્ટાકાર. ૬૦

- કાંચનવન ઓપર્ષિ અતિઘણું ચાનક જનમ મહોચ્છવતણું,
અનંત અનંતી ચડવીસીઠ જિનનાં તે દેવી હૃંસીઠ. ૬૧
- તેથી દધ્યણુ દિસિ અણુંસરી ભરત પેત્ર તેહનું મુણે ચરી,
પાંચસઠ જોઅણુ અધિક છવીસ છકતા ઉપરિ અધિક જગીસ. ૬૨
- ૭ વચિ વૈતાલ્ય ગિદું પાસે અગ્યો અરધ લાગ વહેંચણિ તે ચગ્યો,
ઉપરિ નમિ વિનમિ પેચરા દધ્યણુ ઉત્તરથેણિપતિવરા. ૬૩
- તેથી દધ્યણિ પાસઘ વડી ત્રિણિપંડ પૃથિવી તિરાં સાંતરી,
ગંગ સિંધુ મધ્ય ગિદું પાસિ તે માંહિં મધ્ય પંડ નિવાસિ. ૬૪
- મધ્યપંડમાંહિં આરજિ દેશ સાઠાપંચવીસ અતિ મુવિસેસ,
૧૦ તેહમાં સોરઠ દેસ મુચંગ તે માંહિં શુજર દેસ મુરંગ. ૬૫
- તિહાં ઠણિ વમુધામૂવણુ ભણું ઘણું વખણુ કરીય કેનણું,
મુરપુર સરથી સોહ ધરંત વીસતનયરં અતિ સોદંત. ૬૬
- ધણુ ઠણુ કંચણુ જણુ બહુ ભરિઉં જડમઢ મંદિર અતિ અઢંકરિઉં,
વન વાડી સરોવર અભિરામ હાટથેણિ ચોરાસી નામ. ૬૭
- ૧૫ અતિ ઉંચા શ્રીજિનપ્રાસાદ મેરસિવરસિઉં માંડળ વાદ,
મનોહર મોટી બહુ પોસાદ આવક ધરમ કરઇ મુદવાત. ૬૮
- બહુ શ્રીવત તણુઇ ધરગારિ અંગણિ કુમર અમર અણુંસારિ,
વિવિધ પરિ કીડા તે કરઇ જોસિ માય તાવનાં મન હરઇ. ૬૯
- નપત્ર જુમિ મોહઇ આવણિ દેવન અમર દુઆ ઉદામ,
૨૦ અઢા વિમાન મોના અદાધરી ઝણે નિહાંથી આગળી હરી. ૭૦
- કનક કલનનન તારણુચ મ વચિ વચિ મોતી રચના રમ,
ગોણિ ગોણિ ૧ ગોણી ત્રિ ૨ જન મોહ્યા તે ભળી. ૭૧
- ચણી નરી મે.વ નિ ૫૦ ગોણિ ગોણિય દ્વંદ્વની નારિ,
અંગણુ ન યજ્ઞ તેવડ તેવડ જુવેવ પોત્ર ગિતઇ મનિ એહ. ૭૨
- ૨૦ ચાવડા કોતર નવત્ર વેવડ એહઇ અનિનરમત,
જન મો.વ તેવડ આગનિ નાન નવડી ત્રિય આવણિ. ૭૩
- યાનક કે નાક ન ત્રિયા પોત્ર નરેવડ નાટ નાટિક બહુલોક,
૨ નાચવડ ૨ માત્ર વેવડ કેઇ કચા કદા રાજવડ ચીન. ૭૪

- હિં કવિ પંચ યગદ નિર્ધોષ કહી સરણી સુષુત હોઇ તોય,
 હી માદલ ભુંગત કંસાલ કહી કવિ સોહિવિ ગીત રસાલ. ૭૫
 હ નય્યા કર્મ ધરમવિચાર દાનદીઇ બહુ કે દાતાર,
 કે નિમુલુઇ ગાયનનાં ગીત કે મન વાત કર્મ મિત્રી મીત. ૭૬
 માહોમાંહિ કે હાસ્ય ટકોત કેઈ કર્મ નિત બહુ રંજયોત,
 કે ખેલાવઇ ચપલ તુરંજ મહુ મિત્રીઆ છેઇ અંગ. ૭૭
 કે રથ ભેતરી વાહુ વાહિ કે મીઠા ગુણ હનમાદિ,
 કે ઉવાનિ કેલવઇ કલા કે બાણી બાણ નાખઇ વેગલા. ૭૮
 કે યરમઇ આયુષ છત્રીસ કે સરોવરિ વેલઇ નિસરીસ,
 ૧૦ એમ અનેક પરિ કર્મ વિનોદ વરતઇ તેણુ નયરિ પ્રમોદ. ૭૯
 સાદિ અકગર કેઈં તિહાં રાજ જેણુ હીરવંદી આધિઈ માજ,
 મુખી લોક સવે તિહાં વસઇ અવધાં નગર લોકનઈ હસઇ. ૮૦
 જિન પ્રસાદ પબઇ દંડ જનનઈ નહી સદા અપંક,
 માર પડઇ જિહાં ધોવી સિલા પતિ.તે પુરજનનઈ નહી કદા. ૮૧
 ૧૫ પરવિં મહલ હોઇ સૂરનઈ વિરહ પાપ તલો બવિજીવનઈ,
 બંધન જિહાં કેસિં પામીઇ કે વહી દોડાં ગાઇ દામીઇ. ૮૨
 દુરવ્યસને દેસોડો જિહાં ચોક નહી કો બલુઇ તિહાં,
 ઇત્યાદિક ગુણ અછઇ અનેક વીસજનયર વસઇ સવિવેક. ૮૩
 તિહાં શાવક સૂષા બાણીઇ તેહમાં એકવીસ ગુણ વખાણીઇ,
 ૨૦ અતિ ગુણવંત તે સઃહ દેવજી બહુ જન નાસ કર્મ સેવજી. ૮૪
 આરાધઇ એક અરિહંત દેવ સાચા ગુરૂની કર્મ નિત સેવ,
 જિનઆપિન મનિ ધરમ તે ધરઇ એમ નિજ જનમ સદૃશ તે કર્મ. ૮૫
 મુખસંસાર તણાં ભોગવઇ એમ દિન મુખીઆ તે યોગવઇ,
 વિનવવત વનિતા પરિ લડી જ્યવતી નામિ ગુણ નિત્રી. ૮૬
 ૨૫ સતી સિદોમલિ જેહની લીહ સામીવચન પાડઇ નિસરીહ,
 ધરમ કરમ રૂપ સાચવઇ કહિલુ કરમ સપણાં પાચવઇ. ૮૭
 નિપુણ પણઇ ધરઇ આગરિ કલા પાડઇ સીત તપ કર્મ નિરમલ,
 નાહ સંપતિ વિવસઇ ભોગ બદે ઇં ઇંદાણી ચેગ. ૮૮

શમતા રસ ભરીઓ શુર બહુ વચરાગી બલુઈ જણ સહ;
 યોગ્ય બાણી શુર નિજ મનિ તામ્ર પંકિત પદ દીધું ઓહોલાસિ. ૧૧૭
 હવઈ નિમુણો સૂરી પદવી તણો તે અવદાત કહું છઈ ધણો;
 સાંભણ્યો સદ્દ મન યિર કરી આચારનિ પદનું કહું ચરી. ૧૧૮

5

॥ ઢાલ ॥

રાગ મલ્હાર

સંવત સોલ સતરોતરઈ નિમુણો અવદાત રે;
 શ્રીવિજયદાનસૂરીસિર જગમાંહિં વિખ્યાતરે.
 વાત એ ભવિ સદ્દ સાંભણો ॥ અંચલી. ॥ ૧૧૯

- 10 શ્રીવિજયદાનસૂરિ ગછપતિ આચારનિ શુરહીર રે;
 વાચક ત્રિણિ તેહનઈ હવા બહુ પંકિત ધીર રે. વાત૦ ૧૨૦
 આચારનિ શુર હીરજી ધર્મસાગર ઉવખાય રે;
 શ્રીરાજવિમલ વાચક વરે જસ રૂપ મુખદાય રે. વાત૦ ૧૨૧
 એકઠા ત્રિણિ સાધિં ભણુઈ કરઈ વિદ્યા અભ્યાસ રે;
 15 શાસ્ત્ર સવે ભણુઈ ભાવસિડં જ્ઞાનઈ લીલ વિલાસ રે. વાત૦ ૧૨૨
 પરમ પ્રીતિ ત્રિણિ એકઠાં શાસ્ત્ર ભણી હુઆ મુખલુ રે;
 પણિ કાઈ કરમ છૂટઈ નહી કરમિં ભણુ અમલુ રે. વાત૦ ૧૨૩
 શાસ્ત્ર તેહજ શુર એકઠઈ ભણુઈ અરથ વિચાર રે;
 પણિ મતિ બેઠ તે કરમથી હોઈ મુખ હુખકાર રે. વાત૦ ૧૨૪
 20 એણુઈ અધિકાર એક વાતડી નિમુણો ભવિ તેહ રે;
 નારદ પરવત વસુનૃપ ભણુઈ એકઠા તેહ રે. વાત. ૧૨૫
 બાંભણુ હીરકંઠક ઉપાધ્યાયનઈ પાસિ રે;
 શાસ્ત્ર સવે તિહાં અભ્યસઈ મનતણુઈ ઓહોલાસિ રે. વાત. ૧૨૬
 એક દિન અધ્યયન કરાવતાં આકાસિં હૂઈ દેવવાણિરે;
 25 એક જીવ સ્વર્ગગામી મુણો દોય જીવ ભણિરે. વાત. ૧૨૭
 પાડક મુણિ મનિ ચિંતવઈ બેઠ એહ વીચારરે;
 અડક પીઠઈ કરી રૂકડા દીધા તેહનઈ કરિ સારરે. વાત. ૧૨૮

- પરગત કહ્યું તું જૂઠું કહ્યું કદાચ કહ્યું તેહ રે;
 પણ બકિંડ તેણું તિહાં જીભનઈ સાગીઓ વસુનૃપ તેહ રે. વાત. ૧૪૩
- માય કહ્યું પરગત પ્રતિં જૂઠું કાંઈ તું જોલઈ રે;
 પણ નવિ માનઈ તે પરગત થયો પરગત તોલઈ રે. વાત. ૧૪૪
- ૫ યદિકા હાથિમાં ગ્રહી કરી ગુરૂણી ચાલિ દરબારિ રે;
 દેખી નૃપ સાહુમાં આવીઓ ધરી હરપ અપાર રે. વાત. ૧૪૫
- નરપતિ પૂછઈ ગુરૂણી પ્રતિં કિમ પધાર્યાં તુમે આજ રે;
 ગુરૂણી ભણઈ સુધિ રાજીઆ પૂત દાન લેવા કાજિ રે. વાત. ૧૪૬
- એહ વચન તુમે સું કહો પરગત સરિયો તુમ પૂત રે;
 10 દ્રવ્યથી પણ નથી ભાવથી તેહ જોલઈ ઉસૂત રે. વાત. ૧૪૭
- નારદસાથિં કલહો કરઈ અજ સગદ બધિકારિ રે;
 જીહનિકાસન પણ વકયું તેણેં દૂઠ મુઝ હુપકાર રે. વાત. ૧૪૮
- સાગીઓ તેણું તુઝનઈ કયોં તું તો જોલઈ સત્ય વાય રે;
 પૂત જીવન હવઈ તુઝ થકી જોલયે તું કૂડ સાય રે. વાત. ૧૪૯
- 15 માતજી તુમ વચને સહી જોલીસ કૂડ વહી સાય રે;
 ધરે પધારો મન ધિર કરી વસુનૃપિ કીધુ એ કાચ રે. વાત. ૧૫૦
- તવ તે જોહૂ વહતા ગયા ન્યાય કરવા નૃપ પાસિ રે,
 અજ સગદિં ગુરિં રચું કહિઉં સાચું જોલિ મુખ વાસ રે. વાત. ૧૫૧
- માન વચન થકી વસુનૃપ પૂરઈ ક્રી ય માણિ રે,
 20 તવ સુર સીધામણુ દીઈ ગયો નરગિ ને જાણિ રે. વાત. ૧૫૨
- નારદ મુનિ તિહાં જ્ય વરિઓ દયાવનમા લીહુ રે,
 પરગતિં ધમનિ વરતાવીઆ ગયો નરગિ અગ્રીહુ રે. વાત. ૧૫૩
- કરમવસિ મતિ લેદતે ડુઆ અન ત અપાર રે,
 ધરમસાગર તિમ તે જૂઓ મતિ લેદ વિચાર રે. વાત. ૧૫૪
- 25 ધરમસાગર તે પાંડિત લગઈ કયોં નવો એક ગ્રંથ રે,
 નામથી કુમતકુદાવડો માંડિઓ અભિનવો પંથ રે. વાત. ૧૫૫
- આપ વષાણુ કરઈ ઘણું નિંદઈ પરતણો ધર્મ રે;
 એમ અનેક વિપરીતપણું ગ્રંથમાંહિ ઘણા મર્મ રે. વાત. ૧૫૬

ચાલી વાત ચિહ્ન દિશિ વિખ્યાત વિજયદાનસૂરિ મુણી અવદાન;
રાધિનપુરિ પુદુતા અહુકાણુ તેજ્યા પંડિત સવે મુખણ. ૧૧૬

કરી વિચાર પત્રિકા લખી ગચ્છ બાહિરિ તે કીધા પત્રી;
કહય ગચ્છનાયક કો છઈ અસ્યો ચીડી લેઈ તિહાં બઈ ધસ્યો. ૧૧૭

5 સભામાંહિં જઈ ચીડી દીધ સાહસ ધરીનઈ મનિ નવિ બીહઈ;
એક મુનિવર તે નિમુણી વાત કહય ચીડી લાવો અહ તાત. ૧૧૮

લેઈ ચીડી નઈ ચાડ્યો જેહ રાજનગરિ જઈ પુદુતો તેહ;
સભામાંહિં જઈ જિલો રહિયો ગુરૂ સદસ્યો તેણઈ કહિયો. ૧૧૯

ચીડી આપીનઈ એમ કહય ધના વના ગચ્છ બાહિરિ રહઈ;
10 એમ કહી પાછાં પગલાં ભરઈ ગતો કહય કોઈ છઈરે ધરઈ. ૧૨૦

ધાઓ ધાઓ ધીંગાનઈ ધરો મારો મારી પૂરો કરો;
તિમ ધાયા જિમ જિમના દૂત કિહાં બઈ તું રે અવધૂન. ૧૨૧

સાહો સાહો કહતા સદુ દ્રોણ પાછલિ મુખટ તે ગહુ;
હાથે ન લાગો તે અણગાર મુખટ ફિરઈ તિહાં ધરધર ખારિ. ૧૨૨

15 મુનિ નાહો આવક ધરિ મયો આવકિઈ તસ ધરમાં રહિયો;
રાખી દિન બિ ધરમાં તાસ રાતિં કાડી મુંકયો નાસ. ૧૨૩

કુમતિ પુદુતો શ્રીગુરૂ પાસિ વાન મુણી દીપી સામામિ;
સાગરગચ્છ બાહિરિ જં કીધ કાઢ્યા બાળ્યા જગત પ્રસિદ્ધ. ૧૨૪

આદાર ન પામઈ આવક ધરે સાગર કહય મહાનઈ સરે;
20 અન્નચિજ દોદિતા ઘાઈ તદા લાજ મઈ નાગરની મદા. ૧૨૫

એ દવઈ નકવન દ ઉવજાય આવ્યા અમદાવાદિ મુડાય;
દહજ નાગરનઈ કા એમ કવો ગચ્છ નાયક કહુનું મનિ ધરો. ૧૨૬

અમદાવાદથી ગીજ્જા નામિ નર્દા પામો અજ પાળી કામ;
તે નર્દા ગુરૂ કહાણુ રા ને કહય તે દુર્મયકામા વેદો. ૧૨૭

કહય દવજ, ૧ કિમ જાઉં દિલે તે મુનનઈ સમદઈ દવઈ કિદાં;
જે તું ન રા ને દાથે ધરો તો નર્દા એદજ ઉચમ કરે. ૧૨૮

તે, શ્રીનકવચ દ ઉવજાય નાગર નેડિ રાધિનપુરિ અજ;
જા, વળા રદાયા ગાર કું મુડનઈ બાજુ રો એમ અણઈ. ૧૨૯

- આજપછી પાંચનઈ નવિ કહું શ્રીગુરૂકહ્યું તે હું સદહું;
પાંચનઈ નિહનવ જે મિં કહ્યા તેહના મિચ્છા દુક્કડ સદ્યા. ૧૯૭
- ઉત્સૂન કંદકુદાત જે પ્રય હવઈ હું તેહનો ટાણું પય;
પહણું તાસ સદહણા હોઈ તેહનો મિચ્છાદુક્કડ સોઈ. ૧૯૮
- 5 પટપરથી ચતુપરથી જેહ હું નવિ સદહતો મનિ તેહ;
તે હવઈ શ્રીપૂનિયં જિમ કહિઉં તે પ્રમાણપણું સદ્હિઉં. ૧૯૯
- સાત બોલ શ્રીભગવનતણા આસિ દીધા અતિસોહામણા;
તેહ પ્રમાણ કીધા મિં સહી એક વાત હઈડઈ સદ્દી. ૨૦૦
- ચક્રવિહ સંઘ તણી દુરમના જે મિં કીધી આસાતના;
10 તે મુઝ મિચ્છાદુક્કડ હયો એ સદૂઈ સાચું બાવયો. ૨૦૧
- ચૈત્ય પાંચનાં ઉથાપનાં દોષ વૃથા તે હવઈ પામતાં;
આજપછી હવઈ પાંચઈ તણાં વાંદું ચૈત્ય કરી પામણાં. ૨૦૨
- તયરવાડામાંહિં શુણ્ણપૂરિ તપગચ્છપતિ શ્રીવિજયદાનસૂરિ;
તેહ આગલિ મિચ્છાદુક્કડ દીધા સંઘ સવેનઈ સાળી કીયા. ૨૦૩
- 15 એ બોલ સઘલા પોટા કહ્યા તે જેણું કંહીઈ સદ્હિયા;
તે હવઈ મન શુદ્ધિં કહી મિચ્છાદુક્કડ દેયો સહી. ૨૦૪
- વલી એક લિખિન કરિઉં તે મુણે સંવત સોલ્લબોગણીસાતણે;
માગસિર મુદિ પડવે વાસરિં ગચ્છપતીઈ તિનીઉં એણી પરિં. ૨૦૫
- પરંપરાગત ગચ્છમાં જેહ સામાચારી વરતઈ તેહ,
20 તેહથી વિપરીત કહવી નહી આધી પાછી ન કરઈ કહી. ૨૦૬
- અનઈ બીજી વલી ગચ્છવિરૂદ્ધ નવો વિચાર કો ન કરઈ મૂઝ;
કરઈ વિચાર વિરૂદ્ધ એ કોઈ તો ગચ્છ ડમકો તેહનઈ હોઈ. ૨૦૭
- એહવુ લખી કરાવ્યાં મતાં જે ગીતારથ પાસઈ હતા;
શ્રીગુરૂહીરવિજયસૂરિદ વાચક તિહાં વલી સકલમુણિદ. ૨૦૮
- 25 વલી શ્રીરાજવિમલ ઉવઝાય ધરમસાગર પણિ તેણું ડાય;
પડિત શ્રીકરણ નઈ સૂરચદ કુશલહર્ષ વિમલદાનમુણિંદ. ૨૦૯
- સયમહરય એ આદિ ઘણા મતાં કરાવ્યાં તેહજ તણાં;
લિખ્યાં કરી સઘલઈ મોકલ્યાં પછઈ સાગરગચ્છમાંહિં ભણ્યા. ૨૧૦

[illegible]

- મિલિઆવી કહઈ સોધ્યો એહ ઘો આદેસ વંચાઈ તેહ;
 ગુરૂ આદેસ દીઈ નહીં દંભ સાગરનો નવિ બાણુઈ રંભ. ૨૨૩
- સાગર દૂઠ રમઈ નહી ધર્મ ગુરૂ નવિ બાણુઈ તેહનો મર્મ;
 લહી શ્રીગચ્છપતિનો આદેસ ગ્રંથ વંચાઈ દેસિં દેસ. ૨૨૪
- 5 હવઈ શ્રીહીરવિજય સૂરીય તે પાસઈ છુંકાનો ઈય;
 સોલ અડાવીસઈ નિજમત તણ હીરવિજયસૂરી આણા બળ. ૨૨૫
- શ્રીગુરૂહીરતણા ગુણુ મુણી તેડાવઈ કિહીનો ધણી;
 અકબર રાજ આપિં કરી ગુરૂદર્શન જોવા મન ધરી. ૨૨૬
- ઓગણુઆલઈ નૃપનઈ મિત્યા ભૂપિં ગુરૂગુણુ સઘતા કત્યા;
 10 રક્ષીઆયતિ થયો અકબરરાય લાગઈ હીરગુરૂ તણુઈ પાય. ૨૨૭
- કહઈ અકબર ભૂપતિ ગુરૂરાય જોઈય તે માગો મનિભાય;
 દેસ ગામ ધન હય ગય સાર માગો તે આપું નિરધાર. ૨૨૮
- હીર કહઈ એ નહી અક્ષ કાજ અક્ષે મુનિવર છઉં મુણો મહારાજ;
 તો નૃપ કહઈ કહુએક તુમે લીઓ એતના મુહુત તુમે હમકું દીઓ. ૨૨૯
- 15 કહઈ ગુરૂ તો તુમે તૂઠા રાય જો કીધો એ અક્ષ પસાય;
 તો તુમ આણુ વહઈ જિહાં લોક જીવ ન મારઈ કોઈ રોક. ૨૩૦
- ગાય બઈસિ લેવી ન જગાતિ તીરથ મુગતા કરો બહુ ભાતિ;
 નિમુણી નૃપ તે દીઈ અપાર મુંકયો જીજીઓ નિરધાર. ૨૩૧
- એમ અનેક વયણુ ગુરૂ તણાં નૃપ પ્રમાણુ કરઈ અતિધણાં;
 20 શ્રીજિનશાસનિ ઉત્તનિ ધણી ધઈ જગમાહિ શ્રીજિનતણી. ૨૩૨
- જીવ દયા પદમાસ પ્રમાણુ વતાંવી સવિ દેસિ મુજણુ;
 જિમ શ્રીહંમસૂરિ ઉપદેસિ કુમરપાલ જૂપાલ વિસેસ. ૨૩૩
- એવઈ ગુજ્જર દેસ મત્રારિ સાગરિ ધધ કરિઓ અવિચારિ;
 ઠામિ ઠામિ અનિ હોઈ કલેમ પરપચીસિઉં ન મિત્રમ લેમ. ૨૩૪
- 25 વરતરસિઉં અનિ દૂઓ વિવાદ પાટણમાં વાઘ્યો ઉનમાદ;
 ગ્રાવકનઈ અઈઠા ઘણા દામ માગર દુસમન થયા બહુ ઠામિ. ૨૩૫
- એહ વાગ જગમાં વિસ્તરી હીરવિજયમરિં મુણી મનિ ધરી;
 વેગિ નૃપને લહી આદેસ શ્રીગુરૂ આઠ્યા ગુજ્જર દેમિ. ૨૩૬

આબ્યા પાટણિ શ્રીગુરૂદીર શુભગિરજાનઈ સાહસ ધીર;
 મૂપતિ માન લહિલં અતિપણં અધિક પુણ્ય મૂતવિ તે તણં. ૨૩૭
 ઠરી વિચાર નિજ મનમાં એવ કલેસ ટાલવા કારણ હેવ;
 બાર જોલ લખઈ સુખ કાજિ શાસ્ત્રસાધિ ધીર નિજ રાજિ. ૨૩૮
 સાગર જંથમાંહિ એમ અછછ સકતિ હોઇ તો કરીધ પાછળ;
 પરપથી પરબલુ સવે વિભ વિમલ મંગલ મુનિ ભવે. ૨૩૯
 તે માટિ પહોલો જોલ કહિઓ કહિણ વયણ નવિ કહવો લહિઓ;
 પરપખીનઈ કોણઈ કદા એહણું પાવેણું હવઈ સદા. ૨૪૦
 બીજે જોલ તે માટિ કહિઓ સાગરની મતિ જન કો રહિઓ;
 કહઈ સાગર પરપખી નેહ નોકારગણિ પાપ વાધઈ તેહ. ૨૪૧
 તે જીપરિ કહઈ ગુરૂ દીરજ પરપથી કરઈ ધરમ ધીરજ;
 સદ્ સાધારણ ને ને જોલ આરગાનુસારી હોઈ નિટોલ. ૨૪૨
 તે અનુમોહવા હોઈ ચોખ્ય ત્રિધ્યાવીનું તે પણિ ભોગિ;
 તો ને જનતલો પરપખ્ય અનુમોહો પુણ્ય કામ પ્રતપ્ય. ૨૪૩
 ૫ ત્રીજી બોલિં શ્રીગુરૂ કહઈ વિપરીત પરપણા રવે કો લહઈ;
 પરંપરા અનઈ શાસ્ત્ર ગિરૂદ પરપણા ને કરઈ અશુદ્ધ. ૨૪૪
 મન્ય નાયક પૂછ્યા વિણ કસ્યું મન્ય કમકો તે પામઈ મનિ વસ્યું;
 ચોથઈ લોલિ હવઈ સાંભલો મુઠી મજતલો આમલો. ૨૪૫
 સાગર કહઈ પરપખીતણાં દેહસં જિંબ કીજનવર ધણાં;
 ૦ હોડીના રાજ સમ જોઈ એમ જંથમાંહિં આલિડ સોઇ. ૨૪૬
 તે જીપરિ હવઈ ગુરૂની ભાષ સપણઈ શાસ્ત્રવણી કરી સાધિ;
 દિગંબરની પ્રતિમા નેહ કેવલ આદ પ્રતિષ્ઠિત તેહ. ૨૪૭
 દબ્ય વિગંધીનઈ દબઈ યઈ અવદનીક તે પ્રતિમા ભઈ;
 એ ત્રિણિ વિણ સપણાં જિનજિન વંદનિ પૂજનિ નકરિ વિલંબ. ૨૪૮
 ૫ તે પૂજતાં મ કરો શંક પૂજ પાતક ટાલો પક;
 જોલ પાંચમે હવઈ સાંભલો મુકો કુમતિ મુમતિમાં ભલો. ૨૪૯
 અવદનીક પહોલાં ને કહી પ્રતિમા ત્રિણિની તે પણિ સદી;
 નિજ પખીનઈ ધરિ હોઈ કદા તે પણિ વંદનીક હોઈ સદા. ૨૫૦

- વાસવેષ આરિત્રિયાતણું વિવહારથી શ્રીચર એમ લણું;
 બીજું પ્રતિમાનો આકાર તે પશ્ચિ વદો મુખદાતાર. ૨૫૧
 નિમુણો છઠ્ઠો જોડ વિચાર જેહનો ભાવ અતિહિં રસાલ;
 પ્રતિષ્ઠા શાસ્ત્રિં કહી સાધુની કુમતિ ત્યજે એ સવિ આધુની. ૨૫૨
 5તો બોલ્યો નિમુણી એ વાત સાગર કહ્યું નિમુણો અવદાત;
 માનો પ્રતિષ્ઠા એ મુનિ તણી તો પરપણી પ્રતિમા ભણી. ૨૫૩
 કિમ વાંદી કલપઈ આપનઈ કાં મતિતાણો તુમે પાપનઈ;
 જે એક અખર વાંકો કહ્યું સમયથી તે ઉત્સૂત લહ્યું. ૨૫૪
 ઉત્સૂત ભણી કિમ હોઈ સાધુ એહ અરથ તુમે કિહાંથી લાધ;
 10જે તેહનઈ સાધુ કહો એહનઈ મુખસિઉ બાણિઉ તેહનઈ;
 અરિહંતભિજ એહનઈઆપણઈ કિહાંથી જૈન પણ એમ લણું. ૨૫૬
 જે તુલો સાધુ પણઉ સદહો તો તે કાં વાંકો નહી કહો;
 નિમુણી વાત મુમતિનો પણી મુમતિ કહ્યું સિદ્ધાંતક તણી ૨૫૭
 15જે તે જૈન નહી તો કર્યું કુંજ દર્શન તે તુમ મનિ વસ્યું;
 તે દેખી કહીઈ કુંજ વેસ એ ઉત્તર આપો મુવિસેસ ૨૫૮
 નહી બાંજણ યોગી કાખી નહી પરિવ્રાજક નાસ્તિક નહી;
 તે માટિ એ જૈનજ હોઈ એહની શંકા મમરો કોઈ. ૨૫૯
 જિન તેહના કદીઈ જે ભિજ તો તસ માન પિત્રા કુંજ કીત,
 20તે જિનદર્શનનું સ્યુ નામ શાસ્ત્રમાંહિ દેખાડો કામ. ૨૬૦
 દર્શન તો છ જિનપતિ કયાં તેહનાં નામ સિદ્ધાંતિ લઘ્યાં;
 છ દર્શન વિષ્ણુ કુહુ કુંજ ધર્મ શાસ્ત્ર શાપિ બાજો જે મર્મ. ૨૬૧
 તે માટિં જિનમાં નહી લેદ મનિ લેદિ નહી ધરમ ઉછેદ,
 જે તેહનુ કાઈ લેખઈ નહી તે માંહિ ચામગી કદી ૨૬૨
 25તિહાં આરાધક કયા દેસથી તે કિમ વૃથા થાપો રીસથી,
 તેહનઈ સાધુપણુ જે નહી ચામગી કાણુગિં કદી ૨૬૩
 દ્રવ્ય ભાવ નઈ નામ થાપના ચ્યાર લેદ મુનિવર વ્યાપના;
 જિ નિષેચ નહી જેહનઈ નામ દ્રવ્ય કિમ નુકડ તેહનઈ ૨૬૪

એતો ચ્યારઇ હોઇ આરાધિ તેણુઇ સાધુપણું કાં બાધિ;
 નદી વ્યવહાર માંદેવાતલુ તે હાંત એક તુમે મુલે ૨૬૫
 કુલંબી ભાટ અનઈ રજપૂત તેહની છાસિ જિઓ અદગૂત;
 તે પાણી કાં ન પીજીઇ રાધિડ ધાન કાં નવિ લીજીઇ. ૨૬૬
 તે વિવહાર ન પુહુચી જેમ તસ વડેવા બલો તેમ;
 કાધુપણું કોઇ અસિં હોઇ તે માટિં ત્રિંબ વાંદો સોઇ. ૨૬૭
 તેહ ભણી બોલ છૂંદો એહ આસિ રીધો ધરયો મનિ તેહ;
 હવઇ દહીઇ જે બોલ સાતમો તે નિમુલો ઉત્તમ આતમો ૨૬૮
 સામીવચ્છડ કરતાં કદા સગપણુ કારણિ આવઇ તદા;
 પરપખી એ તે હોઇ ફાક એમ બોલઇ તે મૂરખ લોક. ૨૬૯
 વહી વયલુ એહવાં કિચ્ચરઇ શીર ભાજનિ વિવર્જિંદુ કરઇ;
 તિમ તે વિલુસઇ નહી કિમ સાર તિમ એ અહી બલો નિરંધાર. ૨૭૦
 મુળી મુમતિધર તે બોલીઓ એ દખાંત કરયો તુમે રીઓ;
 વચંનજાધ દોઇ પેતાનલો તે મન દેજનઇ તુમે હવઇ મુલે ૨૭૧
 સામી પોપડ ચ્યાર હજાર તેમાં એક પરપખી ચાર;
 તેણુ એ કણો ફાક કિમ થાઇ ચ્યાર હજારનું પુણ્યકિહાં અઇ. ૨૭૨
 એકઇ સામી એહવાં ન દોઇ જેણુઇ પુણ્ય દેવાઇ સોઇ;
 જિમ ભાજન વિષ કાધિં શીર તેમાં અમૃતનો એક શીર ૨૭૩
 પહનવેષ તે નિરવિષ થાઇ તિમ સામી પુણ્ય યો ભય;
 તે માટિં એણુઇ અધિકારિ મુગરિ બોલ કહિઓ મુવિચારિ. ૨૭૪
 સામીવચ્છડ ફાક ન થાઇ બોલ આક્રમે હવઇ કહવાય;
 નિહનવ સર્વ થકી હોઇ એક દેસથી સાત દેશ મુવિવેક. ૨૭૫
 જે સધલાનઇ નિહનવ કહઇ તેમાંહિં સમકિત નવિ રહઇ;
 તુમે બોલ ભલુ હવઇ સાર તીરય થાયા તલો વિચાર. ૨૭૬
 કિજ પખી અણદુનઇ ચોગિ પરપખીનઇ સાધિ લોગ;
 તીરય થાનરા જે કોઇ કરઇ તે સંસાર મોદેલો તરઇ ૨૭૭
 જે દહઇ ફાક તે પેટું ફાક તેહનઇ દોસ્થે તેસ્થું ચોડ,
 આપ ગરયિ શહા મુખભાવિ સાધિ હોઇ કો સહજિ સભાવિ ૨૭૮

શાસ્ત્રસાગિં કહ્યું યીશુદ્ધીર ફેક ન યાઇ લહ્યું બવ તીર;
તીર્થઝરની કરતાં યાત્ર નિર્મલ યાઇ પોતાનાં ગાત્ર. ૨૭૬

દસમેા બોલ હવઇ બાપીઇ શાસ્ત્ર સવાદ સવે ચાપીઇ;
પરપળી સાથિં કચી વાન ચર્યા નથી મનિ ધરી કોધાત. ૨૮૦

5 ઉદેરીનઇ ન કરઇ કદા તો પૂજ્ય ઉત્તર દિઇ તદા;

તે પશ્ચિ શાસ્ત્રતણ્ણ અણ્ણસારિ ન કરઇ કલિ વાધઇ તેવારિ. ૨૮૧

હવઇનિસુબો બોલ ઈઆરમો હીરશુર આણ નિત હઇડઇ રમેા;

જે ગ્રંથ ઉત્સૂત કહકુદાલ તે સાંભણતાં ઉઘઇ જાલ. ૨૮૨

વિજયદાનસૂરિં તે બણી સાગરનઇ કીધા રેવણી;

10 પાણીમાહિં તે ગ્રંથ બોલીઓ સંઘ ચતુરવિધ સાથિં કીઓ. ૨૮૩

તેહતું વયણ એક જિહાં હોઇ અપ્રમાણ વડી ગ્રંથજ સોઇ;

એમ બણી મ કરો તે સંગ હીર કહ્યું શુર વચને રંગ. ૨૮૪

બોલ બારમો કહસિઉ હવઇ શ્રીજિનવરનઇ જે કોઇ કવઇ;

નિશવિરોધ તવનાદિકે હોઇ તે બણતાં નવિ વારઇ કોઇ. ૨૮૫

15 જે કહ્યું જિનવરની સ્તુતિ કરઇ પરપથ્યી જો તો અણ્ણસરઇ;

તો તે તુરક માત ગહતણી રસવતી લોજન કરઇ બણી. ૨૮૬

એ અજ્ઞાન વયણ સાંભણી રથે કો થ કા આણો વડી;

તજ કુમતિ જે જિનસ્તુતિ કરઇ તે સુકૃત પિંડ પોતઇ ભરઇ. ૨૮૭

એહવું બણી સદા જે હાઇ તે કહતાં નવિ વારઇ કોઇ;

20 જે વારઇ તેહમાં નહી મુદ્ધિ સઘડી જાણો ગઇ તસ છુદ્ધિ. ૨૮૮

એમ શ્રીહીરવિજયસૂરિ કહ્યું ભવિયણ તે સદ્ સદ્હઇ;

જે જિમ ભાવ કદા સિદ્ધાતિ તે તિમ સદ્હઇવા એકાંતિ; ૨૮૯

બાર બોલનો લિખ્યો એ પટો ધરમવત એથી મત લટો;

સવિ ગીતારથિ કીધાં મતાં કો નવિ વારઇ તે વાંચતાં. ૨૯૦

25 ત્રિહું ચોમાસિ પબ્સણ દિને ગીતારથ વાંચઇ શુભ મને;

દેસ નગર પુર ગામ અહઠાણ વાંચી સુખ પામિઉં સદ્ બણ. ૨૯૧

એમ દદોલ તે સઘલે ટડ્યો સાગર શુદ્ધ કુમતનઇ મિડ્યો;

નવિ છાંડઇ તે કુમતિનો વાસ કરઇ નિજ પરપથ્ય અભ્યાસ. ૨૯૨

જનગરિ જઈ બાઈ તેહ કાવક મનિ ઘાવઈ સદેહ;
 ફેરી સરપ પ્રકટાવિઈ આપ ન દલઈ સહજ એ મોહું પાપ. ૨૬૩
 નેમ્જી ગમ્મનાયક એ વાત બજ્યો તેહનો સવિ અવદાત;
 અવિયજનઈ કરતા ઉપગાર સાધિનપુરિ પુદુતા અણધાર. ૨૬૪
 કરઈ વિચાર મનમંહિં અસ્યો એહનઈ સીપ ઉપાય છઈ કસ્યો;
 કહિઈ ન હામઈ વાનિઆ બટુ એણઈ ધધ ઉપાયુ સટુ. ૨૬૫
 આમઈ પશ્વિ દીધી બટુ સીપ તે દુર્ધ નીર્વજનઈ સરીપ;
 તે હવઈ દાલિં વિણઈસ્થઈ કાજ સુખ સીપામણિં ન વણઈ દાજ. ૨૬૬
 સિદ્ધિ શાકિની અનઈ વડી ચેર સીકપેટ નઈ પાપી ચેર;
 કરી કદાચદુ કુમતિં પડ્યો સનિપાતાદિક રોગિં નડ્યો. ૨૬૭
 એ જ અણપિ ન આવઈ કામિ થોડઈ કરઈ નવિ આવઈ કામિ;
 દોઈ ઉપચાર ને જમિ બમતો તો ઉનમાદથી દોઈ ભામતો. ૨૬૮
 એમ વિચારી કહઈ ગુરદીર શાતિચંદ વાચક વડીર,
 રાજનગરિ તુમે જાઓ સહી આણ પડાવો તિહાં કશિ રહી. ૨૬૯
 ધરમસામર વાચક તિહાં જેહ તેહનઈ જઈનઈ કહવુ એહ;
 સવન મોહનઈ સનૈસતરઈ સીપ દીધી તે નવિ સાંમરઈ. ૩૦૦
 એગણીસમઃ પશ્વિ ને પશ્વિ નોહઈ ગુમ દીયકડ મનિ જઈ.
 વડી છિન્નાલ નવ. પોત નર ને પશ્વિ ગુન માનિ સુવિચાર ૩૦૧
 નોહઈ ન નરો ગુમે ને વા... ન એનો મનિ ધરી રી...
 એ અક્ર બાએ ૨. ૫૫ ને ૨. ૫૬ ને ૨. ૫૭ ને ૨. ૫૮ ને ૨. ૫૯ ૩૦૨
 શામ વડે ૨. ૬૦ ને ૨. ૬૧ ને ૨. ૬૨ ને ૨. ૬૩ ને ૨. ૬૪ ૩૦૩
 નવ ન. ૬૫ ને ૨. ૬૬ ને ૨. ૬૭ ને ૨. ૬૮ ને ૨. ૬૯ ને ૨. ૭૦ ૩૦૪
 એ ન. ૭૧ ને ૨. ૭૨ ને ૨. ૭૩ ને ૨. ૭૪ ને ૨. ૭૫ ને ૨. ૭૬ ૩૦૫
 એમ જા... નવ ન. ૭૭ ને ૨. ૭૮ ને ૨. ૭૯ ને ૨. ૮૦ ને ૨. ૮૧ ૩૦૬
 ને ૨. ૮૨ ને ૨. ૮૩ ને ૨. ૮૪ ને ૨. ૮૫ ને ૨. ૮૬ ને ૨. ૮૭ ૩૦૭
 મિ... ને ૨. ૮૮ ને ૨. ૮૯ ને ૨. ૯૦ ને ૨. ૯૧ ને ૨. ૯૨ ૩૦૮
 મિ... ને ૨. ૯૩ ને ૨. ૯૪ ને ૨. ૯૫ ને ૨. ૯૬ ને ૨. ૯૭ ૩૦૯

- સંવત સોલ અનઈ અડતાલ સાગર મિચ્છાદુકક ઠાલ;
 સલામાંહિં ઊલા રહી કહઇં સુણયો જે ગુરૂ આણા વહઇં. ૩૦૭
- સાગર કહઇં મરીઅચિ જે કહિઉં કપિલ આગલિ વયલુ તે કહિઉં,
 તે ઉત્સૂત શાસિં જોડીઉં નવિ હું સદહતો તિમ કીઉં. ૩૦૮
- ૬ તે મુઝ મિચ્છાદુકક હુયો અણસગઝિં તે સહી બળયો;
 ભગવતીનઈ અણસારિ કહ્યા અનંતા ભવ તે મિ સદહ્યા. ૩૦૯
- પણિ શ્રીહીરવિજયસૂરિ વાણિ નિમુણી હવઇં નવિ ઠરવી તાણિ;
 ભવપતર દીસઇં છઇં ઇહાં નવિ અનંતા દીસઇં તિહાં. ૩૧૦
- શ્રીભગવતીની મેલિં જેહ અનંત ભવ સદહતા તેહ;
 10 મિચ્છાદુકક બીજો ભર્યો તે પણિ સહઇં સંધિં મુર્યો. ૩૧૧
- ઉત્સૂત ભાષીનઈ અનંત સંસાર નિયમઇં હું સદહતો સાર;
 તે પણિ મુઝનઈ થયું અસાન સાચું હીરવયણ મુપધાન. ૩૧૨
- પણિ તે અધ્યવસાયની મેલિ સંખ્ય અસંખ્ય અનંતો ભેલિ;
 દોઝ સંસાર જે વિપરીત ભર્યો તે મિચ્છા દુકક તુમે મુર્યો. ૩૧૩
- 15 કેવલીના તનુથી કો છવ ન મરઇ સદહતો હું સદીવ;
 પણિ જમગુરૂનઈ કદજિં કલિઉં આચારંગિ આવી મિલિઉં. ૩૧૪
- શ્રીભગવતી પ્રમુખ સિદ્ધાંત તેહની મેલિં હવઇં એકાંત;
 અવસ્યંભાવી પળઇં જો મરઇ કદાચિ ના નહી અણસરઇં. ૩૧૫
- જે વિપરીત કહિઉં સદહિઉં તેથી જે વલી વાંચુ થયુ;
 20 તે મિચ્છાદુકક બળયો સઘ સઠૂ તે મનિ આણયો. ૩૧૬
- આર જોલતલો જ પટો તેથી જે જોાયો ઉલટો,
 એ મિચ્છાદુકક પાંચમે ભાવ બલો એ સઠૂ મનિ રમે. ૩૧૭
- બીગુ જ કાઈ ગચ્છવિરૂદ્ધ પર પરાનઈ સૂત્રવિરૂદ્ધ;
 શ્રીપૂજ્યની વલી આણુ વિરૂદ્ધ સદહવાલુ તેહ અગુદ્ધ. ૩૧૮
- 25 તે સવિ સઘ સઠૂની સાવિ મિચ્છાદુકક દીધો જાવિ;
 તિહા સાગર સઘલાના મન દીધાં સઘ ચતુર્વિધ છાં. ૩૧૯
- સાવિ ગીતારય તિહા સઠૂની એની જણુમિં એની પરિ નીપની
 હવઇં પદુતુ સઠૂ નિજ નિજ ઘમિ દલિએ કલેસ તે સઘલઇં ગમિ. ૩૨૦

ચોમાસું ભૂપતિ કન્હઈ રહિઆ તિહાં કણિ રે ઘણા ધરમના ગામતો;
 હીરવિજયસુરિ રાજા પ્રતિજોધી રે નૃપ લીધો લાભ તો. જૂઓ. ૩૩૧
 આઠ વિધાન સધાવીઆં જોસિંગસીસરે નંદિવિજયનઈ પાસઈ તો;
 દેવી ભૂપ અજબ યથો દીઈ પુસકૃપમ રે નામ રંજીઓ તાસ તો. જૂઓ. ૩૩૨
 ૬ ભૂપ જોસિંગ પ્રતિં કહઈ પુસકૃપમકું રે મુકો અહા પાસિ તો;
 નૃપ કહણિં શરૂ તિમ કરી હવઈ વિચરઈ રે તિહાંથી ઓહુલાસિ તો.
 જૂઓ. ૩૩૩

નૃપ આદેસથી પાંગર્યાં નવકલ્પી રે કરતા સુવિહાર તો;
 મહામિનઝરિ સંઘવીનતી અવધારી રે ચોમાસું સાર તો. જૂઓ. ૩૩૪

10

॥ દાઝ ॥

ચોખ્ખ.

હવઈ શ્રીહીરવિજયસુરિદ જસમુખ દીડઈ પરમાણુંદ;
 રાધિનપુરથી પાટણ ભણી પાંગરીઆ શ્રીતપગચ્છધણી. ૩૩૫
 તિહાંથી ચોમાસા પારણઈ વિમલાચલ યાત્રા કારણિં;
 15 ભણી નિજ આયુ અવસાન કરઈ સાધન બહુ થઈ સાવધાન. ૩૩૬
 હીર કહઈ સંઘ-નિમુણઈ સદૂ યાત્રાતણું અશ મન છઈ બહુ
 નિમુણી સંઘ રહીઆયતિ થયો તીરથ કરવા સદૂ સામયો. ૩૩૭
 દેસિ દેસિ પાડવીઆ લેખ તે ઉચ્છાહ ધરઈ સવિસેષ;
 એક શ્રીશેત્રુંજઈ તીરથ સાર જીમું હીરજી શુભ ગણધાર. ૩૩૮
 20 એક દૂધ નઈ સાકર મિલી બહુ સંપદનઈ પુણિયં ભક્તી;
 ધાવર જંગમ તીરથ લડી સંઘ ઘણા તિહાં આવઈ સડી. ૩૩૯
 રાજનગરનો સંઘ અતિઘણો સહસ રથ પાલો બહુ ભણો;
 પંભાયતિનઈ સંધિં મુણો નવસઈ સેજવાલાં તે ગણો. ૩૪૦
 દેવી ડેરા પ્રમુખ અનેક વિવિધ સમ્પદ અનઈ મુવિવેક;
 25 અતિ રંજ્યો કહઈ નવરંગવાન સાહુશ્રીમલ્લનઈ દેઈ બહુ માન. ૩૪૧
 કુંજ મુલક પોતઈ તાહરઈ જે માટિ આ દોલતિ ધરઈ;
 સાહ ભણઈ માહરઈ વ્યાપાર ઉપરાજી વરથી કરૂં સાર. ૩૪૨

- તેણુપ કારણિ ગુરૂવંદન કાજિ પચિ થર્મ જલ ગીતું સજિ. ૩૫૬
વાંચી લેખ સંધનપ જેસિંગ કહ્યું ગુરૂલેખતલો મુપ્રસંગ;
સંધ કહ્યું ચોમાસું કરો ગુરૂ કહ્યું એહ અટક મન ધરો. ૩૫૭
મહિમનગરથી કારણ ભણી પાંગરીયા તપગચ્છના ધણી;
- 5 પાટણનથરિ પધાર્યા પ્રભુ પરવપજૂસણ તિહાં કર્યું વિમુ. ૩૫૮
કરી પજૂસણ કર્યું પ્રસ્થાન એનલે આબ્યો લેખ નિદાન;
વાંચ.છ લેખ કરિ ધરી જેસિંગ ભાદવમુદિ એકાદશી સંગ ૩૫૯
અનસન કરી સમર્ય નવકાર પુટુતા સરગિં હીર મણુધાર;
- 10 રાતિ ધરી ॥ ભતઇ મુલો મુસવિમાન મહિમા કર્યું ધલો. ૩૬૦
ચિનાધૂમિ ફલિયા સવિ અંગ દેવમહોચ્છવ કર્યું અવિલંબ,
ધૂમમહોચ્છવ કર્યું નરદેવ બહુ ભાવિં તે શિવમુખદેવ. ૩૬૧
લક્ષી ઉદંત ગુરૂનો એહવો વયરાગિં તપ કર્યું નવ નવો;
- પાટણિ ચોમાસું ગુરૂ કરી ચાલ્યું ધૂમવંદન મનિ ધરી. ૩૬૨
ચેતુન્જ તીરથ યાત્રા કર્યું તિહાંથી જિંનાભણી પાંગર્યું;
- 15 જઈ વંદઇ ગુરૂની પાડુકા સાધિં બહુ આવકઆવિકા. ૩૬૩
વંદી ધૂમ મનિ ચિંતઇ અર્યું હીરધ્યાન મુંઝ હઇડઇ વસ્તું;
જે જે મુખકારણ આહાવાદ તે કીડીરતલો મુપ્રસાદ. ૩૬૪
ગીતારથ હુતા જે ગુરૂપાસિ તેહનઇ તેડ્યા મનિ ઓહુલાસિ;
- કહ્યું શ્રીવિજયસેનસૂરિંદ, છઇ મુખ સંધમ મનિ આણંદ. ૩૬૫
- 20 દીઇ દિલાસા સહુ સાધુનઇ હીરહિતસીવ પૂછઇ સાધુનઇ;
જે હિતસીવ કહી ગુરિ હીરિ તે તિમ આરાધઇ મનિ ધીર. ૩૬૬
તિહાંથી ગુરૂપાડુકા વહેવિ ગુજ્જર દેસ સોહાવણ હેવ;
- રાજનગરિ ચોમાસું રહઇ સોમવિજય વાચકનઇ કહ્યું. ૩૬૭
ગુરૂસેવા તુમે સાચી કરી ગુરૂવચને હિતપણું આદરી;
- 25 રહતું ચોમાસુ મુઝ પાસિ હીર પરપર કહુ ઓહુલાસિ. ૩૬૮
તેણુપ અવસરિ સૂરતિ ચોમાસ ધરમસાગર વાચક ચિરવાસ;
- તિહાંતેણુપ નિજમત વાસિત કીધ બહુઆવકનઇ નિજમતિ દીધ. ૩૬૯
તે ભણી મુંકયા વંભાતિ તિહાં આબ્યા થયા કે દિનરાતિ;

કીકયાવનિજ્ય ઉત્તમ સૂરતિ આતી મેમામું ડાય. ૩૮૪
 દીન્યવજ્રમય દીપ્ત ઉપદેમ જેલ વચનિ રંજ્યા મુનરેમ;
 તે મુનીનનં માગરનું મલ જિમ મંધ ન રહ્યું નિચલિતે જાત્ર. ૩૮૫
 તે તે વહુરો સૂરો બળપ વાયક જોત સંચે અગમ્યપ;
 ૩૮૬ તમ ન મડાઈ મુખિં તે મનમાનિતે મોવં મુખિં. ૩૮૬
 વાયક નિરગિઓ એક ઉપાય જેથી મનનું વાંચિત માય,
 કીરો મય થલો નિર્દાં કાચિં જેવું જલ સાત્ર મા જ સામિ. ૩૮૭
 રોગી પુત્રે શાશ્વ પ્રતીજ માલ જોતી મુરુત્યનાપીન;
 રોગી નાનજ રાયમલ રાજકાજ અળીનો બજ. ૩૮૮
 ૩૮૯ અવવન અમય આશય જોડિ દુગમનના ડાકપ તે ડોક;
 મિતજ વર્જમાન સોમજ જેથી દુષ્ટ વલ્ય પોતજ. ૩૮૯
 જે આશય અમય વરજોડિ દીરભગન કીધા નરકોડિ,
 નેહની મધુની અધિકી લાજ કીધાં જેવું મરમ અધુકાજ. ૩૯૦
 મયતી મનનં વાસ કીમ મેવુંજ મોતી આમુ પ્રનિદ;
 ૩૯૧ મનમનિ કીપી જલ્યં મળી મેત કીપી લીગમુરનાપી. ૩૯૧
 જિનમાગન લીલાવક વલ્ય કડ વસલ કેનું ને તલું;
 માલ નાનજ નામજ નિ જોડિ મુજમન રસ મરમનાં ડોક. ૩૯૨
 પલ લીલાવ . . . નામના વાર ને આશય અધિકા અવકાર;
 મુન ૩૯૩ મંચ રંજિત ૩૯૩ વસ મુન નામ લીલી લનિ અવકાર. ૩૯૩
 ૩૯૪ . . . ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪ ૩૯૪
 ૩૯૫ . . . ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫ ૩૯૫
 ૩૯૬ . . . ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬ ૩૯૬
 ૩૯૭ . . . ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭ ૩૯૭

- તે વલી વાચક તેહ ઉદંત વિખી જણાવઇ ગુરનઇ સંત;
 તે જીપરિ ગચ્છનાયક વિખઇ શ્રીસૂરતિગદિરનઇ વિષઇ. ૪૧૧
 સ્વસ્તિશ્રીજિન કરી પ્રણામ વિજયસેનસૂરી ગુણધામ;
 યોગ્ય સકલ સંઘ સમુદાય ધરમલાલ જાણેવો ઠાય. ૪૧૨
 5 ઇહાં સુખિં ચાલઇ ધર્મધ્યાન શ્રીદેવગુર પ્રસાદિ બહુમાન;
 અપરં એક ઉદંત સાંભલિઓ વુહુરો સૂરોસાગરનઇ મિલિઓ. ૪૧૩
 શ્રીકલ્યાણવિજય ઉવગ્રાય તે સાધિં ચૂકી બોલાય;
 તે સાંભલી યાઇ અસંતોષ હવઇ અદ્ધનઇ વાંછો સંતોષ. ૪૧૪
 તે હવઇ સમસ્ત સંઘની સાધિ જે બોલિઉ તે નિજમુખિ દાધિ;
 10 શ્રીકલ્યાણવિજય ઉવગ્રાય તાસ ચરણિ લાગી મનિ લાય. ૪૧૫
 વુહુરો સૂરો પાંહિં એતલો મિચ્છાદુક્કડ દેવરાવો ભલો;
 પછઇ સંતોષ થયાનો લેખ અદ્ધનઇ જણાવયો સવિસેખ. ૪૧૬
 જે શ્રીવાચક લિખિડં આવસ્યઇ તો તે અદ્ધ હુધિડઇ ભાવસ્યઇ;
 જે એ અદ્ધ કહણુ નવિ યાય તો સૂરતિ કેા ચોમાસુ ન ઠાય. ૪૧૭
 15 વલી વયણુ એક બીજું મુણેા જે અવિનય કરઇ મુનિનો ધણેા;
 સૂરાનઇ ઘરિ પાણી અજ સાધુ સાધવી નહી વાંછઇ મજિ. ૪૧૮
 એહવી ચીડી લપસ્યું અદ્ધો પછઇ કહેસ્યો ન જણાવિડં તુમો;
 એહવું લિખિત લહી આકરં ભણિડં એ તો યાસ્યઇ વડં. ૪૧૯
 સંઘસાધિં મિચ્છાદુક્કડ દીધ તો તેહનઇ સંઘમાંહિં દીધ;
 20 હવઇ શ્રીસોમવિજય ઉવગ્રાય મરૂદેમિ વિચરઇ મનિ લાય. ૪૨૦
 સાહિઇ શ્રીનયવિજયઉવગ્રાય સૂરતિ ચોમાસુ તે જાય;
 ઉપદેસી શ્રીહીરગુર વાણિ સાગરમતની કીધી હાણિ. ૪૨૧
 સોલ બાસદુંધ શ્રીગુરુરાય સૂરતિબદિરિ કરી સુપસાય;
 ચોમાસુ આવ્યા તિહાં સુખિ સંઘસહૂ ધન વસ્યઇ લવિં. ૪૨૨
 25 સાગરિં તિહાં હલામણુ કરી કેતા સાધુતણી મતિ કરી;
 ઉપાયો તેણુઇ અનસાગ દોસી નાંનજીઇ જોઈ લાગ. ૪૨૩
 સાગરનઇ દીધી તેણુઇ સીધ શ્રીગુરિં તે પણિ બાણી વીધ;
 ગુરિં બાણ્યો સાથે નાંનજી સકલ ધરમ તણેા ઠામજી. ૪૨૪

- શ્રીમુનિવિજય વાચકનો સીસ ચોપડાથી દર્શન મુમુનીસ;
 સૂરતિ બહિરિ આબ્યા હસી હરખ્યા તિહાં કણિ આવક વસી ૪૩૬
 સાગરનઈ ગમતું નવિ થયું નૂર મુહુડાનું તે ફિરી ગયું;
 બાણું એ તો વિજયવિખ્યાત બાણું છઈ સઘડી અક્ષ ધાત. ૪૪૦
- 5 કહુઈ આવકનઈ એહનઈ તુફાઈ નવિ રાયેવા અડી કણિ કિફાઈ;
 એહવું બાળી વિજયના સાધુ પાંગરવા લાગા નડી પાધિ. ૪૪૧
 તે બાળીનઈ હોસી નાંનજી આબ્યો ધાઈ દીઈ માનજી;
 અક્ષો સદૂનઈ તેડાબ્યા અછઈ ચાતવું રાજસૂત્ર થયા પછઈ. ૪૪૨
 તેતલઈ ભગતિસાગર બોડીઓ આવક એ હક કાં તુફો કીઓ;
- 10 નહી રહવા દેઈ અડી અક્ષો એહનઈ રાપરયો તો કિમ તુફો. ૪૪૩
 તેણઈ વડધાવક મેડીઆ પોતઈ જે મતિમાં બેડીઆ;
 છતાં નાંનજી કુણિં ન બોલાય નાંનજી જિમ કહુઈ તે તિમ ધાપ. ૪૪૪
 આડાર વજ્ર આજઈ વાળીઆ તો તુફો કાં બોડો તાળીઆ;
 અક્ષો સદૂનઈ અડીઆં રાપરયું તુફા ના કડી એ બોલિઉં કરયું. ૪૪૫
- 15 એહવાં વચન આવકનાં મુળી વલ્લના નવિ બોલ્યા તે બાળી;
 સદૂઈ સંપિં રહુવુ ઇહાં કોઈઈ નવિ ભતું કીડાં. ૪૪૬
 પણિ તે સાગરનઈ નવિ રૂચિઉં સંધ વચ્યા પડી જાડુ તેણઈ બકિઉં;
 તો સાગર સવિ બાણું એમ એહનઈ વાજિ આળીઈ કેમ. ૪૪૭
 વાતિં મરમ વચળની આલિ કરઈ પણિ ઓ મુંકઈ તે ઠાલિ;
- 20 તોહઈ તે લાગા તમ પૂડિ બાણિઉં એહની મુંડી મૂડિ. ૪૪૮
 તો આવકનઈ કહિઓ વૃત્તાંનિ નિજમાન એ થાપઈ એકાંનિ;
 તો આવક દર્શનનઈ કહઈ હીરવચન જે જે મદદઈ. ૪૪૯
 તે સદૂ આવક છઈ તુમ પાનિ એહનઈ દરણી યો સામાસિ;
 કહઈ દર્શન મુઠ રયો આસિયો એ પાણુ વાચક નડી પાસિરો. ૪૫૦
- 25 એહનઈ દેવઈ નચ્છપાનિ માન કુ તો માપુ માર્કિ મામાન્વ,
 આવક કહઈ થાપે ગુરૂદાર અક્ષ નડુ તુમાગી નીર. ૪૫૧
 એ તુહનઈ એ માર્કિ ગુરૂ કહઈ તો અક્ષો નિરવદનઈ મનિ વડઈ;
 દર્શનિ નેહન્યા લીધા બોલ તે સાધિ કમઈ વાન નિરોલ. ૪૫૨

- તવ દર્શન કાગલ એક રીધ તે ગુરુ હાથિ ધરી વાંચીયું;
અસમજસ તેમાંહિં લખિઉ લખતાં બાણે કાંઈયે ભયું. ૪૧૭
- તે માંહિલા કહું કે બોલ સાંભલતાં દલસ્યઈ દહોત;
સમકિતીયં નિજ સમકિત ભણી ચર્યા અમસ્યું કીધી ઘણી. ૪૧૮
- 5 નિજ સમકિત થાપઈ ગદુ ભાતિ આવકનઈ સીરવઈ દિનરાતિ;
નાન સંગાનુ ઉપર ઘણું તેજઈ કરી નવિ આજઈ અક્ષતણું. ૪૧૯
- તવ મિં ચિંત્યો એહ જીપાય એહના મીલતા જો વસિ થાય;
તો નિજ સમકિત આપું સહી સમકિતનું મત આજઈ નહી. ૪૨૦
- સમકિત મતિં જે આવક હતા આપણું સમકિત નવિ માનયા;
10 નિજ સમકિત આપેવા ભણી લટપટ મિં તેહનઈ ઘણી. ૪૨૧
- તવ તે ઉપાસક આઘ્યા કામિ નિજ સમકિત મિં રીધું તામ;
બિજ પડપડ એ આપથી નરિ બીડઈ એ સતાપથી. ૪૨૨
- એહનઈ ગુરુ નામિ ગદુ બહા ઘણા આવક કીધા દોહણ;
કાદિઓ પાણી નવિભય એહ માગ પયસાર સવિ ભણઈ તેહ. ૪૨૩
- 15 આવક પાડ કરી નવિ સકઈ એ ભણઈ તો સંઘર્માં બકઈ;
તે માટિ એ મોટું આલ આપણુ નવિ આજઈ એક વાલ. ૪૨૪
- મચ્છ નાથકઈ જઈ એક વાર મીનામજી દેસિડ કુપકાર;
એહવા બોલ ઘણા તે અછઈ વીનવઈ દર્શન વાંચ્યા પછઈ. ૪૨૫
- નિહાનિ સમકિતના મેહ પાસ કહ્યા તે ન કડ છેલ,
20 નિજ સમકિત પેકારઈ એહ કુટારઈ ગુરુ માલિક તેહ. ૪૨૬
- એક મચ્છના એ નર્મીન દાસ શાપા ન થાકઈ એ દેવ,
એક વચ્ચા ન નાનકવા નહી પૂજવ કાંઈ જિમ નમનું નહી. ૪૨૭
- દની કરી મૂનીન નજીક અજીક રચનિ આનમ અવનજીક,
દગલનઈ વટી રૂંકે દની નનાવ ન જા કહા તે કમી. ૪૨૮
- 25 અવચાન. ગુજ્જ નહી રચાવ નનાવ ન જા કહા તે કમી. ૪૨૯
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૦
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૧
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૨
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૩
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૪
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૫
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૬
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૭
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૮
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૩૯
- ગુજ્જ ન જા કહા તે કમી. ૪૪૦

ભગવનજી સમક્ષિત એહનું પૂછો તે કેહવઈ તેહનું; ૪૮૧
 તુમ આણા વિષયે ઉપદેસ કેહણ વડી તુમચમ આરેસિ. ૪૮૧
 બિહુમાં લિત કેહુ તે કુંણ મચ એકમાં કેહુ એ સિઉં હંણ; ૪૮૨
 એ એહણ નિજ સમક્ષિત દીદ તો મચ્છેદ એ કરણ પ્રસિદ્ધ. ૪૮૨
 ૫ લિત લિત એ દીધ ઉપદેસ પૂછો તે કુંણ કારણ વિસેસ; ૪૮૩
 વિચયસેનસૂરિ પૂછણ અસ્થુ ભગવિસાગર એ વિધિઉં કર્ણ. ૪૮૩
 નવિ બોલાય તેણુ આપ પ્રકટિઉં પેલા ભવનું પાપ; ૪૮૪
 નવિ જ્યાપ વિહાં એહ યથો સાગરનો મહિમા બહુ મયે. ૪૮૪
 કંપા યમ્ બિજા તેણીવાર દર્શન સાગ્રામી યમ્ સાર; ૪૮૫
 ૧૦ દર્શન વદ્ય નિજ ગુર પાય બોલ બિપરિ યથો તુમ પસાય. ૪૮૫
 તતપિણિ નાનજી રોસી ઉગાર ગુરુપદ પંકજ વંદણ અપાર; ૪૮૬
 કચપચનું તે કારણ મુળી નાનજી વીનવી કરણ બહુગુણી. ૪૮૬
 સાગરસ્થુ એકલો સીહ દર્શન ચર્ચા કરણ અગીહ; ૪૮૭
 હીરગુર વચને એહનમ્ રગ વડી અમ સાહાશિ' હુએ અમંગ. ૪૮૭
 ૧૫ સાગર વચને એ કર્ણુ કહાં સાયું જુહું મનમાં વહાં; ૪૮૮
 તો અમ કુટુંબી ભણો દેવ દર્શન સાધુની કર્ણુ સેવ. ૪૮૮
 એહણું વચન મુળી ગુરુરાજ હુણ અવિચાર્યું ન કરે કાજ; ૪૮૯
 દર્શનના ગુણ ભણુ અહો વડી વપાવયા ગુણ બહુ જુએ. ૪૮૯
 નહી અવગુણ એહમાંહિ કર્ણુ નાંનજી તુમ કેહણિ મનિ વસ્યો; ૪૯૦
 ૨૦ સૂરનિમ્બ અધિકારી વિરેષ તુમનહ નવિ હુહવીજી રેષ. ૪૯૦
 તવ નાનજી વદ્ય ગરુપાય ગુરુ દિલાનાહ નિજ યાનિ ભાય, ૪૯૧
 એમ વિવા' દેવન' ત'ણુ ભગદ' નામરે જણુ જણુ આમાં રનાઈ ૪૯૧
 અચારે જ પાનહ જ. કેવલ એ નો અકાનહ માં. ૪૯૨
 ૩૦ તુમે નામે - અકે ભેચ આન એણુ અવનનિ અકાનહો માન. ૪૯૨
 કે' ન વગનહ અકાનહ. એ શતનહ નીચ ના દાહ ૪૯૩
 તવ આચારે જ ના. આ ના. કેવલ એ માન - નહ માહ - ૪૯૩
 એણાવા - શામ - કોન રે દર્શન દેણા નો મહુ. ૪૯૪
 દર્શનનહ નીવાન - કોણ ગુરુ પદ વડે સેવ - નહ દી-વા ૪૯૪

વાંકે વિના મિં કાંઈ ન કહાય ન્યાય જોતાં સાગર અન્યાય;
 તો આચારજી વઢી વીનવઈ મિચ્છાદુકક દેવાટા હવઈ. ૪૬૫
 ગુરૂ આચારજી ચિત રાખવા તેજ્યા સહુચનઈ સાધવા;
 પબણુઈ વિજયસેનસૂરિરાય કહણિ અમારઈ જો મનિ ભાય. ૪૬૬

5 દર્શન વાંકે નહી લવડેસ મિચ્છાદુકક ઘો અણ ઉપદેસ;
 સુણી ગુરૂવાણિ દર્શન વીનવઈ તુમ કહણિ સવિ કરવું હવઈ. ૪૬૭
 પણિ એકે વાંકે કરો જે સરઈ મિચ્છાદુકક તે ઉચ્ચરઈ;
 ગુરૂ કહઈ વાંકે કર્યો હું કહું ઉંટ દેહ સરણું રથું લહું. ૪૬૮
 પોસ્તી જિમ મિટીઆ છ સાત માહોમાંહિં ચલાવઈ વાત;

10 એકે કહઈ જલિલાગઈ આગિતો મછડી કાંહા જાઈ ભાગિ. ૪૬૯
 કહઈ એકે તો તે જાઈ આકાસિ ઓહોલાણઈ આવઈ જલપાસિ;
 સાચ કહઈ એકે હોવઈ એમ વાત સુણો તે જિપરિ તેમ. ૫૦૦
 થલમિં આગિ લગઈ જળ જડઈ તજ ભયસાં ગાડું જઈ ચડઈ;
 એહવાતમાં કુહુ કર્યું અડઈ બીજા પણિ તરૂં અરિ જઈ ચડઈ. ૫૦૧

15 જિમ એ સાચી વાત ન સચે તિમ સાગર શુધિ નહી જોલયે;
 એહવાત અનિવરસઈ અટી સુણતાં સાગર સીમક ચટી. ૫૦૨
 સુણી ગુરૂ વાચ દર્શન જોલીઓ જો જગવન તુહો આસિજ દીઓ;
 તો હીર જેમિં જનાં વચણુ વિરૂદ્ધ જોલાયું હોવઈ જે અમુદ. ૫૦૩
 તેહનો મિચ્છાદુકક હયો ગુરૂ રટીયાયતિ એ મિં ભયો;

20 સાગર લાજ યઈ તિહાં હીણુ એકઈ પાસઈ બઈકા દીન. ૫૦૪
 એહવઈ જ ધ વંભાયતિતણો ગુરૂ વડેવા આબ્યો ધણો;
 વંદી પૂજી શ્રીગુરૂ પાય સુણઈ ઉપદેસ અનિ હસ્થ ન માય. ૫૦૫
 સ ધવી સોમકરણુ શ્રીવત સ ધનાયક પૂજઈ ધરી પતિ;
 બાર જોત શ્રીગુરૂહીરના તુમ સુષિ સુણવા છઈ ભાવના. ૫૦૬

25 શ્રીગુરૂ શ્રીમુખિ વાચઈ જોત સુણી આવક કહઈ કાં નહી તોડ;
 સાગર અરથ એમ નવિ કહઈ તે વિપરીતપણું કાં લડઈ. ૫૦૭
 ગુરૂ કહઈ આજ પજી બીજો કહઈ તો સાગર સીપામણુ લડઈ;
 વઢી ગધારિથી આબ્યો લેખ સાગર વાંકે ધણો એ રેખ. ૫૦૮

તવ મિં પુસ્તક લેઈ વાંચીઉં સાગરનું બાણી સંચીઉં;
 પ્રગટ ન કીધું તેણી વાર તુમ દૂર પણ હૃદયે વિચારિ. ૫૨૩
 તુમે સદૃશ મિત્રીઆ ગુરુરાજ અવસર બાણી આપિઉં આજ;
 તો વાચક એક અવસર બેઈ ગુરુનઈ વાન મુણાવઈ સોઈ. ૫૨૪

5 પ્રથ એક હાથિ લાગે છઈ નવો સાંભળવા સરિષો તેડવો;
 ગુરુ કહઈ વાર વાચક લગઈ સમુદાય સદૃષ્ટ તેડા મુણઈ. ૫૨૫
 તો શ્રીવિજયદેવ અનુયાન ગયડા સોમવિજય મુખધાન;
 નંદિવિજયનાગક આવીઆ લાભવિજય પંડિત ભાવિઆ. ૫૨૬
 તેડા રામવિજય બુધ ગિફૂ ચારિત્રવિજય વિદુષ તે કહું;

10 કીરતિવિજય બુધ ગુરુના વણર સદૃશ વયડા હૃદયડઈ ધીર. ૫૨૭
 ગુરુ આદેશિં વાંચઈ એક લાભવિજયપંડિત મુવિચેક;
 ગુરુ આદિ ચિત્ત રેઈ સદૃ મુણઈ મુણ ૧ મુણ ૧ જેસિંગજીભણઈ. ૫૨૮
 એ દીસઈ વિપરીત વૃત્તાંત એણઈ ઉથાપ્યો બહુ મિહાંત;
 મિત્રભાદુછક દીધા બોલ પાંચ તે ઉઠાપ્યા નદી જલપાંચ. ૫૨૯

15 વડી ઉથાપ્યા એણઈ બોલ ગાર ગુરુનો ભય નાન્યો એલગાર;
 વડી શ્રીવિજયદાનસુરિશય તેડનઈ મિથ્યાતી કહવાય. ૫૩૦
 જગ ગુરુદીર જે જિન સમ સદિઓ તેડનઈ અનંત સમારી કદિઓ;
 વડી અગાની કથા કે સૂરિ પૂરવમૂરિ ઉથાપ્યા ખૂરિ. ૫૩૧
 એમ અનેક હેત્યા અનુયાન એ તો હાજાદલ વિપપાન

20 કહઈ જેનિ મ જાતિ બોલો એડ મ કરો વિત્ત ન કરો તુમે તેડ. ૫૩૨
 મુત્તી દનતુ થયા પડિતો પા રીઈ ની રીપી જતા

સવન નામ નદી ને કન્યુ જગજી જણાવાન મન વરય ૫૩૩

એણઈ કોયા જિજ્ઞાસા જાણામ ન એનાં દરજી ન. ૧ કન્યા ન મ.

ક્રોનુડ અગ નૂતિ કહુ અન્યુ કહુ કહુ કહુ કહુ ૧૫ ૧૫ ૧૫

૨૫ મુખે પાંચ વેલ મનની રા નાદારા મનનાં ને અવદા

દુ જાન ન નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા ૧૫

નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા

નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા નાદારા

- એ પાપી ચેટા નહી શકે એણે ધરમ કરિઓ ધણું ભંગ;
 એહનકે કપટ મિં નવિ લહિડં એહનું સકુલ આગલિ કહિડં. ૫૩૭
 સંઘ સાધિ એ પ્રથે ભોલીઈ વાંચળ તે ભાહિરિ તોલીઈ;
 તવ અનુચાન વિજયદેવસુરિ સાગરપણિ તાણુ તે સૂરિ. ૫૩૮
 5 કહણ અનુચાન સાગર વિખ્યાત તેહનળ પૂછી કરયો વાત;
 ગુર કહણ તેહનઈ સિડ પૂછીઈ નેણુ આપણો ગુરૂ પીઈ. ૫૩૯
 તોહણ તેહ ન મુંકેઈ હું તો વાચકિ રાખ્યો તે પરક;
 તેણુ વાત અણાવી હજારિ વેગિ આયો ગુજર મટારિ. ૫૪૦
 અહમ્મદપુર કરી ચોમાસ અમદાવાદિ પૂરણ સંઘ આસ;
 10 મૂઝા સોનઈ ઉપાસિરણ કીગુરૂ માસકવણ તિહાં કરણ. ૫૪૧
 જાળ્યા એધવિજય ઉવજાય ભીજા જાળ્યા બહુ મુનિરાય;
 ભણુ ભણાવણ એક ચીતવણ એક નવ નવાં કવિત તે કરણ. ૫૪૨
 ધ્યાન ધરણ એક કાઉરસમિ રણ એક આગવના ઉપસર્મ સદા;
 એક ચિંતામણિ કરણ અનુમાન વાદિ એક ભોલણ મુખમાણ. ૫૪૩
 15 ધરમકથા કે મુનિ વાચાંત કે મુનિ જણા મણુ સિદ્ધાંત;
 કે કાજ શુદ્ધિ ઉદ્ધરણ કે મુનિ વડાં વીઆવચ્ચ કરણ. ૫૪૪
 એમ અનેક સાધણ મુનિવરા સંઘમ યોગ સવે હિંતકરા;
 એહવણ સાહ સૂરા સધાનિ નેમિસામરવાચક આવાતિ. ૫૪૫
 આની વડણ કીગુરૂપાય તસ કીરણ દીપો શાય.
 20 પાસઈ શનિદાસનઈ ધરે ભગનિસાગર પડિત મુણિ ધરે. ૫૪૬
 તેણુક મ નો એક દલ ઉચય જેણુક દોલ પોતાનો યાય.
 ભગનિસાગર પોતાને જનરે નો નો રૂચિ તે રે - ૫૪૭
 દોલે ભગના વાસે વાસે નો નો આરત આરત.
 દોલે વચરા નો વચરા નો નો દોલ દોલ તેહ તેહ. ૫૪૮

2 રક્ત ચ

પૂતા હોઃ મુલવવા અમર હોઃ મુલવન ।

પાગ પાના નિરમલા વહુપલા અમર ॥ ૫૪૯ ॥

ફૂંડો.

- ફંભ દેવાડઇ અતિ ઘણો વિનય વચન બહુ માનિ;
આચારજિસિઉ બહુ મિત્રઇ લાગઇ તેહનઇ કાનિ. ૫૫૦
- એણઇ અવસરિ એક અબિનવી વાત હવી સુજો તેડ;
દેવસાગરિ કાગલ લખ્યો હાયે લાગો તેડ. ૫૫૧
- 5 નેમિસાગરનઇ વીનતી લખી ભગતિ બહુ ભાતિ;
અદી દુસમન મિત્રીઆ સચે તેહ કરઇ તુમ તાતિ. ૫૫૨
- તે દુસમનિ હાલાહલં દીધું વિષ ગુરૂઅંગિ;
તેહવઇ પૂરણ પરિમિતિ વીજે ન ગમઇ સંગિ. ૫૫૩
- જો પ્રભુ કગદીક તુમ સમો મારૂંદ્રી આવઇ વેગિ;
10 તો તે વિષ ઉતારવઇ દુસમન લાગઇ નેગિ. ૫૫૪
- નહીતરિ ધણી વડો અછઇ કરસ્યો ન જણાવિઉ તેડ;
કર્યો હાયિ ઉપાસકો થોભ દીઇ જિમ કેડ. ૫૫૫
- ઇહાં તન્મય સદુઇ થયું તુજા તજો નદી કોઇ;
શ્રીપાલ શાંતિદામ આહ સદી આપણકા હોઇ. ૫૫૬
- 15 નવાવમરનો સેડીઓ હાયિ આવઇ તો ભટ્ટ;
જિમ કામ.હોઇ થોમળ તજો હું અદી છઉ એકજી. ૫૫૭
- પણ મુજ રહવા નવિ દીઇ નવિ થાય કો ઉપાય;
તાલપુટ વિષ ઉતારવા તુજો આવો ઉવગાય. ૫૫૮
- એ નિમુણી મુજ વીનતી જો રહસ્યો તેણઇ કાય;
20 વાન વિગડસઇ તો સચે પછઇ નદી આગઇ ઉપાય. ૫૫૯
- અમ્રમ જમ પજુ એ ઘણું વચન લખ્યાં તે માંદિ;
સદુ તેજા સંભલાવવા તેજા સાગર નિહાંઇ. ૫૬૦

॥ દાઝ ॥

રાગ યેડી, મારૂ.

- 25 દેવી, અદમ્ય મ.દિવા અવચા જજળસજિયા નવન સમરતિની દેવી.
અચ્ચે લેખ સદુ મુજઇ મનિ ધરઇ અરોડ,
હાહા એણઇ મિત્ર વિષ્ણુ ક્રીયા ગુરૂમિત્ર કોડ;

- ગુરુનંદ્ર વડપણ વરસ એક બિ હવિત હોસ્વય,
 પછં તુલ્ય પડપણા કરસ્યું તે જોસ્વય. ૫૬૮
 એહવું આમંત્રણ તે કરી નિજ યાનકિ.નાય,
 ઠાણું અદાર તે સાગરા એક ચિત્તિં યાઇ;
 5 કરીય સબાઇ તે પાંગરી એક દિવસિં વધાણ,
 બાઇકઇ જઇ તે સલામાંહિં કરઇ અતિહિં ભંગાણ. ૫૬૯
 વાંદી પ્રંથની પુસ્તિકા ગુરુ પોતઇ ઠાવઇ,
 કહઇ પ્રંથ એ અક્ષ ગુરિં કીધો મનિ ભાવઇ;
 હવઇ હોઇ જો આગના એ પ્રંથ વંચાય,
 10 જગ પ્રસિદ્ધ એ કીજઇ તો વાર થાય. ૫૭૦
 ગુરુ કહઇ એ પોટો અછઇ નહી સમય પ્રસિદ્ધો,
 ગુરુગાત્રી એહમાં લખી અસમંજસ કીધો;
 કહઇ ગુરુ શાસ્ત્રવિરુદ્ધ એ તે કિમ વંચાય,
 કહઇ એકાંત સાચો અછઇ કિમ પોટો યાઇ. ૫૭૧
 15 એહયો કુંજ અધિકો અછય જેહ કરસ્યઇ પોટો,
 જે પૂછઇ એહ માંહિકું દેઉ ઉત્તર મોટો;
 એમ કહી તે ઊડ્યા સવે કહઇ એટો નઇ રોટો,
 જિહાં મિતસ્યઇ તિહાં લેયસિઉ જો તુલ્ય દેસોટો. ૫૭૨
 તતપિણિ શ્રીવિજયદેવસૂરિ સાગર કર સાહી,
 20 તાળી બયસાયા સવે તુમ દુસમન બાહી;
 એહવઇ શ્રાવક શ્રાવિકા માહિ જોહોસિ મચાણી,
 એક ઊડી સાગરપથિં જોતઇ જોતજ તાળી. ૫૭૩
 અવસર જોતજી શ્રીગુરુ પિણ મુકી પધાર્ય,
 જે કરઇ તે યોડું અછઇ જો મિં એ વધાર્ય;
 25 તો જોતઇ નેમિસાગર દીવાણ હજૂર,
 પ્રથ સાચો કરસ્યું અક્ષો બલ ધરી મહમૂર. ૫૭૪
 તેહ વયણ મુળી સવે શ્રાવક વિનઇવંત,
 સ્યાર ગીતારથ અતિ બલ બાઇસઇ શ્રુતવંત;

૫૭૫

સોધી પ્રથે વંચાવીય ધીગુર કહય વારુ,
મુઝ બહુય તે પડિત સોધો ઉદારુ.
વાચક સોમવિજય લલો ભુપ લાલવિજય એહ,
બીજ ભે બે સાગર કહય તેડીજય તેહ;

૫૭૬

5 સાગ કહય ભલુ એહ સહી ધીગુર આદેસય,
ધરમમારગ હોય તિમ કહય નવિ કુહુનઈ રેસય.
સાગરનઈ કહી એહ વાત પહિ તે નવિ માનય,
કહય આચારજિ ભયસસય ચ્યાર અક્ષ મન માનિ;

૫૭૭

10 આપણુ વીરપરેપરા હીરવયહિં મામ.
ધાવકમાહિં ધાવક ભલુ કરય વાદવિવાદ,
એક એક યાપ જિયાપવય વાધો ઉનમાદ;
કો કહય ગુર માહુ કરય એ માહુત વિરોધય,

૫૭૮

15 એક કહય પોટા સત્ર એ સાગર સઘલા,
મિલિ પાટ એહનઈ યયા કલિ કરતાં સઘલા;
એમ દિન હોય ભલુ વિરોધ મહિ ફટા ભોલય,
ભુલુડા વડા નવિ હેવવય ન મલુય વલુ તોલય.

૫૭૯

20 વીનવય ધીગુરસયનઈ કાં મુકો ઉવેચી;
કરો એક વાગ હવડ તુકો જિમ ધનમ ન ભાય,
કહય ને એક સાચુ કરો જન મુજિ ન ભોલાય.
કહય ભે એ માનક નહી માહરડ ગુરસિડ કામ,

૫૮૦

25 એમ ભણી પોવજયતેનમૂર કહય જય,
પાણી આપી જાણીત એ વિવનીન પય.
નવ આચારજિ કરત અરયુ પોડો એ એ,
તો ભણો કલલો નહી અનુચાન સે તેડ.

૫૮૧

- સાગર કહ્યું પ્રથમ સાથે એહ માથાં બંધાણાં,
જે જોડો તો એ સહી મરણ કરી માથાં કાણાં. ૫૮૨
- એહ ઉપદ્રવ સાંભલી ગુરુવાચક પૂછ્યું,
કહ્યું સોમવિજય ઉવઝાયરાય એહનું સહુલુંછ્યું;
5 જે હવઘ શ્રીવિજયદેવસૂરિ ચિતિ નાવઘ એહનું,
તો જિમ તાસ સંતોષ હોઈ તુમે કરવું તેહનું. ૫૮૩
- પ્રથમ કરી અપ્રમાણ એહ ને પટો એક લખવો,
મતાં કરાવી તેહમાંહિં નિજ પાસઘ રખવો;
ગુરુચિતિ વાત સુધા સમી સુણી અતિહિં સોહાણી,
10 મધિ ભાજન ઠાગજ દેઈ વર લેખણિ આણી. ૫૮૪
- લખઈ પટો શ્રીગચ્છપતિ વિજયસેન સૂરિંદ,
શ્રીસંયુત હીરવિજયસૂરિ પ્રણમી આણુંદ;
સંવત સોલ એકોતરિઈ વરસિં વૈશાખ,
માસ અમ્બુઆત્રી નિર્મલી ત્રીજ દિવસિં એ ભાષ. ૫૮૫
- 15 રાજનગરિ શ્રીવિજયસેન સૂરીસર લેખઈ,
સકલ સાધુનઈ સાધવી આવક આવિકા મુલેખઈ;
યોગ્યં ચક્રવિહ સંધે એહ અપરં ગચ્છ ધોરી,
હીરવિજયસૂરિ ખાર જોલ કહ્યા ગુણવંત જોરી. ૫૮૬
- જે જિમ તે તેણી પરિં કરવા સુપ્રમાણ,
20 પણિ તેહ જોલજ આસિરી કો બાણ અબાણ;
નવો અરથ કરીનઈ કુણિં પડપણા નવિ કરવી,
ગચ્છ વિરૂદ્ધ પડપણા નવી કલપી ન ધરવી. ૫૮૭
- જોલ ॥ ૧ ॥
તથા વત્તી સર્વજ્ઞયતક પ્રથમ સૂત્ર વૃત્તિમાંહિં,
25 શ્રીગુરુદીરવિજયસૂરિ જે સાગર પાંહિં;
નિમ્બાદુલ્લક પાંચ જોલ દેવરાખ્યા જેહ,
તેહ લિયાપી જોલ પાંચ કહ્યા વિપરીત તેહ. ૫૮૮
- તે માટિં એ સર્વજ્ઞયતક પ્રથમ છઈ અપ્રમાણ,

- એ પ્રયે કુણિં વાંચવો નહીં ન લખાવવો બા
 ૨૦ જે કો વાંચય લખાવય એહ તેહનઈ વિધમાન,
 અચ્છ કમકો દીધ તેહનઈ અચ્છનાહ અમાન.
 તથા લખાવય વાંચાવય એહ કાવક તો તેહનઈ,
 ૫ દેવો સંગે બાહિરિ તણે કમકો ગુરિ એહનઈ;
 તથા વલી બ્યાખ્યાન વિધિ શતક સૂતવૃત્તિ,
 જોષ્ટિમતશિલ્પસૂત્ર દીપિકા તસ વૃત્તિ
 વલી તેહનો બાલાવબોધ એ પ્રમુખ ને પ્રય,
 ને સપલા સાગરિ કર્યા નેમાં વિપરીત પય;
 ૧૦ તે સવિ અચ્છનાયક તણી આણિં સોધ્યા વિણ,
 કુણિં નવિ વાંચવા એહ પ્રય પ્રવચનપરીખ્યા ભણિ.
 અચ્છનાયકની સાવિસિઈ સોધ્યા વિણ પોતા,
 ને વાંચય તપ તેહનઈ અચ્છ કમકો મોટા;
 માનવી બાણા સહ કુણિં ને કો નહીં માનય,
 ૧૫ અચ્છનાયકિ રૂપી પરિ શીવ દેવી ન છાનય.
 લરીય પટો એ તેડીઆ વિજયદેવસૂરિંદ,
 મનુઅ કરો કહય કીચરે સુણવં મુનિવંદ;
 વિજય કરય અનુચાન તાન નવિ મુંકય કંસ,
 તપ પત્રણય કીવિજયસેનસૂરી અવત સ.
 ૨૦ કાઈ કરો ગુમે કાણિ તાણિ મ કરો એણી વાગિ,
 કઈ કઈ વાર કહિઉં અહં ગુહનઈ એકાગિ.
 હવઈ ને સાગરમગ તાણા ગુમે નો વાર ન લાગય.
 બીએ અચ્છપાન યાપગા ગુહ કહણ ન માગય
 તેણે વચને નાન ચમકાએ. કરે મગુ વેણ ચિત્તિ.
 ૨૫ પછય વાચક વહુ તણા કયા ના ગુરુગીનિ.
 અચ્છવાની પડિ નવે મગ ન મ કરાવી
 સોહવિમલ સીરનાહ કીતિ કરા મોઢાન.
 ૩૦ કહય આંખા સ.ગર પાહ એન. નગુઅ કરાવે.

૫૮૯

૫૯૦

૫૯૧

૫૯૨

૫૯૩

૫૯૪

૫૯૫

ન કર્યું તો તે જે કહ્યું તે સાંજણી આવો;
તવ તે આર્ય પડિતા સાગરકંઈ બાઈ,
મનું આ કરો પટા માંહિ તુમે તવ જિજ્ઞા ધાઈ.
તવ સમગ્રાઈ પડિતા અભિમાન ન કીજ્યું,

૫૨૬

5 જે ગમ્મનાથક આપણા તસ વળ્ય માનીજ્યું;
કહ્યું સાગરસિંહ મનું આ કરી અમે પોટા થાઉં.
નિજગુરુ વચણ તે છોકિ કરિ એ ગુરુ કિમ ધ્યાવું.
જો એકમાંહિ મનું કરું તો અનંત સંસાર,
થાઈ તે માંદિ અહો મનું આ ન કરું લગાર;

૫૨૭

10 પોદુર લગઈ સમગ્રાળીઆ નવિ સમગ્રઈ તેહ;
તો તે આર્ય પડિતા ગુરુનઈ કહ્યું એહ.
કહ્યું ન માનઈ એકગિઈ મનું ન કર્યું ટેક,
વાન મુળી જિમ જિછતઈ વરસાતઈ ભેક;
નિમુળી શ્રીગુરુ મુનિ સવે મડલીઈ એમ,

૫૨૮

15 પ્રીતિ સતિયા મિતતા વગિ સમગ્રાવો કેમ.
કહ્યું પછઈ વાંકે મ કાદરગો વિચારી ન કીયું,
એર કરિઉં કહ્યું નહીં કહું ગમ્મ પ્રગિયું;
તવ ને વગવનિ મુનિવસ કહ્યું અનેક,
પણિ તે ન માનઈ સાગરા નાળુઈ દઈવઈ વિવેક.

૫૨૯

20 તો શ્રીગુરુ સુપનઈ કહ્યું જઈ મનું મનાંસા,
વિનય ધરમ જિન ચામનિ કી મુખ ઉંસાસા;
દોમી પનીઆ સાડ નિયમ કુપા માદજ સુમ,
પાનિ જડા બીમજ સાડુ પેતા દુષ્ટન.
દોમી વિધાયર નમજ નાડુ દૂકા જીસા.

૫૩૦

25 સાડ નાન્ય નઈ મેમજ વિના મજા મુનીસા,
વાયજ નાડુ ગમ્મજ પોટા સુવ નિતી નિહું બાઈ,
વછ વિનય કરી ધણો વિનયઈ મનિ બાઈ.
એવિજાવનનુરી ગમ્મજનિ મુડ દીસનઈ પાદિ,

૫૩૧

- તે તિહાં જઈનઈ વીનનઈ વાચક અવધારો,
કહજી માનો તુમે ગુરૂનહું કાં કોથ વધારો;
તુમ શાખાઈ જેહવા શીવિવાસાગર,
વિથા વિનય વિવેક જ્ઞાન વવરાગના આગર. ૧૧૭
- 5 તેજીયં નિજ ચોભા કરી તપગચ્છ વધારિઓ,
તુમે વિપરીત પડપણા કરી કાં ભવ હાર્યો;
કાં વંખજી સાધનાણું થાઓ અણદિ વિભાસિં,
એમ ગુરૂ વચજી ઉત્તંચનાં કો નહી રહજં પાસજી. ૧૧૮
- 10 તે પણિ તેજીયં ના કહી કહજં ગુરૂનઈ આવી,
કહજં ગુરૂ ગરહાનગુરૂનનો નિહાં સંગ જોતારી;
વારું ધનું રોડુંજ તાપી વાગા તુમે આઘ્યા,
સાગરનઈ મમઝાવવા તુમનઈ જોતાર્યા. ૧૧૯
- 15 ગણજં કહસ્યો ઉનાવજા યવા ભગવન એ રયું,
તેડનજં તુમે મમઝાવવા ભઓ મિત્રી ને રયું;
જીવરાજ એડ મંગલી વક્ત્રી વીરૂ વિમલદામ,
હાકર સિંધજી હાંમજી અગુજી વીરદામ. ૧૨૦
- જાકરગારીખાંદિં મુખ્ય ભાઈ જીવા મેવા પામ,
વીરજી પુંજી ભા વીરજી ગીમા મુપામ;
હાકર લાડજી હાકર નિંમજી રનજ,
ઉદયકરજી કાંસાગુદાન મોની જોત્ય ધલ. ૧૨૧
- 20 ઇન્ધારિક લય નહૂ મિત્રી માગર જોડાવજં,
વાન કહજં નન વામ તેડ જોડજં જિમ ભાવજં,
તેડજં પંજી વત્રી વત્રી કહજં તુમે માનો માગું,
શીનૂડ આજી વિજા જિહજં ભાગ્યો નિદા કાગું. ૧૨૨
- 25 મચ્છાઈન આજી વિગપના લગનજં નરિ માનો,
તો નહી થાગ્યો આરાધક નહી વાધજં વાનો,
એમ અનેક મુદનિ ફરી મનતાવા નહિ ભાવ,
જિમ જિમ નંદ યજુ કહજં નિમ નિમ વાંજા થાવ. ૧૨૩

- તો કહઇ ઠાકર લાલજી વીનતી છઇ કામ,
તે જો મનિ તુમે આણુસ્યો તો વાધસ્યઇ મામ;
સાગર કહઇ મતું વિના કહવું તે કહયો,
બીજાં કામ કહયોં સવે એ જાણી રહયો. ૬૨૪
- 5 તો વલતું કહઇ લાલજી પૂજ્ય એમ ન કીજઇ,
વડા વડેરા તુફ તણા તિહાં ચિત્ત ધરીજઇ;
પદેલાં પાટ ગિહું લગઇ મિચ્છા દુકક દીધાં,
ધરમસાગર ઉત્તર્યાનાં તેથી કારય સીધાં. ૬૨૫
- 10 કહઇ અક્ષયુર અપંગ હતા તેણઇ કારણિ કીધાં,
અક્ષો ન કરું હવઇ તે પરિં નિજયુર વચણુ પીધાં;
પૂજ્ય કહઇ સુણો લાલજી એમ તાણિ જો કીજઇ,
તો સંસાર છાંડી કરી સીદિ સંયમ લીજઇ. ૬૨૬
- 15 શુર અવિનય કરતાં સુણો પ્રત્યનીકપણું હોય,
વીર વચણુ ઊઘાપતાં જમાણિ મું જોય;
પ્રત્યનીક જે શુર તણો શુભ કામ ન પામઇ,
શુની સડી પરિ ભાવણું નવિ પડવું ભામઇ. ૬૨૭
- પહલઇ ઉત્તરાધ્યયનિ સૂત્રિ એ ભાવ પ્રકારયો;
તેણીપરિ શુર ઉઘાપતાં તુમે તેહવા યાસ્યે. ૬૨૮
- 20 ઉક્તં ॥ ગાથાઃ—
પટિનીયં ચ મુદ્દાણં વાયાં અદુવ કમ્મુગા ।
આત્રિ વા જડવા રહસે નેવ કુજ્જા કયાદિવિ ॥ ૬૨૯
- જહા મુગી પૂર્ણુણી નિકસિજ્જડ સમ્બસો ।
एयं दुस्सीलपटिणीर मुहरि निकासिज्जड ॥ ૬૩૦
- 25 એમ જાણી સિદ્ધાંત શુર વચણું આરાધો,
છાંડો એ વિપરીતપણું મુધું સંયમ સાધો;
સારા સવે સાગર કહઇ અક્ષો વાંચી જાણું,
પણિ ન કરું એ મતું અક્ષો શ્રય વાંચું વચાણું. ૬૩૧

બાલપણથી લાલીજા ટુંબ લાજ વધારી,
તે શરૂ સાદામાં હવળ થઈ કાં હો કુપારી;
એમ ચાલિઉ આવળ જાણી જનુચાનસિઉ ગિલતું,
બદારક દુષ લડતું પણે જગથી નીસરતું.
તે માટિ કહતું નહી કમિઉ એત્તી વાતિ,
નવિ પ્રીતિ તે જાગરા પ્રીતિજા બહુ ભાતિ;
જાણી સરૂપ એ તેહનું હવળ લાલજ કાકર,
કહતું શરૂનજ એ માનજ નહી મુકો મારી ટાકર.

432

६३३

11 419 11

सुख भण्डार.

હવળ નિમુણી રે તાસ સરૂપ અવિનય પલું,
 ગુરૂ ચિતલ રે પિતૃ પિતૃ એ દરિયાન પલું;
 પિતૃ મુઝ છતલ રે મુઝ ગુરૂ વયલ માનલ નહી,
 તે તાલસિ રે પલુખ પલું કસિતું કંઈ કહી.

ગ્રા.કે.

શ્રીકૃષ્ણ એ તોલણ ન માન્ય પ્રસિદ્ધ છાનય બહુપરિ,
તો શ્રીષ્ઠ ચરિત્ર સંપ દેશ દેહ એકનય તેહપરિ,
જિમ પીર દીર પર રસ એ ચાલુ અવિચલ સાસનિ,
સઃ લેાઃ જાનુદ એક સોટા કોઈ ન જાણ આશાન

438

[illegible]

હેમખાણિ તે ગયા જાણી ગુરુ ન વંધા પાપ એ,
 ધીવિજયસેનસૂરી કહઇ નિઃકુલો સોમવિજય ઉવગાય એ;
 એ થયો જોડો ટીસેં ઝંચો એણે અંત નવિ બિહારઇ,
 જે વારીઇ તે કરઇ અધિકું કહીઈ એ નવિ મનિ ધરઇ. ૧૩૯

૩ કહઇ અંતપતિ દે સોમવિજય વાચકવર,
 જો તુમ મનિ દે વા. આપઇ જે મુદરૂ
 તો આચારનિ દે અજધી બીજો યાપીઇ,
 કુદુ તેહનઇ દે આચારનિ પદ આપીઇ.

આપીઇ પદવો તેહનઇ હવઇ શુન સપિ ભટી કરી,
 ૧૦ જે આજુ પાલઇ અંતુ બ્રહ્મણ્યે ચિત્ત ટેઈ કરી;
 તવ વીનવઇ વટી સોમરાયક પૂજ્યજી અવધારીઇ,
 નરી કામ જે દેવાવતું મનુ વટી ચિત્તિ વિચારીય. ૧૪૦

હવઇં તસ દે ભાગ્યભાવ અછઇ યત્નો,
 તસ મિત્રનો દે પતિ યેડો છઇ તુમનાનો;
 ૧૧ તુમ ખાટિ દે એદ નિશિત અછઇ યત્ન,
 નવિ અજઇ દે વિષ્ણુ-જી પરમે આપજી.

આપજી પદવી ન ભદ્ર ન-થા વિષ્ણુ-જી વર કામ એ,
 વિ. ૧૧ પાંજી ન-૧ ૫ ૨૫ . ૧૬૨ ૧૬૩ ૩૪ એ

તિહાં રહ્યું જાની મિલ્યું લાવી કમકમઈ એમ તે કહ્યું,
 એ ગુરુ તુમારો જીવ્યું જિહાં હવિ નિહાં જલ્લનઈ સદી દહ્યું;
 પરપંચ કો કરો તુહો એકલો જિમ અંતાપ સધલો દહ્યું,
 તે કહ્યું યાસ્યઈ ભડુ અવસરિ આતડ્યું કસ્યું નવિ મીડ્યું. ૬૪૬

5 હવઈ શીશુરે રે વંભનયરિ ભરપી આવવા,
 પાંગરીઆ રે ભવિષ્ય સમકિત આવવા;
 વડી શ્રીસ ધ રે ગુરુજનઈ વીનવી કરઈ,
 પૂજ્ય એક દિન રે રહેો તો જાઝ કારજિ સરઈ.
 સરઈ કારજિ જનહકેસં મુજન વચાં તુમ વડી,

10 સાગરવપતુની જાંતિ કાઢી મનિ કરો જમનિરમતી,
 તુમ વચણ મુજાં યાક નીકલ્ય સાગર દુપ ટીપ તુમ પલ્લ,
 તે કારણ સુદીઈ ચિતિ પરીઈ કહો સરપ હવઈ તેડનણ. ૬૪૭

॥ દાણ ॥

રંગી દીનિંજાની, પગેની જમણુર રા.દ.દ. એ રંગી
 રામ-જયવણી.

15 સપવચન જોસમ મુઝી મનઈ પરી વિવચાઃ
 જાડીય વહલ જન દેવ મુજ પ રહ્યું મુખમાર રે. ગુરુઆરાડીય ૬૪૮

તે જમ નાપન એક રે ગુરુગુરુ ગાર્હ્ય અચડી

મ નાનકે પીનાનીય મીધે એ જનના

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

જીવે નાનકે એ રંગી જનના એક એક રંગી

- સાગર સંગતિ જે કર્યું તે વિગણું નિરધાર;
મુઝ છતઇ આચારજી બીજાં કુંજ આધાર રે. ૭૩૦ ૬૫૪
- મિં બણિઉં એ માહરો કિમ હોસ્યઇ પર એહ;
હંસો કામસિઉં મિલિઓ કાગ કહવાણો એ તેહ રે. ૭૩૦ ૬૫૫
- 5 ઉછેરી વિષ વેણડી અમૃત ફલની આસ;
સફલ હોઇ કિમ તે તિહાં જિહાં હોઇ વિષવાસ રે. ૭૩૦ ૬૫૬
- તાસ કુસંગતિ જે કર્યું તે નહી માહરો સીસ;
તેણુઇં એ ૭૩ દેલીઆ નહી લડ્યું તેહ જગીસ રે. ૭૩૦ ૬૫૭
- મિં કાઢયા ગચ્છ બાહિરા સાગર તેહ વિખ્યાત;
10 તેહનઇ કોઇ નવિ લીધ માહરો જે જાજિ હોઇ રે. ૭૩૦ ૬૫૮
- મુઝનઇ એણે સાગરે જેહવી અચાતા રીધ;
તિમ વલી જે તસ પાત્રસ્યઇ તેહનઇ એ પરિ કીધ રે. ૭૩૦ ૬૫૯
- મુઝ છતઇ નવિ આવીઆ મિચ્છાદુષ્કડ દેય;
તો નવિ લેવા એહનઇ સાંભલયો સડૂ તેય રે. ૭૩૦ ૬૬૦
- 15 સોમવિજય વાયકપતિ મુઝ મનિ જિમ ગુરૂડીર;
તિમ સડૂ સંઘ આસધયો યાયો સાહસ ધીર રે. ૭૩૦ ૬૬૧
- એમ ભક્ષમણ બડુપરિં હેઇ કીલ પયાણ;
ગારેજઇ ગુરૂ આવીઆ સઘ કર્યું બડૂત મ ડણ રે. ૭૩૦ ૬૬૨
- સોયંત્રઇ ગુરૂ આવીઆ વબનચરનઇ પાસિ;
20 યની ઘજા આગસિ યકી પાડવીઆ તે એહોલાસિ રે. ૭૩૦ ૬૬૩
- નદિવિજય વાયક સડૂ પુડૂતા શ્રીપ જાનિ,
છડા રદ્યા તિહાં શ્રીગુરૂ વામો રદમ એક સાનિ રે. ૭૩૦ ૬૬૪
- આહાર કરતાં જેહવુ કેવલી જાગ્યું તેહ,
પાસઇ ધીરકમલ દુતા સાગરવાસિન તેહ રે. ૭૩૦ ૬૬૫
- 25 આહાર કરી ગુરૂ પાંગયા પુડૂતા નારિ આસમિ,
બડૂડા આગા નરૂ નતઇ પાળી પીચનઇ કામિ રે. ૭૩૦ ૬૬૬

॥ ८३ ॥

सप्त माहणी.

- देहवर्गं ययुं तिर्यां अरुं हेरुं ययुं जल नीलुं न्यायं दे,
 तय पायुध हीरतिविजय युध तेहना अरुं जेय लायुं दे;
 ३ सीय हायुं दे हिन लायुं दे परमणि आनां होय न रायुं दे,
 भीय लायुं दे आंयत्री ६६७
- ते बिजयही मोटा मुनि तस जेदज गति जग लायुं;
 निमज्जी संभीपणुि जय जगदीनि जानी लायुं दे. सीय० ६६८
- जेदपी जगन्नी दीति छरीनछ भनि धरयो नही पेद दे;
 १० वीर हीर तेहुं पणुि जे परि जे आदो सवि वेद दे. सीय० ६६९
- धर्म धिर बिल हीर हुं सिआरी हीर सङ्गनछ सावधान दे;
 ३१७ उपाय ययो हवण येउ आविउ आविउ जायु प्रभात दे.
 सीय० ६७०
- धमिन रामदां निज मुनि लायुं रायुं नही राम होयो दे;
 १५ भादुरछ पेद नही हो साधिं मुजसिउं म धरयो दोयो दे. सीय० ६७१
- भिं भदावीर धरपछ रायवा मुनि जोतंभ्या दे;
 देव नही ते साधिं भादुरछ ते अनुयायिं आरंभ्या दे. सीय० ६७२
- आचारविनछ जेउ सदो होयो गुणे संजारी दे;
 भिं जे सवि छिपुं गुम जाविं यउ नही गुम प्यारी दे. सीय० ६७३
- १० पणुि जे निज अरुं जयन परपर राययो नही अहंकारी दे;
 तो गुम निः अव नही सुभगछ पणुं पणुं राययो आरी दे.
 सीय० ६७४
- तो हवण अणुसणु होन हरावण हणुं निज मुनि यज्जिदार दे;
 तज्जिणि अरुं मुनि नचि जोताय हुं जे ते हाहाजार दे. सीय० ६७५
- अरुं पाउरीछ पुंहुं हरेम मुल्ही हवण निवेध सहेतो दे,
 तय मुनि हवण जेजिआ प्यारी पुंहुं अरुं जमानि दे. सीय० ६७६
- मुनि यधि रनि जि पुंहुं जयन अरुं परपर अरुं आन्या दे;
 हीर सङ्गनछ जगनवरथी नटविजय होताय दे. सीय० ६७७

ભાગી અધર હિન સીધ દીધ મહુ આપ સંઘાડો ભગાવઈ રે;
કહઈ એક દુષ હૃદયઈ લેઈ જાઉં તે મુઝ મનડું હરાવઈ રે.

સીધ૦ ૧૭૮

કહઈ વાચક ભગવનજી તેસિઉં મુઝ આગલિ તે પ્રકાસો રે;

5 ગુરૂ અધર ભાગીનઈ દેખાઈ મોટો પડ્યો વસંસો રે. સીધ૦ ૧૭૯

રાજનગરિ બીજો આચારજી યાપવુ ન દીઓ જેણઈ રે;

હાય પડિં ડંસ ધરસ્યઈ તેહવઈ રાખવું નથી એ તેણઈ રે. સીધ૦ ૧૮૦

સોમવિજય ઉવઝાય વચણી મિં નવિ દીધુ તિવારિ રે;

દેઉં હવડાં જો તુઝનઈ રૂચિ હોઈ ચેતો અજી એ વારિં રે. સીધ૦ ૧૮૧

10 વણતી પીનતી વાચક જાંપઈ નંદિવિજય ઉવઝાય રે;

સોમવિજય વાચક નદી અદીઆં પૂછ્યા વિજુ નવિ યાપ રે.

સીધ૦ ૧૮૨

પણિ ગુરૂજી જો એ આચારજી નદી માનઈ એ બોલ રે;

તો બીજો એ સૂરિ યાપેયો ટલસ્યઈ સવિ હરોલ રે. સીધ૦ ૧૮૩

15 તો ગુરૂ કહઈ નિશ્ચઈ યાપેયો અછઈ અદ્યારો આદેસ રે;

કરસ્યો તો ઘર રહસ્યઈ યોજ્યો એ નદી તુમારો લવસેસ રે.

સીધ૦ ૧૮૪

કહઈ વાચક એ દુષ્ખ નિવારો એ કરસ્યું ઉપચારો રે;

ગુરૂ ધિર મન મઈ આરાધઈ મમરઈ શ્રીનવકારો રે. સીધ૦ ૧૮૫

20 આર સરણસિઉં અરિદન પદ જાંપઈ વિજયસેનસૂરિ રાયા રે;

સરગપુરી મુર મુખ ભોગવનાં અમરપુરી સોહાવઈ રે. સીધ૦ ૧૮૬

પરભાગિ સઘ જાનવરનો નામદીધ મહુ આવઈ રે;

વાટિ શ્રીગુરૂ વાગ મુળીનઈ દાદા રવ ઉપાવઈ રે. સીધ૦ ૧૮૭

કરઈ રૂદન નરનારી દુષખારિ દેવ કમિઉં નિ દીધું રે;

25 આપી અગ્ર દાધિ ચિનામણિ રજગુ ઉદાત્તી લીધું રે. સીધ૦ ૧૮૮

કવપૃથ્વ ઉચ્ચો ઘર આંગણિ દેવ કરસુ નિં છેલો રે;

ગાહાડ કુલિ ન ગિગાડિઉં કામ નિ કાં અગ્ર દુષ્ખ લેલો રે.

સીધ૦ ૧૮૯

वाचक नंदिविषय प्रमुखा मुनि कथं गुरे दुष्ण विज्ञापे दे; सीप० ६६०
 जेव्हा र इशेन मुष्णभारी आची देवाडे आप दे सीप० ६६०
 सिउ प्रमु तुम विषु तिसां नवि सरतुं श्रीपी ज्ञावति जेव दे; सीप० ६६१
 प्रमु हंडांतुम विषु किम सरस्वतुं तुम सम हितकर केव दे सीप० ६६१
 ५ लटिउं प्रमु सागरि नवि मानी मुपी ताडारी आषु दे; सीप० ६६२
 तेवुपुं करवि तुं जतिहि हंडवाये तो छंडिउं जे हषु दे सीप० ६६२
 जेव्हा देवादे निं करिजे साये उत्तम कविथी लाज्ज दे; सीप० ६६३
 तिम तुं आगर कवि देवीनठ पुहुते यानठ ताज्ज दे सीप० ६६३
 वांठ कथ्ये प्रमु तुम नही हंडीप सई चांछुं मुष्ण हाम दे; सीप० ६६४
 १० ते भाटि प्रमु सरजि पधार्वा करिउं पोतातुं हाम दे सीप० ६६४
 पुण्यवीन प्रमु एव हमार कविमुग्धां हि जपतार दे; सीप० ६६५
 तुम सरिथा प्रमु गुरे जेव्हा सेव्या तुम मुंया नेधारा दे सीप० ६६५
 जेव्हा जेव्हा विज्ञाप करतां गुरेगुण जेव्हा जितार दे; सीप० ६६६
 संप्रमिती शिनिता नीपार्थ ते भांडि गुरे जपतार दे सीप० ६६६
 ५ जित विज तनु छंडादि देवा जेव्हा जेव्हा जेव्हा म हषु दे; सीप० ६६७
 ते देवी गुरु धन वरस ग हांडां जेव्हा जेव्हा दे; सीप० ६६७
 मुंडि जमन जितार पुहुं हांडां जेव्हा जेव्हा जेव्हा दे; सीप० ६६८
 आः नंदन जपतार जेव्हा जेव्हा जेव्हा जेव्हा दे; सीप० ६६८
 १० ६६८ जेव्हा जेव्हा जेव्हा जेव्हा जेव्हा जेव्हा दे; सीप० ६६८

- સકલ કરંગી તુમ પાયે પ્રભુમ્યા જિનધર્મ નહી તસ યોધિ રે;
 તુમ રાગિં નંદિવિજય જે વાચક તાસ તણુમ પ્રતિયોધિં રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૪
 બહુત પ્રતિષ્ઠા પ્રભુ તિં કીધી યાપ્યાં જિંબ અમંચ્ય રે;
 દીધા બહુ ઉપગાર જીવનઈ તુમ ગુણની સી સંધ્ય રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૫
 5 એમ અનેક ગુણ મુખિ બોલંતઈ નયણે નીર ભરાય રે;
 ગઠગઠ સાદિં નવિ બોલાય એ દુષ હમંચ ન માય રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૬
 જ્ઞાનવંત નહી અતિહિં અદોહા જ્ઞાની નહી અતિ મોહા રે;
 જ્ઞાની જાણુમ રાગ વિછોહા કહવું એ સવિ સોહા રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૭
 તોહમ પશ્ચિ છઉમત્યપણાનું એહવું અછમ સરૂપ રે;
 10 રાગિં રાગ નીરાગ વયરાગિં જિમ ગોતમ જિન બૂપ રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૮
 તિમ શ્રીસોમવિજય વાચક પ્રભુ ગુરૂ ગુણ રાગિં મોહા રે;
 વયરાગી પશ્ચિ ઉત્તમ ગુરૂ ગુણ જાણુમ કંઈ વિછોહા રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૦૯
 હવમ નિજગુરૂનું હેવ જણાવા વિસલનયરિં વિચારી રે;
 શ્રીવિજયદેવસૂરી પ્રતિં લેખ લખમ હિતકારી રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૧૦
 15 જેસિંગજી ગુરૂ સરગિ પધાર્યા તે સવિ ભાવ અવધારો રે;
 તોહમ પશ્ચિ નિજસેવક જીપરિ ધરયો પ્રેમ અપાર રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૧૧
 હવમ તુમ આણા નિશ્ચય પાસેવી અવર નહી કો કામ રે;
 તુમે ગુરૂવચણ પલાવસ્યો તો યાસ્યમ તુમ મામ રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૧૨
 વલતું વિજયદેવસૂરિં સિખિઉં ગુરૂવચણ તે સાચાં રે;
 20 રૂડીપરિં તે અહો પલાવસિઈં સિખ્યાં વચન પશ્ચિ કાચાં રે. સ્ત્રી ૫૦ ૭૧૩
 તેહ લેખ વાંચી સદૂ મુનિજન આનંદો બહુ પરિવાર રે;
 પશ્ચિ તસ મનની વાત કુંણ જાણુમ તસ મનિ અવર વિચારો રે.
 સ્ત્રી ૫૦ ૭૧૪

॥ દાહ ॥

25

રાગ આસાઉરી.

ફહા.

યોમાસાનઈ ખારણુમ પટણીસંઘ બહુ રાગિ;

પાટણિ પૂજ્ય પધારવા વીનવી કરમ પાયલાગિ.

૭૧૫

- કહયં ગુરુ આવેલું તિહાં માહરણ છયં એક કામ;
 તે જો તુમણી નીપજય તો આવું તેણુપ દામિ. ૭૧૬
 કહયં અમલ કારણ કહો ગુરુ કહયં સાગર કામ;
 મનું મિચ્છાદુક્કડ વિના લેતાં રહયં મુઝ લામ. ૭૧૭
 5 અમલ કહયં એમ કિમ દુસ્યય માનેસ્યય સદુ કેમ;
 ગુરુ કહયં તે રોહિતું અછયં પણિ માહરણ કર્યું એમ. ૭૧૮
 દાનિ પડ્યા કહયં તે ભટ્ટું કીધાં મતાં મંદાણુ;
 વિજયદેવસુરિ ને કરયં તે અદારણ મુખમાણુ. ૭૧૯
 સંધ વાંકી પાટણિ ગયુ ગુરુ મહિસાણુપ ભય;
 10 રાજનગર સંધ આવીઓ વંદન ગુરુના પાય. ૭૨૦
 ગુરુ ચિતિ ચિંતય કરું કસિઈ એ લેસ્યય મુઝ ઘેરિ;
 સાગર લેવા નહી દીધ મિં ન ભોલાય દેરિ. ૭૨૧
 એમ બાણી પિલુ મુંઠતય વેગિં ભણ પીણાનિ;
 નિમુણી રાજનગર તણો સંધ બણુપ એ ચોનિ. ૭૨૨
 15 તો સંધ પૂઠિં નવિ ગયો ફિરી આબ્યો નિજ કામિ;
 વિજયદેવ પાટણિ ગયા સાગર કેરય કામિ. ૭૨૩

॥ દાસ ॥

ગમ આસાદી.

- પાટણિ મનુ આવી તેરાવય સાગર લેવા કામિં રે,
 20 ધન્યવિજય પાડવીડું પૂઠિં તે આવય નિજ દાહાનિં રે;
 દિરાગ ગદુ માકો બણે. આંચકી. ૭૨૪
 કાં ભવિ હયયડય નાણો રે કરી કદાચહ આપ વખાણો;
 બણતા તે કાં તાણો રે. દિ. ૭૨૫
 દિરાગ લગણ સયમ ચોખા લંહણુ લીપણુ ડારિ રે;
 25 દિરાગમી ભોધિ ગયાવય દીપુ બણ દારિ રે. દિ. ૭૨૬
 દિરાગિં ગુરુવચણુ ઉચાપી સાગર લેવા બ્યાપ રે;
 માપી સંગ કરય દરિઆલિં ન લહય નિજ સતાપ રે. દિ. ૭૨૭

- તિમ નનિ જાણુ તે હાલિસગી વિજયંતું નિજ કાજ રે,
 કરી કદાચદ સહિત તે યાપઇ નનિ વાપઇ એમ લાજ રે. હાલિ ૭૨૮
 અમદાવાદિં ધનનિજય આપઇ મિત્રઇ માગરનઇ જાય રે,
 વાન નિગાર કરી તે સાથિં પછઇ વંદઇ ઉવગાય રે. હાલિ ૭૨૯
 ૭ મોમનિજયનાચક પ્રભુ પભાણુ કિમ આજ્યા અડી વેમિં રે,
 તે કહઇ કામ દુતુ ગંભાતિ આગ્યો તે ઉપયોગિ રે. હાલિ ૭૩૦
 કહઇ વાચક અમ્છ સમાચારી તેહનજા તુમે જાણુ રે,
 નિજ મુરખ જે ગાદિર કાઢ્યા તમ મિત્રો કિમ ગદુ માણુ રે. હાલિ ૭૩૧
 તામ પાય જઇ તુમે વદો કરો એર્ષાતિ વાન રે;
 ૧૦ એ મુઠર નડી તુમ સરિયાનઇ એ બુંડી તુમ ધાન રે. હાલિ ૭૩૨
 તે કહઇ અમ્છ નાયક આદેમિ નૂંએ કરૂં સનિ કામ રે;
 તો વાચક કહઇ અલોન જાણ્યો એવડો તામ નિરામ રે. હાલિ ૭૩૩
 નંમિગાગરનઇ ગીગ રેઇનઇ મોકલીએ ગંભાતિ રે;
 નિહા આપકનઇ નિજ મન વાનો પ્રથ કરો એ સાચો રે. હાલિ ૭૩૪
 ૧૫ અજિગામર ધનનિજયની સાથિં પાદજિ કીધ પ્રંગેસો રે;
 ઉપાનિજ, બીજઇ ઉપાયાં મુરૂંના લડી આદેમો રે. હાલિ ૭૩૫
 પાદીય વિના મદુઇ તે પાગઇ, મુનિ આવક મદુ જાય રે,
 મદુ નિમુણુ તેહની પડપણા નેહનજી ગાણું માઇ રે. હાલિ ૭૩૬
 જનમુખિ એહ મડો મુલીનઇ એમનિજય ઉંવતાય રે,
 ૨૦ વાચક નદિનિજય વ જાતિગી નેશવમ મુજદાય રે. હાલિ ૭૩૭
 કહઇ પાદજિ જાનના મુરૂંનાનઇ મેવા કરેગો માગી રે,
 નિજ મુરૂં કેમ વચડ પડાવવા મુદ્દિ મ કરમ્યો કાની રે. હાલિ ૭૩૮
 નદિનિજય વાચકનઇ ગાથે રૂંડા મુનિ પનિગારે રે,
 એનિજયનંતનુડીનજ ૧૦૧ લતાય આર્ષિદિ ઉદારે રે. હાલિ ૭૩૯
 ૨૫ દનક મુજ, શ્રીગચક જાજ્યા ૧૦૧ વડ્યા આજા રે,
 મુરૂંના ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ રે. હાલિ ૭૪૦
 જનનંત નજ નાદાન દ્રવા વાચક કિમ દિવા રે,
 ૩૦ વાચક ૧ મુરૂંના ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ મુરૂંના ૧૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫ રે. હાલિ ૭૪૧

- તો યાવકિ જઈ ભગતિસાગરનઘ ઉપાસિરંધી કાઠઈ રે;
તે કોઈનઘ ઘરિ જિતરીઆ વાત પડી તસ ટાઠઈ રે. દષ્ટિ ૭૪૨
- માનહીન થઈનઘ તે આજ્યા રાજનગરિ તે પુહુતા રે;
વાચક આડંબરસિંહિ આજ્યા પાટણુમાંહિ સમુદતા રે. દષ્ટિ ૭૪૩
- ૫ હરપધરી વંદઈ ગુરૂપાયા નંદિવિજય ઉવઝાયા રે;
પણિ પ્રેમિં તસ નવિ બોલાયા પૂછિંહિ નહી મુખિં આયા રે.
દષ્ટિ ૭૪૪
- પરમગુરૂશ્રીવિજયસેનસૂરિ તાસ ન પૂછી વાત રે;
સ્તું દૂધ્યું અણસલુ કિમ કીધું એ માહી તસ ધાતારે. દષ્ટિ ૭૪૫
- ૧૦ વાચક શંક ન આણુઈ તેહની બીજા મુનિ સવિ બીહઈ રે;
જે સાગરની વાત મુજાવઈ આવકનઈ વાચક સીહઈ રે. દષ્ટિ ૭૪૬
- તો તસ કહતાં ગણપતિ વારઈ પડીઆલા કો મ વાંચો રે;
આવકનાં મન દોદલાં થાઈ તે માટિં એ સાંચો રે. દષ્ટિ ૭૪૭
- વાત સુણી વાચક મનિ ચિંતઈ એહ વાત નહી વાર રે;
૧૫ હીર પરંપર કહતાં વારઈ કિમ દોસઈ એ તાર રે. દષ્ટિ ૭૪૮
- મેઘવિજય વાચક તવ તિહાં કણિ ધર્મવિજય ઉવઝાય રે;
તાસ આદેસ પ્રદેસિં દીધા પાસઈ રહ્યા ન મુદાય રે. દષ્ટિ ૭૪૯
- માલવઈ મેઘવિજય વાચકનઈ ધર્મવિજયનઈ હજારિ રે;
ગુરૂ વંદી આણઈ તે તિહાં જવ કહઈ ગુરૂ આપ વિચારિ રે.
૨૦ દષ્ટિ ૭૫૦
- માલવઈ ઇંદરમાં થઈ જાએ સચેસરિ થઈ હજારિ રે;
રાજનગરિ ભાતાં દેર યાસઈ તેણુઈ કારણિ કહું ખ્યારિ રે.
દષ્ટિ ૭૫૧
- તે વઘતુ કહઈ તિહાં જાતું મૂલ વહેવા કાનિ રે;
૨૫ ગુરૂ જાણઈ એ તેહના યાસઈ સોમવિજયની લાનિ રે. દષ્ટિ ૭૫૨
- પ્રકટ પછિઈ વાર્ષા નવિ જાય તે આજ્યા ઉવઝાય રે;
તેહ ઉદંત, સવે સાંગડીઆ વાચકચિતિ ન સોહાય રે. દષ્ટિ ૭૫૩
- સોમવિજય વાચક સુવિચારી ગુરૂનઈ લિપીય જણાવઈ રે;
હું સેવક પ્રભુ પાસઈ આવું જે પ્રભુ ચિત્તિ આવઈ રે. દષ્ટિ ૭૫૪

તો વતનું ગુરુ એમ જજાવઈ મિહાં નહીં તુમ કામ રે,
 પંભાતીમંથિં અદી લિપીઉં યૂમ યયું અગિસમ રે. હ્રિં ૭૫૫
 તાસ પ્રતિષ્ઠા કરવા કાજિં ભગવન અદીય પમારો રે;
 નદી તો વાચક સોમનિજયનઈ દેયો અનુમતિ સારો રે. હ્રિં ૭૫૬
 ૭ તે માટિં તુમે નિહાં ભનું એકવઉં લિપીય જાગાવિઉં રે,
 ગુરુનઈ ગુરુવાદતા નવિ દીમઈ માગરમન મનિ ભાવિઉં રે. હ્રિં ૭૫૭
 જોત ગિ જોત પડપઈ ગિજમાં સાગર મન અનુસારી રે,
 તે મુખી નહિનિજય વાચક કહઈ વધજુ ભગાં દિનકારી રે.
 હ્રિં ૭૫૮

૧૦ એ તુમે મિઉં માંડિઉં અવિગારિઉં કાં ગુરુવયજુ ન ભાવો રે;
 પશ્ચિ ગુરુવયજુ તો કુજિં ન લોપાય કાં નિજ ચિત્ત માત્રાવો રે.
 હ્રિં ૭૫૯

એ ગુરુવયજુ પતાવરયો પૂર્વ તો મદુ અગ્રાં તુમારું રે,
 નદી તો કો તુમનઈ નદી માનઈ મુંદુંડાં કરીય પચારું રે.

૧૧ હ્રિં ૭૬૦

એમ અનેક જજુ રયઈ મમતાવઈ પશ્ચિ તે ચિત્તે ન આપઈ રે,
 ઝાનાઝાના તોય જાગવઈ એમ સદુ જન મમતાવઈ રે. હ્રિં ૭૬૧
 મારનમરિ પમાતિં લપિઉં મંદા નર્મનરઈ આપો રે,
 પરેડ એક કરેલો છાંડામે ને માટિ રમે તુમે નાવો રે. હ્રિં ૭૬૨

૨ ૧ જાગનઈ ખીર ના લપી દીછ દીછ વડી પેન આડેમા રે,
 વાવન વાવન નિવવાનઈ આ છ મુડ જાગવાનઈ મેના રે. હ્રિં ૭૬૩
 નહિનિજય વાચક નહિ અગ્રી વાવ નવે દુષ પાપઈ રે,
 નેદાવઈ દશ નમઃ ૧૫ ૧ કુલુંનંભી ને આપઈ રે. હ્રિં ૭૬૪
 કહિઉં મુડ ૪ લાકડું એ દહનઈ નહીં છો વાગ જાગવઈ રે,

૨ ૨ આભવજય સવકનઈ વચડુ નજ દા ૧ મડ ૧ જાગવાઈ રે હ્રિં ૭૬૫
 દાનડ ૨ નંદ આભવજય નાગ છવાંન કાંવ જાગવાઈ રે,
 કાનડ ૨૩ નાનં ૧ ૨૮૦ છં કુડુ ૩૫ ૧ ચિત્તે આપઈ રે. હ્રિં ૭૬૬
 માલ ૨૬ જાગ ૨૭૨૦ નિજમન કોડન, આપઈ રે,

શુરના વચન લોપપ સંતાપપુ મુમ ચોલા તે કાપપ રે. ૬૫ ૭૬૭
 ભોલ છત્રીસ તે વિગતિં યુલુયો થાસ અપ્પરની સાચિં રે;
 વિવધદેવસૂરિનં જણાવપ સાગતું રહુધ જિમ લાપિં રે. ૬૫૦ ૭૬૮

॥ ઢાલ ॥

૬

સત સમજિરી તથા કેદારે.

- હીરવિજયસૂરિ પટોપરૂ શ્રીવિજયસેનસૂરિ રે;
 તાસ પ્રભુમી ભોલ કેતલા લપપ વાયક ઇં રે.
 ચતુર પલુપ ચિતિ બાલુયે. આંચલી ૦ ૭૬૯
- ભવ્ય સવિ જીવના મન તણા દાલવાનં સદેહ રે;
 10 ભોલ કેતલાએક ચિત ધરી ઠહા સવિ સંભવો તેહ રે. ચં ૭૭૦
- પત્તવણાદિક ચઉદસ તેહ જ્યનં અલ્પસારિ રે;
 સૂધ્યમ અનાદિ નિગોદ એ અવ્યવહારિ તે સારિ રે. ચં ૭૭૧
- તે વિષુ બીજા સવિ જીવડા વિવહારીઆ જણાય રે;
 સમયસારસૂત્રમાંકિં કહિડં જીવ દુવિહં કહવાય રે. ચં ૭૭૨
- 15 સ અવહારી અવિવહારીઆ નિહાં કણિ લેહ અનાદિ રે;
 કાલ મૂધ્યમ એ નિગોદમાં રહ્યો તાસ નદી આદિ રે. ચં ૭૭૩
- કરીઇન પાગ્યો તસાદિકપલુ ને અવિવહારીઓ બાણિ રે.
 એ વલી મૂધ્યમ નિગોદથી નાકલીઓ કરમ પ્રમાણિ રે. ચં ૭૭૪
- ગીજા સવિ જીવડાનં વિવહાર ઉપજા અર્થ ને ૧૮૦ ૨

સાગર કહણુ તે નહી મિલધ યોયો મનમાંહિ એકાંતિં રે. ચૃ ૭૭૩
 બોલ બીજો તથા સાંભલો શ્રીઆચારંગની વૃત્તિં રે;
 ભગવતીસૂત્રનઈ વૃત્તિ વટી યોગચાત્રવૃત્તિં હો ચોત્ય રે.

ચૃ ૭૮૦

- 5 ઇત્યાદિક ગ્રંથની મેલિં એ કેવલિના દેહથી ભણિ રે;
 કદાચિત અવસ્યમાની પણુઈ ત્રસ થાવર જીવમનિ આણિ રે. ચૃ ૭૭૯
 તેહ ગિહુધની વિરાધના હોય તો ના નહીય જણાય રે.
 સાગર કહણુ છઈ તે સર્વથા વિરાધના એકઈ નવિયાય રે. ચૃ ૭૮૨
 શ્રીઆચારંગસૂત્રવૃત્તિમાં કદા છઈ અધ્યર જેહ રે;
 10 તેહ ભવિષ્ય સવે સાંભલો સંપેષિં દું કહું તેહ રે. ચૃ ૭૮૩
 સાધુ સદૈવ નિજ શુરતણી આગન્યાનો પ્રતિપાલ રે;
 અપ્રમત્તપણુઈ વટી વિહરતો એહવો સાધુ દયાલ રે. ચૃ ૭૮૪
 તેહજ ભતુએ આવતો કરતો ઘણું પાય સકોચ રે;
 કરપદ અવયવ પ્રસારતો ભેતો વટી મુંકતો સોચ રે. ચૃ ૭૮૫
 15 રત્નોદરણાદિકિ પુંજતો વસતો નિજ શુરકુક્ર વાસિ રે;
 ભૂમિ પુંજનઈ નિશ્ચલ પણુઈ દર સકોચ પ્રસાર રે. ચૃ ૭૮૬
 દુકડીપાય પરિ જાણુવું સૂઈ મયૂર પરિં સાર રે;
 પરજીવ વધ ભય મનિ ધરી સૂઈ એકપાસઈ વિચારી રે. ચૃ ૭૮૭
 એણીપરિ અપ્રમત્ત પગુઈ મદી મુનિ વિચરઈ નિત ભાણિ રે;
 20 તેહઈ કદાચિત અવસ્યપણુઈ કોઈ અવસ્થાઈ માનિ રે. ચૃ ૭૮૮
 કાયકરસધકી જીવડા પામઈ પરિનાપિ કે મ્હાનિ રે;
 અવયવવિગ્ન કેના સદૃષ્ટ કે હોઈ જીવિત હાનિ રે. ચૃ ૭૮૯
 કરમનો મધ વિચિત્રતા જીવ પ્રતિ નું એડ માનિ રે;
 નૈત્રેનિવસ્થાઈ જાણુવો મમાપ્રમુખ વધ આણિ રે. ચૃ ૭૯૦
 25 દેહમ કાનથી દોઈ નહી મુજો સૂત્રિ એ વાન રે;
 મધ ઉપાદાન કારણ યદી પણિ અમાનિં ન મધાત રે. ચૃ ૭૯૧
 ઉપસાંતી વૃત્તોદ્દિકિ હોઈ સયોદિજિયુલ્લસંધ રે;
 એ ત્રિદુ ડાણિ અકપાયથી દોઈ મમયનલો મધ રે. ચૃ ૭૯૨

સીમે લોત હવડ સાંભળે શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણસૂચત્તિ રે,
પ્રમુખ દમ ઘંચની શાનિસિઉ કદીઇ છડ એક ધરે ચિત્તિ રે.

ચૌ ૮૦૭

મરીઅગિં કપિતનઇ એમ કહિઉ તિહાં ઈહાં કપિત છડ ધમ્મ રે,
ડનમણ એ ચિત્તુવ જાળીય માગરિ કચિઓ તિહાં મમ્મ રે. ચૌ ૮૦૮
દુર્ભાગિત કદીઇ ઉત્સુવ નની એમ બહુ ધ્રુવ ટોપાય રે;
શ્વિનિ મિતુ એકજ જાળીઆ ઉત્સુવ દુરવચન કહેવાય રે. ચૌ ૮૦૯
પડિયમળામૂવનૂરણિ કદી ગાથા નિમળો જાનિ તેડ રે,
વસીય માથા બીજી આગમિ એળખ અધિકારિ સ્વયં એક રે. ચૌ ૮૧૦

10 ગાથા:—

દુઃખમાગિણ દુઃખેજ મરીઈ દુઃખમાગરં વળો ।

મમિખો કોડાકોટી માગર મિરિનામરિત્તાર્થ ॥ ૮૧૧ ॥

અરથ મુળો એક ગાથા તળે મરીચિ દુરવચન કદીજ એક રે,
એક કોડાકોટિમાગર ભમિઓ ભમિઓ મ માગરિ મરી ટેક રે.

ચૌ ૮૧૨

11

શ્રાદ્ધિધિ પ્રમિ વસી એમ કહિજ આશાનના તજખ અધિકારિ રે,
તેહ મુળો જાનિ આગમિજ કદુઅનમ બાવ મુનિચારિ રે. ચૌ ૮૧૩
ઉત્સુવ બાવગામી કદી અન્નિડ ૧ મમથ વડ નાર રે.

તેહની નેહી અવસા વસી તાજ હજુ અન ૧ મ ચાલ રે. ચૌ ૮૧૪

22 નૂરિ આગર અજાણનારી મરીના અમાગિ દુઃખવર્તિ રે,

એળખ એ એક ઉત્સુવ તાજે ૧૧ કલા નર અગરવ રે. ચૌ ૮૧૫

ગાથા:—

ઉત્સુવનામમામ જોદોનામો ય જગત્તમામો ।

વજ્રવર્ણિ પીંગ ઉત્સુવ ના ન વાર્ણિ ॥ ૮૧૬ ॥

23 ઉત્સુવનામમામ જોદોનામો ય જગત્તમામો રે, ૧૧ ૧૧ ૧૧

વજ્રવર્ણિ પીંગ ઉત્સુવ ના ન વાર્ણિ રે, ૧૧ ૧૧ ૧૧

1

- અધ્યવસાયની મેલિ એ સંખ્ય અસંખ્ય અનંત રે;
 હોઇ સંસાર એમ બાણવો ઉત્સૂતલાગીનઇ મુલો સંત રે. ચ૦ ૮૫૭
 જેહ નિયમિં અનંતજ કહઇ તેહ સિદ્ધાંત વિરૂદ્ધ રે;
 ઉત્સૂતપણું હોઇ તેહનઇ તસ કિમ સમકિત શુદ્ધ રે. ચ૦ ૮૫૮
 5 એહપણિ દુઃખ વિચારયો દોષ જહુ શાસ્ત્ર અનુયોગ રે;
 સાતમે બોલ હવઇ ચિતિ ધરો કરી પ્રવચનઇ ઉપયોગ રે. ચ૦ ૮૫૯
 શ્રાદ્ધવિધિ શ્રીવિચારામૃતસંગ્રહ પ્રમુખ નવ ગ્રંથ રે;
 તેહની શાપિસિદ્ધિ એમ કહિઉં ચોથિં પંજૂસણ પંથ રે. ચ૦ ૮૬૦
 વીરથી નવસઈ નઇ ત્રાણું ઇ આણિઉં કાલિકસૂરિ રે;
 10 વીરસિદ્ધાંત આદેસથી માનિઉં સુવિહિત ભૂરિં રે. ચ૦ ૮૬૧
 જલધિ કહઇ આરત્રહપત્તઇ ચોથિં પંજૂસણ કીદ રે;
 એમ કહતાં વિષટઇ સહી ગ્રંથ જહુ દ્વપણ કીદ રે. ચ૦ ૮૬૨
 પ્રભાવકચરિત્ર નિશીઘ્રસિં કહી વાચના હુઈ સાર રે;
 નવસિંત્રાણું વરસિં નૃપ ધ્રુવસેન વચનિં ઉદાર રે. ચ૦ ૮૬૩
 15 નવસઈ નઇ અશીષ પાઠાંતરિં વાચના કલપની હોઇ રે;
 પરપદાઇ નવત્રાણું ન મિલઇ આરત્રહપત્તઇ જોઇ રે. ચ૦ ૮૬૪
 ચોથિં પંજૂસણ નવશત ત્રાણું કીદ પ્રમાણ રે;
 ભાવ ભલો એ ચિતિ ભાવયો મનિ ધરી શાસ્ત્ર સુખણ રે. ચ૦ ૮૬૫
 આઠમે બોલ હવઇ સાંભલો પંચાશક સૂત્રની વૃત્તિં રે;
 20 ઉપદેસરત્નાકર વડી પ્રમુખ ગ્રંથિં દીઓ ચિત્તિ રે. ચ૦ ૮૬૬
 શ્રાવકનઇ દ્રવ્ય ભાવ જે સ્તવ કહ્યાં અછઇ નિરધાર રે;
 જલધિ કહઇ ભાવ નહી શ્રાદ્ધનઇ સર્વથા દ્રવ્યસ્તવ સાર રે. ચ૦ ૮૬૭
 તેહ ન ઘટઇ એ વિચારવું ઉપદેસરત્નાકર ભાવ રે;
 તેહ નિસુલો હવઇ હું કહું ગાથા એકેનો વરભાવ રે. ચ૦ ૮૬૮

25 ગાથા:—

સાદોવમળાડોવં જહોસહં અણ્ણવહુગુણં વચહા ।

સાવજ્ઞણવજ્ઞનાર્દયમેણહિં તદેવ ધમ્મોવિ ॥ ૮૬૯ ॥

જલધિ ધનુષ સઘં ખાંચનું દૂધી તેહ વ્યાખ્યાન રે;
 યાપઇ એકજ સાત હાથનું કુહું એમ કિમ યાઇ રે. ચ૦ ૮૮૨
 સામતા જિન તવનિં કહિઉં જિહું લેહનું માન રે;
 તેહ ભવિષ્ય તુમે સાંભલો કહું ધરયો તુમે કાન રે. ચ૦ ૮૮૩

5 ગાથા:—

પદિમા પુણ શુભામો વળપણુસય લહુય સત્તહત્યામો ।

મણિપીઢે દેવચ્છંદ્યમિ સીદાસને નિસમા ॥ ૮૮૪ ॥

હવઇ પશણું જોલ જારમો મનિ આણુયો બણ રે;
 અવિચિત્ત સુવિહિત સાધુની પરંપરાઇ વપાણ રે. ચ૦ ૮૮૫

10 પૂનિમ અમાંસ સદૂ સાધુનઇ દીસઇ આરાધિ સરેવ રે;
 યાદ એકનઇજ જલધી કહઇ મુનિવરનઇ એ નેવ રે. ચ૦ ૮૮૬

તેહ નિરણુય કરવો સદી ન ઘટઇ એમ જોય રે;
 પરંપરાગમ કહિઓ જિણુવરિં પોટો કિમ હોય સોઇ રે. ચ૦ ૮૮૭

મનિ રમો જોલ હવઇ તેરમો સુવિહિત પરીપાટિં રે;
 15 ઈશન શુદ્ધિ પ્રકરણાદિકિં આદ્યવિધિં એ માટિં રે. ચ૦ ૮૮૮

ભાવ તેહના સુનિચારયો પરપખી કૃત સાર રે;
 જિનતણાં ચેત્ય તે વાંદવાં પૂજવા યોગ્ય મુખકાર રે. ચ૦ ૮૮૯

અનઇ વડી દીરવિજયસૂરી પ્રસાદિત જાર જોલ રે;
 તેહમાંહિ પણિ એમ કહિઉં અનઇ જલધિ નિટોલ રે. ચ૦ ૮૯૦

20 કહઇ પરપખીઇ જે કર્યા જિનચેત્ય તે બણિ રે;
 હોલીના રાયનઇ સારિયાં કિમ ઘટઇ એ વપાણ રે. ચ૦ ૮૯૧

ગાથા:—

ચેર્યદ્વ્યવિનામે તદ્વ્યદુનિરપેષ્ પ્ર ।

સાદૃ વિસ્ત્રમાણો અગંતમંમાગીમો મણિમો ॥ ૮૯૨ ॥

25 ગાથા એ આદ્યવિધિત્ર યની મુજો તેહનો ભાવ રે;
 તેહની વૃત્તિમાંહિં જે લખ્યો નિમુજો ધિર આણી સમાવ રે. ચ૦ ૮૯૩
 દેવદમ્ય તે જિનુ પરિ કલો મૂવ ઉત્તર બેદિ રે;

મુણ તે સ્યંબકુંભાદિક દેહરાતણા તું વેદિ રે. ય૦ ૮૬૪

ઉત્તર તેહ આમ્હાદના દંટિ કાઠ પાયાણુ રે;

ਸਦੀ ਬਿੰਦੂ ਲੇਟ ਭੀਜਣ ਕਰਕੇ ਸੁਪਰਸਪਾਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ. ਸੰ ੮੬੫

• स्वपथ्य साव्यादिके कदा परपथ्य ज्यति मिथ्यात रे;

5 એમ અનેકપરિ બહુપરિ દેવદંબ વીખ્યાત દે. સ્વ ૮૬૬

તેહ ને રવદ્રવ્ય વિજયસતા સ્ત્રીનાઈ ને ઉવવઈ ર;

बला विद्यासीनपक्ष भान धर्या विद्युश्चतु न गच्छति त विजय र. ५० ८६७

[illegible]

सर्वसाधारण विनियमों को लागू करने के लिए

ପ୍ରାୟ ୧୫ ମିଲି ମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଥିବା ଏହି ଗୁମ୍ଫାଟିର ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଥିବା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

Figure 1

હોલીના રાત્ર સમ જે કાલ તેજનઈ રાઈ મહી ઢાલિ રે. ૨૦ ૬૦૦

ગાથ મુજો હવય સડામો જાધિં રુપ ઉપયોગ રે:

5 ઉપરોક્તનાકર સહી દસાક્ષાચરણિ સ યોગ રૂ. ૨૦ ૬૦૧

તેહ અણુ સારિ સમકિનપર અથવા તેહ મિથ્યાતી ર.

પરમરૂચિ હોઈ જલ્દનિ કિયાવહી કહાતી રે. ૨૦ ૬૦૨

જાણી જાણીને કે અમરિયાબે પેઢીથી કિયાવાની રી.

[illegible]

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

7. ଅ.ସ. 129/16, ଉ.ସି-2 ବର୍ଗା, ଛା.ସା.ସି. ନଂ 112 : 20.2.08

समा. - १०२. श्रीगुरुदेव के भक्तों के लक्ष्यः ।

1000

1000

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਮੁਕਤਸਰ - ੧੪੫੦੦੧, ਪੰਜਾਬ - ੨੪੦ - ੦੩

[illegible]

- અકિરિયાવાદી હુવઇ જે ભણ્યો તેહતણી મુણો તુમે ધાતુ રે. ૨૦ ૬૦૮
 ભવ્ય અભવ્ય કૃષ્ણપખખીઓ તે નિયમિં કરી હોઇ રે;
 જેહ કિરિયાવાદી કહિઓ તાસ લક્ષણુ જોઇ રે. ૨૦ ૬૦૯
 નિયમિં એ ભવ્ય હોઇ સહી શુકલપખી અવસ્ય રે;
 5 અંત્ય પુદ્ગલ પરાવર્તમાં તે સીઝઇ અવસ્ય રે. ૨૦ ૬૧૦
 સમકિત દહી અથવા વહી મિથ્યાદહી પણિ હોઇ રે;
 ક્રિયાવાદી એ લખ્યણુ કહ્યાં વિચારયો જ્ઞાનસ્થુ જોઇ રે. ૨૦ ૬૧૧
 બોલ પનરમો વહી ભાસીઇ સામાચારી વિશેષિં રે;
 આવક પોસાયત હુતો રાતિ પાછિલી રોષિં રે. ૨૦ ૬૧૨
 10 કરવું સામાયક કહિઉં અછઇ તે કહઇ એહ ઉત્સૂત રે;
 તેહ ન ઘટઇ એમ બોલવું દ્રવાય ઘણું સૂત રે. ૨૦ ૬૧૩
 કહીઉં પંચાશકચૂરણિં રાતિં અંતિમ યામિ રે;
 જોડી પોસાયત આવક સૂતો છઇ જેણઇ ઠામિ રે. ૨૦ ૬૧૪
 ઇરીઆવહીય તે પડિકેમી સામાયક ઉચ્ચાર રે;
 15 કરઇ જિમ કોઇ ભગઇ નહી પડિકેમજલગઇ સાર રે. ૨૦ ૬૧૫
 એહવું એ ચૂરણિ કહિઉં અછઇ કિમ યાઇ ઉત્સૂત રે;
 તેહ માટિં એ વિચારયો જિમ રહઇ નિજસૂત રે. ૨૦ ૬૧૬
 બોલ લિપીઇ હુવઇ સોલમો યોગશાસ્ત્રસૂતવૃત્તિં રે;
 વહી પદ્દર્શનસમુચ્ચય તેહની વૃત્તિ ખરિ ચિત્તિ રે. ૨૦ ૬૧૭
 20 તેહ અણુસારિ એ એમ કહિઉં દિગંબરાદિ પરપખા રે;
 જૈન કહીઇ એહવું અછઇ દીસઇ તેહ પરતખ્ય રે. ૨૦ ૬૧૮
 જલધિ કહઇ નહી જૈન તે ન ઘટઇ એ વિચાર રે;
 શ્રીગુણરત્નસૂરિ વિરચિતા પદ્દર્શન વૃત્તિ અણુસાર રે. ૨૦ ૬૧૯
 જૈન તે બિહું પરિં ભણવા સેતંબર દિગપદ્દ રે;
 25 એયો મુહપત્તી લોચાદિક ચિન્હ એ છે સેતપદ્દ રે. ૨૦ ૬૨૦
 ચિહ્ન મુણયો દિગંબર તણાં નમ લિંગ રહઇ વજ્રિ રે;
 આહાર સિધ કરપાત્રમાં મૌનપણુઇ સહી મન્નિ રે. ૨૦ ૬૨૧
 ચ્યાર સંજ્ઞા કહી તેહનઇ કાપ્તાસંગી મૂલસંગી રે;
 માયુર ગેખ્યસંગી વહી દ્રવ્ય રહિત નિસ્સંગી રે. ૨૦ ૬૨૨

- ચ્યારે નઇ લિલા સોજને બત્રીસ હોઇ અંતરાય રે; ચ૦ ૬૨૩
 તેહમાં અડે તે ટાલવાં એલીપરિ તે કહવાય રે.
 બીજે આચાર સેતપદપરિ દેવ ગુરૂ દયા ધર્મ રે; ચ૦ ૬૨૪
 નહી તસ તર્ક શાસ્ત્રાદિકિ પ્રક્રિયા ભેદનો મર્મ રે.
 5 રાગ નઇ દેવ સહિત સદા હૃતમોહ મહામલ રે; ચ૦ ૬૨૫
 કેવલજ્ઞાન નઇ દર્શન એહવો દેવ જિન ભલ રે.
 દેવ પુરંદરિ પૂજ્યો વધાઅરથ પ્રકાસી રે; ચ૦ ૬૨૬
 સકલ કરમતલો પથ કરી હુઓ શિવપુર વાસી રે.
 દેવ એહવો અરિહંત નમઇ પંચ મહાવત ધારી રે; ચ૦ ૬૨૭
 10 માનઇ મુનિ એહવા ગુરૂપણ્ડ રમઠમ ગુણ ધારી રે.
 પંચ પરમેષ્ઠિ તે નિતિ જપઇ અઘ્યાં ધરૂપઇ ઉમેદિ રે;
 પ્રમાદ કરણી કરતાં ઘણું ચિતિ ધરઇ બહુ પેદ રે. ચ૦ ૬૨૮
 ચપલપણું લેખઇ નહી દુષ્પ્રલિંગી સમાન રે;
 શાસ્ત્રિં એ જીન એલીપરિ કદા ન કહઇ તેહ અભાવ રે. ચ૦ ૬૨૯
 15 સતરમો ભોલ નીહાણપો આવસ્થાકુરલિવૃત્તિ રે;
 જપમયરિતનઇ નમુતુણ તસ વૃત્તિ ધરી ચિતિ રે. ચ૦ ૬૩૦
 ધરજીપદીક નમિવિનમીનઇ અડગાલીસ હબર રે.
 વિષા આપી છલ એમ કહિડ એહ શાસ્ત્ર અણુસાર રે. ચ૦ ૬૩૧
 નામર અડગાલીનજ કહઇ ડિન નિકડ તે કહો વાગ રે.
 - જપભરિ ૪૬ જેન આપીડી નુસો તેહ વિખ્યાત રે ચ૦ ૬૩૨
 જપમંત્રે ચારિ ૧ કીડી ૧૬ માં ૧૫૫ સંજિ રે
 ૧૫ નાનિ રેતનિ રેશારિ ૧૫૧ તેહ વિનાડને શરિ રે ચ૦ ૬૩૩
 આપી ૬૬૩ તેહુ ૧૫૧ ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ તેહુ ગુલ રાજ રે.
 તે ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ ૧૫૯ જેન કોઇ અમ કાજ રે ચ૦ ૬૩૪
 - તેહ જઈ ૧૫૧ ૧૫૨ ૧૫૩ ૧૫૪ ૧૫૫ ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ ૧૫૯ પાસિ રે
 નિત નવ મલ પૂજા કંઈ કંઈ રૂપે નાજનાં આન રે ચ૦ ૬૩૫
 નિરીહ ન વદત જનવ ર તે રિકડ ૬ કરડ તેવ રે
 નાનપ , વડલિ આપાએ પૂછડ તેવનુ એવ રે ચ૦ ૬૩૬

- નાગપતિ કહ્યું પ્રભુ નવિ હીંટ હું દેડું તુમ રાજ રે;
 તે કહ્યું તુમ હીંટ નવિ હીંટ અદ્ધ તાવસિડું કાજ રે. ૨૦ ૬૩૭
- ભગતિ એકાગ્ર બાળી કરી સંકમી પ્રભુતણું અંગિ રે;
 સહસ અડતાલીસ અતિભલી વિદ્યા હીંટ મનિ રંગિ રે. ૨૦ ૬૩૮
- 5 ગિરિવૈતાલ્ય ગિહુ એણિતું હીંટ તેહનું રાજ રે;
 તિહાં જઈ રાજ તે ભોગવઈ સરિડું તેહનું કાજ રે. ૨૦ ૬૩૯
- શાઅમાંહિં એળી પરિ કહિડું નવિ માનઈ તે જોહ રે;
 અગિધ અડતાલીસ પ્રવી કદુમં વિચારયો મનિ તેહ રે. ૨૦ ૬૪૦
- નિમુજો હવઈ જોત અદ્ધરમો દેવગુરૂપણું હોઈ રે;
 10 અરિહંતનઈ વિવઈ એમ કહિડું એણું શાઅિં એ જોઈ રે. ૨૦ ૬૪૧
- પંચાશકવૃત્તિમાંહિં કહિડું લલિતવિસ્તરાવૃત્તિ રે;
 ધર્મરત્નપ્રકરણાદિકિં જુઓ તસ વૃત્તિ દેઈ ચિત્તિ રે. ૨૦ ૬૪૨
- આરમઈ સૂત્રપંચાશકિં ગુરૂશબ્દ વચાવયો રે;
 ગુરૂ કહિઓ ધરમ આચાર્યતીર્થ કરાદિક મનિઆવયો રે. ૨૦ ૬૪૩
- 15 નથા જયવીયરાય સૂત્રમાં જગચુરૂ એમ ભાવિડું રે;
 તેહનો અરથ તે માંભલો પચાશક ધ્યાયઈ દાવિડું રે. ૨૦ ૬૪૪
- યથા કદુ અરથ ઉપદેમક ગુરૂ કહિઓ તેહજ માન્યો રે;
 તે તીર્થકરાદિકનઈ વિવઈ ગુરૂશબ્દ વચાવયો રે. ૨૦ ૬૪૫
- જલધિ કહ્યું ગુરૂપણું નડી દેવચણ એકજ હોઈ રે;
 20 એમ કહી શાઅ દ્વસઈ ધત્તાં કિમ માનીઈ સોઈ રે. ૨૦ ૬૪૬
- કદુ હવઈ જોત એમળીમમો જીવાનિમમ ઉપગિ રે;
 જનવતી પદ્મવણાદિક આડ પ્રથનઈ મગિ રે. ૨૦ ૬૪૭
- સાગ અથવા આડ જુ કહી અધિગ્રી નવિ હોઈ રે;
 જલધિ કદુમં દેવલોકનઈ વિવઈ પ્રતર પ્રતર પ્રતિં જોઈ રે. ૨૦ ૬૪૮
- 25 એ આચાર્ય પ્રતરં મિલી પૃથિવી સત્તરી હોઈ રે;
 તેહ પૂરીનઈ વિચારતુ ભાવ શાઅ જડુ જોઈ રે. ૨૦ ૬૪૯
- ભગવતીમુનિ પૃથિવી કદી રત્નપ્રભાદિક સાગ રે;
 મિહસિવા વલી આડમી એહ ભાવ વિજ્યાન રે. ૨૦ ૬૫૦

ગાયા:—

જનં કુમર્દવગ્મો અરિહંતાર્ણ નામ સમરંતો ।

પદસમયં મહપાવં અણંતમવકારણં જળદ્ ॥

૧૬૫

જિમ્ જિમ્ ધરમક્રિયા કરઇ તિમ તિમ મુગતિથી દૂરિ રે;

5 એહ કહણું ન ઘટઇ સહી કહણ તસ ભવ ભૂરિ રે.

અં ૬૧૬

ગાયા:—નોકારસ્તવન—

નમુકાર એક અક્ષર પાવં ફેડેડ સત્ત અયરાઈ ।

પન્નાસં ચ પર્ણં સાયરસયયં સમગેગં ॥

૧૬૭

ભાવ એક કહિઓ સવિ જીવનઇ નહી એકનઇ સારિ રે;

10 જેહ આરાધઇ તે ફલ લહઇ એહ શાસ્ત્ર અણુંસારિ રે.

અં ૬૧૮

ગાયા:—

જો ગણદ્ લક્ષ્મમેગં પૂર્ણ વિહિજિનનમુકારં ।

તિત્યયરનામગોત્રં સો વંધદ્ નરિય સંદેહો ॥

૧૬૯

શિવકુમાર વ્યસની હૂતો નવિ સદહઇતો ધર્મ રે;

15 તેહ નોકાર પ્રસાદથી રહિઓ જીવતો મર્મ રે.

અં ૬૧૭

વક્ત્રી પરલોકે જીપરિ કહિઈ અંકચિંગલ ચોર રે;

રાજ્ય લહી મુગતિરમણી વરી જેહ મિથ્યાતી અઘોર રે.

અં ૬૧૯

વક્ત્રીય એક ચોર મિથ્યાતીઓ સૂત્રી રોપીઓ ભૂષિ રે;

તેહ નોકારના પદચક્રી હૂઓ દેવતા રૂપિ રે.

અં ૬૨૦

20 પુલિંદ પુલિંદી મિથ્યાતીઆં મુનિમુખિ નવકાર રે;

સુણી સુરભવ નરભવ કરી લહ્યાં મુગતિસુખ સાર રે.

અં ૬૨૩

ધરણ્યપતિ ઈંદ્ર પદવી લહિઓ અંકકોસિ જિન દેવિ રે;

સુર યયા એહ મિથ્યાતીઆ લહસિધ મુગતિ તતપેવ રે.

અં ૬૨૪

ગાયા:—

225

જનં કુમર્દવગ્મો અરિહંતાર્ણ નામ સમરંતો ।

પદસમયં મહપાવં અણંતમવકારણં જળદ્ ॥

૧૭૫

- જે ગાથા સાગરની કરી તેહ પ્રથે અમુદ રે; ૨૦ ૬૭૬
 પ્રથે કરતા ઉપદેસક તસ માનઈ તે મુદ રે ૨૦ ૬૭૭
 તે કહ્યું એક માનું નહી માનુ હીર કહ્યું એક રે; ૨૦ ૬૭૮
 તેહ ચોટા પ્રથે એક જલિ નવિ યોગવઈ તેહ રે ૨૦ ૬૭૯
 ૬ એમ જિનયાસનિ ધરમના અછપ્ત યોગ અનેક રે; ૨૦ ૬૮૦
 એવ અનેક મુગતિ મયા આરાધતાં એક એક રે ૨૦ ૬૮૧
 જપમનો એવ પૂરવમવિ ધનસારયવાહ રે; ૨૦ ૬૮૨
 તેહ પશ્ચિ પ્રથમ ગુણગાથીઓ મુનિ સાચિછપ્ત રાહ રે ૨૦ ૬૮૩
 પશ્ચિ હેઈ આમંત્રીઆ હીપ્ત રૂઠ સહકાર રે; ૨૦ ૬૮૪
 ૧૦ સાધુ સચિત તે નવિ હીપ્ત વહરાવઈ જૂત આર રે ૨૦ ૬૮૫
 તેહ ગુહરાવત અરજઈ તેણુપી ધીર્ધ કરગોત રે; ૨૦ ૬૮૬
 દાનધરી તેહ મિથ્યાલીઓ હુઓ જિન હપુગોત રે ૨૦ ૬૮૭
 સીમલ પાલી કે મુગતિ મયા તપ તપી અનેક રે; ૨૦ ૬૮૮
 તામલિ પૂરણ તાપસા થયા દેવપતિ છેક રે ૨૦ ૬૮૯
 ૧૫ પૂરવમવિ કુમરનૃપ એવછપ્ત જિન પૂજ્યા હુલિ રે; ૨૦ ૬૯૦
 પાંચ કોટીનઈ મિથ્યાલીય લહિઈ રાજ્ય મહુ મૂલિ રે ૨૦ ૬૯૧
 પ્રીવર હનિ પત કોટીઆ દયા પાલી ન સારિ રે ૨૦ ૬૯૨
 પ્રથમ એ એ એ રે રાજ્યધિકા લહિ મુદ નિ નાર રે ૨૦ ૬૯૩
 કે મુનિ દયાનંદ, ગદ્ય કે સ્વયં નિરોધ રે ૨૦ ૬૯૪
 કે એવ અધિરન, દેવકરિ નેન કરગનપિંધ રે ૨૦ ૬૯૫
 પદાનંદે ગાપન દયા આ શ્રી, તે ન લાલુ રે ૨૦ ૬૯૬
 તેહ જિનપદ્ય કહ્યું ના કહ્યું નવર વરનાલુ રે ૨૦ ૬૯૭
 મૂલ ભાગેવત કહેલો મુનિ એ મુનક એવ રે ૨૦ ૬૯૮
 નિજાનપકથ, એ સ્વયં પ્રેમ ને ૨૦ ૬૯૯
 મેમ તથા જેલ આંકે એ કંપ ન ના પાં રે ૨૦ ૭૦૦
 ન જિનવચન એકે ના ના ના ના ના રે ૨૦ ૭૦૧
 કે કહ્યું ને નિતે ના કહ્યું તેહ પદ્ય અમુદ રે ૨૦ ૭૦૨
 મુલિ રે પદ્ય ન વપ હી એક વચન ને મુદ રે ૨૦ ૭૦૩

- જિમ કોઈ રેહકુત્સિત અછંદ એકઅવયવ સાર રે; ૨૫૦ ૬૬૦
 તેહ બલો જિનવચનથી એમ જાણિ નિરધાર રે. ૨૫૦ ૬૬૦
 બોલ હવં મુજો પંચવીસમો પરપચ્છીનૃત ધર્મ રે; ૨૫૦ ૬૬૧
 જલધિ કહંદ તેહ લેખંદ નહી મુજો તેહનો મર્મ રે. ૨૫૦ ૬૬૧
 5 નહીય અકામ તે નિર્જરા નહીય અજ્ઞાન તે કહ રે; ૨૫૦ ૬૬૨
 કિંતુ કહીંદ ઊડિ ગર્હસયુ એહ વચણ તે દુષ્ટ રે. ૨૫૦ ૬૬૨
 ઉપદેસમાલસૂત્રિં તથા વડી વૃત્તિં એ સાચિ રે; ૨૫૦ ૬૬૩
 ધરમકિયા કહી પરપચ્છની જાણિ તું એળી મેલિં બાવિ રે. ૨૫૦ ૬૬૩
 યોડું આગમ અણુંસારીઉં ઘણું અજ્ઞાન કહ રે; ૨૫૦ ૬૬૪
 10 પંજી નહી નિષ્કલ સરવથી એહ અપ્યર રૂપદ રે. ૨૫૦ ૬૬૪

ચોપઈ.

- કહસિઉં બોલ હવં છવીસમો શ્રીહીરવિજયસૂરીસિર નમો; ૬૬૫
 તેહ પ્રસાદિત જે બોલ બાર તિહાં કહિઓ જે મારગાનુસાર. ૬૬૫
 તેહ વિપરીત અરથ કો કરંદ તે ન ઘટંદ બવમાંહિં દરંદ; ૬૬૫
 15 જે કો જ તુ કરંદ ઉપમાર પાલંદ કરંજા અતિહિં ઉદાર. ૬૬૫
 દાન દીધં નઈ ન કરંદ કયાય વિનય સાચવંદ ધરમહ ડાય; ૬૬૫
 બોલાવિઓ અનિ મીડંઉં વટંદ એહ બોલ બીજાય વહંદ. ૬૬૫
 ને મારગાનુસારી કયા ગુરૂપરપર સૂત્રિ લયા, ૬૬૫
 કહંદ સાગર નદદંજા આપ મારગાનુસારીના એ બ્યાપ. ૬૬૫
 20 એમ કહતાં પૂરે નદી પડંદ પોતામાંહિ આવી અડંદ; ૬૬૫
 મારજિ જાતાં જે મંદારી પરપચ્છીનાં ઘર અણુંમરી. ૬૬૫
 સાધુવંસ જળી તે દીધં પુણ્ય નદી કદો પાપ લેખીંદ; ૧૦૦૦
 પાપિ કિમ ધનપ્રારથનાહ પ્રથમ તીય કર દુઝો નાહ. ૧૦૦૦
 મતેહાદિક ઉપદ્રવ જિનમંદ મુનિ ધરમાંહિ રાવંદ છનંદ; ૧૦૦૦
 25 ચૈત્ય વિધન મિથ્યાનીંદ દલિઉં ને જુડુ કંદ રૂડુ કલિઉં. ૧૦૦૧
 પરપચ્છીંદ પ્રત્યાખ્યાન મુર્ચ્છિદન સાધુ મુજિ મુવિધાન; ૧૦૦૧
 તે પોદુ કંદ સાચઉં કરિઉં મારગાનુસારી દીદુ અણુંસરિઉં. ૧૦૦૨

સર્વજ્ઞશક્તિં એહવું જાણિ જેણું એ પ્રંય જોડ્યો પાણી આણિ. ૧૦૧૬
 તેણું કીધી જિનઆશાતના પ્રવચન હેલિઉં એ વાચના; ૧૦૧૭
 તેણું કારણિ મિથ્યાતીમં હીહ એહવું આણિઉં વચન અગ્રીહ. ૧૦૧૭
 તેહ વચણું સૂતજ સુણો સર્વજ્ઞશક્તિં એ અવગણો; ૧૦૧૮
 ૫ હીર જેસિંગ જો મિથ્યાત્વી કહ્યા તો સાગર ગચ્છ બાહિર રદ્યા. ૧૦૧૮

મૂત્રમ્:—પ્રાગમવ્યવહારિવૃત્તોનુપાયિનમુત્રમૂત્રકન્દકુદાલગ્રન્ય-
 કર્ણારં દીન્યંતોર્જદાદીનામાશાતનયા પરિત્યક્તસમ્યક્તરા દિવિ
 વયં વદામઃ ।

- એહવું વચણ સુણી ગુરુભગત કાંઈ ન ચેતો જાણી વિગત;
 10 જો ગુરુ ઉપરિ હોઈ રાગ તો તમ મુહ જોવા નહીં ભાગ. ૧૦૧૬
 પૂરવિં ગુરુ જેણું નવિ માનીઆ ધરમીછ તે અંગી નવિ કીઆ;
 જો ગુરુ મિથ્યાતી તુમ દીવ સમકિત કિહાંથી પરંપર સીવ ૧૦૨૦
 તાસ પ્રતિષ્ઠા પ્રતિમા નમો તો તુમે મહી સમકિત નીંગમો;
 એળી મેલિ તેમાલિ નહીં ધર્મ જે ગુરુનંદ કહ્યું એહવા મર્મ. ૧૦૨૧
 15 જે ગુરુનંદ એ આપમ દીધું તેહનંદ જે મર્મમાલિ લીધું;
 તેહમા નમકિત કિહાંથી ધર્મ તેહનું વચણ મુણિ ગદુ કર્મ. ૧૦૨૨
 એમ જાણી ન કેરો જન ન ગ જન ન ગિ હાઈ નમકિત જમ;
 નમકિત જમિ હાઈ મિથ્યાન તેણું ન તાર પજો એ વાન. ૧૦૨૩
 જોલ પ્રાપ્તમો હવઈ નામલો મુકો નન કેરો આમલો;
 20 નિમુલો સૂત ત્રિદાનહ વાન જિમ નિવગુખ પામે વિખ્યાન. ૧૦૨૪
 કાણાંવૃત્ત પાડ એ જાણિએ તબમેજ પછિખઆણિ સુણિએ;
 ચડદિસિએ આચરિઆણિ એહવું કહિઉં છઈ એમ જાણિ. ૧૦૨૫
 તે આચી અજુધિ એમ કહ્યું એહ પાડ પરપચી વડ્યું;
 તેણું પાણીએ છઈ એ પાડ અથવા અજાની લિખ નાડ. ૧૦૨૬
 25 એહવું કહ્યું ન લઈ નહીં વિચારામૃત ગ્રથિં ગ્રાપિ કદી;
 શ્રીકૃષ્ણમ હનમૂર કીધ નમર્થન એહનું મુગનિદ. ૧૦૨૭
 જે એ પાડાણો અભિપ્રાય નથી અજાનો એમ કહવાય;

આગળ કવી હુએા ધનપાત્ર તેણુજ નિજ સંસ્તુતિ કરી વિથાલ;
નામં ઋપભપંચાસિકા મુણે વચણ તે ઉપાસકા. ૧૦૪૦

ગાયા:—

પાવંતિ જસં અસમંજસાવિ વયણેર્હિ જેર્હિ પરસમયા ।

5 મહ સમયમહોઝરિણો તે મંદા વિંદુનિસ્સંદા ॥ ૧૦૪૧

અરથ:—

હે ભગવંત પરશાસનતણાં અસમંજસ વચણ નિહાં ધણાં;
તે શાસ્ત્રં પશ્ચિ જસ પામંતિ બલિઉં મિં તે કારણ અંતિ. ૧૦૪૨

તુમ સિદ્ધાંતપયોનિધિ સાર તે ઊઝરાય અતિહિં અપાર;
10 તાસ બિંદુ તેમાંહિં ભલ્યા તણં જસ તે પામંત મોકલા. ૧૦૪૩

એણં કારણિ પશનં સિદ્ધાંતિ જે જે વાર વચણ એકાંતિ;
તે કહણ નિજ તાહારં સદી સ્તવીય તેણં કારણિ તે લદી. ૧૦૪૪

બોલ કહું હવં પાત્રીસમો તેડનો ભાવ સહું મનિ રમો;
શુણુસ્થાનકમારોહ એ નામ જાંચિં કહિઉં અછં અભિરામ. ૧૦૪૫

15 વ્યકતમિથ્યાતી હોઇ અભવ્ય તિહાં કોઇ અરથ કરં છં નંય;
કહં છં જે જે હોઇ અભવ્ય તે અવ્યકતમિથ્યાતી કવ્ય. ૧૦૪૬

એમ કહતાં વિઘટં સિદ્ધાંત તેણં કહણું ન ઘટં એકાંત;
બોલ કહું હવં પાત્રીસમો તે મુણતાં આલસ નીંગમો. ૧૦૪૭

ભગવતીસૂત્રવૃત્તિની સાધિ વદી પ્રવચનપરીખ્યા ભાધિ;
20 કહિઉં તેમાંહિં કેવલીયકી જીવધાત થાઇ એ બકી. ૧૦૪૮

નવિ લાલં પશ્ચિ આરંભિકીકિયા કહી જીવધાતં યકી;
સર્વજ્ઞયતકમાંહિં કહિઉં એમ તે કુહું પકિત માનં કેમ. ૧૦૪૯

કેવલી તતુંથી ન હોઇ ધાત અજ્ઞાની પરિ ન કરે વાત;
જાનવંત ન કહં એમ કદા જે કહં તે અજ્ઞાની સદા. ૧૦૫૦

25 છત્રીસમો બોલ હવં મુણે તેહ વિચાર અછં અતિધણે;
કોઇએક કહં છં જે વિવહારસસિ આબ્યો જીવ ઉદાર, ૧૦૫૧

તે ઉત્કૃષ્ટચિકો સંસાર માંહિં રહં તો અસ્યો વિચાર;

- સદ્ગુણિં કહ્યું અમદાવાદિ આવી મિલવું જિદુય સવાદિ. ૧૦૬૬
 મૂલ પટેા જે શ્રીગુરુતણેા મનં તિહાં મિચ્છાદુકક લણેા;
 એણી જિજ્ઞસ્યઈ સદ્ગુ સંઘની આધિ એકાંતિં તે વિપરીત રાધિ. ૧૦૬૭
 સદ્ગુ આવિઉં નિજ નિજ કામિ ગુરુ ફિરી પુદુતા પાટલિગામિ;
 5 પ્રાદ્યપૂત્ર ગૌશ્રંગિં સ્મિત કર્યો વિચાર પટમાસી ઇશ. ૧૦૬૮
 છાના તેહવી સાગરા રાગદેવના જે આગરા;
 ચૈત્ર અમાવસિ મૂદૂરત જોઈ સાગર લીધા ભડું નડી હોઈ. ૧૦૬૯
 માણસ પ્રેષિ કહ્યું વધામળી મેલ સાગરસિઉં દૂઆ એ લણી;
 નિમુણી રાજનગર પંભાતિ આવક જોલઈ બૂબૂઈ ભાતિ. ૧૦૭૦
 10 કહિઉં અસ્થું નઈ કીધું કસ્યું મેલ કસ્યો એ સદ્ગુ હસ્યું;
 અપરાધી લેઈ ગચ્છામંદુ મેલ મેલ પોકારઈ એ કાંદ. ૧૦૭૧
 હોઈ જિ ભાઈની વડવાડિ અથવા નાતિતણી હોઈ ચાડિ;
 તે વિષા લઈ એકલા હોઈ તેહનઈ મેલ કહ્યું સદ્ગુ કોઈ. ૧૦૭૨
 પણ અપરાધી જોઈ લીધ આતક કહ્યું અણુસમજિઉં કીધ;
 15 મેલ કહ્યો એ યુગતું નડી વાંક સવે કુદુ કિહાં ગયુ વડી. ૧૦૭૩
 વડાવધણુ લોપીનઈ કીધ આધિં જગમાં અપજન્ન લીધ;
 વેચાયા અક્ષ કુણિં નવિ લીધ આતક જોલઈ જગત્ર પ્રસીદ. ૧૦૭૪
 તો હવઈ આતક કહ્યું ગુરુગ્રાસ માનઈ તે વાંદિ રંગરોલ;
 એમ સમજીનઈ કાગલ લખઈ મૂલપટઈ મનં કીધા પવઈ. ૧૦૭૫
 20 મિચ્છાદુકક લીધા વિના એ સાગર લીધા આસના;
 કીધા પરક તે નવિ રાષીએ ગુરુવધણે અતિ છેદ દાષીએ. ૧૦૭૬
 તો હવઈ અક્ષ ગુરુવચને કામ પછઈ કહ્યો અક્ષ લોપી માંમ;
 જે ગુરુનાં વધણુ અણુંસરી કરસ્યો કામ વિચારી કરી. ૧૦૭૭
 તો તુમ સાધિં ગુરુવિવહાર નડી તો નડી બલો નિરધાર;
 25 એમ શ્રીસોમવિજય ઉવગાય મેઘવિજય તિમ વાચકરાય. ૧૦૭૮
 નંદિવિજયનાયક જાગતા ધર્મવિજય તિહાં ધુરિ આગતા;
 તેણે મિત્રી પણુ લિપિઉં એમ સધિં કાગલ કિરીઆ તેમ. ૧૦૭૯
 વિજયદેવસુરિ દાધિ પદુત વાંચી વણતું લખઈ એ સુત;

- લોગી નિજગુરૂની મરણાદ એમ તેજુઈ કીધા ઉત્તમાદ. ૧૦૬૪
 તે માટિં કદઈ મુનિહિન માપુ અગ્રો તો વીરપરંપર લાપ)
 દીરગયણિ જેહનઈ અપરાધ તે સાથિં સવિમંદસિ આપ. ૧૦૬૫
 માગર તથા સાગરનઈ પાસિ તેહમિઈ નદી સંગંધ વસાસિ,
 ૬ ને સાગર માનઈ ગુરૂબોલ તો તે સાથિં દોઈ રંગદોલ. ૧૦૬૬
 નિજપદેનસાથિં એ આડિ માગરનઈ મુંકઈ તે તાડિ,
 નિજગુરૂ આગુ મનાડી લીઈ તો તેહનઈ મનામઈ વાંદીખ. ૧૦૬૭
 જિહાં લગઈ એ એમ ન થાય. નિહાં લગઈ કોઈ તિહાં ન ભાય;
 એ સાથિ કો નદી સંગંધ મગ્ધ સદૃષ્ટ એમ કીધા બંધ. ૧૦૬૮
 ૧૦ શિખ્યાં કરી. મોકલીયાં ગદૂ કામિ કામિ જે બાળુઈ સદૃષ્ટ
 પેતિ પેતિ દીધા આદેસ સાગરનઈ કો ન લીઈ પ્રવેસ. ૧૦૬૯
 નહિવિજયપાગક કદઈ અરુનું ગુરૂવગને માદારૂં મન વસિઈ,
 જે ગુરૂ આગુ આરાધઈ આસિ તે સદુ આગો માદુરઈ પામિ. ૧૦૭૦
 એમ બાળી થઈતી તમ રિયા સામરીઆ મનકઈ અતિ કરેયા,
 ૧૧ બાળુઈ કામ કરીય ઉગાય કરીય જિમ એ દૂરિં ભય. ૧૦૭૧
 અરુનું વિમાની નિતી દીવાણિ કરી સભાઈ કરેલા હાણિ;
 તે બાળી મૂળા મગધ વાગકિં કીધા એ બંધ. ૧૦૭૨
 જઈ નિતીઆ માદિજ બતવંત પાન અવરતા કીધા અરિમંત,
 તામપાનિ બ્રાહ્મી પારમી અતિપ્રમત તે બોલ્યો દુગી. ૧૦૭૩
 ૧૨ કુદુ પુનકઈમ તુનાડ કામ તુમ દુમમનનું ફેડું કામ,
 વાયક કદઈ દુઝમન કો નદી પવિ એકવાન માદિજ મુજો સદી. ૧૦૭૪
 માદુરૂં એક અડઈ ગુરૂબાવ તે બેઠીર દુઓ મદુરમય,
 તેજુઈ કીધા એક નવર કનેન તે અમ ગુરિ નવિ મારવા દમેન. ૧૦૭૫
 તેહદિ મૂરૂ ચાલી લાગી તે નિમુન્ટી મન થામ દુરી,
 ૧૩ તે માટિ એ માદિજ મુજુઈ તો તે આડી આવાઈ એમ બાળુઈ. ૧૦૭૬
 તે તે નિમુન્ટી અનદસાધન વાયદનઈ દીધ મદુ માન,
 કદઈ બેઠાગુ અન તે મદુ અદી માકલનિડ અદો નીડી. ૧૦૭૭
 કને કુરવાન અદી અદીએ તે નિદુનઈ બધી અકા દીએ.

મૂલનિમાં રોગી નાનજી માગિ લેવ અથે કીમ દ્વારોદ્ધારિ,
 ને નિજમદેવ સૂરિ ધર્મિયરમ્ ને સ્વમ કુદ ન કલિઉ તુમ કામ. ૧૧૨૨
 સ્વચારે ચચાર માંધનની ભોડ નિમ તુમે પાંચમા આપ નહી પેલિ,
 જ્યો નિર્નાક તુમરો કજુ ને ૧૨ માં મનમાં નલિ કા. ૧૧૨૩

દીરપુરગઢના મહેલ નીચે રમ ગાદાનિપુર જતાં કરો ઉપર ૫,
વિલિયમના નામાના વેઈક માર્ગ દોઝી પુરનામી મનિ જે ક્રમાં. ૧૧૩૪

વિદ્યાભી આ-આ વાનરેય અગ્ની નરકમાર્ગિં વાન કીધી મળી,
 અનુક્રમિ મીઠે વિનમે કરી નરકાનપર આ-આ ૩૧૬ મરી. ૧૧૩૫

૧૧૩૩ મહાપાત્ર મર્યાદા મામલો : મર્યાદાનો લેખવો જોઈ. ૧૧૩૩

[illegible]

၁၈၆၁ ခု ခုနှစ်တွင် ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ
၁၈၆၁ ခု ခုနှစ်တွင် ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ ဝိသေသကဏ္ဍ

1173

[illegible]

$\mu = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n x_j$, $\sigma^2 = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n (x_j - \mu)^2$

다음과 같이 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840

[illegible]

...
...
... 998

[illegible]

- કોઈ ન માનઈ તેહનઈ સિખિઉ લેખ મહોન કુણિં નવિ રખિઉં;
વાચક એવવિજયના સીસ ઇદવિજય બિપરિ અતિ રીસ. ૧૧૩૬
- ૨૩ બાલુચંદ વાચકનઈ પાસિ સયવ સંલખે કહિઓ મુવિમાસિ;
વાચક ભોલ લેઈ અજમેર પુડુંતા પણિ તે પડિઓ દેર. ૧૧૩૭
- ૩૫ ભનવરિથી સાગરીએ છેક સિપી મોકલીઈ મોડું એક;
જવવિજય પડિન અવગણુઈ તુમ આણાથી અવગુ બણુઈ. ૧૧૩૮
- તેણુઈ તાસ જોલંલો દીધ પણિ તે કામ રતિ નહુ મીધ;
તે માહુંત તપસીય નિરીહ કોઈ ન લોપઈ તેહની લીહ. ૧૧૩૯
- તેહનઈ દીરવયણિ મનરગ ન ગમઈ કાંઈ સાગરનો સંગ;
૧૦ રીસ કારણુ શુરમજાપણું શુર ભગના બિપરિ દુષ થણું. ૧૧૪૦
- મીશુર વિજયસેનના સીસ અતિવયરાગિ રહઈ નિસહીસ;
ઉગ આરિત અગ્રાવઈ પંથ સદહણા સાચી એ પંથ. ૧૧૪૧
- સોમવિજયવાચક આરોસિ ઘોમામું ન લીય મુનિવેસ;
પડિત હ સવિજય શુદ્ધપથ મહાવયસાગી વેલોરથ. ૧૧૪૨
- ૩ એહવા માહત ભણી તસ દોસ દીધે આણી મનિ અતિ રોસ;
એ ચતુરાઈ જોયો અસી નિમુણુઈ જે તે ક્રોડઈ હસી. ૧૧૪૩
- વડી એક જોયો તાસ વિવેક આપિ ઉપાધિ કરી વડી એક,
સૂરતિ નયરિ પશ્ચણુ ભણી છાઈ નિહા શુર ભગના મુણી. ૧૧૪૪
- પડિત ધનહરય અહુશ્યા કરઈ વચાણુ શુર આરાધના.
તે બિપરિ સિખીઓ આદેસ સાનરીઆ જૂઠા નઈ રેતિ. ૧૧૪૫
- સોનેરથી અગ્નિના યતી જિનઆણા ભ ન ન બીહઈ રવી.
ભણી નાવા તાપી નદી કિરી આઘ્યા તે પણિ અદી. ૧૧૪૬
- તેણુઈ લીહા જૂડ કીધ વચાણુ ઇન અનેક જૂઠાના કાણુ,
વડી કાગલ લપીઆ અહુભાનિ લપી ને મહિ અહુ તાતિ. ૧૧૪૭
- ૨૫ નયર બરહાનપુરિ જસતનરે તાસ લખ અહુ રયે તુમે કરો;
વિજયપથ્યાહિ જે મિત્યા ને જાણેયો અજાણી ટ્યા. ૧૧૪૮
- મેલ કરીનઈ કરે દેવણી એકઈ એક પ્રિ અવ લણી.
સ ધ સયેનઈ કર્યો હાથિ નવિ મિત્રવા દેયો ને સાથિ. ૧૧૪૯

वारि वमनि ननि हेतुं अत आमि आमि तिनितुं अये धत;
 गिरशाभनि सूरि "तदु क्षया हान निनेम न प्रीया नय. ११५०

କେ ସାମାନ୍ୟାରୀ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରମତ୍ତ ମଧ୍ୟ କେ ଅନୁସାଧାରୀ,
 କେତୋ ନଦୀ ଜିନିଷାସନ ମାଧ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ ସେବ ସମ୍ପଦ ହୁଏମାତ. ୧୧/୧୧

લેખ લાવ્યું તાત્કાલ ડાકિ રીયા ર્શનિ લાવ્યું કરિયી લીયા;
 ર્શનિગિજ્જલાવજ્જા આપ લેખ મબલાવ્યું માદિ મલાપ. ૧૧૪૨

કરી ૭ મસા સખા પામિ ૬૫ બીવી બોલજીઆ દીસામિ,
સાલ માનજી ૪ જાગુપસા ૧૮ વામિ નેત્રી રીપા વસ ૧૧૫૪

૧૭૫ રાજનગર(જ) ની મીના જાગી ગયાં તે સીધા
 વાગી જાયો તમ જોઈને મન પી જાયો એમ ૧૧૫

[illegible]

ਅੰਕਿਤ ਅੰਕਿਤ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵੀ ਹਨ।
ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪਦਾਂ ਦੀ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

13

11 11 11

$$c_2 \theta = c_3 \theta^2 \sin^2 \alpha \quad \{ \theta(t) = \theta_0 + c_3 \theta_0^2 t \}$$

ਸੰਨ ੧੯੫੩ ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ
ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

[illegible][illegible]

६०). श्री गणेशाय नमः श्री गणेशाय नमः श्री गणेशाय नमः
श्री गणेशाय नमः श्री गणेशाय नमः श्री गणेशाय नमः १११२

১৯১১ খ্রিঃ ১২ই আগস্ট তারিখে
 ১৯১১ খ্রিঃ ১২ই আগস্ট তারিখে

- મહિસાણા લગયું પૂઠિ પુદુતા તોહય તે નવિ માનયું;
 બેર બેર કયા કહો તુમ મોહિયું સિદ્ધયંદકું ન પિંછાનય. ૧૧૭
- તેરા ગુરુ હમકું કયા કરાવયું અમ કયું હમકું સીપાંવયું;
 ફિરી પાછા પાટણમાં આવયું ગુરૂનય વાત સુણાવય. ૧૧૭
- ૬ સિદ્ધયંદ રાજનગરિ પુદુતા રાણી જગમાં માંમ;
 સોમવિજય વાયકનય વાંદય સમકિત રાવય કામ. ૧૧૭
- સાખાસી કોવિદ સિદ્ધયંદનય ગિદુ કામે ધરી ટેક;
 આપ રાણી કીધું અમૂઆલું મોટો એહુ વિવેક. ૧૧૭
- એક દિન દુસમન પ્રેરિઓ રાજા સિદ્ધયંદ પ્રતિ બાસયું;
 ૧૦ તરુણપણા તુઝ દીસય અધિકા નહી ફકીરાઈ વસંસય. ૧૧૮
- ધરિ દુનીઆં હય અય તુઝ આપું આપું મલક જહૂત;
 નિમુળી વાત અગ્નીપતિ કેરી ચિંતય રદય કિમ સૂન. ૧૧૮
- કહય તવ સિદ્ધયંદ વિચારી અગ્નીપતિ અગધારો;
 જે જેણય અગીજૂત કીધુ તે ન દલય કિરપારો. ૧૧૮
- ૧૬ કોપ્યો મૂપ સુળી તે વાળી એ નવિ માનય બોલ;
 તો હામી હંકલિ નાખીનય મારો એહુ નિટોલ. ૧૧૮
- એ બયમી પંજી નવિ ને ચૂકો એમ અનેક અય હાખ્યા;
 પંજી નેણય તે આપ ન છડિડે તન પાતાનાં રાખ્યાં. ૧૧૮
- દેવી નૃપ તમ અનિઆ કીધા પુનરપિ પામય તેડી;
 ૨૦ દેઈ દિસાયા મદુપરિ માન્યા નાંખ્યા પિગુન ઉચેડી. ૧૧૮
- એમ એક ટેક નિદાકજી રાણી બીજી આ અધિકારિં;
 વાયકપદ આચારજી છાડી માંડી નનિ આચારિં. ૧૧૮
- પરમ ગુરુ શીવિજયસેનસુરિ તામ પરપર રાણી;
 શુદ્ધ સ્વદેહા એહની જગમાં કવિનય અદીદાણી. ૧૧૮
- ૨૬ નદિવિજયવાયક વર બેલિં સિદ્ધયંદ કવિસય;
 બીજા બીજારય મિલી સઘલા પ્રજુમય શ્રીકૃતનાથ. ૧૧૮
- સોમવિજય વાયકનય વીનય કહય હવય કરો ઉપાય;
 દીર પરપર રાણે રૂંડી જિમ મન વાંછી યાવ. ૧૧૮

કરસો તો કો તુમચો નહીં નવી માનઈ કો લાજ દે. શાન૦ ૧૨૦૨
 વીર ગુરૂ હીર પરંપરા ઉઘાપી નહીં જાય દે,
 કહિઉં જ માનો પ્રમુ પછઈ તુમે કસિઉં કાંઈય નવી ઘાય દે. શાન૦ ૧૨૦૩
 ડતુમે જો ગુરૂ જાણા માનો નહીં તુમ માનસવઈ કુંજ દે,
 એમ કહાં તે જલુ લખા પ્રમુ આગઈ નહીં સજ દે. શાન૦ ૧૨૦૪

હાજી.

સાગ વપસાડી.

જાનિ જાજિમાન ન કીજીય જેજીય તિજીયઈ નિજ કાજ દે,
 10 વીનવી ન માનઈ એ કોઈ તણી તો લોપી તમ લાજ દે. જાનિ૦
 જાંચરી, ૧૨૦૫

લાજ લોપી કવઈ તેહની દીઈ સવિ ચેત આરેય દે,
 દીશવયજના આસાધક પ્રતિબોધઈ સવિ દેશ દે. જાનિ૦ ૧૨૦૬
 માનન્દીય પડવાળા જાણી જણુદ આપાર દે,
 1. આચારજિ વિજયદંતઈ માનઈ નવી જણુગાર દે. જાનિ૦ ૧૨૦૭
 જલો નહુ જાગ વિમાગીનઈ લવઈ કરી એક વિચાર દે,
 જ રે જાગ જાગ્યાનો ન જાનિવિજય મણુગાર દે. જાનિ૦ ૧૨૦૮
 માનન્દીય નીલ જાંચુ રૂઝ બીગ્લીનદ મુજી દે,
 માન જાગ્યાઈ ન દિગ પવઈ જડેઈય પૂજા જાણુ દે. જાનિ૦ ૧૨૦૯
 2. જાન પૂજા જાનઈય યથા જાંદગઈ જાવસરિ નાજુ દે,
 જાનિ જાવઈ જો જાગદગી પાછા જાવ જાજુ દે. જાનિ૦ ૧૨૧૦
 જાગુ કદઈ જાંચો આગઈ જાવ જાનિની તિહા જાવ દે,
 ૩. જાગઈ જાનિ આગઈ જાગઈ તેજઈ જાવ દે. જાનિ૦ ૧૨૧૧
 દેગો તેહનજ જાવગી બીડીની બેઠા નારિ દે,
 2. જો જાનિવર દેહમુ કમઈ તે જાનિઉં મુઝમવ દે. જાનિ૦ ૧૨૧૨
 જાવ તેજાં નિજાંય પ્રકટૈં જાનિ જાંચીવાનિ દે,
 જાંચી જાનિ વિજા જાંદગઈ જાગ્યાની નવી જાનિ દે. જાનિ૦ ૧૨૧૩

- ૧લી એક વાત એકવધ મુલો આખો એક નવો વિષય છે; અતિ ૧૨૧૪
 પૂછતો ધૂલિભદ્રનંદ નવિ દીસઈ બૂધ અક્રમ છે.
 પૂછ્યા સાધુ કહઈ કસ્યું તેહ સંઘાતિં કામ છે; અતિ ૧૨૧૫
 વિષ ભણુઈ વિણુકારણિં ઉપગારી મિત્ર નામ છે.
 ૩ સાધુ ભણુઈ મુલિ જોસીઆ કસ્યો કયો ઉપગાર છે; અતિ ૧૨૧૬
 વલતું બાંભણુ એમ ભણુઈ તસ ઉપગાર નહી પાર છે. અતિ ૧૨૧૭
 મોહિ પિતા ઘરિ ધન ધણું પોહુતા તે પસ્તોકિ છે; અતિ ૧૨૧૮
 ધન સાંતિઈ નવિ મિં હાહિઈ વાત્યાં પૂછઈ યોગિ છે. અતિ ૧૨૧૯
 વાતાં ધન ને બાહિરિ હુતું તે વપીઈ અપાર છે; અતિ ૧૨૨૦
 10 તેણુઈ કારણિ પદેસકઈ ફિરીઓ હું નિરપાર છે. અતિ ૧૨૨૧
 ઘરિ આખો તરૂણી ભણુઈ સિંઈ લાખ્યા સ્ત્રી આજ છે; અતિ ૧૨૨૨
 મિં કહિઈ દેસ બહુ ભાગ્યે પછી સરીક નવિ કાજ છે. અતિ ૧૨૨૩
 ઘરૂણી કહઈ મિત્ર તાહરે આવી પૂછ્યો ઉદંત છે; અતિ ૧૨૨૪
 બાણિક તેણુઈ દરિદ્રપણું ઠોકી દંડક અંત છે. અતિ ૧૨૨૫
 15 વધણુ અસ્યુ મુખિ ઉચરિઈ ઈલાં એમ તિલાં એમ કાઈ છે; અતિ ૧૨૨૬
 અસ્યુ કહી સો મિત્ર વાગ્યો મુલ્કી મિ વળીઈ તિલાંઈ છે. અતિ ૧૨૨૭
 સોવન કલસ ભર્યો તિલા કાઠી સત્યો તેહ છે.
 દલિદ મયુ સવિ મુગાણુ વાગ્યો વાન નસ દોહિ છે. અતિ ૧૨૨૮
 તેણુઈ ઉપગારિ મુખી હવુ ચરણ નમુ હું નાસ છે. અતિ ૧૨૨૯
 20 તે નિમુલ્કી ગરે મનિ ધરણ વિધામદનો વિલાસ છે. અતિ ૧૨૩૦
 નવિ અધ્યયન આલખ પછઈ બાણી સધ ઉદંત છે; અતિ ૧૨૩૧
 વિનય કરીનઈ વીનવઈ એ તો મોટો માહંત છે. અતિ ૧૨૩૨
 જાનની વૃદ્ધિ હોઈ ધણી ગુરુ કહઈ એવલઈ યોગિ છે. અતિ ૧૨૩૩
 અરય સરિઓ હવઈ એહયો સૂચાણો અનુ યોગ છે. અતિ ૧૨૩૪
 25 પૂછઈ સધ બીજો અઠઈ ચડેદપૂરવધર કોઈ છે. અતિ ૧૨૩૫
 બદમાહુ સ્વામી તે અછઈ આવઈ ગુરુ જોઈ છે. અતિ ૧૨૩૬
 સધ લરી લેવજ પાડવઈ ગુરુ પ્રારભઈ કથાન છે.

- તેમુણી સંઘ લખઈ વઘી જીજે ઉતર એ માન રે. અતિ૦ ૧૨૨૭
 વલતું સંઘ લખઈ વઘી જે લોપઈ સંઘ આણુ રે;
 તાસ આલોઅણુ સી પ્રલો તે લખયો અહનાણુ રે. અતિ૦ ૧૨૨૮
 શ્રીમદ્બાહુસૂરી લખઈ આણુ ન માનઈ જેહ રે;
 ૬ સંઘ બાહિરિ કરવો તસ એહનો ઉતર એહ રે. અતિ૦ ૧૨૨૯
 વાંચી સંઘ લખઈ વઘી પૂજ્ય વડા એ વિચાર રે;
 બણઈ પણિ એ સંધિં લખિઈ ચિતમાં આવિઈ અપાર રે. અતિ૦ ૧૨૩૦
 વાંચી તરત તે સંઘ લખી આવ્યા દિન અવિછિત રે;
 તિમતુમનઈ સંઘ બહુ લખઈ તુમે તિહાં ચિત્ત ન દીત રે. અતિ૦ ૧૨૩૧
 ૧૦ તુમે સંઘ આણુ માનો નહીં તુમ હોસિઈ તે દંડ રે;
 કહિઈ રે માનો પ્રભુ સંઘ તણું મ કરો અચ્છવિ બંડ રે. અતિ૦ ૧૨૩૨
 તોહઈ ઉતર તેહજ આવઈ તેહનો તેહ રે;
 સંઘ વચણુ તેણું લોપીઆં પાન મુણાવિઈ એહ રે. અતિ૦ ૧૨૩૩
 પાનિં આપ સિખિઈ વઘી આવો રેઈ કરી મેહ રે;
 ૧૫ તેણું સિખિઈ શુકન આવઈ નહીં અરમ નહીં એ લેલ રે. અતિ૦ ૧૨૩૪
 પાનિં સંઘ તેડી કહિઈ તેડી શીઉવગાય રે;
 સિઉઅ ભૂઓ છો હવઈ તુમે એ તુમચો નહીં ધાય રે. અતિ૦ ૧૨૩૫
 આચારજિપદ ધાપના કરો શુર વચણુનઈ હેતિ રે;
 વાચક કહઈ તો વિચારીય એ ચેતઈ કાંઈ ચેતિ રે. અતિ૦ ૧૨૩૬

૭૭

દાહ.

રામ સીધુઓ.

- મુનિ બિ પાટલિ મોકત્યા તેણું જઈ શ્રીશુર કબ્યા;
 વીનવ્યા વિનય કરી બહુ ભાવસિઈ એ. ૧૨૩૭
 સોમવિજયવાચક વિશુ તેણું અગ્ર મોકલીઆ પ્રભુ;
 ૨૫ મુણો પ્રભુ વીનવી જે તેણે કહી એ. ૧૨૩૮
 રાજનગરિ પ્રભુ આવીઈ શ્રીપૂજ્યનાં વચન પલાવીય;
 સોહાવીય અચ્છ સદલો પ્રભુ આપણો એ. ૧૨૩૯
 જો તિહાં તુમે આવો નહીં તો તે અહીં આવઈ સદી;
 એમ કહી મુનિવર બિ તે વીનવઈ એ. ૧૨૪૦

મુઘી તે અમ્મપતિ ઊચરણ સાગર મતું નહી કરણ;
 ઉચરણ મિચ્છાદુક્કટ તે નહી એ.
 વણતું મુનિવર કહણ એમ કુહુ પ્રભુ કહિઉં ન કરણ કેમ;
 પ્રભુ એમ નિજશુરવચન તે નવિ રહણ એ.
 5 નિજશુરવચન આરાધતાં સોના સંયમ સાધતાં;
 વિરાધતાં વીર જમાલિતણી પરિ એ.
 હેમસૂરિ કહણ મુઘો મુખકરે સમચંદ્રસૂરિ મુંદરે;
 નહી વરૂ પદ દેવું બાહચંદ્રનઈ એ.
 અજબપાલિ એક ફુંદ ઈએ બાહચંદ્રનઈ નિજપદ દીએ
 10 નહી દીએ તો અગનિસિદ્ધા ઊપરિ સૂએ એ.
 શમચંદ્રસૂરિ અણસણ કરી નિજશુરવચન તે ચિતિ ધરી;
 મુરપુરી પામ્યા અગનિસિદ્ધા રહી એ.
 એમ તે શુરનાં વણણ કાશિં છવ જોમ્યો નિજશુરદાશિં;
 તુમ રાશિં કિમ બાઈ શુર બોલણ એ.
 15 તુમ કહણ કિમ નવિ પાલણ વિપરીત બોલ કિમ નવિ ટા
 કાં ભાલણ અણતું મત તે માંડવા એ.
 કહણ શુર ઘણું કહણું કર્યું એક સાથિં અણ મન વસ્તું
 નહી તસ્તું તુમ સાથિં મનમાહરું એ.
 એ તુમે નેમિસાગર વારો તો અહી રહવા કરો છાંદો;
 20 નહી તો એ અહી તુમનઈ રહવું નહી એ.
 મુઘી તે મુનિ સિદ્ધાવીઆ અમદાવાદિં આવીઆ;
 શાવીઆ વાત હવી તે સવિ કહી એ.
 મુઘી સથ એમ ચીંતવણ કર્યું વિચાર કરવો હવણ;
 તો હવણ આચારજિ પદ આપીઈ એ.

	એમ ચાલિડ પટમાત્ર ગછ તે સૂરિ વિના;	૧૨૧૮
	પછપ્પ ગછ પાટ ચલાવવા એ	
	મુવિહિત નછ નિજ્યોત્ર વડ્યાવા ભણી;	૧૨૧૯
5	આચારબિનછ વીનબુ' એ	
	ધર્મકીર્તિ ઉવચાય વસપદ થાપના;	૧૨૭૦
	કીધી સંઘવયલુચકી એ	
	તતવિષ્ણુ કીસિદ્ધાંત તેહનો વાચના;	૧૨૭૧
	ગછ અનુસા કિમ થઈ એ	
10	તિમ કરતાં નદી દોષ કીજિનથાસનિ;	૧૨૭૨
	ગછ પરપર રાપવા એ	
	ઈસિક વિભાસી સંઘ ચિતસિક ચીતવધ;	૧૨૭૩
	સદુચનછ પૂડીલુપ્પ એ	
	સૂરતિનછ વંખાતિ બરહાનપુરવરિ;	૧૨૭૪
	સીરાહી પ્રમુખિ' વહી એ	
15	હિખિત અણુબ્યાં તાસ ગામ નમરતણા;	૧૨૭૫
	રાજનમરનો સંઘ કરપ્પ એ	
	નાદિવિજયઉવચાય સંઘ સવે મિત્તી;	૧૨૭૬
	સિદ્ધચંદ પાકિતવર એ	
	ઈત્યાદિક તે સદુષ્ઠ ગીનારથ બહુ.	૧૨૭૭
20	મિત્તી વાચકનછ વીનવધ એ	
	કીસોમવિજય ઉવચાય હીર પર પરા.	૧૨૭૮
	કાજિ આચારજિ થાપવા એ	
	કીધર્મબોધ હસાંતિ અવર વિચારણા.	૧૨૭૯
	નવિ કરવી હવપ્પ એ સહી એ	
	કહક વિચારી તેહ સંઘ વયલુ સવે.	૧૨૮૦
	આવપ્પ અદ્ધ હકયગ્ગ' સહી એ	
	સંઘનછ કરપ્પ પ્રણામ તીય કર પલિ.	૧૨૮૧
	તો સંઘ કહલ કરવુ સહી એ	

સંઘ ક્રેડણ અજ્ઞાન નવિ ખાનખં બેઠે;

તોડ સડી સવ ગાલિરો એ.

૧૨૮૨

તોણખં કા મની આણ બાળી માનવી;

માની સોમવાપક ભણખં એ.

૧૨૮૩

૧ કુણ દેસખં પદ આજ કાજ કરો નીખં;

દીર પદ પદ રાખતા એ.

૧૨૮૪

૥ ટીકા ૬ ૥

નમ આગાધરી, માંક સીલી,

મંગલા રાણ મુળી મનરંગિય માનીગજય ૧૨૮૫,

૧૦ નરિંગજયપાવકળી ભોંકિ મિદૃગ કા રમય,

૫ જનમર્ગિ ૩૩ વાપક રાજ્ય) મેર્ગિગજય મુનિ દિગી,

ભાવ્યવક રાગક મંડુ ભા ૫) રાજકાજ જમ ભેગી.

૧૨૮૬

વાગકધર્મી રાજમનજ અનાગમ મનર્ગિગજય ૧૨૮૭,

વાગક ૩૩ કીડી મળી મંડુ ૫ વકમલા ૬ માય

૧૧ કિલ દાલના નમ્યા ભા ૧૩૩ મ ૬ ૬૫૫ ની ભાડી,

મુદ રો ૧૬ મુર્ગિ ૬૩ નાગા આગારજિજ મનિ ભાડી

૧૨૮૭

૧૨ કાગા ધર્મી રાજમુદ રાજર્ગિ અદાનકલડ પાનર્ગ,

અ.મ.નર્ગિ ૫૬ મીભા) કાગિજ માનર્ગિભા બેદ ૧૨૮૮,

૫૬૫ મુદે મર્ગી રાજમનર્ગિ ૬૩ ૬ ૫૦૨ ૧૨૮ મીભા,

૧૩ અ.કલડ મર્ગિ ૩ ન્યાયા ૨૬ ૧૫ ૦ ભા) ૬ અભુગજ મળીય ૧૨૮૯

અ.નર્ગિ ૫૬૫ ૬૬૫ ૫૬ ૨૦૬ મર્ગર્ગિ ૬૬ મુદ ૬ મીભા,

મુ.મ. ૫૬ ૫૦૬ મુ.મ. ૫૬ ૨૦૬ મર્ગર્ગિ ૬૬ મીભા ૫૦૬ ૫૦૬,

મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ,

ધર્મી રાજમનર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬

૧૨૯૦

૧૪ મુદ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬,

અ.મ. ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬,

ધર્મી રાજમર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬ મર્ગર્ગિ ૫૦૬

નદિવિજય આચારજી પાસથી બચણ તિહાં આજુદ.
મહરજાનનજી તે મણુસ સાથિં આબ્યા બજ,
સંધ ચતુર્વિંશ તિહાંકણિ મિતિએ.

૧૨૮૬

સંધ્ય ચતુર્વિધ તિહાંકલિ મિલિતો કર્ય તે બહુત મંદ્યલુઃ
મદ કરતાં ને મોટા હસ્તી સામદીઈ સિલુમાર્થ,
5 અતિવંત ને ચપલ તુરંજમ ગોત્ર નહું બહુચાર્યા
સામવજા મુરકુમર સરિષા રચતણા નદી પાર,
દેશાણી શુભ ગાવડ રજિ ખાખાં

૧૨૬
 હાદાણી ગુણ ગાવડ રજિ પામળ હરખ અપાર;
 અહિરનીસાણ મહ્ય મહુ લંભા પંચગમલ વલી વાળળ,
 મુનિ મોટા નિહાં સાહામા ગાવડ એજીપરિ મહુત દિવાળળ. ૧૨૬૧
 ૧૦ થકંદરપુરિ ગુરરાજ પધારળ દિપ ભવિયલુ ઉપદેસ,
 કીસોમભિજલ વાયક તિહા વંદળ તાજિ

ક્ષીસોમવિજય વાચક તિહા વંદ્ય નયરિ કરં પ્રવેસ;
 રાજનગરિ ક્ષીવિજયનિલકસુરિ આઠ ગરસિહ આવથ,
 ગધેરવ ગુણ આવથ ગુરુ કેરા હાન ધનું તે પાવથ.
 સોનક્યા રૂપક્યા નામે પૂજા કરં મનરગિ,
 ૧૨૬૨
 ૧૬૯૫ મમે આવક ધન વરચં નિજ મન કેરં રગિ.
 પદાવાઠ ક્ષીર સોપાની નિત્ય પ્રસાવના કીજ્ય.
 રાજિઅથ નાટક પાંચ આપાંચ

પદાધિકારીઓના સંખ્યા અને સ્થાનના વિષયે મળેલ અહેવાલો, ૧૨૫૩

શ્રીમુનિવિજયવાચક પ્રભુ કેરો શિષ્ય કર્મ શુભગાન,
દર્શન કહ્યું શ્રીવિજયતિલકસૂરિ નામિં નિન કત્યાણ. ૧૨૬૬

॥ ઢાંચ ॥

૬૬૧.

- 5 શ્રી વિજયતિલકસૂરી ગુરુ પામ્યા પુણ્ય પ્રમાણિ;
કહ્યું દર્શન ભવિષ્ય સુણો નિતનિત તાસ વષાણ. ૧૨૬૭
શ્રીહીરવિજયસૂરી મુખિં જેસિંગિ સુવ્યા ને ભાવ;
વિજયતિલકસૂરિતિમ કહ્યું સુણો ભવિ ધરી બહુ ભાવ. ૧૨૬૮
દાન સીયત તપ ભાવસિઉં આરાધો ગુરુદેવ;
10 પાપ પ્રમાદ સવિ પરિહરો એહજ શિવમુખ હેવ. ૧૨૬૯
તાસ આદેસ લહી કરી શ્રીનદિવિજયઈવગ્રાથ;
માલવ દેસિ સિધાવીઆ માંડવિ મનિ ઉચ્છાથ. ૧૨૭૦
ભૂપ ભટ્ટી પરિ ભેટીઓ આદર કરી અપાર;
કહ્યું ભાંગીર ભલા હૂઆ તુલ્ય મેલિં કિરતાર. ૧૨૭૧
15 કહ્યું ભૂપતિ તુમ દેવતઇ ચિતિ આયા ભાણચંદ;
તેહ સતામ બોલાઈય તે દેવિં આનંદ. ૧૨૭૨

॥ ઢાંચ ॥

સગ દેશ્ય.

- 20 યથા કુણિં પ્રતિં કુણ પ્રતિં કુણિં ન ચાલય, એ દેસી.
ચલે મેવડે તેવડે બિહુ સાથિં,
ધરી લાલ છાપું નૃપનુ તે હાથિ;
જઈ રાજનગરિ મકરંતપાન,
તસ આપીડ તેહ વાંચઇ કુરમાન. ૧૨૭૩
કુરમાન વાચી ગુરુ પાસ આવઇ,
25 સીરોદીથી ભાણચંદનઇ બોલાવઇ;
તિહાં વાચક ધરમવિજય પડાવઇ,
તેજપાલ મહત્તા મનિ હરથ ભાવઇ. ૧૨૭૪

[૧૦૮]

- દસ સાહસિથી નિજ શુરમાણ પલાવઈ,
 અધિકારીઈ દેસ સર્વિ દ્વાયિ આવઈ;
 ભાણ્યંદ તે દેસ તેહનઈ બલાવઈ,
 હવઈ પાંચરી તેહ રાજનગરિ આવઈ. ૧૩૦૫
- 5 શત એક એક અધિક મુનિ સાધિ વૃંદ,
 પ્રણમઈ શુર વાચક ભાણ્યંદ;
 ૧૩૦૬
- 10 શ્રીયવિજયતિલકસૂરિ સૂરિરાજ,
 દીધં વાસ બદુમાન શુરવયણ કાજ;
 કરી મેવડે પત્રરિ તે પાન પાસે,
 મિત્રી વાચકનઈ કહઈ મન એહુલાસે. ૧૩૦૭
- 15 કહઈ પાન તુમ પાંતિ ધરી નૃપ જોલાવઈ,
 ભણી પરિ કરી તિહાંધરી તે ચલાવઈ;
 સિદ્ધ્યંદ વાચક પ્રતિ સાધિ લેઈ,
 આવઈ માંડવિં જૂપનઃ પત્રરિ રેઈ. ૧૩૦૮
- 20 મિત્ર્યા જૂપનંઈ જૂપ આનંદ પાયા,
 ભણઈ તુમે ભણઈ અહી ભાણ્યંદ આયા;
 તુમ પાસિયઈ મોહિ મુખ બહુત હોવઈ,
 સહરિઆરે ભણવા તુમ વાટ જોવઈ. ૧૩૦૯
- પદાઓ અઢા પૂતકું ધમ્મવાત,
 નિઠે અવલ મુણવા તુમ પાસિ વાત;
 ભાણ્યંદ કદીમ તુમે હો હમારે,
 સજડી ઘડી તુમ હો હમ્મહિ પ્યારે. ૧૩૧૦
- 25 કુહુ કાજ કહુ હોઈ હવઈ ને તુમાત્તઈ,
 કરે તેહ એમ કહી હવઈ સોહ વધારઈ;
 જૂપતિ પ્રતિ તવ ભણઈ ભાણ્યંદ,
 એક વાત મુલો પ્રમુ ટલઈ જિમ બહોત દંદ. ૧૩૧૧
- તુમ તાતનઈ પાસિ શુર દીર આબ્યા,

- મૂપ હકમ સદી કરી આપણું ગુનહીનઈ બહુ સતાપણ. ૧૩૪૩
- અહેરી આયો સુણીનઈ ત્રાસા એવ લેઈ લેઈ નઈ નાસા; ૧૩૪૪
- અહેરી કમલિં એવરાજ આયો લોભુ સોનિને પલિ પાથો. ૧૩૪૪
- અહેરી કહઈ રે કયું તુમે મારે બાનચંદ મરીદકું તારે; ૧૩૪૫
- પાદસાકે ગુનહી તુમ સારે જગ કયા કરે તુમ નોધારે. ૧૩૪૫
- માણિક્યોકમાં તેહનઈ મારણ હંચા બાંધવા દોર સંચારણ; ૧૩૪૬
- ફણી કાંતરી વાંસઈ ઉગારણ કાકરી વણમણુ વધર વધારણ. ૧૩૪૬
- જપ બાંધી લેઈ ભવા લાગા તવ તે નૃપ ભયથી ભાગા; ૧૩૪૭
- સંધ પાયે લાગા નદી તાડે કહઈ હવઈ તુમે અસા છવાડે. ૧૩૪૭
- ૧૦૩૨ ભેડીનઈ મીનતિ માગઈ તવ સંઘનઈ કરણા ભગઈ; ૧૩૪૮
- સંધ મિડ્યો પુરુષવિભાગી તે માટિ એ કરણા ભાગી. ૧૩૪૮
- છેઠાઆ ગુનહી પ્રસિદ્ધા અવગુણિ ગુણ કરી જસ લીધા; ૧૩૪૯
- એ તો જગત પ્રસિદ્ધ થયુ કામ જગમાંહિં વાપી બહુ મામ. ૧૩૪૯
- દર્શનવિષય કહઈ તિમ કીજઈ અહેરીનઈ અનુમતિ લીજઈ; ૧૩૫૦
- સધ આવી કહઈ રયું કરતુ એહ સાધનું કુપ મનિ ધરતું. ૧૩૫૦
- દર્શન કહઈ રયિ સધની જેહવી લિખિ આપે અહેરીનઈ તેહવી; ૧૩૫૧
- સધલા ઉપાસરા લિખિ લેવા વલી એટિ લેઈ ભવા દેવા. ૧૩૫૧
- સિદ્ધિય દનઈ દેસે જમાપ નહા નો વલો લાગઈ એદનઈ પાપ. ૧૩૫૨
- ૧૩૫૨
- શીલેનો ભેટા ઉપાસરઈ આવઈ ભોલો ભાનીનો બાઈ ભાવઈ. ૧૩૫૩
- ચદ્યા ભડાઈ અસિન આન દાવે ન લાગઈ નિષિદ્ધ. ૧૩૫૩
- એનકે એ લિખિ એ આપઈ અપજન એ નદલો કાલક. ૧૩૫૪
- તવ સરહ લિખિ તે આપઈ ન દાવે નિરે વલી થાપઈ. ૧૩૫૪
- લિખીન કરામ્યુ તેણીવાં પોરેન મનપા મોહાઈ નદાઈ. ૧૩૫૫
- કહેલ લિખાઈ નહ અનમિ લાડી રે અવાની નીવ તાપી. ૧૩૫૫
- ધરમ અણુ નમે અજાની પલિ અને દુઆ કું ગાની. ૧૩૫૬
- આજ દિન ચડેલો છપ અમરો લીલડ પડેલો દિવન તુમારો. ૧૩૫૬
- અમ કરણી એ નીદાલો તુન કરણી લિખિ સભાડો. ૧૩૫૬

- સંવચ્છરી દિનિં વામણાં ક્રીજ્યં કહ્યં દર્શનં પાપ ન લીજ્યં. ૧૩૫
આજ મન સુદિં વમાવો જીવજમારીપટો વજડાવો;
તવ સંઘ સદૃષં વમાવઈ સંઘ દર્શન ચિત્તિં ભાવઈ. ૧૩૫
પંચાંશુલિમંત્ર પ્રલાવિં તસ વિધિ સાધન વધાવિં;
- 5 જસ પાગ્યો તેહનઈ પ્રસાદિં વડી નિજચરૂ કેરઈ આલ્લાદિં. ૧૩૫
અહેલીને સમજાવી ચલાવઈ તવ અહેલી માંડવિ આવઈ;
ભાણચંદનઈ પાયે પ્રણમઈ તમ ભાણચંદ હજરતને વીનવઈ. ૧૩૬
ભણી અનુચિત નૃપ તેડાવઈ આચારજિ ગિહ્ય આવઈ;
પૂછઈ માંમલો સ્યો છઈ તુમારઈ જોતઈ સાગર નૃપ અવધારઈ. ૧૩૬
- 10 ગુરૂ દીકાવત એ ન માનઈ ભાણચંદ ભણઈ રહુ છાનઈ;
દીકાવન તેહજ કદીઈ જિહાં હીરપરંપર લદીઈ. ૧૩૬
હીરિં પોટા કીયા જે કતેજ અણમાન્યાના એ હસેજ;
એ કહ્યઈ જ્ય સાચા સોઈ એમ પીરવયજ નવિ હોઈ. ૧૩૬
નૃપ પૂછઈ કિઉં વિજયદેવ તે કહ્યઈ કર્યા જોરિં એવ;
- 15 જે પીર હવા આલમના કિમ કરઈ જોર તેમુ મના. ૧૩૬
કમલીક જો જોરિં કીધા તોહઈ તુમ પીર પ્રસીદા;
જો પીર માનો તે સાચા તો ભણો કતેજ તે કાચા. ૧૩૬
જો જ્ય પડો એ કહસ્યો તો ગુરૂવયજો નહી રહસ્યો;
કહઈ સાગર જે કાંઈ પોડુ તે સોપીનઈ ફરનિડ છોડુ. ૧૩૬
- 20 નૃપ કહ્યઈ સિડે જ્ઞાન વડાઈ પીરયિ અધિકી કાંદાં પાઈ,
ગુરૂ ભણી જ્ય અગુદ કીધા પોટા ન લદઈ મુદ. ૧૩૬
જો તમે ગુરૂવયજ ન માનો તો કિમ વાધઈ તુમ વાનો;
આપ આપણા કરો જિઉં જૂઝો અમ ધિ કોઈ મન જૂઝો. ૧૩૬
ભાણચંદ કહઈ તે સાચા પીર મનકા ફીર હઈ ભાચા,
- 25 વિજયનિલક નામ હઈ ભડો નવનુમિ જ્ઞાન હઈ પાડો. ૧૩૬
એમ કહઈ સાગર હર્મયાચા દેવે તેહ નિદાંડજિ નાચા;
તનપિંજિ તેહનઈ તાવ ત્રાણ વેદનીડે ગરકા પાણ. ૧૩૬
નૃપ સમા લિઈ ભામ તે પંજી લિઈ સમાજી તામ;

લડપડતા યાનક પામઇ અતિ અંતકાલ તે કામઇ.
સાધિલાયક આસ્થાન નૃપનું દોષ સાવધાન;

૧૩૭૧

૧૩૭૨

૧૩૭૩

૧૩૭૪

૧૩૭૫

૧૩૭૬

૧૩૭૭

દાણ,

15

રાત ધન્યામી

૧૩૭૮

૧૩૭૯

૧૩૮૦

૧૩૮૧

૧૩૮૨

[૧૧૫]

७५३३॥ यानके धामधु जलिये अतकाल ते कामधु.
 साधिल्यायक जास्थान नृपतुं होइ सावधान:

१३७१

ते येदुं वभीव न सकुष्ठ दीधु मीचामसु तिहां यकृष्ट;	१३७२
५ वमुपाधिप वमुदेव नेम कुच्छेदी नांथ्ये तेम.	१३७३
वय वरीन्ने वजि वस वाध्ये विजयसु निजगुदे आराधये;	१३७४
अति चिह्न वारीनसु लपसु विजयसेनसु पाटिं दीपसु.	१३७५
श्रीविजयतिष्ठसूरिराय भनिजोधां लवि समुदाय;	१३७६
शुक्लरि नृप साधिं अयसु निजगुदेनां ववसु पदावसु.	१३७७
० नृपपाससु श्रीभाषुसुंद राजनमरि रत्ना आसुंद;	१३७८
रामि रामिं लवि पडिजोहसु सूरि छत्रीसगुले करी सोहसु.	१३७९
राजनमरिं लहु वय पाये विजयसेनके पाटि गवाये;	१३८०
वीर हीरको पाटि दीपाये सोहासिधि मोदी वधाये.	१३८१

Fig.

15

ମାତ୍ର ୧୫-୧୬ ଥର

આવક ૧ મુજબનો પૂરા વિભાગીય યાત્રા એ. એ રેમી.
આવક આવક નિર્ધારિત વિચારના એ.
નયની આદેશ. ન.ર. રોવેચ્ય-લ:નૂરી એ
કુળાયા: ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦. ૧૦૧. ૧૦૨. ૧૦૩. ૧૦૪. ૧૦૫. ૧૦૬. ૧૦૭. ૧૦૮. ૧૦૯. ૧૧૦. ૧૧૧. ૧૧૨. ૧૧૩. ૧૧૪. ૧૧૫. ૧૧૬. ૧૧૭. ૧૧૮. ૧૧૯. ૧૨૦. ૧૨૧. ૧૨૨. ૧૨૩. ૧૨૪. ૧૨૫. ૧૨૬. ૧૨૭. ૧૨૮. ૧૨૯. ૧૩૦. ૧૩૧. ૧૩૨. ૧૩૩. ૧૩૪. ૧૩૫. ૧૩૬. ૧૩૭. ૧૩૮. ૧૩૯. ૧૪૦. ૧૪૧. ૧૪૨. ૧૪૩. ૧૪૪. ૧૪૫. ૧૪૬. ૧૪૭. ૧૪૮. ૧૪૯. ૧૫૦. ૧૫૧. ૧૫૨. ૧૫૩. ૧૫૪. ૧૫૫. ૧૫૬. ૧૫૭. ૧૫૮. ૧૫૯. ૧૬૦. ૧૬૧. ૧૬૨. ૧૬૩. ૧૬૪. ૧૬૫. ૧૬૬. ૧૬૭. ૧૬૮. ૧૬૯. ૧૭૦. ૧૭૧. ૧૭૨. ૧૭૩. ૧૭૪. ૧૭૫. ૧૭૬. ૧૭૭. ૧૭૮. ૧૭૯. ૧૮૦. ૧૮૧. ૧૮૨. ૧૮૩. ૧૮૪. ૧૮૫. ૧૮૬. ૧૮૭. ૧૮૮. ૧૮૯. ૧૯૦. ૧૯૧. ૧૯૨. ૧૯૩. ૧૯૪. ૧૯૫. ૧૯૬. ૧૯૭. ૧૯૮. ૧૯૯. ૨૦૦. ૨૦૧. ૨૦૨. ૨૦૩. ૨૦૪. ૨૦૫. ૨૦૬. ૨૦૭. ૨૦૮. ૨૦૯. ૨૧૦. ૨૧૧. ૨૧૨. ૨૧૩. ૨૧૪. ૨૧૫. ૨૧૬. ૨૧૭. ૨૧૮. ૨૧૯. ૨૨૦. ૨૨૧. ૨૨૨. ૨૨૩. ૨૨૪. ૨૨૫. ૨૨૬. ૨૨૭. ૨૨૮. ૨૨૯. ૨૩૦. ૨૩૧. ૨૩૨. ૨૩૩. ૨૩૪. ૨૩૫. ૨૩૬. ૨૩૭. ૨૩૮. ૨૩૯. ૨૪૦. ૨૪૧. ૨૪૨. ૨૪૩. ૨૪૪. ૨૪૫. ૨૪૬. ૨૪૭. ૨૪૮. ૨૪૯. ૨૫૦. ૨૫૧. ૨૫૨. ૨૫૩. ૨૫૪. ૨૫૫. ૨૫૬. ૨૫૭. ૨૫૮. ૨૫૯. ૨૬૦. ૨૬૧. ૨૬૨. ૨૬૩. ૨૬૪. ૨૬૫. ૨૬૬. ૨૬૭. ૨૬૮. ૨૬૯. ૨૭૦. ૨૭૧. ૨૭૨. ૨૭૩. ૨૭૪. ૨૭૫. ૨૭૬. ૨૭૭. ૨૭૮. ૨૭૯. ૨૮૦. ૨૮૧. ૨૮૨. ૨૮૩. ૨૮૪. ૨૮૫. ૨૮૬. ૨૮૭. ૨૮૮. ૨૮૯. ૨૯૦. ૨૯૧. ૨૯૨. ૨૯૩. ૨૯૪. ૨૯૫. ૨૯૬. ૨૯૭. ૨૯૮. ૨૯૯. ૩૦૦. ૩૦૧. ૩૦૨. ૩૦૩. ૩૦૪. ૩૦૫. ૩૦૬. ૩૦૭. ૩૦૮. ૩૦૯. ૩૧૦. ૩૧૧. ૩૧૨. ૩૧૩. ૩૧૪. ૩૧૫. ૩૧૬. ૩૧૭. ૩૧૮. ૩૧૯. ૩૨૦. ૩૨૧. ૩૨૨. ૩૨૩. ૩૨૪. ૩૨૫. ૩૨૬. ૩૨૭. ૩૨૮. ૩૨૯. ૩૩૦. ૩૩૧. ૩૩૨. ૩૩૩. ૩૩૪. ૩૩૫. ૩૩૬. ૩૩૭. ૩૩૮. ૩૩૯. ૩૪૦. ૩૪૧. ૩૪૨. ૩૪૩. ૩૪૪. ૩૪૫. ૩૪૬. ૩૪૭. ૩૪૮. ૩૪૯. ૩૫૦. ૩૫૧. ૩૫૨. ૩૫૩. ૩૫૪. ૩૫૫. ૩૫૬. ૩૫૭. ૩૫૮. ૩૫૯. ૩૬૦. ૩૬૧. ૩૬૨. ૩૬૩. ૩૬૪. ૩૬૫. ૩૬૬. ૩૬૭. ૩૬૮. ૩૬૯. ૩૭૦. ૩૭૧. ૩૭૨. ૩૭૩. ૩૭૪. ૩૭૫. ૩૭૬. ૩૭૭. ૩૭૮. ૩૭૯. ૩૮૦. ૩૮૧. ૩૮૨. ૩૮૩. ૩૮૪. ૩૮૫. ૩૮૬. ૩૮૭. ૩૮૮. ૩૮૯. ૩૯૦. ૩૯૧. ૩૯૨. ૩૯૩. ૩૯૪. ૩૯૫. ૩૯૬. ૩૯૭. ૩૯૮. ૩૯૯. ૪૦૦. ૪૦૧. ૪૦૨. ૪૦૩. ૪૦૪. ૪૦૫. ૪૦૬. ૪૦૭. ૪૦૮. ૪૦૯. ૪૧૦. ૪૧૧. ૪૧૨. ૪૧૩. ૪૧૪. ૪૧૫. ૪૧૬. ૪૧૭. ૪૧૮. ૪૧૯. ૪૨૦. ૪૨૧. ૪૨૨. ૪૨૩. ૪૨૪. ૪૨૫. ૪૨૬. ૪૨૭. ૪૨૮. ૪૨૯. ૪૩૦. ૪૩૧. ૪૩૨. ૪૩૩. ૪૩૪. ૪૩૫. ૪૩૬. ૪૩૭. ૪૩૮. ૪૩૯. ૪૪૦. ૪૪૧. ૪૪૨. ૪૪૩. ૪૪૪. ૪૪૫. ૪૪૬. ૪૪૭. ૪૪૮. ૪૪૯. ૪૫૦. ૪૫૧. ૪૫૨. ૪૫૩. ૪૫૪. ૪૫૫. ૪૫૬. ૪૫૭. ૪૫૮. ૪૫૯. ૪૬૦. ૪૬૧. ૪૬૨. ૪૬૩. ૪૬૪. ૪૬૫. ૪૬૬. ૪૬૭. ૪૬૮. ૪૬૯. ૪૭૦. ૪૭૧. ૪૭૨. ૪૭૩. ૪૭૪. ૪૭૫. ૪૭૬. ૪૭૭. ૪૭૮. ૪૭૯. ૪૮૦. ૪૮૧. ૪૮૨. ૪૮૩. ૪૮૪. ૪૮૫. ૪૮૬. ૪૮૭. ૪૮૮. ૪૮૯. ૪૯૦. ૪૯૧. ૪૯૨. ૪૯૩. ૪૯૪. ૪૯૫. ૪૯૬. ૪૯૭. ૪૯૮. ૪૯૯. ૫૦૦. ૫૦૧. ૫૦૨. ૫૦૩. ૫૦૪. ૫૦૫. ૫૦૬. ૫૦૭. ૫૦૮. ૫૦૯. ૫૧૦. ૫૧૧. ૫૧૨. ૫૧૩. ૫૧૪. ૫૧૫. ૫૧૬. ૫૧૭. ૫૧૮. ૫૧૯. ૫૨૦. ૫૨૧. ૫૨૨. ૫૨૩. ૫૨૪. ૫૨૫. ૫૨૬. ૫૨૭. ૫૨૮. ૫૨૯. ૫૩૦. ૫૩૧. ૫૩૨. ૫૩૩. ૫૩૪. ૫૩૫. ૫૩૬

- લવુ તિથા સપતી ભવ્યો હ વડોઢ્યો અનિદીન. પટ્ટાં ૧૪૦૭
 ગાંભણ તેડી તે દીધ હ આ બે તુમારા પૂત,
 ધરિ લેઈ જાઓ સુત વડો હ લવુ રાવઈ અમ સુત. પટ્ટાં ૧૪૦૮
 લવુ બેઠઈ પ્રચ્છન્ન પળઈ જ તાત જળાવિઉં હેત;
 ૭ મુખને ધરિ તુમે નેડયો હ ભાઈ ન ભવ્યો કેત. પટ્ટાં ૧૪૦૯
 પિના કદઈ લવુ મુઝ દીઓ જ પોડા રદઈ ગુરપાસિ;
 ગુરનઈ પોડા નતિ રૂચઈ જ મૂચ ન આગઈ શસિ. પટ્ટાં ૧૪૧૦
 ગિહુ લેઈ જાઓ એમ ગર કદઈ જ આળી છુદયમંદિં રીમ;
 તિથા ભળાપી મિ મંચ જ તોડઈ ન પુડુતી જીમ. પટ્ટાં ૧૪૧૧
 ૧૦ ધરિ આવ્યો મુત કદઈ સુળો જ દાગું દરિદ અપાર;
 રૂપ તુરગમ ડું કર જ માંચિ ધર્યો સાર. પટ્ટાં ૧૪૧૨
 લાપ દીનારા નં દીધ જ દેયો નેડનઈ દામિ;
 તામ લગામનઈ ગામયો જ નતિ દેત ધરી સાંચિ. પટ્ટાં ૧૪૧૩
 એમ કથ આળી ધર ભરઈ જ દતિઉં દતિદ અપાર;
 ૧૧ એદયઈ ગુર શીનિ ચીનિયઈ જ મિઉં કરઈ વિપ્રકુમાર. પટ્ટાં ૧૪૧૪
 દેપિ મડય ને મિખ્યન જ કરઈ વિચાર મુરમ;
 એ વેગાયો આળીઈ જ તો ધરિ કદઈ અમંગ. પટ્ટાં ૧૪૧૫
 ગુર કરી રૂપ નોદામડ જ મૂતયઈ તુરગમ નેડા
 લાપ મવાયો ને દીધ જ તમામ મદિત એ દેય. પટ્ટાં ૧૪૧૬
 ૨૦ દોઝવઈ ને દા ભળઈ જ આંગો ને તઈ જાય,
 દોહા આમળિ ને દોહા જ માળ્યો જઈ નેક લાય. પટ્ટાં ૧૪૧૭
 આપિ અપાવ કરી જમઈ જ નેદ લા આપિયો પૂત,
 ના ના કનડા પાનઈ જ તુર્ન ન વાંકન્યા અરમૂત. પટ્ટાં ૧૪૧૮
 ચાંદ કનડા નેક તયો જૂનિ હ તુરમ વિરમૂત,
 ૨૦ વિધા વડિ એ ચાપરયા જ એ મારો અરમૂત. પટ્ટાં ૧૪૧૯
 એન વિરવા નેક જઈ જ દડોનો મીન જીન,
 તુડ તુડ નેક તુડનઈ જ તિહુ તુડન મિટી કીન. પટ્ટાં ૧૪૨૦
 મુત કદઈ જાર પાવા વયો જ દોગુ પંડિ રેલતામ.

- સો મુખથી કઠી મયો છ વણું ન લડું કામ. પટો ૧૪૨૧
- ગુરુ જાણી વિલાસિ છ વણે ભગ ધર્મ જાણ; મત્સ્ય સવેનણ તે મણ છ તવ તે સારથાન થાય. પટો ૧૪૨૨
- ભગ થયો જાણી માણડો છ પયડો કુંભ મજારિ; ૭ નારી કુંભ સિરિ દેવે છ ચાકી નથરિ મજારિ. પટો ૧૪૨૩
- પરિ મર્ક ઉપર બારણ છ કુંભ થયો તે ભંગ; હાર થયો મુગજાણિ છ રીઝળ અતિહિ સુરંગ. પટો ૧૪૨૪
- સા ઉપરિ જ્ય પદ છ દેવ તે રાયકુ આરિ; પૂછ છે સિઉ સા જણ છ કાંડ નહી પાણીહારિ. પટો ૧૪૨૫
- ૧૦ ભેર કસિઉ તિહાં દાસિનુ છ આગલિ રાયકુ આરિ; હાર લેઈ કડિ ઠવિયો છ હરણી હર્ય અપાર. પટો ૧૪૨૬
- રાણી પટી તવ તે થયો છ હાર ટલી નરરૂપ; કુમરીસ્થ કીઝ કરૂ છ નવ નવાં કરી સરૂપ. પટો ૧૪૨૭
- દિવસિ હાર સોહામણો છ પયોપર વિચિ કરૂ રંગ; ૧૩ નિસિદિન લપટાયો રહૂ છ કુમરી મનિ ઉપર રંગ. પટો ૧૪૨૮
- સિદ્ધપુરિ તે જાણીઓ છ ચિશ્વજો વૃત્તાંગ, ગાયન રૂપ ભરી મયો છ અવનોપનિ સમંગ. પટો ૧૪૨૯
- આપ કલ. નહુ કેલરી છ આલાપી અગિરામ. પટો ૧૪૩૦
- ગુણી મુખજાણે નેહની છ વલયો જુપાગિ નાન. ૨૦ રજયો જુન જણુક રહુ છ કે મંમક આજ. પટો ૧૪૩૧
- મનનાનન તે માનયે છ રવે ને મન જાણ માયન કહો જાણુ છ આ છે ભે ગુ નામિઉ દેવિ. પટો ૧૪૩૨
- ગુન કુમર મંમક કહે છે જાણ અડક તે રેને ૨ તે ગુન મંમક છે જાણ છે ગુન છે એ નાર. પટો ૧૪૩૩
- ૩ અન. એ ના ૧૨૬ છે એ ને ૧૨૬ છે ૧ મે ૫ ને ૧૨૬ છે એ ને ૧૨૬ છે અનુપ. પટો ૧૪૩૪
- ૪ અનુ ૧૨૬ છે એ ને ૧૨૬ છે એ ને ૧૨૬ છે

- શુભધ્યાનિં સો સૂરીસિરૂ ॥ પુદુતા સરગિ સોહાધ;
 ચડદિસિ દિન ચડતઇ દિનિં ॥ વિજયતિવંકસૂરિરાય. પટો૦ ૧૪૬૩
 ગુરૂ નિરવાણ બાણી કરી ॥ શ્રીવિજયાસુંદરસૂરિ;
 મનિ અદોહ ધરઇ ઘણું ॥ ગુરૂગુણિં હૃદયકું પૂરિ. પટો૦ ૧૪૬૪
 ૬ જિમ શ્રીગૌતમ ગણધરૂ ॥ વીરતણઇ નિરવાણિ;
 દુષ ધરિઉં તિમ ગચ્છપતિં ॥ બાણેવું એણઇ કાણિ. પટો૦ ૧૪૬૫
 સમગ્રાવઇ સવિ પંડિતા ॥ એ સંસારની રીતિ;
 વીર હીર તેહૂ મયા ॥ જેહસિઉં અવિહડ પ્રીતિ. પટો૦ ૧૪૬૬
 બાણ અંદોહ કરઇ નહી ॥ ન કરઇ બાણ કયાય;
 10 જે કમહીક મનિ ઊપજઇ ॥ તે વારિ જલવાય. પટો૦ ૧૪૬૭
 અધિર સરૂપ સસારનું ॥ બાણી તપગચ્છરાય;
 તપ જપ ધપ સંવેગસિઉં ॥ સાધઇ સંવમ સોહાય. પટો૦ ૧૪૬૮
 દીઇ દિલાસા સાધુનઇ ॥ સાધઇ ગુરૂઉપદેસ;
 દેસ નગર પુર પાટણિં ॥ ભવિ પડિઓદણ રેસિ. પટો૦ ૧૪૬૯
 15 વિરહ તા નવકમ્પસિઉં ॥ પુદુતા દેસ મેવાડ;
 હીરવયણ ઉપદેસથી ॥ ભાજઇ કુમતની બાડિ. પટો૦ ૧૪૭૦

॥ હાલ ॥

સમ પરતીએ.

- દેસના ગુરૂ દીપ મીડી અમીય મમીય રમાંગ રે;
 20 કુમનિ રામ મનુ નપનિ નામઇ હોઇ નિરમલ અંગ રે. દેસના૦ ૧૪૭૧
 જ્ઞાન બાણે હૃદય આણે જ્ઞાન રાણે અજ મ રે;
 જ્ઞાન પરઉપગારકારી જ્ઞાન કીજઇ મ મ રે. દેસના૦ ૧૪૭૨
 જ્ઞાનવત અનન ગુણ મુખ જ્ઞાનવનિ શુભનની રે;
 જ્ઞાનવત મૂરિદ પૂજઇ જ્ઞાન શ્યાઇ યતીયની. દેસના૦ ૧૪૭૩
 25 જ્ઞાનવત ગુરૂવયણ ન લોપઇ આજુ આરાધઇ મુનિપની;
 જ્ઞાનવત તે રત્ન બજઇ જ્ઞાન ધરવે શુભમની. દેસના૦ ૧૪૭૪
 જ્ઞાનવિણ ગુરૂવયણ લોપઇ જ્ઞાન વિના ન કીર્તિ સ્તી;

જાનવિષુ સમુદાય દેવગ્ર તેહ નિમુલો વરમતી. દેસના ૧૪૭૫

જાનવિષુ પ્રક્રિયા ન અનુષ્ઠ ઈસ આણુપ મનિ અતી; દેસના ૧૪૭૬

જાનવિષુ હડવાદ દોષ જાનવિષુ નડી સદગતી. દેસના ૧૪૭૭

જાનવિના એક સૂરિ જગમગ ગુરૂપ્રચારિ શોભા હતી; દેસના ૧૪૭૮

તેહ નિમુલો નયરિ એકછ આદરિ તેડયા મછપતી. દેસના ૧૪૭૯

તિહાં આગમ જીન વતીછ હરાબ્યા સિવદર્શની; દેસના ૧૪૮૦

ભટ્ટાપસ તેહ પંડિત ભોલી ન સગ્ર સ્પર્શની. દેસના ૧૪૮૧

એડવધ તે સૂરિ પધાર્યા આડગરમિઈ બહુ વતી; દેસના ૧૪૮૨

આદ્ય એછવ અધિક અધિકા કરછ દિન દિન ઘીપતી. દેસના ૧૪૮૩

અન્યદર્શનિ ધરછ મચ્છર દેવિ ન સગ્ર ડંગર; દેસના ૧૪૮૪

કો વિચાર પારખું જોવા ભગ્ન તાસ સમાસર. દેસના ૧૪૮૫

રૂપવંત મુકાંતિ રૂપી મોહનમુખ મટકો ભલો; દેસના ૧૪૮૬

વેચાલલોચન ચાલિ અમકતી જાનવિષુ દીસછ નિલો. દેસના ૧૪૮૭

જ આડવિ રૂપ રૂપડું ગુણ ન તેડવા તિહાં કસ્યા; દેસના ૧૪૮૮

અસમજસપણના સાંભલી પરજન હસ્યા. દેસના ૧૪૮૯

જાનમજ તસ હીન બાણી અરથ પૂછછ પડિતા; દેસના ૧૪૯૦

પૂજ્ય ધિન તુમે ગુણે મિડ્યા આજ સદી અકો મડિત. દેસના ૧૪૯૧

જાનમજ તિમ અધિક દીસછ પુણ્યયોગિ આવી મિત્યા. દેસના ૧૪૯૨

અરથ ઉત્તર તુમે દેસ્યો મનોરથ નપત્રા દેયા. દેસના ૧૪૯૩

20 જાવયજી ને સાધી હરજા નરન ન સહજ ને નણા. દેસના ૧૪૯૪

કહછ પૂજિ અકો કડક કડક ને નણા ને નણા. દેસના ૧૪૯૫

કુદ પૂજ્ય નરન ને નણા ને નણા ને નણા. દેસના ૧૪૯૬

એક ને નણા ને નણા ને નણા ને નણા. દેસના ૧૪૯૭

મુકિ ને નણા ને નણા ને નણા ને નણા. દેસના ૧૪૯૮

20 તો ને નણા ને નણા ને નણા ને નણા. દેસના ૧૪૯૯

ને ને નણા ને નણા ને નણા ને નણા. દેસના ૧૫૦૦

- એહ અવસર છતવાનો પછમ્મ ન એહવો એ યતી. દેસના ૧૪૮૬
 બહુ સઘલા જૂપ સાગિં વાહ માગમ્મ હો યતી;
 રામનગલ નહી વાહ કેહવો નામવા ધરી મનિ મતી. દેસના ૧૪૮૭
 મિચ્યાતીઈ અનિદિં દેત્યા પહેલું બહુ ચોભા છતી;
- ૭ તેહ પળિ લોપાણિ સઘલી જ્ઞાનવિજુ દુમ્મ એ ગતી. દેસના ૧૪૮૧
 મોંદિં મોઘ્યા દીઈ પહ તે સરાગી સંચમપણમ્મ;
 જ્ઞાનવિજુ તે ગળુ દેલાવઈ એમ જાણે ગુરુ બળમ્મ. દેસના ૧૪૮૨
 સૂરિ માટિ સિઉં કરમ્મ જે ગુણ ન હોઈ સૂરિના;
 સૂરિ સુખ કહમ્મ જિનમન નહી તો પહ પૂરણ. દેસના ૧૪૮૩.
- ૧૦ ઉરછરગ નઈ અપવાહ બળમ્મ બિહુ અજ્ઞાનમ્મ ધૂંસરી;
 કેવલી પળિ આદાર દીઈ છદમસ્તિં આળ્યો સરી. દેસના ૧૪૮૪
 નેળમ્મ આળ્યો શુદ્ધ-જાણી દોસ ન કહઈ કેવલી;
 દીઈ તે વિવદાર ન દલઈ કહિં રૂચિ જામ્મ દલી. દેસના ૧૪૮૫
 દલમ્મ રૂચિ એવળા મુનિનઈ હોઈ નિદ્ધંધસપણ્મ;
- ૧૧ દાનાર દાનિ હોઈ અરૂચિ સાધુ સીદાય ઘણ્મ. દેસના ૧૪૮૬
 તેહ માટિ વિવદાર રામમ્મ કેવલી નો અવર કરમ્મ;
 સર્વથી અપદાર ગતીઓ જ્ઞાનવાંત કહઈ અરુમ્મ. દેસના ૧૪૮૭
 દાન પાંચમ્મ જિન પ્રકામમ્મ મુગનિ દેતિં ગિ નિહાં;
 અમયદાન મુપત્તદાણુ ત્રિણિ સમારિક કથાં. દેસના ૧૪૮૮
- ૧૨ અમયદાન જં છવ રામમ્મ શુદ્ધધરમ્મ જિકો કરમ્મ;
 અરિદ નખાગિન સાધુપધિ શુદ્ધમદ્દણુ રદમ્મ. દેસના ૧૪૮૯
 છવનઈ ઉપનાર જાણી પડપાણુ મૂંથી કરમ્મ;
 નેદનઈ મુડેખાદિ દેવુ પાવપામ્મ તે અલમ્મરમ્મ. દેસના ૧૪૯૦
 અવરનઈ જં દીઈ દાન રૂચિ અનુકપા બળમ્મ;
- ૧૩ દીર્ઘત તે ગુણ જોડનાનઈ અનુકમિ તે ગિવ વરમ્મ. દેસના ૧૪૯૧
 દાન નરિ કે઼ જિનિ નિંધંધિડ પાપાપાવ વિચારણા;
 સાધુનઈ જં દેહ નિવેધમ્મ તેહ કુનિ ધારણ. દેસના ૧૪૯૨
 એક કહમ્મ જં પરનઈ દેવુ તેહ ધરમ નિચારણા;

મારી દેડકે સાપનઈ મુખિ ધાલણું એ વિચારણા. દેસનાં ૧૫૦૩
ધરમવંતનઈ એહ વાચા નદી મુખન સ્થિતિચારણા;

ધર્મહીન ભવદીન દોષ કહણ તે અપધારણા. દેસનાં ૧૫૦૪
એક કહણ પરકરણ જે સુનિ ભાવ આપી બિનતણી;

ડગરકે માતંગ રસવતી સમ એહ મતિ ન ભડી ભણી. દેસનાં ૧૫૦૫
એમ અનેક કુધર્મ વાણી નવિ મુષ્ણ તે હિતભણી;

તેહનો ભવિ સમ નિવારણ કામિ મતિ રહણ આપણી. દેસનાં ૧૫૦૬
ભિન સિદ્ધ સૂરી વાચકા મુનિવર આચારના કરણ તેહ તણી;

તેહનઈ તે હંહલોકિ અપવસ થાઇ પરણવિ રેવણી. દેસનાં ૧૫૦૭
૧૦ સાધુ બિનસમ કહિઓ સામનિ તેહનઈ કિમ હેડીય;

અકલંકનઈ તે કલંક દીધ હેડય તે દુરગતિ લીધ. દેસનાં ૧૫૦૮
પરિહર જે પ્રભાદ પાંચય છવનઈ તે અતિ નડય;

બસન સાતય ત્યજવા નિ મુખ ને ભાનાં નહી અડય. દેસનાં ૧૫૦૯
આર વિકયા તે નિવારે આપ ગરે ભવિજના;

૧૨ મિ જે જે ભાવિ ભડીય તેહ ભોગ મુખાવના. દેસનાં ૧૫૧૦
૨૨ મ દીધાં કોઇ ન મૂટય જેહ બિનચાસન ધણી;

નડીભિન ભવિંદ પામ્યા એહ કરણી આપણી. દેસનાં ૧૫૧૧
વીર થાયોઃ જમાલિ મૂ. આણ કથાપો જિનનણી.

થયુ કિલનિષ દેવના ને કરેમ મદનના અવગણો. દેસનાં ૧૫૧૨
૨૦ અ ગારમરદકે નૂરિ ભાગ પાચનઈ મુનિ પરિવરિઓ.

કરમમનિ કોઈ ન વાલય ન હું નિડી દેરિ કરિઓ. દે. ૧૫૧૩
ચઉદપૂરવધન અન ના નિ. ના ને ને નથા

સુરિના ટ ન વ નથા ને કન ન નરોગ નથા. દેસનાં ૧૫૧૪
વડી ન ગુરેઆજ ગામ ને નિ ઉ નરેસથા

૨૦ તેહ પશ્ચિ ૧૧૨૦ ને ના ન ન ન રથકે. દેસનાં ૧૫૧૫
દીજી ઉપ ન નથા ન ન ન ન ન

જેહ મુખ નેહમહિ લઈ ન ન ન ન ન. દેસનાં ૧૫૧૬
૧૧૫

હ્ય દર્શનમાંહિ જે કો ધરતી શમતા શુભચરી;
 તેહ પલ્લિ નિસદેહ પામઇ જિનમતિ તે સિવપુરી. દેસનાં ૧૫૧૭
 સુમતિ સુખ પરિણામ રાખે મંત્ર નવપદ તે જપો;
 મોહ મમતા કપટ છાંડી સીઝપાલો તપ તપો. દેસનાં ૧૫૧૮
 ૩ એણીપરિં શુભભાવ ધરતા ધરમ કરતા પ્રાણીયા;
 કેપિ મુરપુર કેપિ સિવપુર અનંતસુખ તે પામીઆ. દેસનાં ૧૫૧૯
 એમ જાણી હૃદય આણી જૈનવાણી ન જૂઠીઇ;
 લાંહા દર્શન સુખ અનતાં પરવારિં કાં જૂઠીઇ. દેસનાં ૧૫૨૦

॥ દોહ ॥

10

સમ ધન્યવાસી.

નરિપેણની સન્નિવાસી જે.

દેસના શુરની મુજી પ્રાણી ધણ, સમક્તિ પામઇ તેડના નદી મળા;
 કે શુર વચને હોઇ હૃદમના, કુમન કદાચહ છાંડઇ મનનણા.

મોહક.

15

મન મયલ છાંડઇ સ મનિ માંડઇ દીરગુરુ ભગના તાળી,
 મન ભાર માર ઉચ્ચાર કરના જેવીઇ કે મિત્ર ભાળી;
 કે મોહ છાંડી લીઇ સયમ તજી મનિ ઉપાધિની,
 ને આપિ કલ્યાણી કરઇ નામરિ સર્વ ધર્મમાં ગાધિની. ૧૫૨૧

કે જીવ સરતા સય નવિ જૂઠા, નાનરમતમાંહિં જડૂ મુંઝા;
 20 તેજીઇ ભણ્યો નરમ જિજ્ઞાસના, છાંડ્યા દૂરિ તેજીઇ તેડ તો.
 તેડ તો નામર તજજ નામર આદરઇ મુરવથજી,
 જાન મીઠ તપ જ બાવ વ્યારઇ માચવઇ ને રથજી,
 એમ અનેક પુર નવર ગાનિ લાખ હોઇ અનિયજા,
 શ્રીવિજયજી દર્શન દીપઇ વાઢ જીજઇ પરનજા. ૧૫૨૨

25 દિન દિન દીપઇ નૂનજિ નમોવડિ, ચક્રકલ્પરિ વાચઇ તડે વડિ;
 સેવજનની દાવજ આપડા, છલીમુર્દિમુજ મોહઇ મંપડા

ધિન નરનારી જગદ્ગિતકારી નિત વાંદઈ ગુરૂ પાયા જી,
 સુજઈ વપાજી અમૃતરસ ઓપમ સુખ હીડઈ સુખ યાઈ જી. ૧૫૩૦
 શીતપગછનાયક મદિમાનિધિ નિપત્રિનિં દેઉ આગ્રીમ જી,
 વરસ અનન અધિક ગુરૂપ્રતિપો વિજયનિલકમૂરી મીસ જી. ૧૫૩૧

5 પીમલનયર કેસવના નંદન ધિન સોમાઈ માય જી,
 શીરાજવિમલગ્રીમ અનોપમ સોદઈ મુનિવિજય ઉત્તમાય જી. ૧૫૩૨
 તામ ગ્રીમ પલ્લવઈ ગદ્ ગગનિ હર્ગનવિજય જયકારી જી,
 સમિ રમ મુનિનિધિ વરસિ રગીઓ રામ ભરો સુખકારી જી. ૧૫૩૩
 માગમિર વદિ અષ્ટમી રતિ દક્ષિત મિદ્ધિયોગ અનિપામ જી,

10 નયર મરદાનપુર મડળ મોટો શ્રીમનમોદનપામ જી. ૧૫૩૪
 તામ પ્રમાદિ એ વિભરયો મદિમંદલિ એ રામો જી,
 જ ગીતારથ જગદ્ગિતકારી લેદનયો હૃદય જી. ૧૫૩૫
 કૃપા કરી મુન ગિર્ધારિ. મડુઈ કરેલો મુદ પ્રગંધ જી,
 કાદાના માતર નાથા છદિ જહુ અનૂદ હંઈ બધ જી. ૧૫૩૬

15 જિહ્વા જનઈ એ શાનન ધીર્જનનુ જિનઆણના ધારી જી,
 નિહા લગઈ એ બાવુયો નુમે સુજયો રામ વિજય જયકારી જી. ૧૫૩૭

અં ૧ આના પાનજાધિરાજ્યા રચ્યા રજપાનતકમૂરિ રામ સાગર
 દુદનાલ રંગલ નાજુ ૧ ૪ ૨૨૧ ૫ ૬ ૧૧૧૧૨૧૧ ૧૧

॥ ૬૩ ॥

૬૫.

- વયજી જોસિંગનાં સાંભર્યાં નવિ કીધાં મિં તેહ;
તો સાગર મુઝ વહુડીઆ કૃતધન હૂઆ એક. ૩૯
- 5 પટો સર્વજયતકતજો અપ્રમાણનો છે જેહ;
લખી પડાજ્યો સાગરાં મતાં ન કીધાં તેહ. ૪૦
- તો તેણુઘ આચારજિં ગછગાહિરિ તે કીધ;
ચીડી સઘસઘ મોકલી ગાહિર હૂઆ પ્રસિદ્ધ. ૪૧
- 10 તવ તે જીપરિ વાળીઓ કોખ્યો યથા કૃતાંત;
વસાનિ મુકાવઇ તેહની વયજી બહુ દુષદાંતિ. ૪૨
- વિજયદેવ છોછા પડયા નવિ ચાલઇ તે સાધિ;
તવ ચિતઇ નિજચિત્તમા વિજય કરૂં હવઇ હાધિ. ૪૩

॥ ૬૪ ॥

- 15 ધમ્મ વિજયવાચક કિયાં જી બળી લેખ અણુંસારિ;
વિજયદેવસૂરિ તમ સિવઇ જી મિલો તો કરીય વિચાર.
વાચક જી તુમરયું હવઇ નદી દંભ;
તુમ હો ગછના યમ. વાચક જી આંચડી. ૪૪
- એકાંતિ કદા ન મિ ય જી કદઇ અજિધ કીધા હરિ;
20 હવઇ તુમ કા આવો નદી જી કદઇ મુજો વિજયદેવસૂરિ. વાં ૪૫
- જો તુમે અમ્મ ધરિ નદી જી તો અમ ગછનુ કામ;
પૂડી કરસ્યો તો હવઇ જી મન રહસ્યઇ અમ કામિ. વાં ૪૬
- મુરૂં સાગરિ ચપ્પા કદઇ જી કરસ્યુ કદેસ્યો તેહ;
જો અમ હાધિં અણસ્યો જી મમવાય સઘડો એક. વાં ૪૭
- 25 મન મયજુ કાંટિ બરિઉં જી નવિ અજુઇ કો તેહ;
ચિત આચરિઉં તેહનુ જી મડગડીઆ મનિ એક. વાં ૪૮
- વિજયદેવિ મનિ ચિતવડે જી હાધિ ધરી સડુ કાપ;

આચારિજ અલગે કરી ૭ પછી કુંવુ એકનો હોય. વાં ૪૬
 ધર્મવિવેચ મનિ બેઠવું ૭ તેહ મનિ અધિકે ઉપાહા.
 પરિમાંડી તેણુપ બેલવા ૭ મનિ સંભારણ દાહ. વાં ૫૦

કમડ કયાય વહણ ધણે ૭ પાસકું મરસિડું જેમ;
 ૫ વિજયાણું દસુરિ નિજગુરુ ૭ તે ઉપરિ વહણ દંભ તેમ. વાં ૫૧
 માયા મડી તેહવણ ૭ વૃદ્ધ ઉપાસક સાધ;

૭ વસવણે તે છેતરણ ૭ બાણુપ સદુ એ બાપ.
 ૭ વહણ સાગર દરિ કર્યા ૭ ને હૂનો એ વેધ. વાં ૫૨

નિકલકું હંવણ અમે હૂઆ ૭ કરીધ મેલ ઉમેધ.
 ૧૦ વિજયદેવ ભદારકે ૭ આચારિજ ગુરુ આપ;

ગણ હાથિ હોસ્થળ આપણુ ૭ ટલણ કરમમંધનુ પાપ. વાં ૫૪
 સદુ મનિ એ આપિડું સદી ૭ વારે દહ બંધ;

મં તેજપાલ તેહવીનો ૭ મનિ ધરી એહુ નિમંધ.
 ૧૫ મેતુલ યાત્રા મસિ કરી ૭ આવી નમણ ગુરુપાથ; વાં ૫૫

૧૬ પરક કરણ તે મેલનો ૭ પાતિ ન આવણ ઉપાથ.
 તપ તે યાત્રા ચાલીઆ ૭ કરી આખ્યા અહુડાણિ; વાં ૫૬

વહી પ્રપંચ તે મંડીઓ ૭ લિખિત કરિડું એ વિનાણિ. વાં ૫૭
 હીર જેસિમિ ૫૮ ને લખ્યા ૭ માનણ નદી તે દરિ;

વાચક પહિત ૫૯ નં ૭ તે સામદિ ભરપૂરિ
 ૨૦ રાગ દેવ નવિ રામવા ૭ વદનનાથ મયાદિ. વાં ૫૮

વિજયદેવનરિ નિજકાર ૭ કિષી તથ આપિડું આદિ વાં ૫૯
 વિજયાણુ દનરિ કિષી ૭ જેહા એ લિખિત મનાય.

ગુરુવચ ૩. જાણે નં ૭ તે જુન આણુ વડાય. વાં ૬૦

॥ દાહ ॥

શા. - ૧. ૧. આવી ૧૫૫ - ૩. ૧. ૧૫૫ નં ૧ ને ૩.
 મન મયજુ બાણુ નં ૫. ૩. ૧. ૧૫૫ નં ૧ ને ૩.

- શ્રીવિજયાજીંડસૂરી શુર કહ્યું નહીં અક્ષ મનિ કેા રોસ,
અંતર જેહું પડપણા તે તેા ટાડ્યો દોસ. ૬૨
- અધિક માસ ચૈત્રહતણી નવંગી કીધો ગેલું;
સંઘવણિનઈ ઉપાસિરઇ સંઘ મિડ્યો સવિ લેલ. ૬૩
- 5 વિજયદેવસૂરીતણા જે ગીતારથ વૃંદ;
તે સવિ સંઘ સાથિં કરી કાઝુપુરિં પ્રસિદ્ધ. ૬૪
- શ્રીવિજયાજીંડસૂરીશ્વર વંદા આનંદપૂરિ;
કહ્યું પધારો નગરમાં જિહાં છઈ વિજયદેવસૂરિ. ૬૫
- તવ તે સહુ સાથિં મિત્રી આડંબરસિંડે આવિ;
10 વિજયદેવસૂરિ વંદિયા ટાડ્યો કલેસ સભાવિ. ૬૬
- પ્રભાવના પ્રમુખ સવે હુઆ યોછવ અનેક;
બચડા મુખ સતોષ ભરિ કરઇ બહુ વિનય વિવેક. ૬૭
- એહુવઇ શાંનિદાસ એ મિત્રી દીવાણુ નિદેસ;
ખાદા પાડવીઆ ધણા કરઇ ભગાણુ પવેમ. ૬૮
- 1૪ મારિ મારિ મુખિ ક્રિયરમ આવી કીધ હંદોલ;
તવ તે નાડા નિહાંચકી મન હૂઆં કમડોલ. ૬૯

॥ દોહ ॥

રામ કેમગે.

માહ નાનઈ ધરિ આપણુ અ રાખ્યા નિજગુરૂ માટિ;
૨૦ દિન જે પડા જોલાવીઆ અ ફુડૂગા ઈડરધાટિ.

મુજો અ ન દલઇ ભાવીઆવ.

એ જિમ કામજ હાઇતુ અ તે નિમ થાઇ સભાવિ;

મુજો અ ન દલઇ ભાવીઆવ. અંચકી ૭૦

ઈડરનધરિ આવીઆ અ શ્રીવિજયદેવસૂરિ;

2૦ શ્રીવિજયાજીંડસૂરિ સપરિકમ અ વિનય કરઇ મુજુમરિ. મુજો ૧૦ ૭૧

રાજનમરિ સધનાયકો અ દોમી પનીઓ મુખણા;

વિજયાજીંડસૂરિ તેડીઇ અ કરતુ પ્રનિષા મ ઠાણ. મુજો ૧૦ ૭૨

દેવ લખ્યો સુરસાજનઈ હ અગ્ર પ્રતિષ્ઠા શાજ;
આસિ રીઓ અનુચાનનઈ હ અગ્ર મનોરથ આજ. મુલો ૧૦ ૭૩

ના લખી આવી સુરગણી હ ફિરી લખીઓ વલો લેખ;
આજ લડી રીનાણી હ કે ન ધરણ તે દેવ. મુલો ૧૦ ૭૪

ડતો પળિ તેણુ નકારિડ હ કામનો થયો એ વિરંગ;
મનમથકું તવ હથકિડ હ લીમ ન લાગણ અજ. મુલો ૧૦ ૭૫

શરપરિને કાગલ લખ્યો હ એ સિડ દીપ્ત કાજ;
આચારજિપદ રાખીડ હ ન રહી આપણી લાજ. મુલો ૧૦ ૭૬

શર વલણું તેડનઈ લખઈ હ કારણ બહુ એક;
૧૦ સમવાય સહુ હાથે કરી હ કરસિડે ગુમ મનિ તેહ. મુલો ૧૦ ૭૭

તે કાગલ હાથે અગ્રો હ રાજનગરનો સધ,
શરનઈ તેહ જણાવિડે હ કરણ પ્રતિષ્ઠા હથથ. મુલો ૧૦ ૭૮

વલો એક વાન નવી મુલો હ પાણી જામણા કામિ;
નામ ન લિપ અનુચાનનુ હ કિન ચાલણ તે કામ. મુલો ૧૦ ૭૯

૧૫ ત્રીજઈ પધિ તવ કોવિતો હ વિદ્યાવિજય ભણનિ,
પન્થાસ પ્રમુખ જમાવિડે હ એમ કાં શર મોલતિ. મુલો ૧૦ ૮૦

સે ભણુ રીનિ વડાણી હ રીડી નિમ મિ કીધ;
નામિ ગુમે જમાવસેયો હ નિન સહુ એક પ્રતીધ. મુલો ૧૦ ૮૧

તવ મન વિ. નામ અચારકેડે હ કિયા ચલા રી ના.
૨. એમ કવ. કેમ ચાલસેયડે હ વડસેયડે કેમ નવ માન મુલો ૧૦ ૮૨

એકે વચા. અન. ૧૦. - ૫. ૧૦ નેના અનુચાન.
આન. ૧૦. અન. અ. ૧૦. હ કેવડે જન વાધડે જાન મુલો ૧૦ ૮૩

૧૫૨. ૧૦. ૧. અન. ૧૦. હ કેવડે જન વાધડે જાન મુલો ૧૦ ૮૪

૧૫૩. ૧૦. ૧. અન. ૧૦. હ કેવડે જન વાધડે જાન મુલો ૧૦ ૮૫

૧૫૪. ૧૦. ૧. અન. ૧૦. હ કેવડે જન વાધડે જાન મુલો ૧૦ ૮૬

જે કદમ્બ તે કરતુ જે કરમ્બ તે તિમ હોડ,
 અવશ્ય નવિ કરતુ લેદ મ કરસ્યો કોડ.
 ગુણી સાવય સાવી મહમ્બ જે ધિન ગુરુજન,
 જુઓ તેહનું કરતી એ તો વદમ્બ ૬૭ લાજ;
 ૫ તો તારણ તારણ એ વિજયાળંદમૂરિદ.
 સેવા એ ગુરુની કરતી મનિ આજુદ.

૧૧૪

૧૧૫

॥ દાડ ॥

૧૬

૧૦ મરમંદલિ સીસીરીષ્ટ વિજયવંચ દેમાસિ,
 વિજયનિસકમૂની ૩૩। ૬૫ અવશ્ય જિહ્વા પાસિ,
 તિહાં મુનિ પાવક આવસ્ય જાય વદન શરિ
 વારા તેહ ને ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

૧૧૬

૧૧૭

- જે કહ્યું તે કરુ જે કહ્યું તે નિમ હોડ.
 અણું નવિ કરુ જેદ મ મરયો કોડ. ૧૧૪
 મુઠ્ઠી આવપ સાચી મહં એ ધિન ગુરુજ,
 જ્યો તેઠનું કરણી એ નો વદય ૬૭ લાજ;
 ૬ તો તરણ તારણ એ વિજયાનુ દસુરિદ.
 મેવા એ ગુરુની કરવી મનિ આનુદ ૧૧૫

॥ ૬૧૩ ॥

૧૬

- ૧૦ મરુમંદિતી સીરોડીય વિજયવંશ આમણિ.
 વિજયનિહરુડીના ૧૦ વાગડ જેદ. પાસિ. ૧૧૬
 તિહાં મુનિ તારક આજુ અવ ૫ ૫ ૫
 વાદય તેહ જ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૧૧૭
 ન પાસિ એ
 ૧૧૮

કહ્યું અછપતિ મીવિજ્યદેવમૂરિ તાસ તલો આદેસ રે.
હોમ્યથ તો હું કરીસિ પ્રતિષ્ઠા માહરથ એહ વિસેસ રે.
મૂરતિનો સંઘ કહ્યું પ્રમુ સુલીધ લખિઉં આવિઉં છપ એવ રે,
રાજનમરનહ સધિ પાણિઉં માણસ આદેસ હેવ રે. ૧૩૦

5. આજઞાહિ પશ્ચિ તે આપેસિંહ કરયો સપ્રણં કમ દે,
શુભ મૂહુરન સાચવયો પ્રમુખ નદી એ વિશંભનો કામ દે;
દ્રવ પ્રમુ વેમિં સૂતિ પધાર્યા રદી દિન બિ મહાંધિ રે,
રાનેરિ ઘર્ષ વરીઆવિ પધાર્યા ભરૂઆયિ કીલ મંડાણ રે. ૧૩૧
કપરવાકાનો સંઘ તિહા આવી પધરાખ્યા ગુરરાજ રે,

10 भाषुस सहस्र इस तिहाइवि भित्ति जेक प्रतिष्ठा काय है;
जिने अरीसठ नानां मोरां रयलु पीन पाषाणु दे,
कथं प्रतिष्ठा सध सयाष्टे अजल वास सुवान दे १३२
पांय दिवस अघजगिन करी लु हन मूयरी अयुट दे,
सदा सहस्र वरी दाख अघिका भित्तिया पांयं मोट दे;

15월의 연평균 기온은 9.7℃로 가장 높고 1월이 0.8℃로 가장 낮다.
연평균 강수량은 1,640mm로 7월이 254.5mm로 가장 많고 12월이 40.5mm로 가장 적다.

- ચાંપા તાલા બેઠું જોડિ ભટ્ટી એ,
કેમવ કમળી ઉદાર તો, તેજો નાથો સીપો (૧) સદી એ. ૧૭:
- સંઘપતિ કેરી વીનતી એ,
કીધી સધિં પ્રમાણ તો, બહુ જન હસીઆ એ;
૬ સાકી તો વટી સુન વડો એ,
ઝીપો રાયચંદ જાણિ તો, ધરમી અતિજતા એ. ૧૭૭
- ગાંધવ બેઠું સારિયા એ,
પીથો નાથો વટી આર તો, પ્રમુખ સંઘ ઘણો એ;
વાચક દેવવિજય ગુણી એ,
૧૦ ભાવવિજય શુભભાવ તો, સાધિં વિરાજતા એ. ૧૭૮
- નડોતાર્ધ નમગીયદી એ,
મિદાજલ ન થનાહ તો, મનોરથ ચિન્તિ ધરી એ,
વિમલાચર્યાગીન વાતન એ,
ન થઈ કંઈ નવા ના ન થઈ માધિ ધરી એ. ૧૭૯
૧. ૬ આપ, આપ, ૭ જીર્જાગીન નાર ૬, આવ ભણઈ કરી એ;
માહજ આપ ન ગલ વખાવ કે, જનનાગી પરિં એ. આંચટી, ૧૮૦
- દીન નીન કુકુમ ધરી એ,
સડગી કાં રાહિ તો મટી પરિં તે મડું એ,
તડુવાનતનં એક એ,
૨૧ વજા ૧૭ ૧૭૭ વાદ તો, રજાં ન થ ધરી એ. કે આપ ૧૮૧
- ૭ ૪ આપ, ૧૮૧ કાનના એ,
દુનનનના તાર તો, ઉદાર આકારિ એ
દુવ નવ રથે રૂવિ નજજ કયાં એ,
પાવનીઆ કેડાણ તો, નીમાણે નાહ નડમડા એ. કે આપ ૧૮૨
- ૨૭ મડમ કૃત નેચડો એ,
વધ મિટીએ મડુ રજિ તો, અગિ આનહ ઘણો એ;

- સીરાહીસંઘ આવીએ એ,
 રાય તિહાં અપયરાજ તો, મિટીઆ રંગ ધણુ એ. કે આવ૦ ૧૮૩
 એહિ નીસાણની રાય દીધ એ,
 વતી દીધ મુગટના મંદ તો, હરષિ જોડાચીઆ એ;
 5 આણુ લહી નિજ નૃપતણી એ,
 સાજ લક્ષ્મી સંઘ સાધિ તો, સીરાહીથી સંચરણ એ. કે આવ૦ ૧૮૪
 પાટણુ દેવ જુહારીઆ એ,
 ડુંભિરિ દીદ મંડાણુ તો પુટતા સંચેસિરણ એ,
 સંઘ ધણુ આવી મિલણ એ,
 10 યાત્રા કરી બહુ બાવ તો, હરષ ધણુ કરી એ;
 તિહાંથી ચાલ્યા ઉલટ ધણુ એ,
 સંઘ આજો સિરખેજ તો, તેજ અધિક તપણ એ. કે આવ૦ ૧૮૫
 દોસી મનિઆસિડ મિટી એ,
 કરણ વીનતી શુરરાજ તો, યાત્રા કારણિ એ;
 15 રાજનગરીસંઘ સામદો એ,
 પોણાણુ દીદ મંડાણુ તો, ચોમાસું ફાગુલતણું એ. કે આવ૦ ૧૮૬
 વિજયાણું દસૂરી ઝાંવીઆ એ,
 વડી વાયકે સિદ્ધચંદ તો ભાવવિજય લણ એ;
 પકિન મુનિ બહુ પરવર્ધા એ,
 20 સાધુ સવાયન માન તો, બીજા સદૃ મિટી એ. કે આવ૦ ૧૮૭
 સાધુ દર્શનિ થઈ પાંચસણ એ,
 સ્વપરપચ્ચના જાણિ તો, વાણિ અસી મુણી એ,
 બારસણ ચેજ્યાણાં લણાં એ,
 એકેશન રથનુ પ્રમાણુ તો, ઉંટ જડીસણ સવે એ. કે આવ૦ ૧૮૮
 25 પંચસણ સાર તુરંગમા એ,
 તેજ તે અસવાર તો, મુલટ સવે મિટી એ;

બાણી ગિરિનો ગરામીઓ એ,
 આંખો માણસ મેલિ તો, કહ્યું કિમ હૃદયીઓ એ કે આવ૦ ૧૬૬
 અદ્ય હકમ વિગ્ર એણુ ગિરિ એ,
 ન ચડ્યું કે નરનારિ તો, તુમ જન કિમ ચડ્યું એ;
 ૬ કહ્યું સંઘપતિ નૃપ હકમસિદ્ધિ એ,
 યાત્રા કર્યું સડુ લોક તો, લાગ કર્યો તુલસીઓ એ કે આવ૦ ૧૬૭
 જોડોસિ કરતાં સુખટ સવે એ,
 સભ્ય કર્યા હથીઆર તો, હકારવ દુખ્ય એ;
 નાડા ગિરિના ગરામીઓ એ,
 ૧૦ પદ્મડા જળ ગદિ ગામિ તો, સદાલિ વીટીઓ એ કે આવ૦ ૧૬૮
 નિવારણ માણસ ભલાં એ,
 કામિ ગયા સવે તેય તો. મીનનિ બનુ કર્યું એ;
 સ પદલ ગલ દંધી કરી એ.
 ધાના છાયા તેહ તો. કહ્યું મુઝ કાઈ હીઓ એ કે આવ૦ ૧૬૯
 ૧. સ ધ મયે યાત્રા કર્યું એ
 નિરમય ધર્મ રસીઆનિ તો. પુણ્ય પાતક ભર્યું એ.
 નૃસિંહકુડિ તનુ શુચિ કરી એ.
 ગિરિ પયાડી નાન તો નાર કેનરે ધન્ય એ : આવ૦ ૨૦૦

અરચક ને મુભાવ નડે એ.
 આવન માણસ આગાહાનિ તો નાનન જનગણે એ કે આવ૦ ૨૦૧
 અ ૧૦ ૫૫ નેડા નડક નડક એ
 એક માણસ નાચતો એ. ૬૩ અગિ રણા એ
 એન દિન દન ગિરિ કલ્પિ ન્યા ને.
 દિન દિન જોગન દાન તો ન ધનદ ૧ માનનિડે એ કે ૨૦૨
 દીન નડક માણસ નડક એ
 નિ નનડાં પકવાન તો. જાનકે ન જમક એ

ધર્મવંત વડી ગુણના રાગી આળી અધિક ઉદોક્તાસ ૭. ૨
 પૂષા કરી મુઝ બેપરિ સદૂષ કર્યો શુદ્ધ પ્રમંથ ૭;
 કાકાનો માતર ગાથા છંદિ જેહ અશુદ્ધ હોઈ બંધ ૭. ૨
 જિહાં લગઈ એ શાસન શ્રીજિનનું જિનઆજ્ઞાના ધારી ૭;
 ૩ તિહાં લગઈ એ લજ્યો સુજ્યો રાસ વિજય જયકારી ૭. ૨

ઇતિ શ્રીતપાગચ્છાધિરાજશ્રીદીરવિજયસૂરિવચનારાધક
 બદારકશ્રીવિજયતિલકસૂરિરાસઃ સાગરદુઃપ્રીતિર્મિતઃ સંપૂર્ણઃ ॥ વિ
 જ્યાત ॥ શ્રીગરુડાનુરુત્તરગરે સિમ્હિન પંચ દર્શનવિજયેન ॥ ઉ
 સ્થાન્યપરોપકારશુદ્ધિયુક્તેન ॥ કુમ્ભનિરાકરણાય ૧ કર્મ
 ૧૦ જ્ઞાયાય ૨ ॥ શ્રીરક્તુ ૧ કાંચાજં બલનુ ॥

